

EDWARD THEODORE NEWELL

TROUVAILLES DE MONNAIES

1. — M. Lambropoulos a rédigé récemment le catalogue raisonné des monnaies trouvées à Mycènes en 1895 (*Ἀρχαία ἑλληνικά νομίσματα εὑρηθέντα ἐν Μυκῆναις*, Athènes, 1896, in-4°). La trouvaille a été faite dans une chambre d'une maison antique; elle se compose de 3,786 pièces d'argent, qui étaient contenues dans trois vases en terre, et qui sont réparties comme suit :

Monnaies de Corinthe, 296 : statères, 7; drachmes, 254; demi-drachmes, 35.

Monnaies de Leucade, 1 statère.

Monnaies de Phlionte, 133 : trioboles, 82; trihémioboles, 51.

Monnaies d'Argos, 3,354 : trioboles, 1763; trihémioboles, 1,175; oboles, 416.

Monnaies d'Égypte : 2 tétradrachmes (Ptolémée Soter).

La date de l'enfouissement doit être fixée entre le règne de Ptolémée Soter et l'an 243, date de la ligue achéenne, dont on n'a pas trouvé de pièces.

Ce trésor renferme beaucoup de pièces inédites. (Note de M. Th. Homolle dans les *Comptes rendus de l'Académie des Inscr. et Belles-Lettres*, 1897, p. 49.)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΕΥΡΕΘΕΝΤΑ ΕΝ ΜΙΚΗΝΑΙΣ

(Πιν. 6-10)

1896

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ Χ. Τσουντας, ἐνεργῶν δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀνασκαφὰς ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Μυκηνῶν, ἀνεῦρε βαθέως ἐν τινι δωματίῳ ἀρχαίας οἰκίας μεταξὺ ἄλλων καὶ 3786 ἀρχαῖα νομίσματα, ἅπαντα ἀργυρᾶ, ἐμπεριεχόμενα ἐν τρισὶ πηλίνοις καὶ ἄνευ γραφῶν ἀγγείοις, θραυσθεῖσι κατὰ τὴν σκαφήν. Τῶν νομισμάτων τούτων ἀνετέθη μοι ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ἡ κατὰτάξις καὶ σύνταξις τοῦ καταλόγου, ὅπως μετὰ ταῦτα παραδοθῶσι καὶ κατατεθῶσιν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ. Εἰς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἐντολῆς ταύτης προέβην, ἀφοῦ πρότερον ἐνήργησα τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν, καθόσον πλεῖστα ἦσαν ἀρκούντως κατιωμένα.

Τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν μέγα νομισματικὸν εὑρημα εἶνε τὸ δεύτερον ἐν Πελοποννήσῳ μετὰ τὸ κατὰ Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1859 ἐν Ζούγρα τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας (ἀρχαία Πελλήνη) γενόμενον καὶ ἀποτελούμενον ἐξ 9171 νομισμάτων, ὧν 5689 Ἀχαῖας καὶ τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας (Πρὸς. Revue Numismatique, Tom. VII τοῦ 1862, σελ. 170), καὶ συνίσταται ἐκ νομισμάτων Λευκάδος, Κορίνθου, Φλιοῦντος, Ἄργους καὶ Αἰγύπτου. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία μέχρι τοῦδε πλήρης μονογραφία ὑπάρχει τῶν νομισμάτων τῆς Κορίνθου, τοῦ Φλιοῦντος καὶ τοῦ Ἄργους, τὸ δὲ προκείμενον εὑρημα ἐκτὸς τοῦ ὅτι πληροῖ πολλὰ κενὰ τῶν ἤδη δημοσιευθέντων, παρουσιάζον πολλὰς νέας ποικιλίας, ὡς θέλομεν ἰδῆ κατωτέρω, προσέτι οὐχὶ σμικρὸν, νομίζομεν, θέλει συμβάλῃ καὶ ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν αὐτῶν, διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν ὀρθότερον νὰ προβῶμεν εἰς λεπτομερῆ δημοσίευσιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀναγκαίων παρατηρήσεων, ἀναφέροντες συγχρόνως, κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ ὅπου δῆποτε πρότερον ἀλλαχοῦ ἔχει δημοσιευθῇ τι τού-

των. Ὡσαύτως, πρὸς περισσοτέραν ἀκρίβειαν καὶ ἐξέτασιν, ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαιοτάτην καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πέντε (6-10) ἐν τέλει προσηρητημένων φωτοτυπικῶν πινάκων, ὅπως δῆποτε ἱκανῶς ἐπιτυχόντων, καθόσον, ἀναντιρρήτως, τὴν ἐντελῆ διάκρισιν τῶν παρουσιαζομένων λεπτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, διαφορῶν ἐν τε ταῖς σφραγίσιν καὶ τῷ ῥυθμῷ τῆς τέχνης, οὐδεμία περιγραφὴ, ὅσον δῆποτε λεπτομερὴς, δύναται ἀκριβῶς νὰ παραστήσῃ.

Ἐν τῷ ὑπὸ ἐξέτασιν εὐρήματι εὐρέθησαν καὶ δύο τετράδραχμα (δρα κατωτέρω σ. 140) Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος, ἐνῶ παραδόξως οὐδὲν νόμισμα εὐρέθη οὔτε Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ἅτινα ἦσαν ἐν Πελοποννήσῳ τότε ἐν μεγάλῃ κυκλοφορίᾳ, οὔτε ἄλλου τινὸς τῶν διαδόχων αὐτοῦ· καὶ τὸ ἔτι παραδοξότερον, ὅτι οὐδὲ ἐν τῶν τῆς γείτονος πόλεως Σικυῶνος, ἧς ἦσαν τοσοῦτον ἄφθονα καὶ ἥτις εἶχε τὸ αὐτὸ νομισματικὸν σύστημα πρὸς τὸ Ἄργος. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον, καθ' ἡμᾶς, ὅπερ κυρίως συντελεῖ εἰς τὴν χρονολογίαν τῶν νομισμάτων, εἶνε ὅτι ἐν αὐτοῖς οὐδὲν νόμισμα εὐρέθη ἐκ τῶν τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας· ὡσαύτως ἐκ τῶν τῆς Κορίνθου οὐδὲν εὐρέθη ἔχον μονόγραμμά τι, καὶ ἐκ τῶν τοῦ Ἄργους ἐπίσης οὐδὲν ἐκ τῶν ἐχόντων ἐν τῷ κοίλῳ τετραγώνῳ ὄνομα ἄρχοντος πλήρες. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν ὁρμώμενοι δυνάμεθα ὅπως δῆποτε νὰ προβῶμεν εἰς πιθανόν τινα ὄρισμὸν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὰ συλλεγέντα ταῦτα νομίσματα ἐναπετέθησαν εἰς τὸ μέρος, ὁπόθεν, καλυφθέντα, ἐσχάτως πάλιν ἤλθον εἰς φῶς. Ὡς πρὸς τοῦτο, πλὴν ἄλλων, δύο τινὰ κυρίως, νομίζω, δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἡμῖν: πρῶτον μὲν (α') τὸ ὅτι οὐδὲν νόμισμα τῶν τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας εὐρέθη ἐν αὐτοῖς, καὶ δεύτερον (β') τὰ εὐρεθέντα δύο τετράδραχμα Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος.

(α') Ἐν τῇ Ἀχαϊκῇ συμπολιτείᾳ πᾶσαι αἱ ταύ-

της μετέχουσai πόλεις ἐποιοῦντο, πλὴν ἄλλων, χρῆσιν τῶν αὐτῶν νομισμάτων¹, ἐκάστη δ' αὐτῶν εἰσερχομένη ἐν αὐτῇ ἔκοπτε νομίσματα φέροντα τὸν κοινὸν τῆς συμπολιτείας τύπον, ὡς πρόσθετον δὲ ἴδιον σύμβολον ἔθετεν ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως συνήθως τὸν ἴδιον αὐτῆς τύπον, ὃν μετεχειρίζετο ἐπὶ τῶν ἑαυτῆς νομισμάτων πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συμπολιτείαν². Ἐπομένως ἐάν τις τῶν τριῶν Πελοποννησιακῶν πόλεων, εἰς ἃς ἀνήκουσι τὰ ὑπὸ ἐξέτασιν νομίσματα, καθ' ὃν χρόνον ταῦτα συνελέγοντο καὶ κατετέθησαν ἐκεῖ ὅπου ἀνευρέθησαν, ἀπετέλει — ἢ καὶ ἀπετέλεσε — μέρος τῆς Ἀχαικῆς συμπολιτείας, ἐπειδὴ ἐν κυκλοφορίᾳ ἦσαν τὰ τῆς συμπολιτείας νομίσματα, δύναται τις ἐντεῦθεν μετὰ βεβαιότητος νὰ συμπεράνῃ, ὅτι βεβαίως ἤθελον κατατεθῇ καὶ τοιαῦτα, ὡς τὰ μόνα κυρίως τότε ὄντα ἐν χρήσει. Ἐκ τῆς ἱστορίας γνωρίζομεν ὅτι ἡ Κόρινθος ἀπηλλάγη ὑπὸ τοῦ Ἀράτου τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς ἐν ἔτει 243 π. Χ. καὶ εὐθὺς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀχαικὴν συμπολιτείαν, ὅτε βεβαίως καὶ ἔπαυσε κόπτουσα νόμισμα μετὰ τῶν ἰδίων τύπων, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὰ κεκανονισμένα ἔκοπτε τοιαῦτα φέροντα τὸν κοινὸν τῆς συμπολιτείας τύπον καὶ ὡς σύμβολον ἴδιον τὸν Πήγασον ἢ καὶ τὸ ρ, ὧν καὶ ἱκανὰ σώζονται. Ἐάν δὲ τυχόν, ὡς τινες ἐνόμισαν, ἐφ' ὅσον χρόνον ἦτο ἐν τῇ Ἀχαικῇ συμπολιτείᾳ, ἐξηκολούθει αὕτη συγχρόνως νὰ κόπτῃ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοιαῦτα ὡς καὶ πρότερον, φέροντα δηλ. τὸν ἴδιον τύπον καὶ ἐπομένως ῥὲν κυκλοφορίᾳ ὄντα μετὰ τῶν τῆς Ἀχαικῆς συμπολιτείας, τοῦτο καὶ ἀληθὲς ἐάν ἤθελεν εἶναι, πάλιν δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἀνωτέρω συμπέ-

¹ Πολύβιος II, 37. « . . . ὥστε μὴ μόνον συμμαχικὴν καὶ φιλικὴν κοινωνίαν γεγονέναι πραγμάτων περὶ αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ νόμους χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς καὶ σταθοῖς καὶ μέτροις καὶ νομίμασι, πρὸς δὲ τούτοις ἄρχουσι βουλευταῖς δικασταῖς τοῖς αὐτοῖς. . . ».

² Ἐνταῦθα ποιούμεθα λόγον γενικῶς περὶ τῶν ἀργυρῶν μόνον νομισμάτων τῆς συμπολιτείας, καθόσον μόνον ἀργυρᾶ ἐν τῷ παρόντι εὐρήματι ἔχομεν. Πᾶσαι αἱ πόλεις, αἵτινες ἔκοψαν ἀργυρᾶ νομίσματα, ἔκοψαν πρόσθετι καὶ χαλκᾶ, ἅτινα ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως φέρουσι περί τὴν ἐπιγραφὴν κατὰ γενικὴν πληθυντικὴν τοῦ ἐθνικοῦ, ὡς ΑΧΑΙΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ, ΑΧΑΙΩΝ ΦΛΕΙΑΣΙΩΝ, ΑΧΑΙΩΝ ΑΡΓΕΙΩΝ καὶ ἑξῆς, καὶ μόνον τῶν Πατρῶν δὲν εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε χαλκᾶ νομίσματα· ἀλλ' ἐκ τούτου βεβαίως δὲν δύναται τις νὰ διασχυρισθῇ ὅτι καὶ δὲν ἔκοψαν ποτὲ τοιαῦτα. Τῶν περισσοτέρων ὁμοῦ πόλεων ἔχομεν ἤδη μόνον χαλκᾶ· ἀλλ' ἀπίθανον δὲν εἶναι σὺν τῷ χρόνῳ νὰ εὐρεθῶσι καὶ τούτων ἀργυρᾶ, ὡς ἐσχάτως ἐδημοσιεύθη τοιοῦτον τῆς Ἀρχαδικῆς πόλεως Λουσῶν (ᾶρα M. G. Clerk, Catalogue of the Coins of the Achaean League σελ. IV καὶ 11, ἀρ. 183, Pl. I).

ρασμα. Ἐν τῇ Ἀχαικῇ συμπολιτείᾳ ἡ Κόρινθος δὲν ἔμεινε τότε μακρὸν χρόνον, ἀλλὰ μόνον εἴκοσιν ἔτη, καθόσον τῷ 223, ἐν τῇ κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Κλεομένους ἐκστρατεία, κατελήφθη ὑπὸ Ἀντιγόνου τοῦ Δώσωνος καὶ ἔμεινεν ὑπὸ τὴν Μακεδονικὴν κυριαρχίαν μέχρι τοῦ ἔτους 196, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι, ἐλευθερώσαντες αὐτήν, τὴν προσέθεσαν, πιθανώτατα ἀμέσως, πάλιν εἰς τὴν Ἀχαικὴν συμπολιτείαν· ὡς βέβαιον δὲ σχεδὸν πιστεύεται ὅτι τὰ σωζόμενα νομίσματα αὐτῆς, τὰ φέροντα τὸν τύπον τῆς Ἀχαικῆς συμπολιτείας, ἐκόπησαν κατὰ τὸ πρῶτον διάστημα τῶν 20 ἐτῶν, ὅτε κατὰ πρῶτον εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ. Ὁ Φλιοῦς προσῆλθεν ὑστερῶτερον τῆς Κορίνθου εἰς τὴν συμπολιτείαν, ἐν ἔτει 228· κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἐπίσης ἔτος προσῆλθε καὶ τὸ Ἄργος. Ἐκ τούτων βεβαίως συνάγεται, ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν εὑρημα νομίσματα εἰσὶ παλαιότερα τοῦ ἔτους 243, ὅτε δηλ. εἰσῆλθε κατὰ πρῶτον ἡ Κόρινθος εἰς τὴν Ἀχαικὴν συμπολιτείαν, καὶ ἐπομένως ὡς ἐσχάτον χρονικὸν ὄριον (terminus ante quem), καθ' ὃ ταῦτα κατετέθησαν ἐν τῇ γῇ, θὰ ἐδυνάμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν τὸ ἔτος 243, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει νὰ κατέλθωμεν τούτου. Εἰς ἐνίσχυσιν δὲ τούτου ἐπέρχεται καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἐκ τῶν τριωβόλων τοῦ Ἄργους, ὧν εὐρέθη τοσοῦτον πλῆθος, οὐδὲ ἐν ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν ἐκ τῶν ἐχόντων ἐν τῷ κοίλῳ τετραγώνῳ τὸ ὄνομα ἄρχοντος πλῆρες, ἅτινα ὀρθότερον τίθενται, κατ' ἐμέ, εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 228 χρόνους.

(6') Ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν ὅτι κατὰ δεύτερον δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἡμῖν πρὸς ὀρισμὸν τοῦ χρόνου τὰ ἀνευρεθέντα δύο τετράδραχμα τοῦ Πτολεμαίου. Ὡς γνωστόν, τὰ πλεῖστα τῶν νομισμάτων τῶν Πτολεμαίων διαδοχικῶς φέρουσι τοὺς αὐτοὺς τύπους ὡς καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ἡ δὲ ἀσφαλὴς ἀπόδοσις αὐτῶν, ἂν καὶ ἱκαναὶ σπουδαὶ ἐγένοντο ἐπὶ τούτων, εἶνε τὰ μάλιστα δύσκολος καὶ ἀμφίβολος, ἰδίᾳ δὲ τῶν κοπέντων ὑπὸ τῶν πρώτων Πτολεμαίων δὲν εἶνε ἔτι βεβαίως σταθερά. Ὡς πρὸς δὲ τὰ ὑπ' ὀφει δύο τετράδραχμα ἡμεῖς, καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἀποδεχόμεθα ὡς ὀρθὴν τὴν γνώμην τῶν ἀπονεμόντων αὐτὰ εἰς Πτολεμαῖον τὸν Σωτῆρα. Ἀλλὰ κατὰ ποῖον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἄρά γε ἐκόπησαν ταῦτα; Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἀνεκηρύχθη

βασιλεύς, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ λοιποὶ τῶν διαδόχων, ἐν ἔτει 305 π. Χ.¹, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καὶ ἐξῆς ἐτίθετο βεβαίως ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτοῦ ἡ ἐπιγραφή ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ· ἔμεινε δὲ ἐπὶ τοῦ θρόνου μέχρι τοῦ ἔτους 285, ὅτε ἀνεβίβασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν υἱὸν τοῦ Πτολεμαίου, τὸν ἐπικληθέντα Φιλάδελφον, καὶ ἐτελεύτησε δύο ἔτη μετὰ ταῦτα². Ἐὰν ἡθέλομεν παραδεχθῆ ὅτι τὰ ὑπ' ὄψει τετράδραχμα ἐκόπησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας αὐτοῦ — εἰ καὶ εἶνε μᾶλλον πιθανόν, κατ' ἐμέ, ὅτι ἐκόπησαν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη —, ὡς ἐκ τῆς παρούσης διατηρήσεως αὐτῶν, νομίζομεν, ὅτι δὲν θὰ ἀπείχομεν τῆς πιθανότητος λέγοντες, ὅτι ταῦτα μεθ' ὅλων τῶν λοιπῶν νομισμάτων τοῦ παρόντος εὐρήματος κατετέθησαν περίπου περὶ τὸ ἔτος 270 π. Χ., μικρόν τι δηλ. μετὰ τὴν ἐν Ἀργεὶ καταστροφὴν τοῦ Πύρρου. Ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν ταύτην δὲν ἀντίκειται, πιστεύομεν, καὶ ἐὰν ἡθέλομεν παραδεχθῆ ὅτι ταῦτα ἐκόπησαν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Φιλάδελφου. Ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι, κατ' ἐποχὴν δὲ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἰδίως εἰς τὰς βορείους πόλεις αὐτῆς, περὶ τοὺς χρόνους τούτους, ἐκυκλοφόρει βεβαίως ἄφθονον τὸ Αἰγυπτιακὸν νόμισμα, καθόσον, πρὸς μεγίστην ἐν αὐτῇ εἰσροὴν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ χρήματος, πλὴν τῶν ἐμπορικῶν λόγων συντελοῦσιν ἰδίᾳ οἱ πολιτικοί. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου σπουδαιοτάτην ὑποστήριξιν τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων ἀνεγνώριζε τὴν εὐνοίαν τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἦτο ὁ μόνος ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅστις καὶ ἐπεθύμει καὶ ἐνήργει νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ὁ ἀφορῶν τὴν αὐτονομίαν τῶν Ἑλλήνων ὅρος τῶν μεταξὺ αὐτῶν κατὰ τὸ ἔτος 311 γενομένων συνθηκῶν³, πιθανώτατα προστεθεὶς ἐν αὐταῖς τῇ προτάσει καὶ ἐπιμονῇ αὐτοῦ τοῦ Πτολεμαίου· διότι ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως αὐ-

τοῦ οὗτος, ἐνῷ σχεδὸν οὐδὲν ἐζημιούτο, τὸν ἀντικείμενον ὠφελεῖτο πολλά. Κατὰ τὸ ἔτος 308 ἦλθεν ὁ Πτολεμαῖος εἰς Πελοπόννησον καὶ κατέλαβε τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Σικυῶνα, ὁπόθεν διεκέρυξε τοῖς Ἑλλήσιν, ὅτι ἦλθεν ὅπως ἐλευθερώσῃ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις. Ἀλλὰ μικρὸν χρόνον ἔμεινε τότε ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἐγκατέλιπεν ὅμως φρουρὰν ἐν Σικυῶνι καὶ Κορίνθῳ. Βραδύτερον ἡ Κόρινθος παρεδόθη εἰς τὸν Κάσσανδρον, ἄγνωστον πότε, ἀλλ' ἐν Σικυῶνι ὑπῆρχεν ἡ Αἰγυπτιακὴ φρουρὰ καὶ κατὰ τὸ ἔτος 303, δηλ. δύο ἔτη ἀκόμη ὑστερώτερον, ἀφ' ὅτου ὁ Πτολεμαῖος ἀνεκηρύχθη βασιλεύς. Πλὴν δὲ τούτου Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ προσεπάθει παντοιοτρόπως ὅπως δημιουργήσῃ ἑαυτῷ ὁπαδοὺς ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ λαοῦ, ἀναντιρρήτως, ἐννοεῖται, διὰ τῆς ἀποστολῆς καὶ διανομῆς χρημάτων, δεῖξας προσέτι καὶ διὰ τὴν Ὀλυμπίαν μέγα ἐνδιαφέρον. Τὴν πολιτικὴν ταύτην τοῦ πατρὸς του μετὰ μείζονος ἔτι ἐνεργείας ἐξηκολούθησε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, ὅστις, πλὴν τῶν ἄλλων, πρὸς τὸν Ἄρατον μόνον παρεῖχε τακτικὴν ἐτησίαν σύνταξιν ἐξ ταλάντων. Οὗτος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὠκοδόμησε καὶ διάφορα οἰκοδομήματα¹.

Ἀλλὰ τὸ παρὸν νομισματικὸν εὑρημα, καθ' ὃ ἐν ἀρχῇ ἐξεθέσαμεν, ἐγένετο ἐν ὁματίᾳ ἀρχαίας οἰκίας, καὶ ὡς πρὸς τὸν χρόνον, ὃν ἀνωτέρω ὠρίσαμεν, θὰ ἐδύνατό τις ἰσχυρῶς νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι κατωκοῦντο καὶ τότε αἱ Μυκῆναι, καθόσον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀναφέρεται ὅτι αὗται μετὰ τῆς Τίρυνθος μικρὸν μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, ἐν ἔτει 468, ἐκ φθόνου διότι ἀπέστειλαν κατὰ τῶν βαρβάρων μαχητὰς, κατεστράφησαν ὁλοτελῶς ὑπὸ τῶν Ἀργείων, οὐδεμία δὲ ὑπὸ οὐδενὸς μνηεὶα ὑπάρχει, ὅτι αὗται ὑστερώτερον κατωκλήθησαν πάλιν, τὸν ἀντικείμενον μάλιστα ὁ Διόδωρος, ὁ Στράβων καὶ ὁ Παυσανίας ῥητῶς ἀναφέρουσιν, ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτῶν οὐδὲ ἵχνος τῆς κατοικήσεως αὐτῶν ὑπῆρχε. Τῶν νεωτέρων ὅμως ὁ μὲν Schliemann, ἐξ εὐρεθέντων ἐν Μυκῆναις εἰδωλίων ἐξ ὁπτῆς γῆς καὶ τεμαχίων ἀγγείων, παραδέχεται ὅτι αὗται κατωκλήθησαν πάλιν, πιθανῶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Δ' μέχρι τοῦ Β' αἰῶνος π.Χ. (Mycènes σελ. 121.

¹ Διόδωρος XX, 53. — Droysen, Geschichte der Diadochen³ II σελ. 140, σημ. 1.

² Droysen ἐ. α. σελ. 317 καὶ σημ. 4.

³ Διόδωρος XIX, 105: «... οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον διαλύσεις ἐποίησαντο πρὸς Ἀντίγονον καὶ συνθήκας ἔγραψαν· ἐν δὲ ταύταις ἦν, Κάσσανδρον μὲν εἶναι στρατηγὸν τῆς Εὐρώπης, μέχρις ἂν Ἀλέξανδρος ὁ ἐκ Ρωξάνης εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, καὶ Λυσίμαχον μὲν τῆς Θράκης κυριεύειν, Πτολεμαῖον δὲ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν συνοριζουσῶν ταύτῃ πόλεων κατὰ τὴν Λιβύην καὶ τὴν Ἀραβίαν, Ἀντίγονον δὲ ἀφῆγεσθαι τῆς Ἀσίας πάσης, τοὺς δ' Ἑλληνας αὐτονομίους εἶναι».

¹ Πρὸς ἐν γένει Curtius ἐν Jahrbuch τοῦ 1895 (Archäologischer Anzeiger σελ. 18).

Πρβλ. επίσης τοῦ αὐτοῦ καὶ Tiryns (Γερμ. ἔκδ.) σελ. 53)· ὁ δὲ Τσουντας (Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς τοῦ 1887 σελ. 160) δὲν παραδέχεται καθ' ὅλα τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Schliemann, ἀλλ' ὅτι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνευρεθεισῶν ἐπιγραφῶν (Ἀρχ. Ἐφημ. τοῦ 1887 σ. 157 καὶ 159), κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα — τὸ τέλος — καὶ ἐξῆς κατωκλήθησαν¹. Ἐκ τῶν εὐρεθεισῶν ἐπιγραφῶν εἶνε ἀναντιβόρητον ὅτι αὗται κατωκοῦντο κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ Γ' αἰῶνος. Ἡμεῖς ὁμῶς φρονοῦμεν, ὅτι ὄχι μόνον καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος, ἐν ᾧ, ὡς ἀνωτέρω ὠρίσαμεν, κατεχώσθησαν τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ὑπ' ἐξέτασιν εὐρημα νομίσματα, κατωκοῦντο, ἀλλὰ πρὸς τούτοις, ἀποδεχόμενοι τὴν γνώμην τοῦ Schliemann, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Δ' αἰῶνα, ὡς ἐκ τῶν ἐξῆς. Ἡ Τίρυνς κατὰ τὰς ἀρχαίας μαρτυρίας κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ἀργείων συγχρόνως μετὰ τῶν Μυκηνῶν, οὐδεμία δὲ ὥσαύτως κἄν μνεῖα γίνεταί καὶ περὶ ταύτης, ὅτι πάλιν κατωκλήθη. Ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ἀναφέρεται πού ὅτι πάλιν κατωκλήθη, οὐδ' ἐπιγραφαὶ τινες τοῦλάχιστον, ὡς ἐν Μυκηναῖς, ἀνευρέθησαν ἐν αὐτῇ, ἐξ ὧν ἀναντιβόρητως νὰ ἐξάγῃται τὸ τοιοῦτον, ἐν τούτοις ἔχομεν μαρτύριον περὶ τούτου ἀσφαλέςτατον καὶ ἐπισημότατον αὐτὰ τὰ νομίσματα ταύτης· ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ δὲ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῆς TIRVN, ἰδίως τοῦ γράμματος R, πείθεται τις ὅτι αὕτη ἀναμφισβητήτως κατωκεῖτο κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ε' αἰῶνος π. X. Ὁ συνοικισμὸς δὲ τῶν Μυκηνῶν φαίνεται μοι πιθανώτατον ὅτι ἐγένετο, ἕνεκα στρατιωτικῶν ἰδίως λόγων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' αἰῶνος, κατὰ τὸν λεγόμενον Κορινθιακὸν πόλεμον, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ὅτε κατὰ τὸ 390 πολεμοῦντες οὗτοι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀγησιπόλιδος κατὰ τῶν Ἀργείων ἔφθασαν δροῦντες τὴν χώραν μέχρι τῶν τειχῶν τοῦ Ἀργους, τειχίσαντες μάλιστα καὶ φρούριον πρὸ τοῦ ἀπέλθωσι (Πρβλ. Ξενοφῶντος Ἑλληνικά Δ, 7).

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, ἅτινα ἐθεωρήσαμεν ἕνεκα τῆς χρονολογίας τὰ μάλιστα ἀναγκαῖα, προβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι νομισμάτων, ὧν πολλὰ μὲν εἰσιν ἐντελῶς ἀδημοσίευτα, τινὰ δὲ ἐλλιπῶς ἢ καὶ ἐσφαλμένως.

ΛΕΥΚΑΣ

Μεταξὺ τοσοῦτον πολυπληθῶν νομισμάτων τοῦ παρόντος εὐρήματος, οὐδὲν ἕτερον νόμισμα τῆς Λευκάδος εὐρέθη εἰμὴ μόνον ὁ κάτωθι περιγραφόμενος στατῆρ μεθ' ἑτέρων ἐπτὰ ὁμοίων τῆς Κορίνθου.

Ἀργ., χμ. 22, Γραμ. 8,425.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς φέρουσα κράνος κορινθιουργῆς πρὸς δεξιὰ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν, παρὰ μὲν τὸ κράνος Λ, τούτου δ' ὀπισθεν ἀρτυήρ.

Πήγασος καλπάζων πρὸς δεξιὰ, ἔχων τοὺς μὲν προσθίους πόδας ἡνωρωμένους καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς τεταμένους, τὴν δὲ κεφαλὴν πρὸς τὸ στῆθος κεκλιμένην. Ἐν τῷ πεδίῳ κάτωθεν Λ.

Πίναξ 6,1

Πρβ. Imhoof-Blumer, Die Münzen Akarnaniens σελ. 127, ἀρ. 38 καὶ ἐξ., Taf. III, 17. — Head, [Catalogue of the Greek Coins in the British Museum] Corinth etc. σελ. 131, ἀριθ. 71 καὶ ἐξ., Pl. XXXVI, 3.

Τοῦ παρόντος νομίσματος ἡ μὲν προσθία ὄψις δὲν εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Imhoof-Blumer καὶ Head δημοσιευομένων νομισμάτων, ἐν οἷς ὥσαύτως εἶνε ἀνομοία, ἀλλ' ἐξ ἄλλης σφραγίδος καὶ ῥυθμοῦ πολλῷ ὠραιότερου, ἢ δὲ ὀπισθία εἶνε, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος παρ' ἅπασιν. Ἀλλ' ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ τοῦ Πηγάσου τοιαύτη στάσις, ἥτις δὲν ἀπαντᾷ παρ' οὐδενὶ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν νομισμάτων τῆς Κορίνθου καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς, παραπλησία δὲ μόνον εὐρίσκεται ἐπὶ τινων νομισμάτων τῆς Ἀλυζίας καὶ τοῦ Ἀνακτορίου (Akarnanien σελ. 68, ἀρ. 44 καὶ ἐξ., Taf. II, 20. — Corinth etc. σελ. 114, ἀρ. 3 καὶ 4, Pl. XXX, 10 καὶ σελ. 116, ἀρ. 10, Pl. XXXI, 10). Ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ δὲ ὡς καὶ τοῦ ὅλου τῆς τέχνης, νομίζω, ὅτι τὸ παρὸν νόμισμα ἐκόπη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' αἰῶνος ἢ ἴσως καὶ μικρόν τι ἀρχαιότερον περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' αἰῶνος π. X.

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι Κορινθιακὰ νομίσματα ἐμπεριείχοντο περὶ τὰ 296, ὧν 7 μὲν στατῆρες, δραχμαὶ δὲ 254 καὶ ἡμιδραχμα 35.

¹ Τσουντας ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδι σελ. 160. — Μυκῆναι σ. 11 καὶ ἐξῆς.

Παρατηρητέα εἶνε ἡ μεγάλη σχετικῶς ἀφθονία τῶν δραχμῶν, ὧν οὐδαμοῦ ποτε εὐρέθη συγχρόνως τόσον πλῆθος. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον, νομίζω, εἶνε λίαν εὐεξήγητον, καθόσον αἱ δύο μεγάλαι γείτονες πόλεις Κόρινθος καὶ Ἄργος πάντοτε εὐρίσκοντο ἐν μεγάλῃ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς ἀλλήλας καὶ συναλλαγῇ, αἱ δὲ Κορινθιακαὶ δραχμαὶ ($\frac{1}{3}$ τοῦ στατήρος), ὡς ἔχουσιν τὸ αὐτὸ βάρος πρὸς τὰ τριώβολα τοῦ Ἄργους, ἦσαν ἀδιακρίτως ἐξ ἴσου μετὰ τούτων ἐν κυκλοφορίᾳ καὶ ἀντηλλάσσοντο. Ἐπίσης δὲ ἐλευθέρως, ἐννοεῖται, ἐκυκλοφόρουσαν καὶ ἀντηλλάσσοντο καὶ τὰ ἡμιδράχμα τῆς Κορίνθου, ὡς ἔχοντα τὸ αὐτὸ βάρος πρὸς τὰ τριημιωβόλια τοῦ Ἄργους.

Ἡ ἐπὶ τῶν Κορινθιακῶν δραχμῶν καὶ ἡμιδράχμων—ποιούμεθα λόγον περὶ τούτων ἰδίως ἐνταῦθα, καθόσον στατήρες ἐλάχιστοι εὐρέθησαν—ὑπάρχουσα μεγάλη ποικιλία ῥυθμοῦ, σχήματος, συμβόλων καὶ ἐπιγραφῶν παρέχει, ὡς γνωστόν, περὶ τὴν χρονολογικὴν ἰδίαν κατὰτάξιν αὐτῶν, μάλιστα τῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Ε' αἰῶνος π. Χ. καὶ ἐξῆς, μεγίστην δυσκολίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπ' αὐτῶν τοσαύτη ποικιλότητος διάταξις τῆς κόμης, ὡς καὶ περιβολὴ αὐτῆς, δὲν ἀπαντᾷ ἐν τοῖς νομίσμασιν οὐδεμιᾶς ἄλλης πόλεως, τρόποι δὲ τινες αὐτῆς μάλιστα, θὰ ἐδύνάτο τις νὰ εἴπῃ, οὐδὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μνημείοις τῆς τέχνης, διὰ ταῦτα καὶ πρὸς εὐχερεστέραν εἰσέτι ἀνεύρεσιν ἐκάστου τρόπου ἰεωρήσαμεν ὁρθότερον νὰ κατατάξωμεν αὐτὰ ἐν τοῖς παρατιθεμένοις πίναξι κατὰ τὸ σχῆμα τῆς κόμης, ποιούμενοι ἀρχὴν ἐξ ἐκείνου ἰδίως τοῦ σχήματος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων εἶνε καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ ἔτι ἀρχαιότερα κατὰ τὴν ὁμοιότητα προσεγγίζει (Πίν. 6 ἀρ. 11 καὶ ἐξῆς).

Ἡ Κόρινθος ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς βιομηχανίας αὐτῆς, ἔτι δὲ τῆς οὐχὶ μακρὰν ταύτης τελέσεως δύο τῶν μεγάλων πανελληνίων ἀγώνων, τῶν Ἰσθμίων καὶ τῶν Νεμείων, εἰς οὓς ἀπανταχόθεν τῆς γῆς συνέρρεον πάμπολλοι ἀγωνισθησόμενοι καὶ θεαταί, καὶ πρὸ πάντων ὡς ἐκ τοῦ λίαν ἐπικαίρου τῆς τοποθεσίας αὐτῆς πρὸς τὴν συγκοινωνίαν, κατέστη λίαν ἐνωρίς, ὡς γνωστόν, ἡ πλουσιωτέρα τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων. Ἐνεκα δὲ πάντων τούτων τὰ νομίσματα αὐτῆς ὅχι μόνον ἦσαν τὰ μάλιστα ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ

ἀφθονα, ἀλλὰ καὶ αἱ κατὰ τὸν ῥοῦν τοῦ χρόνου διάφοροι καὶ ποικίλαι ἐκδόσεις αὐτῶν ἀπειροπληθεῖς. Πλὴν ὅμως τοῦ ἀφθόνου πλούτου, τὸ ἐν Κορίνθῳ μέγα πλῆθος τῶν ἐταιρῶν τὰ μέγιστα, ἀναμφισβήτητως, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ ταύτην ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ τὸ κέντρον τοῦ συρμοῦ καὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καλαισθησίας, τὰ διάφορα δὲ κομψότατα καὶ χαριέστατα σχήματα τῆς κομμώσεως αὐτῶν ἀναπαρίστανται ἐν τοῖς νομίσμασι, πλεῖστα τῶν ὁποίων, ὡς ἐκ τοῦ καλλιτεχνικωτάτου ῥυθμοῦ αὐτῶν, ἀναμφισβητητῶς καταλαμβάνουσι τὴν πρωτίστην θέσιν μετὰ τῶν νομισμάτων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ μέχρι τίνος χρόνου ἡ Κόρινθος, ὡς πόλις αὐτόνομος καὶ ὑπὸ τὸ ἴδιον ὄνομα, ἐξηκολούθησε νὰ κόπτῃ νομίσματα; Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ἐν ἔτει 338 π. Χ., ὁ Φίλιππος ἐγκαθίδρυσε ἐν Ἀκροκορίνθῳ Μακεδονικὴν φρουράν, ἣν διετήρησε μετὰ ταῦτα καὶ ὁ Ἀλέξανδρος· ἀλλ' αὕτη ἐχρησίμευε κυρίως μόνον ὡς φόβητρον τῆς συνοχῆς ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων, ὅπως μὴ ἀποστατήσωσιν ἐκ τῆς ἐν Κορίνθῳ ἀποφασισθείσης κοινῆς συμμαχίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν Περσῶν, ἡ δὲ πόλις, ὡς καὶ αἱ λοιπαί, ἔμεινε καθ' ὅλα αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος, καὶ ἐπομένως ὡς τοιαύτη ἔκοπτε καὶ νομίσματα, καθ' ἃ καὶ πρότερον. Ἀλλὰ τὰ πράγματα μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου γενομένην καταβολὴν τῆς ἐν ἔτει 323 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀποστασίας τῶν Ἑλλήνων μετέβαλον ἐντελῶς ὅψιν. Μακεδονικαὶ φρουραὶ ἐγκαθιδρύθησαν εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων καὶ ἡ ἐλευθερία καὶ αὐτονομία αὐτῶν ἀπώλετο ὑπὸ τοὺς διαδόχους, ὁ δὲ ὅρος τῶν μετὰ τούτων κατὰ τὸ 311 γενομένων συνθηκῶν, ὅπως αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἀφελῶσιν ἐλεύθεραι (δρα ἄνωτέρω σελ. 141) οὐδέποτε σχεδὸν ἐξετελέσθη. Ἀπὸ τοῦ ἔτους λοιπὸν 322 καὶ ἐξῆς ἔπαυσαν πλεῖσται πόλεις νὰ κόπτωσι νομίσματα ὑπὸ τὸ ἴδιον ὄνομα καθ' ἃ καὶ πρότερον, ὡς εἶνε γενικῶς σχεδὸν ἀποδεδεγμένον, μετὰ τῶν δὲ τούτων ἔτι καὶ αὐταὶ αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ μέγα χρονικὸν διάστημα (Πρβ. Head, *Historia numorum* σ. 316. Προσέτι τοῦ αὐτοῦ [Catalogue of the Greek Coins in the British Museum] Attica etc. σ. XXXI). Κατὰ τὸ ὀγδοηκονταετὲς ἐπομένως χρονικὸν διάστημα, ἥτοι

ἀπὸ τοῦ ἔτους 322 μέχρι τοῦ ἔτους 243, δηλ. μέχρι τῆς εισόδου τῆς πόλεως εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν συμπολιτείαν, τὰ νομισματικὰ τῆς Κορίνθου ἀναμφισβητήτως μετεβλήθησαν. Καὶ εἶνε μὲν τὰ μάλιστα δύσκολον ν' ἀποδεχθῇ τις ὡς βέβαιον, ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ Κόρινθος ἔπαυσεν ἐντελῶς ἐκδίδουσα νομίσματα ὡς πρότερον, εἰ καὶ ὑπάρχουσι λόγοι πρὸς τοῦτο· ἀλλ' ὅμως βέβαιον εἶνε, ὅτι σπανιώτατα θὰ ἔκοπτε τοιαῦτα, σχετικῶς πρὸς τὸ ἄπειρον καὶ ποικίλον πλῆθος τῶν προηγούμενων χρόνων. Ὁ Cousinery (*Essai historique et critique sur les monnaies d'argent de la ligue Achéenne, accompagné des recherches sur les monnaies de Corinthe etc.* σελ. 50 ὡς καὶ ἀλλαχοῦ) δυσχυρίσθη ὅτι ἡ Κόρινθος ἔτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἦτο μέλος τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, ἐξηκολούθει ὡς καὶ πρότερον ἐξαιρετικῶς νὰ κόπτῃ ἰδία νομίσματα. Ἄνευ δὲ περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ πράγματος μετ' αὐτοῦ σύμφωνος φαίνεται ὢν καὶ ὁ E. Curtius (*Hermes X* σελ. 240: *Studien zur Geschichte von Corinth*. Τὸ αὐτὸ ἐν *Gesammelte Abhandlungen I*, σελ. 209). Ἀλλὰ κατὰ τῆς γνώμης ταύτης τοῦ Cousinery ἡγέρθη ἀντίρρησις, ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ L. Warren (*An Essay on Greek Federal Coinage* σελ. 48). Ὁ Head (*Corinth etc.* σελ. XXXI) φρονεῖ ὅτι μετὰ τὸ 243 ἡ Κόρινθος ἔπαυσε βεβαίως κόπτουσα νομίσματα ἀνεξαρτήτως τῶν τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μετὰ τὸ 300 μέχρι τοῦ 243 χρονικὸν διάστημα ἐλάχιστα ἀποδίδει, ἰδίως τὰ φέροντα μονογράμματα. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Head, ἐὰν θεωρηθῇ ὡς ὀρθὴν τὸ χρονικὸν ὅριον τῆς ἐν τῇ γῇ καταθέσεως, ὅπερ ἡμεῖς ἀνωτέρω ὥρισamen, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐκ τοῦ προκειμένου εὐρήματος ἐπιβεβαιούται, καθόσον οὐδὲν νόμισμα εὐρέθη φέρον μονόγραμμά τι. Βεβαίως τὰ ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι Κορινθιακὰ νομίσματα ἀνήκουσιν εἰς τὸν Δ' π. X. αἰῶνα, ἴσως δὲ τινὰ αὐτῶν καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ Ε' αἰῶνος. Ὡς ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ δὲ τῆς τέχνης κυρίως διηρέσαμεν αὐτὰ εἰς δύο χρονικάς περιόδους, καὶ ἡ μὲν πρώτη (Α') ἄρχεται περίπου ἀπὸ τοῦ ἔτους 400 μέχρι τοῦ ἔτους 350 π. X., ἡ δὲ δευτέρα (Β') ἀπὸ τοῦ 350 μέχρι τοῦ ἔτους 322 π. X.

Α') 400-350 π. X.

α') Στατήρες

1.— Ἀργ., χμ. 21, Γραμ. 8,275.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς φέρουσα κράνος κορινθιουργές, πρὸς ἀριστερά. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν μὲν Α, δεξιόθεν δὲ στέφανος.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀριστερά· κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,2

Παραπλήσιον φαίνεται τὸ ὑπὸ Head ἐν [*Catalogue of the Greek Coins in the British Museum*] *Corinth etc.* ἀρ. 219 Pl. IX, 3, δημοσιευόμενον, ἀλλὰ τὸ παρὸν εἶνε πολλῷ ὠραιότερου ῥυθμοῦ καὶ ἀναντιρρήτως παλαιότερον, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ περιγράμματος τοῦ προσώπου καὶ τοῦ κράνους, μᾶλλον δὲ πιθανώτερον εἶνε ὅτι ἐκόπη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' αἰῶνος π. X. Ὁ στέφανος ἀποτελεῖται, καθ' ᾧ φαίνεται, ἐκ φύλλων κισσοῦ, καθ' ὅσον εὐρίσκεται καὶ τοιοῦτος. Πρβλ. *Corinth etc.* ἀριθ. 290, Pl. X, 7.

2.— Ἀργ., χμ. 24, Γραμ. 8,28.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς φέρουσα κράνος κορινθιουργές, ἐστεμμένον στεφάνῳ ἐξ ἐλαίας, καὶ περιδέριον, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν μὲν ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἑδάφος ὑποδηλώσεως, *Καλυδώνιος κάπρος* βαίνων πρὸς ἀρ., κάτωθεν δὲ καὶ ἐκατέρωθεν τῶν ἄκρων Α-Ρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,3

Cousinery, *Essai historique et critique sur les monnaies d'argent de la ligue Achéenne etc.* σελ. 123, Tab. I 24.— Head, *Corinth etc.* Pl. XII, 1.— Πρβλ. καὶ Combe, *Museum Hunter*, σελ. 109, ἀρ. 34.— Mionnet I σ. 317, ἀρ. 977. Suppl. IV, σ. 40, ἀρ. 240 καὶ 243.— Fiorelli, *Catalogo del Museo Nazionale di Napoli, Medagliere I*, ἀριθ. 7204-6. *Collezione Santangelo* 11057-58.

Τὸ μὲν παρὰ Cousinery εἶνε ἐξ ἄλλης σφραγίδος καὶ τὸ Ρ κεῖται ὑπὸ τὸν λαιμόν, τὸ δὲ παρὰ Head φαίνεται μᾶλλον ὅτι εἶνε ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος πρὸς τὸ προκείμενον, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ Ρ κεῖται ὑπὸ τὸν κάπρον.

Τὴν ἐπὶ τῶν Κορινθιακῶν στατήρων εὐρισκομένην ἐπιγραφὴν ΑΡ προσπαθήσας ἤδη νὰ ἐξηγήσῃ ὁ Cousinery (*Essai etc.* σελ. 124 καὶ ἐξῆς: expli-

cation de quelques médailles de Corinthe et de ses colonies) κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὰ δύο πρῶτα ἀρκτικά γράμματα τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀράτου, καὶ ἐπομένως τὰ μετὰ διαφορῶν συμβόλων νομίσματα, τὰ φέροντα τὴν ἐπιγραφὴν ΑΡ, ἐκόπτοντο ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ἀράτου καθ' ἃ ἔτη οὗτος ἦτο στρατηγός. Ἡ γνώμη αὕτη, καθ' ἀρχὰς ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον γενομένη ἀποδεκτή, ἔχει ἤδη ἐντελῶς ἀποβρίθῃ ὥς μὴ ὀρθή. Ἐν γένει περὶ τῆς ἐπιγραφῆς ΑΡ πρβλ. κατωτέρω τὰ περὶ Ἀργους προλεγόμενα.

3.—Ἀργ., χμ. 22, Γραμ. 8,30

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς φέρουσα κράνος κορινθιουργές, ἐσπεμμένον διὰ στεφάνου ἐξ ἐλαίας ὑπὸ τῆς χρήσεως ἀποτετριμμένου καὶ μόλις διακρινομένου, καὶ περιδέραιον, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν μὲν καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ ἄκρου τοῦ λαίμοῦ Α-Ρ, δεξιόθεν δὲ Παλλάδιον πρὸς δεξ. Μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ Παλλადίου κεῖται σφαιρίδιον ὑπὸ τῆς χρήσεως λίαν ἀποτετριμμένον.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ ἐν τῷ πεδίῳ κάτ. ρ.

Πίναξ 6,4

Cousinery, Tab. I, 21. — Head, ἀριθ. 256, Pl. XII, 6. — (Πρβλ. Museum Hunter σελ. 109, ἀρ. 25. — Mionnet I σ. 319, ἀρ. 992. — W. Leake, Numismata Hellenica, European Greece σ. 38. — Museo Nazionale 7208-11).

Τὸ παρὸν εἶνε διάφορον πρὸς τὰ ἕτερα, πρὸ πάντων δὲ ἕνεκα τοῦ ὅπισθεν τῆς κεφαλῆς σφαιριδίου, μὴ ἀπαντῶντος παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ, καθ' ὅσον γνωρίζω. Ὅμοιον δὲ νόμισμα πρὸς τὸ ὑπ' ὅψει, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος, ἐξόχου διατηρήσεως, εἶδον ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐνταῦθα.

4.—Ἀργ., χμ. 23, Γραμ. 8,35.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς φέρουσα κράνος κορινθιουργές καὶ περιδέραιον, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν μὲν πρὸ τοῦ λαίμοῦ Γ, δεξιόθεν δὲ θύρσος ταινία περιδεδεμένος.

Πήγασος ἰπτάμενος πρὸς ἀρ. Αἱ πτέρυγες εἶνε ὅλως πρὸς τὰ ἄνω ἀνεωγμέναι, διακρίνεται δὲ μέρος καὶ τῆς δεξιᾶς αὐτῶν ἔμπροσθεν ἐν τῷ βάθει. Ἐν τῷ πεδίῳ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,5

Corinth ἀρ. 279, Pl. X, 1. — Πρβλ. καὶ Museum Hunter σ. 109, ἀρ. 32. — Lavy I σ. 158, ἀριθ. 1786 — Museo Nazionale 7282-83, Collezione Santangelo 10948-51.

Τὸ παρὸν εἶνε διάφορον κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις πρὸς τὸ ἐν Corinth εἰκονιζόμενον.

5.—Ἀργ., χμ. 21, Γραμ. 8,31.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς μετὰ κράνους κορινθιουργοῦς πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν μὲν πρὸ τοῦ λαίμοῦ Γ, δεξιόθεν δὲ θύρσος ταινία περιδεδεμένος.

Ὅμοιον περίπου τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 4 νομίσματι.

Πίναξ 6,6

6') Δραχμαὶ

6.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,575.

Κεφαλὴ Περσεφόνης, φέρουσα περὶ τὴν κόμην στέφανον ἐκ φύλλων στάχυος, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν ἴσως Δ ἢ καὶ σύμβολον δυσδιάκριτον.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ἐν τῷ πεδίῳ ρ.

Πίναξ 6,9

Εὐρέθη καὶ ἕτερον ὅμοιον φέρον πρὸ τοῦ προσώπου ἐκ τῶν κάτωθεν πρὸς τὰ ἄνω ἐγκεχαραγμένην ὀξεῖ ὀργάνῳ τὴν ἐπιγραφὴν (graffito) ΕΡΛ.

Ἡ κεφαλὴ τῆς Περσεφόνης ἐπὶ Κορινθιακῶν δραχμῶν εἶνε σπανιωτάτη. Ἐκτὸς τῶν ἤδη παρουσιαζομένων δύο, κεῖται ἕτερον καὶ παρὰ Head, ἀριθ. 228, Pl. IX, 9, οὗ ὅμοιον ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι ἐν, ἔλκον γραμ. 2,225, ἀλλ' οὐχὶ καλῆς διατηρήσεως. Ὡστε μέχρι τοῦδε εἰσὶ γνωστὰ τοῦ τύπου τούτου δύο ἐκδόσεις.

7.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,395.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδέραιου πρὸς ἀρ. Δύο πλόκαμοι τῆς κόμης, ὃ μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃ δὲ ἐξ ἀριστερῶν, περιθέουσι τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν ὅπισθεν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Ἐν τῷ πεδίῳ ὅπισθεν [Δ].

Πήγασος καλπάζων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,10

Gardner, The Types of Greek Coins Pl. VIII, 18. — Head, Corinth ἀρ. 292, Pl. X, 9.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ ἐπὶ τοῦ παρόντος νομίσματος σχηματισμὸς τῆς κόμης, ὅστις ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ νομισματικῇ εἶνε, δύναται τις νὰ εἴπῃ, μοναδικός, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μνημείοις τῆς τέχνης οὐχὶ συνήθης. Μέρους τοῦ πλοκάμου ὅπισθεν, περὶ τοῦ ὡς ἐν τῷ προκειμένῳ νομίσματι, εὐρίσκεται καὶ ἐπὶ τινων νομισμάτων τῶν Λεοντίνων καὶ τῆς Αἰνίου (Πρὸλ. Gardner ἐ. α., Pl. II, 30.—[Königliche Museen zu Berlin] Beschreibung der Antiken Münzen I σ. 119, Tafel IV, 41-43). Ἐν γένει πρὸλ. τὸ ἄρθρον τοῦ Schreiber: «Der altattische Krobylos», ἐν Mittheilungen des deut. Archäol. Instituts in Athen, VIII σ. 246

8.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,466.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὰ κάτω μέρη τῆς κόμης, τὰ μὲν ἔμπροσθεν πρὸς τὸ μέτωπον ἀναστυρμένα, τὰ δὲ ὅπισθεν πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Δ, καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ στέφανος.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,11

Ι. Λάμπρος, Πελοπόννησος Πίν. Β', 17.

9.—Ἀργ., χμ. 17, Γραμ. 2,46.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὸν σχηματισμὸν τῆς κόμης ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 8 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν τοῦ λαιμοῦ, ἐν στεφάνῳ Δ. Ἄνωθεν τοῦ στεφάνου καὶ πλησίον τοῦ βοστρύχου τῆς κόμης διακρίνεται μικροσκοπικώτατον τὸ γράμμα ο.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 8 νομίσματι.

Πίναξ 6,12

Corinth ἄρ. 297, Pl. X, 13.

Εἰς ἐπιβρῶσιν τοῦ ὅτι παρὰ τὴν κόμην κεῖται μᾶλλον μικροσκοπικώτατον τὸ γράμμα ο, ὅπερ μετὰ πολλὴν προσοχὴν καὶ κόπον ἀναγνωρίζεται, οὐχὶ δὲ φύλλον τοῦ κάτωθεν στεφάνου, δύναται τις νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει καὶ τὸ ὅτι πρὸς τὸ μέρος τοῦτο εἶνε ὁ σύνδεσμος τοῦ στεφάνου, ἐνθα βεβαίως δὲν χρησιμεύει φύλλον, ἢ δὲ διεύθυνσις τῶν φύλλων εἶνε ἀντιθέτως πρὸς τὰ κάτω¹. Ἐὰν ἢ παρατήρη-

¹ Ἐν τῷ ἡμετέρῳ πίνακι δὲν διακρίνεται τοῦτο καλῶς, ἀλλ' ἐν Corinth ἢ διάκρισις εἶνε ἐξαίρετος.

σις, ἣν ἤδη ποιούμεθα, ἤθελε βεβαιωθῇ, νομίζω ὅτι τοῦτο μεθ' ἱκανῆς βεβαιότητος, καὶ ἕνεκα τοῦ ἐλαχίστου μεγέθους αὐτοῦ καὶ ἕνεκα τῆς θέσεως ἐν ἣ κεῖται ὅλως ἀποκεκρυμμένον σκοπίμως, ὅπως μὴ ἐπισπᾶσθαι τὴν προσοχὴν τοῦ βλέμματος τοῦ θεατοῦ, ἀποτελεῖ τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου. Ἐπὶ τινων δὲ διδράχμων Ἀρκადικῶν, κοπέντων μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου κτίσιν τῆς Μεγαλοπόλεως, καὶ ἐπομένως συγχρόνων ὅπωςδὴποτε πρὸς τὸ παρὸν νόμισμα, εὐρίσκεται ὅπισθεν ἐπὶ τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ κάθηται ὁ Πάν, παρὰ τὴν σύριγγα μικροῖς γράμμασιν ἢ ἐπιγραφῇ ΟΛΥΜ, ἥτις, ὡς ἔχει γίνῃ ἀποδεκτόν, δηλοῖ τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου. Μήπως τυχὸν ἐν τῷ προκειμένῳ νομίσματι ἔχομεν ἔργον τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου;

10.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,355.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου πρὸς ἄρ. Ἡ κόμη ὑπὲρ τὸ μέτωπον περισφίγγεται διὰ ταινίας, πιθανῶς μεταλλίνης, ἀποληγούσης ὅπισθεν εἰς δικτυωτόν. Κάτωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν μὲν τροχὸς τετράκνημος, ἐκ τῶν πλαγίων θεωρούμενος, ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ προσθίου ἄκρου τοῦ λαιμοῦ Α-Λ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,14

Ἐν Corinth ἄρ. 242, Pl. IX 17, ἔχει δημοσιευθῇ στατήρ, ἐφ' οὗ ἢ τε ἐπιγραφὴ Α-Λ ὡς καὶ σύμβολον τροχὸς εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως τοῦ πεδίου ὡς ἐν τῷ προκειμένῳ νομίσματι. Ἐκ τούτου καταφαίνεται, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ, ὅτι ταῦτα ἐκόπησαν συγχρόνως.

11.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,49.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην περὶ τὰ ἄκρα ἀνестραμμένην καὶ περιδεδεμένην στενῇ ταινίᾳ, ἥς μέρος διακρίνεται ὅπισθεν, πρὸς ἄρ. Δεξιόθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν ΑΛ(;) κάτωθεν δὲ ἐν κύκλῳ τρεῖς μηνίσκοι ἐν εἶδει τρισκέλου¹.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,15

Museum Hunter σελ. 140, Tab. XX, 18, ἐνθα ἐσφαλμένως, νομίζω, ἢ ἐπιγραφὴ ἔχει σημειωθῇ ΑΝ.

¹ Τοῦ κύκλου ἐξετύπωθη περίπου τὸ ἡμισυ μεθ' ἐνὸς μηνίσκου.

Εύρίσκεται καὶ στατήρ ἔχων τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν ΑΛ δεξιόθεν μετὰ τοῦ αὐτοῦ συμβόλου Πρβ. W. Leake, Numismata Hellenica, European Greece σελ. 38.

12.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,455.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων, ἔχουσα τὴν κόμην ὀπισθεν κατὰ πολλοὺς βοστρύχους κεχυμένην καὶ κυματίζουσιν, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, κρατῆρ, τούτου δ' ἄνωθεν Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,20

Museo Nazionale I, 7380.—Corinth ἄρ. 302, Pl. X, 16.

13.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,63.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὸν σχηματισμὸν τῆς κόμης περίπου ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 12 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Κάτωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, ἔμπροσθεν μὲν Δ, ὀπισθεν δὲ *φιάλη*.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,21

Corinth ἄρ. 304, Pl. X, 18.

14.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,493.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων, ἔχουσα τὴν κόμην ἐσχηματισμένην ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 13 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, *φιάλη*· ἀριστερόθεν ὑπῆρχεν ἴσως Δ ἢ ΔΙ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,22

15.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,37.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην ὀπισθεν κεχυμένην καὶ φέρουσα στεφάνην, ἐνώτια καὶ περιδέριον, πρὸς ἄρ. Κάτωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, ἔμπροσθεν μὲν Δ, ὀπισθεν δὲ *φιάλη*.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,23

Corinth ἄρ. 303 Pl. X, 17.—Πρβλ. καὶ Museum Hunter σ. 110 Tab. XX, 16.—Mionnet I σ. 320 ἄρ. 1016.

16.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,398.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα ὀπισθεν τὴν κόμην

κεχυμένην, καὶ φέρουσα ἐνώτια καὶ περιδέριον, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἔμπροσθεν ΔΙ, καὶ ὀπισθεν *φιάλη*.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 15 νομίσματι.

Πίναξ 6,24

Corinth ἄρ. 305, Pl. X, 19.

Ἡ ἐπιγραφὴ ΔΙ εὐρίσκεται ἔμπροσθεν, ὡς ἐν τῷ προκειμένῳ νομίσματι, καὶ ἐπὶ στατήρος, φέροντος ὁμῶς ἄλλο σύμβολον· εἰσὶν ἐπομένως περίπου σύγχρονα, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ὀπισθίας ὀψεως. Πρβ. Corinth ἄρ. 306, Pl. XII, 17.

17.—'Αργ., χμ. 18, Γραμ. 2,38.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην ἐσχηματισμένην ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 16 νομίσματι καὶ φέρουσα ἐνώτια καὶ περιδέριον, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, ἄνωθεν μὲν ΔΙ, κάτωθεν δὲ θώραξ μετὰ πτερύγων.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,25

Ἐν Corinth, ἄρ. 246, Pl. IX, 20 (Πρβ. καὶ Mionnet Suppl. IV σ. 40, ἄρ. 238), ἔχει δημοσιευθῆ στατήρ φέρων τὴν ἐπιγραφὴν ΑΛ καὶ θώρακα ὀπισθεν, ὡς ἐν τῷ παρόντι νομίσματι· ὡς καταφαίνεται δὲ ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως εἰσὶν ἀμφοτέρω περίπου σύγχρονα.

18.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,68.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, φέρουσα στέφανον ἐκ δάφνης, καὶ ἔχουσα τὴν κόμην ἐπὶ τῶν νώτων εἰς πολλοὺς βοστρύχους περικεχυμένην καὶ κυματίζουσιν, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, πρὸ τοῦ λαιμοῦ Γ.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,26

Ἀριστερόθεν, ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ νομίσματος μέχρι τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὑπελείφθη κατὰ τὴν κοπὴν μέρος τοῦ μετάλλου ἐν εἰδει γραμμῆς. Τοῦτο προῆλθεν ἀναμφισβητήτως ἐκ προηγουμένης βλάβης τῆς σφραγίδος.

19.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,631.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 18 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἐμπροσθεν Γ.

Πήγασος σχεδὸν ὡς ὁ τοῦ προηγουμένου νομίσματος.

Πίναξ 6,27

Corinth ἀρ. 284, Pl. X, 3.

20.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,575.

Κεφαλή 'Αφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 19 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εμπροσθεν Γ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 19 νομίσματι.

Πίναξ 6,28

Τοῦ παρόντος τύπου ὑπάρχει καὶ ἄλλη διαφορὰ ἐξ ἄλλης σφραγίδος. 'Εν ταύτῃ ἡ κεφαλή εἶνε μικρότερα.

21.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,520.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, φέρουσα στέφανον ἐκ δάφνης καὶ ἔχουσα τὴν κόμην ὅπισθεν κεχυμένην, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ἔμπροσθεν, [Δ].

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,1

Τοῦ παρόντος τύπου ὑπάρχει καὶ ἕτερον ἔχον τὴν ὀπισθίαν ὅψιν ἐξ ἄλλης σφραγίδος.

22.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,38.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 21 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,2

23.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,45.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 22 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ

Πίναξ 7,3

24.—'Αργ., χμ. 15 Γραμ. 2,665.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα διὰ μίτου χιαστὶ περιδεδεμένην τὴν κόμην, ἥς τὸ ἄκρον ὅπισθεν, κατὰ τὴν κορυφήν, περιδεδεμένον ὡσαύτως διὰ μίτου, ἀφίεται κεχυμένον εἰς βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἀρ. 'Εν

τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Α. 'Επὶ τοῦ λαιμοῦ διακρίνεται διπλοῦν τῆς σφύρας κτύπημα.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,7

25.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,572.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 24 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,8

26.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,43.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις ὑπ' ἀρ. 24 καὶ 25 νομίσμασι, πρὸς ἀρ. Ὅπισθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ

Πίναξ 7,9

Πρ6. Corinth ἀρ. 230, Pl. IX, 10. — Collezione Santangelo 11063-64.

Τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 24-26 νομίσματα εἰσὶν ἐξ ἄλλης σφραγίδος πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Head δημοσιευόμενον, ὡς καταφαίνεται ἰδίᾳ ἐκ τῆς κόμης καὶ τῆς θέσεως τοῦ γράμματος.

27.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,488.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις ὑπ' ἀρ. 24-26 νομίσμασι διὰ μίτου χιαστὶ περιδεδεμένην τὴν κόμην, ἥς τὸ ἄκρον ὅπισθεν, περιδεδεμένον ὡσαύτως διὰ μίτου, ἀφίεται κεχυμένον εἰς βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,10

28.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,48.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 27 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,11

29.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,452.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-

ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 28 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Ὅμοιον ἐν Corinth ἀρ. 293, Pl. X, 10.

30.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,483.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 29
νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,12

31.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,493.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 30
νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,13

32.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,580.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 31
νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,14

Πάντα τὰ ἀπὸ τοῦ ἀρ. 27 ἕως 32 νομίσματα
εἰσὶν ἐκ διαφόρων σφραγίδων, ὡς καταφαίνεται κυ-
ρίως ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς κόμης καὶ τῆς θέσεως τοῦ
γράμματος· ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 27 ὅμως ἡ κεφαλὴ
εἶνε μείζων ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς.

33. Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,52.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, φέρουσα σφενδόνην, συνδεομένην ἄνωθεν τοῦ
μετώπου, καὶ ἔχουσα ὅπισθεν μίτῳ δεδεμένην τὴν
κόμην, ἧς τὰ ἄκρα εἰσὶ κεχυμένα εἰς βοστρύχους
κυματίζοντας, περίπου ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ.
27-32 νομίσμασι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπι-
σθεν, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,23

Corinth ἀρ. 181, Pl. V, 7.

Τὸ παρὸν νόμισμα, ὅμοια τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν
καὶ ἄλλα, εἶνε ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος μετὰ τοῦ
ὑπὸ τοῦ Head δημοσιευομένου, ἀλλ' οὗτος δὲν ἀνα-

φέρει ποσῶς τὸ γράμμα Α, τὸ ὁποῖον ἐν τισὶ τῶν
ἄλλων διακρίνεται εὐκρινέστατα. Τοῦ παρόντος
τύπου εὐρίσκεται προσέτι καὶ ἄλλη διαφορά, ὡς
καταφαίνεται ἰδίᾳ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ γράμματος.

34.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,457.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, φέρουσα σφενδόνην ἐξ ἧς ἀνέρχονται κυμα-
τοειδῶς πολλοὶ μικροὶ βόστρυχοι τῆς κόμης, πρὸς
ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ

Πίναξ 7,24

Gardner, The Types of Greek Coins Pl. VIII,
16.—Corinth ἀρ. 295, Pl. X, 11.

35.—Ἀργ., χμ. 16, Γραμ. 2,58.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων δισκοειδῶν
καὶ περιδεραίου, φέρουσα σφενδόνην σχεδὸν ὡς ἐν
τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 34 νομίσματι, πρὸς ἀρ.
Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ;

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 34 νομίσματι.

Πίναξ 7,25

36.—Ἀργ., χμ. 17, Γραμ. 2,565.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετὰ περιδεραίου, φέρουσα
σφενδόνην καὶ ἔχουσα τὴν κόμην περικεκαλυμμέ-
νην διὰ πλατυτάτης δικτυωτῆς ταινίας, πρὸς ἀρ.
Ὅπισθεν ἐκ τῆς σφενδόνης ἀνέρχονται δύο βόστρυ-
χοι κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν. Ἐν τῷ πεδίῳ, κά-
τωθεν καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Ρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,26

Gardner, The Types κτλ. Pl. VIII, 17.

37.—Ἀργ., χμ. 17, Γραμ. 2,475.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγου-
μένῳ ὑπ' ἀρ. 36 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Κάτωθεν
Α-Ρ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 36 νομίσματι.

Πίναξ 7,27

38.—Ἀργ., χμ. 17, Γραμ. 2,565.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγου-
μένῳ ὑπ' ἀρ. 37 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Κάτωθεν
Α-Ρ.

Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀρ. 36 νομίσματι.

Πίναξ 7,28

Corinth ἀρ. 260, Pl. XII, 9.

39.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,625.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 38 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Κάτωθεν Α-Ρ.

Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀρ. 36 νομίσματι.

Πίναξ 7,29

40.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,41.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 38-39 νομίσμασι, πρὸς ἀρ. Κάτωθεν Α-Ρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,30

Ἐκ τῶν προηγουμένων ὑπ' ἀριθ. 36-40 μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Α-Ρ νομισμάτων πιθανώτατον εἶνε ὅτι τινὰ τούτων, ἰδίως τὸ ὑπ' ἀριθ. 36, ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῆς τέχνης, ἐκόπησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος. Ἐν γένει περὶ τῆς ἐπιγραφῆς Α-Ρ πρὸς τὰ ἀνωτέρῳ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 2 παρατηρηθέντα, ὡς καὶ τὰ κατωτέρῳ περὶ Ἄργους προλεγόμενα.

41.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,467.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ἐξ οὗ κρέμαται ὅπισθεν θύσανος ἐκ τριῶν σφαιριδίων, πρὸς ἀρ. Ὁ σάκκος εἶνε περιδεδεμένος ἄνωθεν τοῦ μετώπου μέχρι τῶν νώτων διὰ μίτου. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,31

Corinth ἀρ. 296, Pl. X, 12.

42.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,505.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 41 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἔμπροσθεν τοῦ λαιμοῦ, Δ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 41 νομίσματι.

Πίναξ 7,32

Πρὸς. Museum Hunter σ. 110, Tab. XX, 12.

43.—'Αργ., 16, Γραμ. 2,493.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ περιδεδεμένη, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀρ. 41 καὶ 42 νομίσμασι, διὰ μίτου ἀπολήγοντος ἄνωθεν, κατὰ τὸν δεσμόν, εἰς δύο θύσανίσκους ἐκ σφαιριδίων κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, πρὸς ἀρ. Ἡ κόμη, ἐξερχομένη τοῦ σάκκου εἰς βοστρυχίσκους περὶ τὸ πρόσωπον, εἶνε ὅπισθεν κεχυμένη εἰς βοστρύχους κυματίζοντας· ἐκ δὲ τοῦ σάκκου ὅπισθεν κρέμαται θύσανος ἐκ τριῶν σφαιριδίων διὰ μίτου μακροῦ καὶ παχέος ἔχοντος παρὰ τὸν θύσανον καὶ σφαιρίδιον. (Τὸ ὅλον εἶνε παρόμοιον πρὸς τὸ ἐν χρήσει σήμερον παρὰ ταῖς γυναιξὶ φρέσιον). Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, [Δ;] - Ι

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,33

44.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,602.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 43 νομίσματι, ἀλλὰ μεγέθους μεγαλητέρου, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,34

45.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,465.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ἐξ οὗ ὅπισθεν κρέμαται θύσανος ἐκ σφαιριδίων, πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,2

Corinth ἀρ. 231, Pl. IX, 11. — Πρὸς. Museum Hunter σ. 110, Tab. XX, 10.

46.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,625.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 45 νομίσματι, πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,3

Ἀμφότεραι αἱ ὀφείες τῶν ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀρ. 45 καὶ 46 νομισμάτων εἶνε ἐκ δύο διαφόρων σφραγίδων. Εὐρίσκονται καὶ τρεῖς εἰσέτι διαφοραὶ τοῦ τύπου τούτου.

γ') *Ἡμίδραχμα*

47.—'Αργ., χμ. 12, Γραμ. 1,122.

Κεφαλή Δήμητρος πεπλοφόρου, φέρουσα στέφανον ἐκ σταχύων, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, Α-Ρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,4

Corinth ἄρ. 265, Pl. XII, 11.

48.—'Αργ., χμ. 12, Γραμ. 1,115.

Κεφαλή Περσεφόνης, φέρουσα στέφανον ἐκ φύλων στάχυος, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, Α;-Ρ;.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,5

49.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,19.

Κεφαλή Περσεφόνης (;) μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραιού, πρὸς ἄρ. Κάτωθεν Α-Ρ;.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,6

Corinth ἄρ. 267, Pl. XII, 13.

50.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,042.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετὰ περιδεραιού, φέρουσα σφενδόνην καὶ ἔχουσα τὴν κόμην κεκαλυμμένην διὰ πλατείας δικτυωτῆς ταινίας, πρὸς ἄρ. Ὅπισθεν ἐκ τῆς σφενδόνης ἀνέρχονται μικροὶ τινες βοστρυχίσκοι. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Ρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,10

Τὸ παρὸν νόμισμα, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ, τῆς καλύψεως τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἐπιγραφῆς, εἶνε σύγχρονον καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἄρ. 36 καὶ ἐξῆς δραχμάς.

51.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,19.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραιού, φέρουσα σφενδόνην, ἐξ ἧς ἀνέρχονται βόστρυ-

χοὶ τῆς κόμης, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Ρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,11

Πρβ. Corinth ἄρ. 268, Pl. XII, 14.

52.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,12.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετὰ περιδεραιού, φέρουσα σφενδόνην (;), πρὸς ἄρ. Κάτωθεν Α-Ρ;.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,12

53.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,16.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραιού, ἔχουσα τὴν κόμην ἐπὶ τῶν νώτων κεχυμένην καὶ κυματίζουσαν, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, ἐκατέρωθεν τοῦ προσθίου ἄκρου τοῦ λαιμοῦ, Α-Ρ, καὶ δεξιόθεν φύλλον κισσοῦ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,13

Corinth ἄρ. 266, Pl. XII, 12.

Πλεῖστα τῶν προηγουμένων ὑπ' ἄρ. 47-53 μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ΑΡ νομισμάτων, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῆς τέχνης αὐτῶν, πιθανώτατον εἶνε ὅτι ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς τὰ τέλη τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος. Πρβ. καὶ τὴν μετὰ τὸ ἀνωτέρω ὑπ' ἄρ. 40 παρατήρησιν.

54.—'Αργ., χμ. 12, Γραμ. 1,118.

Κεφαλή Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 53 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ὅπισθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, φύλλον κισσοῦ (1).

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,14

55.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,158.

Κεφαλή Ἀφροδίτης, ἔχουσα ταινία περιδεμένην τὴν κόμην, ἀπολήγουσαν κατὰ τὸ ἄκρον ὅπισθεν εἰς εἶδος θυσάνου, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Γ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,15

Πρ6. Museum Hunter σ. 111, Tab. XX, 21.

56.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,082.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 55 νο-
μίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Γ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,16

57.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,050.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα περιδεδεμένην ταινίαν τὴν κόμην, ἀ-
πολήγουσαν κατὰ τὸ ἄκρον, ὅπισθεν, εἰς εἶδος θυ-
σάνου, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Δ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,17

Museum Hunter σ. 110, Tab. XX, 20.

58.—'Αργ., χμ. 11, Γραμ. 1,232.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἀπολήγοντος ὅπισθεν τοῦ ἄκρου τῆς κόμης
εἰς εἶδος θυσάνου, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπι-
σθεν, Δ;

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,18

59.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,285.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, φέρουσα στέφανον κισσοῦ καὶ ἔχουσα τὸ
ἄκρον τῆς κόμης ἐπὶ τῶν νώτων κεχυμένον εἰς
βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ,
ὅπισθεν, ρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,19

60.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,34.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα ταινίαν περιδεδεμένην τὴν κόμην,
ἀπολήγουσαν ὅπισθεν κατὰ τὸ ἄκρον εἰς εἶδος θυ-

σάνου, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν, πρὸ τοῦ
λαιμοῦ, Λ, καὶ δεξιόθεν, ὅπισθεν τοῦ ἄκρου τῆς
κόμης, ρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,20

61.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,105.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, τῆς κόμης ὅπισθεν ἀποτελούσης παχὺν πλό-
καμον ἀνεστραμμένον καὶ περιδεδεμένον, πρὸς ἄρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,21

62.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,17.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ'
ἄρ. 43 νομίσματι, πρὸς ἄρ. [Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέ-
ρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Δ-1;].

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν [ρ].

Πίναξ 8,22

Τὸ προκείμενον νόμισμα, ὡς καταφαίνεται ἐκ
τοῦ ῥυθμοῦ, τῆς καλύψεως τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς
κόμης, οὔσης κεχυμένης ἐπὶ τῶν νώτων, εἶνε σύγ-
χρονον καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως πρὸς τὴν ἀνωτέρω
ὑπ' ἄρ. 43 δραχμὴν.

63.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,117.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν περι-
δεδεμένῳ σάκκῳ, ἐξ οὗ ὅπισθεν κρέμαται θύσανος,
πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, Δ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,24

64.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,010.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ὡς ἐν τῷ προη-
γουμένῳ ὑπ' ἄρ. 63 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἀριστε-
ρόθεν ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Α.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτω-
θεν ρ.

Πίναξ 8,25

Corinth ἄρ. 234, Pl. IX, 13.

65.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,187.

Κεφαλή Ἀφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἀρ. 63 νομίσματι, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Α.

Πρόσθιον ἡμισυ Πηγάσου πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,26

B) 350-322 π. Χ.

α') Στατήρες

66.—'Αργ., χμ. 22, Γραμ. 8,357.

Κεφαλή Ἀθηνᾶς μετὰ κράνους κορινθιουργοῦς πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλούσης, Ἀρτεμις (;) βαίνουσα πρὸς δεξ. καὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ κρατοῦσα λαμπάδα (;), καὶ ἐκαστέρωθεν τοῦ λαιμοῦ Δ-Ι.

Πήγασος μετ' ἀνακεκαμμένων πρὸς τὰ ἔμπροσθεν πτερυγίων, καλπάζων πρὸς ἀρ., καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,7

Πρβ. Museo Nazionale I, 7303-4, Collezione Santangelo 11018.

67.—'Αργ., χμ. 21, Γραμ. 8,26.

Κεφαλή Ἀθηνᾶς μετὰ κράνους κορινθιουργοῦς καὶ περιδεραίου πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, στήλη (;) τῆς τετραγώνου ἐργασίας (;), καὶ ἐκαστέρωθεν τοῦ λαιμοῦ Δ-Ι.

Πήγασος καλπάζων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,8

Πρβ. Museum Hunter σελ. 108, ἀριθ. 19. — Corinth ἀρ. 318, Pl. XII, 27.

6') Δραχμαί.

68.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,487.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην πρὸς τὰ ὀπισθεν σεσυρμένην καὶ ἀποτελοῦσαν οἰονεὶ δεσμόν, ἐξ οὗ τὰ ἄκρα ἀνέρχονται εἰς μικροὺς κυματιζομένους βοστρύχους, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, ὑπὸ τὸν δεσμόν τῆς κόμης, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,13

Corinth ἀρ. 227, Pl. IX, 8.

69.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,607.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου ἐκ σφαιριδίων, ἔχουσα τὴν κόμην πέριξ κατὰ τὰ ἄκρα ἀνεστραμμένην καὶ περιδεδεμένην διὰ πλατείας ταινίας (;) στεφανοειδοῦς, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, ἐν στεφάνῳ Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,16

70.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,592.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην πέριξ διατεταγμένην ἐν εἵδει στεφάνου, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, κῶνος πίτυος, καὶ ἐκαστέρωθεν τοῦ λαιμοῦ [Δ]-Ι.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,17

A. Lambropoulos ἐν Zeitschrift für Numismatik Band XIX, σελ. 232, ἀρ. 5, Taf. IV, 10.

Πρβ. αὐτόθι καὶ ὅσα ἔγραψα περὶ τοῦ στατήρος, ἐφ' οὗ εὐρίσκεται τὸ αὐτὸ σύμβολον μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς κτλ.

71.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,607.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα πέριξ τὴν κόμην ἀνασεσυρμένην καὶ ὀπισθεν ἐπὶ τῶν νώτων εἰς βοστρύχους κεχυμένην, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,18

72.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,498.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην πέριξ μὲν διατεταγμένην ἐν εἵδει στεφάνου, ὀπισθεν δὲ εἰς πλοκάμους καταπίπτοντας ἐπὶ τῶν νώτων, πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, Α.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 6,19

Ἐν Corinth ἀρ. 385, Pl. XI, 15 ἔχει δημοσιευθῇ δραχμή — ὅμοιαι δὲ ταύτης ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγιδος εὐρέθησαν ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι δύο —, μικρόν τι διαφέρουσα τῆς παρούσης, ἰδίᾳ ὅτι ἐν ταύτῃ ἡ κόμη ἄνωθεν εἶνε περιδεδεμένη ταινία. Τὸ ὑπὸ τοῦ Head ὅμως σημειούμενον ὡς Π ὀπισθεν, εἶνε, νομίζω, ἐσφαλμένον, καθόσον τοῦτο δὲν εἶνε

γράμμα τι, ἀλλὰ μικρὸς βοστρυχίσκος κυματοειδῶς προεξέχων.

73.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,61.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετὰ περιδεραίου, φέρουσα στέφανον ἐκ δάφνης καὶ ἔχουσα ἐπὶ τῶν νώτων κεχυμένην τὴν κόμην εἰς βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Υ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,⁴

Corinth ἄρ. 274, Pl. IX, 22.

74.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,685.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου ἐκ σφαιριδίων, φέρουσα ἀπὸ τοῦ μέσου πρὸς τὸ μέτωπον στέφανον ἐκ δάφνης δεδεμένον διὰ ταινίας, ὅπισθεν ὄρατῆς, καὶ ἔχουσα τὴν κόμην ἐπὶ τῶν νώτων κεχυμένην εἰς τρεῖς κυματίζοντας βοστρύχους, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Ν-Ο.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,⁵

75.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,455.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐπὶ τῶν νώτων κεχυμένην εἰς βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, ἐν στεφάνῳ Δ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,⁶

Corinth ἄρ. 300, Pl. X, 14.

Εὐρέθη καὶ ἕτερον, ἔλκον γραμ. 2,387, ὅμοιον μὲν πρὸς τὸ προκείμενον κατὰ τὴν προσθίαν ὄψιν, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἐγκεχαραγμένον ὅπισθεν (graffito) τὸ γράμμα Α, διάφορον δὲ κατὰ τὴν ὀπισθίαν.

76.—'Αργ., χμ. 17/14, Γραμ. 2,692.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα διὰ μίτου χιαστὶ περιδεδεμένην τὴν κόμην, ἧς τὸ ἄκρον ὅπισθεν, περιδεδεμένον ὡσαύτως διὰ μίτου, ἀφίεται κεχυμένον εἰς βοστρύχους κυματίζοντας, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν καὶ ἐκατέρωθεν τῶν ἄκρων τοῦ λαιμοῦ, Δ-Ο.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἄρ., ἔχων κατὰ τὴν

κορυφὴν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν κεκαμμένας τὰς πτέρυγας, καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,¹⁵

Corinth ἄρ. 384, Pl. XI, 14. — Πρὸς. Mionnet Suppl. σ. 47 ἄρ. 303.

77.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,625.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἄρ. 76 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν καὶ ἐκατέρωθεν τῶν ἄκρων τοῦ λαιμοῦ, Δ-Ο.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἀριθ. 76 νομίσματι.

Πίναξ 7,¹⁶

78.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,68.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετὰ περιδεραίου, ἔχουσα πρὸς τὰ ὅπισθεν σεσυρμένην τὴν κόμην, τῆς ὁποίας τὸ ἄκρον, περιδεδεμένον διὰ μίτου, ἀφίεται κεχυμένον, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Υ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,¹⁷

79.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,49.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων κρικοειδῶν καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ὡς ἐν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἄρ. 78 νομίσματι, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Υ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἀριθ. 78 νομίσματι.

Πίναξ 7,¹⁸

Corinth ἄρ. 276, Pl. IX, 24.

80.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,68.

Κεφαλή Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα πρὸς τὰ ὅπισθεν σεσυρμένην τὴν κόμην, τῆς ὁποίας τὸ ἄκρον, περιδεδεμένον διὰ μίτου, ἀφίεται λελυμένον εἰς μικροὺς βοστρύχους, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Α-Υ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 76 νομίσματι.

Πίναξ 7,¹⁹

Corinth ἄρ. 275, Pl. IX, 23.

81.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,594.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 80
νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ
λαιμοῦ, Α-Υ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 80 νομί-
σματι.

Πίναξ 7,20

Τὰ ἐπόμενα δύο νομίσματα, καίτοι κακότεχνα,
κατέταξα ἐνταῦθα, ὡς ὄντα ἀπομίμησιν τῶν προη-
γουμένων ὑπ' ἀρ. 80 καὶ 81, καθ' ἃ καταφαίνεται
ἐκ τε τῆς διατάξεως τῆς κόμης καὶ τῆς ὀπισθίας
ὄψεως.

82.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,495.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, Υ;.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,21

83.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,52.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, πρὸς δεξ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Υ;.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,22

84.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,685.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ἐξ οὗ ὀπισθεν
κρέματα θύσανος, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ἐκατέ-
ρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Δ-Ι.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,35

Πρβ. Corinth ἀρ. 322, Pl. XII, 29.

85.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,518.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 84
νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν
τοῦ λαιμοῦ, Δ-Ι.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ. Με-
ταξὺ τοῦ ρ καὶ τῶν προσθίων ποδῶν τὸ γράμμα
Α, ἔχον τὴν κορυφὴν πρὸς τὰ κάτω.

Πίναξ 7,36

Τοῦ τύπου τούτου εὐρίσκονται καὶ ἄλλαι διαφο-
ραὶ ἐξ ἄλλων σφραγίδων μικρόν τι διαφέρουσαι. 'Εν
τῇ ὀπισθίᾳ ὄψει αὐταὶ δὲν ἔχουσι τὸ Α.

Τὰ ἐπόμενα ὑπ' ἀρ. 86-89 νομίσματα εἶνε κα-
κότεχνος ἀπομίμησις τῶν προηγουμένων ὑπ' ἀριθ.
84-85, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ σχήματος ἰδία
τοῦ σάκκου, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέταξα ταῦτα ἀ-
μέσως ἐνταῦθα.

86.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,665.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων, ἔχουσα τὴν
κόμην ἐν σάκκῳ σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὑπ'
ἀρ. 84 καὶ 85 νομίσμασι, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,37

87.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,53.

Κεφαλή 'Αφροδίτης, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγου-
μένῳ ὑπ' ἀρ. 86 νομίσματι, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ

Πίναξ 7,38

88.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,435.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 87
νομίσματι, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,39

89.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,507.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 88
νομίσματι, πρὸς ἀρ.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,40

90.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,66.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδε-
ραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ περιδεδεμένῳ,
ἐξ οὗ ὀπισθεν κρέματα θύσανος ἐκ τριῶν χρυσῶν,
πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, Ι.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,41

91.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,568.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 90 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 90 νομίσματι.

Πίναξ 7,42

92.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,585.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις ὑπ' ἀρ. 90-91 νομίσμασι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς προηγουμένοις ὑπ' ἀρ. 90-91 νομίσμασι.

Πίναξ 7,43

Corinth ἀρ. 355, Pl. X, 24.

93.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,53.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω 90 καὶ ἐξῆς νομίσμασι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 90 νομίσματι.

Πίναξ 7,44

Τοῦ τύπου τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἐξ ἄλλης σφραγίδος διαφοραί, μικρόν τι ἀλλήλων διαφέρουσαι.

94.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,565.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ἐξ οὗ ὀπισθεν κρέματα θύσανος ἐκ τριῶν σφαιριδίων, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,45

95.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,53.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 94 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Πήγασος ἱπτάμενος πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 7,46

96.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,46.

Κεφαλή 'Αφροδίτης μετὰ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, ἐξ οὗ ὀπισθεν κρέματα θύσανος, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, N.

Πήγασος τρέχων πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,1

Corinth ἀρ. 381, Pl. XI, 12.

γ) 'Ημίδραχμα

97.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,187.

Κεφαλή Περσεφόνης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, φέρουσα στέφανον ἐκ φύλλων στάχυος, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1;

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγᾶσου πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,7

98.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,265.

Κεφαλή Περσεφόνης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 97 νομίσματι, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, πρὸ τοῦ λαιμοῦ, 1.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγᾶσου πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,8

Πρβ. Corinth ἀρ. 357, Pl. X, 25.

99.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,255.

Κεφαλή Περσεφόνης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, φέρουσα στέφανον ἐκ φύλλων στάχυος, πρὸς δεξ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, 1.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγᾶσου πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,9

100.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,193.

Κεφαλή 'Αφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, πρὸς ἀρ. 'Εν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ, Δ;-1.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγᾶσου πρὸς ἀρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,23

Εἶνε πιθανώτατον ὅτι τὸ παρὸν νόμισμα εἶνε τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως μετὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 85

δραχμῆς, ὡς δύναται τις νὰ συμπεράνη ἐκ τοῦ σχήματος ἰδίᾳ τοῦ σάκκου.

101.—'Αργ., χμ. 12, Γραμ. 0,91.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπισθεν, Γ ἢ Π.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς δεξ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,28

102.—'Αργ., χμ. 12, Γραμ. 1,125.

Κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἔχουσα τὴν κόμην ἐν σάκκῳ, πρὸς ἄρ.

Πρόσθιον ἥμισυ Πηγάσου πρὸς ἄρ. καὶ κάτωθεν ρ.

Πίναξ 8,27

ΦΛΙΟΥΣ

Νομίσματα τοῦ Φλιούντος ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι ὑπῆρχον 133, ὧν τριώβολα μὲν 82, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ τριημιωβόλια. Ἀνήκουσι δὲ ἀναμφισβητήτως πάντα εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μεταξὺ τοῦ 400 (τινὰ ἴσως καὶ μικρόν τι ἀρχαιότερον) καὶ 322 π. χ.

1.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,873.

Ταῦρος κυρίσων ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλοῦσης, πρὸς ἄρ.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἐκάτερος τῶν κλάδων τοῦ στεφάνου ἔξωθεν μὲν ἔχει τρία πλατέα φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνώμενα, ἔσωθεν δὲ δύο.

Πίναξ 8,29

Catalogue de la collection des Medailles Grecques de Léopold Walcher de Moltheim σ. 124, Pl. XII, 1679.

2.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,72.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ.

Ὅμοίως ὡς τὸ προηγούμενον. Τὰ ἐξωτερικὰ φύλλα τοῦ στεφάνου κλίνουν πρὸς τὰ ἔξω.

Πίναξ 8,30

3.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2, 85.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω· ὁ ταῦρος μικρότερος.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἀμφότεροι οἱ κλάδοι ἔχουσιν ἑκατέρωθεν ἀνὰ τρία πλατέα φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνώμενα.

Πίναξ 8,31

4.—'Αργ., χμ. 18/15, Γραμ. 2,86.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἐκάτερος τῶν κλάδων τοῦ στεφάνου ἔξωθεν μὲν ἔχει τέσσαρα στενότερα φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνώμενα, ἔσωθεν δὲ τρία.

Πίναξ 8,32

5.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,83.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἐκάτερος τῶν κλάδων ἔξωθεν μὲν ἔχει τέσσαρα φύλλα, διαφέροντα τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 4 νομίσματι, καὶ μικρόν τι πρὸς τὰ ἔξω κλίνοντα, ἔσωθεν δὲ τρία. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ γράμμα Φ εἶνε οὐσιωδῶς μικρότερον τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ νομίσματι.

Πίναξ 8,33

6.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,78.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 5 νομίσματι. Τὰ φύλλα διευθύνονται πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ γράμμα εἶνε ἀρκούντως μεγάλητερον.

Πίναξ 8,34

7.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,625.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἐκάτερος τῶν κλάδων τοῦ στεφάνου ἔξωθεν μὲν ἔχει τέσσαρα μακρὰ φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνώμενα, ἔσωθεν δὲ τρία.

Πίναξ 8,35

8.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,76.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ. Ἐκάτερος τῶν κλάδων τοῦ στεφάνου ἔξωθεν μὲν ἔχει ἐξ

φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνόμενα, ἔσωθεν δὲ ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν πέντε, ὁ δ' ἐξ ἀριστερῶν τέσσαρα.

Πίναξ 8,36

9.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,98.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ, κάτωθεν τοῦ ὀποίου σφαιρίδιον. Ἐκάτερος τῶν κλάδων τοῦ στεφάνου ἔξωθεν μὲν ἔχει τέσσαρα φύλλα, πρὸς τὰ ἄνω διευθυνόμενα, ἔσωθεν δὲ τρία.

Πίναξ 8,37

10.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,665.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς ἀνωτέρω.

Ἐν στεφάνῳ ἐκ φύλλων κισσοῦ Φ, κάτωθεν τοῦ ὀποίου δεξιόθεν μὲν ἱπποκάμπη (;) πρὸς δεξ., ἀριστερόθεν δὲ Γ.

Πίναξ 8,38

11.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 0,985.

Κεφαλὴ ταύρου ἀντωπὸς μετὰ τοῦ τραχήλου.

Τροχὸς τετράκνημος καὶ μεταξὺ τῶν κνημῶν τρεῖς βότρες, εἰς δὲ τὸ τέταρτον μέρος Φ.

Πίναξ 8,39

12.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 1,205.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλούσης, πρὸς ἄρ.

Τροχὸς τετράκνημος· μεταξὺ τῶν κνημῶν τρεῖς βότρες, εἰς δὲ τὸ τέταρτον μέρος μέγα Φ, τούτου δ' ἑκατέρωθεν, πρὸς τὰ ἐκτός, μικροῖς γράμμασιν ἢ ἐπιγραφῇ Τ-Α.

Πίναξ 8,40

13.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,09.

Ταῦρος κυρίσων πρὸς ἄρ.

Τροχὸς τετράκνημος· μεταξὺ τῶν κνημῶν Φ, τούτου δ' ἀπέναντι Γ, καὶ μεταξὺ αὐτῶν, ἑκατέρωθεν, ἀνὰ εἰς βότρυς.

Πίναξ 8,41

14.—'Αργ. χμ. 13, Γραμ. 1,22.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλούσης, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ι, καὶ κάτωθεν πρὸς τῇ γραμμῇ, ἐν τῷ μέσῳ, σφαιρίδιον.

Τροχὸς τετράκνημος· μεταξὺ τῶν κνημῶν τρεῖς βότρες καὶ εἰς τὸ τέταρτον μέρος Φ

Πίναξ 8,42

Πρβ. P. Gardner, [Catalogue of the Greek Coins in the British Museum] Peloponnesus σ. 35, ἄρ. 24, Pl. VII, 4.

15.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,085.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Φ.

Τροχὸς τετράκνημος· μεταξὺ τῶν κνημῶν τρεῖς βότρες καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ μέρει Ε.

Πίναξ 8,43

16.—'Αργ., χμ. 15/13, Γραμ. 1,17.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Φ, τούτου δὲ πέριξ τέσσαρες βότρες, εἰς ἐν ἐκάστη τῶν τεσσάρων γωνιῶν τοῦ τετραγώνου.

Πίναξ 8,44

17.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,198.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ε.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 16.

Πίναξ 8,45

18.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,162.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ι.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 16.

Πίναξ 8,46

Dumersan, Description des Médailles antiques du Cabinet de feu M. Allier de Hauteroche σ. 56, Pl. VII, 6 (ἐσφαλμένως ἀποδοθὲν ὑπ' αὐτοῦ εἰς Φαιστόν τῆς νήσου Κρήτης). — Peloponnesus σ. 35 ἄρ. 23, Pl. VII, 3.

19.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,19.

Ταῦρος κυρίσων, ἐπὶ γραμμῆς, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Φ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 16 νομίματα.

Πίναξ 8,47

ΑΡΓΟΣ

Ἐν τῷ παρόντι εὐρήματα Ἄργους νομίσματα ὑπῆρχον ἐν ὄλῳ 3354, ὧν τριώβολα 1763, τριημιωβόλια 1175 — τούτων ἐκ μὲν τῶν ἐχόντων ἔμπροσθεν κεφαλὴν Ἦρας καὶ ὀπισθεν Παλλάδιον 705, ἐκ δὲ τῶν ἐχόντων ἔμπροσθεν λύκον καὶ ὀπισθεν κρᾶνος 470¹ — καὶ ὀβολοὶ 416. Ἀπορίας δ' ἄξιον εἶναι ὅτι, εἰ καὶ τὸ προκειμένον εὐρημα ἐγένετο ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἄργους καὶ τὰ πλεῖστα τῶν νομισμάτων εἰσὶ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ προσέτι εἰ καὶ περὶ πολλῶν ἐκ τῶν εὐρεθέντων τριημιωβολίων, τῶν ἐχόντων κεφαλὴν Ἦρας, δύναται τις, ὡς ἐκ τοῦ ρυθμοῦ τῆς τέχνης, νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶνε σύγχρονα καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως πρὸς τὰς δραχμὰς τὰς ἐχούσας ἔμπροσθεν μὲν κεφαλὴν Ἦρας δεξ. ὀπισθεν δὲ τὸν Διομήδη κρατοῦντα τῇ μὲν ἀριστερᾷ Παλλάδιον τῇ δὲ δεξιᾷ ξίφος, ὅμως οὐδὲν εὐρέθη ἀνωτέρας ἀξίας τοῦ τριωβόλου, δηλ. οὔτε δραχμὴ οὐδὲ διδραχμον, ἐνῶ ξένων μερῶν εὐρέθησαν τοιαῦτα, ὡς π.χ. στατήρες τῆς Λευκάδος καὶ τῆς Κορίνθου καὶ τετράδραχμα Πτολεμαϊκά. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι αἱ δραχμαὶ καὶ τὰ διδραχμα, ἐξ ὧν ἐλάχιστα ἔκοψαν ἀπ' ἀρχῆς, ὡς δύναται τις ἐκ τῆς σπανιότητος αὐτῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων νὰ εἰκάσῃ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν τῇ γῇ καταθέσεως τοῦ προκειμένου εὐρήματος θὰ εἶχον καταστῆ ὅλως σπανιώτατα. Ἐκ τῶν κατωτέρας δὲ ὑποδιαίρέσεως νομισμάτων, ἥτοι τῶν ὀβολῶν, μόνον τοῦ Ἄργους εὐρέθησαν τοιοῦτοι, καὶ μάλιστα ἐν μεγάλῃ ποσότητι· τοῦτο ὅμως, νομίζω, εἶναι λίαν εὐεξήγητον· διότι οὗτοι, ὡς χρησιμεύοντες εἰς τὰς ἐπιτοπίους κυρίως μικρὰς ἀλλαγὰς καὶ ὁσοληψίας τοῦ κατωτέρου ἰδίως πλήθους, ἔπρεπε καὶ νὰ ᾔνε, εὐνοήτως, μόνον ἐγχώριοι.

Τὰ τοῦ Ἄργους νομίσματα διήρεσα, ὡς ἐκ τοῦ ρυθμοῦ κυρίως, εἰς τρεῖς χρονικάς περιόδους. Καὶ ἢ μὲν πρώτη (Α') ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 500 περίπου μέχρι τοῦ ἔτους 421 π. Χ., ἢ δὲ δευτέρα (Β') ἀπὸ τοῦ 421 μέχρι τοῦ ἔτους 350, καὶ ἢ τρίτη (Γ') ἀπὸ τοῦ 350 μέχρι περίπου τοῦ ἔτους 270 π. Χ., ὅτε ἐγένετο καὶ ἡ ἐν τῇ γῇ κατάθεσις, καθ' ἣ ἀνωτέρω ἐξέθηκα.

¹ Δι' ἀμφοτέρους τοὺς τύπους τούτους, παρακολουθήσας τὸν P. Gardner, παρεδέχθη τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν. Πρβ. Peloponnesus Introduction, σ. XXII.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς πρώτης περιόδου τὸ Ἄργος, μετὰ τὴν φοβερὰν ἤτταν καὶ καταστροφὴν, ἦν κατὰ τὰ τέλη τῆς ἑκτῆς π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ὑπέστη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Κλεομένους, εὐρίσκετο ἐν ταπεινώσει καὶ δευτέρᾳ μοίρᾳ μεταξύ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, οὐδὲ προσέτι ἔλαβε μέρος εἰς τοὺς κατὰ τῶν βαρβάρων κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνας· βαθμηδὸν ὅμως, τοῦ χρόνου προϊόντος, μένον μακρὰν τῶν ἐσωτερικῶν ἐρίδων καὶ οὐδέτερον, ἀνέλαβεν ἐκ τῶν προτέρων παθημάτων, καὶ κατὰ τὰ τέλη τῆς παρούσης περιόδου εἶχε φθάσει εἰς μεγίστην δύναμιν. Τὰ τῆς περιόδου ταύτης νομίσματα αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς προσθίας ὀψεως τῶν ὁποίων ὡς τύπος ἐτέθη ὁ λύκος, τὸ σύμβολον τοῦ Λυκείου Ἀπόλλωνος, κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς δὲν εἶναι λίαν συνήθη, ἰδίᾳ αἱ δραχμαὶ σπανιώταται, — διδραχμα ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον ἐντελῶς ἄγνωστα —, κατὰ τὸ τέλος ὅμως τὰ τριώβολα γίνονται συνηθέστατα. Ἀπὸ τῆς ἐπομένης ὅμως περιόδου τὰ πράγματα πάντῃ ἀλλάσσουσιν.

Ἐν ἔτει 421 οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Ἡλεῖοι, εὐθὺς μετὰ τὴν Νικίειον εἰρήνην, ἀγανακτήσαντες κατὰ τῆς Σπάρτης, κατέφυγον εἰς τὸ Ἄργος, φθάσαν τότε μετὰ πολυετῇ εἰρήνῃ εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, τῆς ἀκμῆς καὶ τοῦ πλούτου, καὶ συνῆψαν πρὸς τοῦτο, ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ, νέαν Πελοποννησιακὴν συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Πρβ. Θουκυδίδην Ε, 27 καὶ ἐξῆς. — Διόδωρον ΙΒ', 75). Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὰ νομίσματα τοῦ Ἄργους ἦσαν ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ τριώβολα, τὸ κύριον τῆς πόλεως νόμισμα, τῶν ὁποίων αἱ ἐκδόσεις εἶναι πολυπληθεῖς. Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς περιόδου ταύτης, ἐν ἔτει 418, δι' οὗς λόγους ἔχω ἤδη ἐκθέσει ἐν τῇ Zeitschrift für Numismatik² (Band XIX σελ. 230 καὶ ἐξῆς), προέβη τὸ Ἄργος καὶ εἰς μεταβολὴν τῶν τύπων ἐπὶ τινων τῶν νομισμάτων αὐτοῦ· ἐπὶ τῶν διδράχμων, δραχμῶν — ἀμφοτέραι αἱ ἀξίαι οὐχὶ λίαν συνήθεις — καὶ τινων ὑποδιαίρέσεων εἰσῆχθη ὁ τύπος τῆς κεφαλῆς τῆς Ἦρας, ἐπὶ τῶν τριωβόλων ἡ ἡμιδράχμων ὅμως, ὡς καὶ ἐπὶ τινων ὑποδιαίρέσεων, διετηρήθη ὁ ἀρχῆθεν ἐν χρήσει τύπος τοῦ λύκου, πιθανώτατα ὡς ἐκ τοῦ λίαν γνωστοῦ ἐν τῇ γενικῇ διαδόσει καὶ κυκλοφορίᾳ. Ἐν τῇ τρίτῃ πε-

ριόδῳ ἐξηκολούθουν νὰ μεταχειρίζονται μόνον τὸν τύπον τοῦ λύκου, ὁ δὲ τῆς Ἑρας, ἀπὸ τοῦ τέλους ἤδη τῆς προηγούμενης περιόδου, φαίνεται ὅτι εἶχε παύσει ἐντελῶς ὡς ἐν χρήσει. Ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς περιόδου ταύτης μέχρι τοῦ ἔτους 228, ὅτε εἰσῆλθε τὸ Ἄργος εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν συμπολιτείαν καὶ ἐξέδιδε νομίσματα φέροντα, κατὰ τὰ κεκανονισμένα, μόνον τὸν κοινὸν τῆς συμπολιτείας τύπον μετ' ἰδίων συμβόλων, δέον νὰ τεθῶσι, νομίζω, τὰ νομίσματα τὰ φέροντα ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψέως ἐν τῷ κοίλῳ τετραγώνῳ πληρὲς ὄνομα ἄρχοντος (Πρβ. καὶ Head, *Historia numorum* σελ. 368), τῶν ὁποίων, οὐδὲ ἐν εὐρέθῃ ἐν τῷ προκειμένῳ εὐρήματι, μεταξὺ τοσούτου πλήθους.

Πλεῖσται σειραὶ τῶν Ἀργείων νομισμάτων τῆς δευτέρας περιόδου φέρουσι τὰς ἐπιγραφὰς ΑΡ ἢ ΑΡΙ, αἵτινες ὡσαύτως εὐρίσκονται καὶ ἐπὶ νομισμάτων τῆς Ἡλίδος· ἡ δ' ἐπιγραφή ΑΡ εὐρίσκειται ἐπίσης καὶ ἐπὶ πολλῶν σειρῶν τῶν νομισμάτων τῆς Κορίνθου συγχρόνων πρὸς τὰ τοῦ Ἄργους¹. (Ἡ ἐπιγραφή ΑΡΙ ἐν μικροῖς γράμμασιν ὑπάρχει ἐπὶ τινων στατήρων· πρβ. Fiorelli, *Catalogo del Museo Nazionale di Napoli, Collezione Santangelo* ἀρ. 11,029. Ἐτερον στατήρα, φέροντα ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν ἐν μικροῖς γράμμασιν, εἶδον καὶ ὁ ἴδιος ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐμπορίῳ).

Πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἐπὶ τῶν Ἡλειακῶν νομισμάτων ἀπαντωσῶν ἀνωτέρω ἐπιγραφῶν ἤδη ὁ P. Gardner (*Numismatic Chronicle N. S. vol. XIX* (1879): the Coins of Elis, σ. 260. Ὁ αὐτὸς καὶ ἐν [Catalogue of the Greek Coins in the British Museum] Peloponnesus σ. 71) ἐνόμισεν, ὅτι αὐταὶ εἶνε τὰ ἀρκτικά γράμματα τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀριστοτίμου, ὅστις ἐν ἔτει 272 ἢ 271 ὑπῆρξε τύραννος ἐν Ἡλίδι ἐπὶ ἑξ ἢ πέντε μῆνας (Πρβ. Παυσανίου V, 5, 1 καὶ Justinī XXVI, 1, 4), καὶ ἐπομένως τὰ νομίσματα ταῦτα ἐκόπησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Gardner, ἄνευ τινὸς περαιτέρω μετὰ ταῦτα ἐξετάσεως τοῦ πράγματος, ἐγένετο μέχρι τοῦδε δεκτὴ (Πρβ. Head, *Hist. numorum* σ. 356.—Weil, *Studien auf dem Gebiete des antiken Münzrechts* σ. 5, σημ. 3). Ἀλλ' ἐξετάζω

τις ἤδη τὸ πρᾶγμα μικρόν τι λεπτομερέστερον, πείθεται ἀδιστάκτως, φρονοῦμεν, ὅτι αὕτη οὐδαμῶς εἶνε ὀρθή· διότι, πλὴν ἄλλων λόγων, ἐν πρώτοις εἶνε πάντῃ ἀδύνατον ν' ἀποδεχθῇ τις ὅτι ὁ τύραννος, ὅστις μόνον ἐπὶ πέντε ἢ ἑξ μῆνας ἐτυράνευσε, καὶ τούτους ἀναμφισβητήτως, ὡς ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων τότε μέχρι τοῦ ἄκρου παθῶν, οὐχὶ ἄνευ μεγίστων φροντίδων καὶ τρόμου ἐκ τῶν ἀντιπάλων, ὑφ' ὧν καὶ ἐφονεύθη ἰκέτης ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς Σωτήρος, θὰ εἶχε τὸν καιρὸν νὰ κόψῃ νομίσματα καὶ εἰς πολλὰς μάλιστα ἐκδόσεις. Τὰ νομίσματα ταῦτα, καθ' ἡμᾶς, ἀνήκουσιν ἀναντιρρήτως εἰς ἀρχαιότεραν ἐποχὴν, εἰς τοὺς πρὸ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου χρόνους, καὶ δὴ ἐν τῇ χρονικῇ περιόδῳ μεταξὺ τοῦ 421 καὶ 350, ὁ δὲ ῥυθμὸς αὐτῶν δὲν ἀντίκειται εἰς τοῦτο. Ἀντίρρησιν τινα ἀσθενῇ, ὡς πρὸς τοῦτο, θὰ ἐδύνατο ἴσως νὰ ἐγείρῃ ἢ μετὰ τεθλασμένης πρὸς τὰ κάτω τῆς μεσαίας γραμμῆς ἐπὶ τινων ἐξ αὐτῶν, ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν ἐπιγραφὴν ΑΡ, ἐμφάνισις τοῦ Α. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ἐν τῇ ἐτέρᾳ ἐπιγραφῇ FA τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος, ἔχει τὸ Α τὴν μεσαίαν γραμμὴν εὐθεΐαν, ὡς συνήθως, ὁ ῥυθμὸς τῆς τέχνης¹, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα, καὶ κυρίως ἡ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψέως ἐμφάνισις τῆς κεφαλῆς τοῦ κριοῦ, ἐφ' ἧς ἴσταται ὁ ἀετός, πείθουσιν ἀναντιρρήτως ὅτι καὶ τὰ νομίσματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὴν προειρημένην περίοδον (Πρβ. Peloponnesus σ. 72, ἀρ. 122, Pl. XV, 2). Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τὸ Α, μετὰ τεθλασμένης τῆς μεσαίας γραμμῆς, ὡς ἐμφανίζεται τοιοῦτον μικρόν τι ὑστερώτερον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις χορηγικοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους, ἀνεγερθέντος ἐν ἔτει 335/334 π. X. (Πρβ. S. Reinach, *Traité d'Epigraphie Grecque* σ. 204), ἦτο ἤδη γνωστόν. Προσέτι δὲ διάφορον τοῦ συνήθους σχῆμα, οἷον Α, ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τινων τῆς περιόδου ταύτης Βοιωτικῶν νομισμάτων, φερόντων τὴν ἐπιγραφὴν ΕΓ Α ΜΙ, ἥτις δηλοῖ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Ἐπαμεινώνδα ὡς βοιωτάρχου (Πρβ. Imhoof-Blumer, *Zur Münzkunde Boeotiens und des Peloponnesischen Argos* [Separatabdruck aus dem IX Bande der «Nu-

¹ Περὶ τῆς ἐξηγήσεως τῆς ἐπὶ τῶν Κορινθιακῶν στατήρων εὐρισκόμενης ἐπιγραφῆς Α-Ρ, πρβ. ἀνωτέρω τὴν ἐν σελ. 148, ἐν ἀριθ. 2, παρατήρησιν.

¹ Τὰ νομίσματα ταῦτα μετὰ τοιαύτης ἐπιγραφῆς εἶνε λίαν σπάνια. Ὁ ἴδιος εἶδόν ἐκμαγεῖον τοιοῦτον, ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος πρὸς τὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ἀρίστης διατηρήσεως.

mismatischen Zeitschrift» 1877] σ. 7 κ. ἐξ. ἀρ. 18, Taf. I, 18.—Head, On the Chronological Sequence of the Coins of Boeotia σ. 68, Pl. 5, 2)¹.

Ἡ τῶν ἀνωτέρω ἐπιγραφῶν, ἀναμφισβητήτως, καθ' ἡμᾶς, σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν, ἐμφάνισις ἐπὶ συγχρόνων ἀργυρῶν νομισμάτων τῶν τριῶν μεγάλων καὶ πλουσίων Πελοποννησιακῶν πόλεων παρακινεῖ εἰς πολλὰς εἰκασίας περὶ αὐτῶν, ὧν οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐπελήφθη. Ὡς πρὸς τὴν ἐξήγησιν τῆς προελεύσεως τούτων, νομίζομεν, ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὅλως ἄστοχόν νὰ προβάλωμεν δύο κυρίως ὑποθέσεις: ἢ ὅτι τὰ νομίσματα ταῦτα καὶ τῶν τριῶν πόλεων ἐκόπτοντο ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἀργυροκοπεῖῳ, καὶ ἐπομένως αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀπαν- πῶσαι ὁμοίαι ἐπιγραφαὶ ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ ἀργυροκοπεῖον, ἢ ὅτι ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Ἥλις, συμμαχήσασαι ἐν ἔτει 421 πρὸς τὸ Ἄργος κατὰ τῆς Σπάρτης, πολὺ πιθανὸν εἶνε ὅτι προσέτι αὐται, ἀμέσως ἢ μικρόν μετὰ ταῦτα, εἴτε ἐξ ἐμπορικῶν λόγων καὶ τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας τῶν νομισμάτων ἐν τῇ περιοχῇ ἐκάστης τῶν τριῶν συμμαχήσασαν πόλεων, εἴτε ἐκ λόγων πολιτικῶν καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γενομένης συμμαχίας, θὰ προέβησαν καὶ εἰς νομισματικὴν τινα συνθήκην, διαρκέσασαν ἐπὶ ἱκανοὺς χρόνους βραδύτερον ὥς ἐκ τῶν ἀναπτυχθέντων συμφερόντων καὶ τῆς γενομένης κοινῆς ὠφελείας· συνεπεία δὲ τοιαύτης τινὸς συνθήκης θὰ ἐτέθησαν ἐπὶ τῶν νομισμάτων καὶ τῶν τριῶν πόλεων αἱ αὐταὶ ἐπιγραφαί. Τοιαῦται νομισματικαὶ συνθήκαι μεταξὺ τῶν ἀρχαίων πόλεων, ὡς ἔχει ἀποδειχθῆ, δὲν εἶνε τι ἄγνωστον, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑλλάδι (Πρβ. Head, Hist. numorum, Introduction σ. LI καὶ ἐξ.—Weil, Studien auf dem Gebiete des antiken Münzrechts σ. 14), πρὸς ἣν ἡ Πελοπόννησος, καὶ δὴ ἐκ τῶν πόλεων αὐτῆς ἢ μὲν Ἥλις ὡς ἐκ τῶν Ὀλυμπικῶν ἀγώνων, ἢ δὲ Κόρινθος ὡς ἐκ τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς, τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐν μεγίστῃ ἐπικοινωνίᾳ καὶ συναλλαγῇ εὕρισκοντο· προσέτι δὲ καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεταξὺ τῶν πόλεων Φωκαίας καὶ Μυτιλήνης, ὑπῆρχε

τοιαύτη νομισματικὴ συνθήκη, γενομένη περὶ τὰ τέλη τοῦ πέμπτου ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου π.Χ. αἰῶνος, ὡς ἀπεδείχθη ἔκ τινος ἐπιγραφῆς (Πρβ. Head, [Catalogue of the Greek Coins in the British Museum] Ionia, Introduction σ. XXII). Ὡς ἰσχυρότατον πρὸς τούτοις ἐπιβοηθητικὸν τεκμήριον τῆς ἀνωτέρω ἡμετέρας ὑποθέσεως δεόν νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τοῦτο, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, μετὰ τὴν ἐν ἔτει 394 ἐν Κνίδῳ γενομένην ναυμαχίαν τοῦ Κόνωνος κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, αἱ πόλεις καὶ νῆσοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Κνίδος, Ῥόδου, Ἰασός, Ἐφεσος καὶ Σάμος συνῆψαν πρὸς ἀλλήλας, εἰ καὶ δὲν ὑπάρχει μὲν ἀρχαία τις μαρτυρία περὶ τούτου, περιφανῶς ὅμως ἔχει ἀποδειχθῆ ἐκ τῶν νομισμάτων, τοιαύτην νομισματικὴν συνθήκην ἐκ πολιτικῶν λόγων καὶ ἀκριβῶς ἐναντίον τῆς Σπάρτης, θέσασαι πᾶσαι ὁμοῦ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀφείας τῶν ἑαυτῶν νομισμάτων τὸν αὐτὸν τύπον, ἥτοι τὸν Ἡρακλέα, νήπιον, πνίγοντα ταῖς χερσὶν ὄφεις, ὡς σύμβολον τῆς ἐκ τοῦ ζυγοῦ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπαλλαγῆς των, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπίσης ἐπιγραφὴν ΣΥΝ = *συνμαχικὸν ἀργύριον*, *παῖμα ἢ κόμμα* (Πρβ. Waddington, Rev. Numismatique τοῦ 1863 σελ. 223.—Imhoof-Blumer, Monnaies Grecques σ. 311.—Head, Num. Chronicle N. S, XX (1880) σ. 110).

Α') 500—421 π. Χ.

α') Τριώβολα

1.—Ἀργ., χμ. 14, Γραμ. 2,525.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ. Περὶ τὸ μέσον διήκει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἐτέρου ἄκρου τοῦ πετάλου ἔγκοιλος ζώνη, εὐθεῖα καὶ πλατεῖα.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ ἄνωθεν δύο ἔτερα μικρότερα καὶ τὰ μάλιστα ἔγκοιλα τετράγωνα, ὀριζοντίως κείμενα. Ἐκατέρωθεν τῆς μεσαίας γραμμῆς τοῦ γράμματος, κλινούσης δεξιόθεν πρὸς τὰ κάτω, ἀνὰ ἐν σφαιρίδιον.

Πίναξ 9,1

2.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,70.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ ἄνωθεν κοῖλον ὀρθογώνιον. παραλληλόγραμμον, διαιρούμενον

¹ Ἐπὶ τινων νομισμάτων τῆς Ἥλιδος τὸ Ρ τῆς ἐπιγραφῆς ΑΡ εἶνε ἐστραμμένον πρὸς ἀρ. οἷον Q (Πρβ. Peloponnesus Pl. XV, 3). τοῦτο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὕρεται καὶ ἐπὶ τινων νομισμάτων τοῦ Ἀργους· πρβ. κατωτέρω τὴν ὑπὸ τὸν ἀρ. 49 παρατήρησιν.

διὰ τῆς προεκταθείσης κορυφῆς τοῦ κάτωθεν γράμματος εἰς δύο τετράγωνα. Ὑπὸ τὴν μεσαίαν γραμμήν τοῦ γράμματος σφαιρίδιον.

Πίναξ 9,2

3.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,715.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, μεταξύ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, ΟΜ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 2 νομίσματι.

Πίναξ 9,3

4.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,89.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, μεταξύ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, ΜΟ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 3.

Πίναξ 9,4

5.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,605.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, οὗ ἄνωθεν μὲν κοῖλον ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, διαιρούμενον διὰ τῆς προεκταθείσης κορυφῆς τοῦ γράμματος εἰς δύο τετράγωνα, κάτωθεν δὲ ἄνθος (ρόδαξ;).

Πίναξ 9,5

Σύγχρονον πρὸς τὸ προκείμενον νόμισμα καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως, ὡς φαίνεται, εἶνε καὶ τὸ ἐν Peloponnesus σ. 138 ἄρ. 30, Pl. XXVII, 8, δημοσιευόμενον ἡμιωβόλιον, τὸ ἔχον ἐπὶ μὲν τῆς προσθίας ὄψεως ἄνθος, ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας, ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ, κράνος κορινθιουργές.

6.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,17.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, οὗ ἄνωθεν κοῖλον ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, διαιρούμενον διὰ τῆς προεκταθείσης κορυφῆς τοῦ γράμματος εἰς δύο τετράγωνα. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἑκατέρωθεν μὲν Α-Ι, κάτωθεν δὲ στέφανος.

Πίναξ 9,6

Τοῦ παρόντος τύπου ὑπάρχει καὶ ἑτέρα διαφορά, δηλαδὴ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὄψεως τὸ μὲν γράμμα εἶνε μικρότερον, τὸ ὅλον δὲ ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ.

7.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,595.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 6 νομίσματι.

Πίναξ 9,7

8.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,68.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Σ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ κάτωθεν μὲν μήνη πρὸς τὰ κάτω, ἄνωθεν δὲ ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, ἐν ᾧ Α-Λ.

Πίναξ 9,8

9.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,688.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, μεταξύ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, Δ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ κάτωθεν μὲν ἀλέκτωρ πρὸς δεξ., ἔχων τὰ περὶ τὸν λαιμὸν πτερὰ ἠνωρθωμένα ὡς πρὸς θέσιν μάχιμον, ἄνωθεν δὲ κοῖλον ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, διαιρούμενον διὰ τῆς προεκταθείσης κορυφῆς τοῦ γράμματος εἰς δύο τετράγωνα, ἐν οἷς Δ-Ι, καὶ κάτωθεν αὐτῶν Α-Ι.

Πίναξ 9,9

Peloponnesus, σ. 141, ἄρ. 42, Pl. XXVII, 18.

10.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,65.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 9 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ κάτωθεν μὲν ζῶον τρέχον πρὸς δεξ. (ὄνος ἢ ἡμίονος;), ἄνωθεν δὲ ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, διαιρούμενον διὰ τῆς προεκταθείσης κορυφῆς τοῦ κάτωθεν γράμματος εἰς δύο τετράγωνα, ἐν οἷς Δ-Ι.

Πίναξ 9,10

11.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,595.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ κάτωθεν μὲν ἀλέκτωρ πρὸς δεξ. εἰς θέσιν μάχιμον, ὠραιότερου ὅμως ῥυθμοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 9 νομίσματι, ἄνωθεν δὲ δύο ἔγκοila καὶ ὀριζοντίως κείμενα τετράγωνα, ὑπὸ τὰ ὅποια ἡ ἐπιγραφή Δ-Ι.

Πίναξ 9,11

12.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,64.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφήν

τοῦ ὁποίου ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμ-
μον. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν μὲν κινάρα τετράχο-
δος, ἀριστερόθεν δὲ Γ.

Πίναξ 9,12

13.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,60.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 12 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὁποίου ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμ-
μον. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν μὲν κράνος, ἀριστε-
ρόθεν δὲ Γ.

Πίναξ 9,13

14.—Ἀργ., χμ. 15, Γραμ. 2,648.

Ὅμοιον σχεδὸν τοῖς προηγουμένοις ὑπ' ἀρ. 12-
13 νομίσμασιν.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὁποίου ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμ-
μον, ἐν ᾧ ἡ ἐπιγραφή Σ-Ι. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτω-
θεν, ἀστράγαλος.

Πίναξ 9,14

Περὶ τοῦ προκειμένου νομίσματος θὰ ἐδύνατο
ἴσως ὡς ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ Σ, τοῦ ὁποίου αἱ
ἐξωτερικαὶ γραμμαὶ μόνον μικρόν τι κλίνουν πρὸς
τὰ ἐκτός, νὰ ἐγερθῇ ἀσθενὴς ἔνστασις, ὅτι δὲν ἀνή-
κει εἰς τὴν παροῦσαν περίοδον—συνεπῶς δὲ ἐκ τού-
του καί τινα τῶν προηγουμένων—, ἀλλ' εἰς χρόνους
ὕστερωτέρους. Αὕτη ὁμῶς αὐθωρεῖ καταπίπτει·
διότι ἐκτός τοῦ κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Α κοίλου
ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου, τὸ ὅποιον ἀναμ-
φισθητήτως, κατ' ἐμέ, ἀνήκει εἰς τὰ πρὸ τοῦ 421
νομίσματα, ὃν συνέχεια τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ γε-
νόμενον βαθμηδὸν σὺν τῷ χρόνῳ κανονικώτερον,
οὐχὶ δὲ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ὡς νομίζει ὁ
Gardner (Πρβ. Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 56), ἀλλὰ
προσέτι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σ ἐν παλαιοτέρῳ ἔτι χρόνῳ,
περὶ τὰ μέσα τοῦ πέμπτου αἰῶνος π. Χ., αἱ ἐξω-
τερικαὶ γραμμαὶ εὐρίσκονται οὐχὶ μόνον ὡς ἐν τῷ
προκειμένῳ νομίσματι μικρόν τι κλίνουσαι πρὸς τὰ
ἐκτός, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐντελῶς ὀριζόντιοι καὶ
παράλληλοι. Πρβ. Larfeld, Griechische Epigra-
phik (ἐν Handbuch der klassischen Altertums-
wissenschaft τοῦ Iwan von Müller, Band 12),
Schrifttafel zur Entwicklungsgeschichte der Grie-
chischen Localalphabeten ἐν σελ. 530.

6') Ὁβολοί

15.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,782.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὁποίου, ἐκατέρωθεν, τὸ πεδίον εἶνε κοῖλον. Ἀρι-
στερόθεν Α.

Πίναξ 10,23

16.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,783.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Σ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ ἔγκοilon τετράγωνον, ἐν ᾧ
μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου, ἐκατέρω-
θεν, Α-Λ καὶ κάτωθεν μηνίσκος(;).

Πίναξ 10,27

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἀρ. 89.

Τὸ παρὸν νόμισμα, καθ' ὃ φαίνεται ἐξ ἀμφοτέ-
ρων τῶν ὄψεων, ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν μετὰ
τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 8 τριωδόλου, καὶ εἶνε ἐπομέ-
νως σύγχρονα καὶ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως.

17.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,660.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀρ. 15 νομί-
σματι.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὁποίου, ἐκατέρωθεν, τὸ πεδίον εἶνε κοῖλον. Ἐν
τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Σ-Ω(;), καὶ κάτωθεν κρά-
νος κορινθιουργεὶς πρὸς ἀρ.

Πίναξ 10,39

18.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,780.

Ὅμοιον περίπου τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 17
νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α, κατὰ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὁποίου τὸ πεδίον εἶνε κοῖλον. Ἐν τῷ πεδίῳ,
ἐκατέρωθεν, Σ-Ω, καὶ κάτωθεν πῦλος(;)

Πίναξ 10,40

Catalogue de la Collection de Medailles Phil.
Margaritis. Pl. II.

Περὶ τῶν δύο τελευταίων ὑπ' ἀρ. 17 καὶ 18
νομισμάτων ἴσως θὰ ἐδύνατό τις εὐλόγως νὰ δισχυ-
ρισθῇ, ὅτι ταῦτα ὡς ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ Σ, τοῦ
ὁποίου αἱ ἐξωτερικαὶ γραμμαὶ δὲν κλίνουν λίαν
πρὸς τὰ ἐκτός, καὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ω, δὲν
ἀνήκουσιν εἰς τὴν περίοδον ταύτην, ἀλλ' εἰς χρό-

νους πολλῶ ὑστερωτέρους. Ἄλλ' εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὀρθοῦ τῆς ἡμετέρας κατατάξεως, πλὴν τοῦ ῥυθμοῦ τῆς τέχνης τῆς προσθίας ὄψεως, χρησιμεύει ἡμῖν καὶ τὸ ἐν τῇ ὀπισθίᾳ ὄψει κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Α κοῖλον τοῦ ἐδάφους, ὅπερ προσομοιάζει πρὸς τὸ ἔγκοilon ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον, τὸ ἀπαντῶν μόνον ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις νομίσμασιν. Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ Σ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν καὶ ὅλως ὀριζοντίων κατὰ τὰ μέσα ἔτι τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος, ἐποισάμεθα ἤδη τὴν προσήκουσαν παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 14 νομίσματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ Ω, ἐξ οὗ καὶ μόνου πράγματι ἡ ἀμφιβολία θὰ καθίστατο ὅπως δῆποτε ἰσχυρά, παρατηροῦμεν ὅτι τοῦτο ἀναμφισβητήτως πρὸ τοῦ 404 εἶχεν ἤδη εἰσαχθῆ εἰς τὸ Ἄργος, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῆς τέχνης τῶν ἀρχαιοτέρων διδράχμων, τῶν ἐχόντων ἔμπροσθεν τὴν κεφαλὴν τῆς Ἡρας καὶ κοπέντων πρὸ τοῦ 404, ἐν οἷς τὸ Ω εὐρίσκεται μετὰ τοῦ R ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ΑΡΓΕΙΩΝ (Πρβ. Gardner, Peloponnesus, Introduction σ. LIII καὶ Pl. XXVII, 41).

B') 421—350 π. Χ.

α') Τριώβολα

19.—Ἄργ., χμ. 16, Γραμ. 2,618
Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.
Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, κάτωθεν τοῦ ὁποῖου πέλεκυς ἀμφίστομος ὀριζοντίως.
Πίναξ 9,15
Πρβ. Mionnet II, σ. 229 ἀρ. 5.—Peloponnesus σ. 140, ἀρ. 54, Pl. XXVII, 17.

20.—Ἄργ., χμ. 15, Γραμ. 2,58.
Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.
Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, καὶ τούτου κάτωθεν τρεῖς μηνίσκοι τρισκελοειδῶς.

Πίναξ 9,16
Πρβ. Mionnet II σ. 229, ἀρ. 4.—Peloponnesus σ. 140, ἀρ. 55.

21.—Ἄργ., χμ. 15, Γραμ. 2,655.
Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, τρεῖς μηνίσκοι τρισκελοειδῶς, καὶ δεξιόθεν Α.

Πίναξ 9,17

22.—Ἄργ., χμ. 14, Γραμ. 2,585.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ τρεῖς μηνίσκοι τρισκελοειδῶς καὶ ἀριστερόθεν Α.

Πίναξ 9,18

Πρβ. Prokesch-Osten, Inedita meiner Sammlung autonomer altgriechischer Münzen ἐν Denkschriften der K. Akademie der Wissenschaften (Βιέννης) Bd. V (1854) σ. 275.

23.—Ἄργ., χμ. 16, Γραμ. 2,66.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Α-Ρ, καὶ κάτωθεν μῆνη πρὸς τὰ ἄνω.

Πίναξ 9,19

Πρβ. Museum Hunter σ. 43 ἀρ. 3.—Museo Nazionale, Collezione Santangelo 11172-73.—Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 60.

24.—Ἄργ., χμ. 15, Γραμ. 2,588.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Α-Ρ, καὶ κάτωθεν τρεῖς μηνίσκοι τρισκελοειδῶς.

Πίναξ 9,20

Πρβ. Mionnet II σ. 230, ἀρ. 7.—Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 59.

25.—Ἄργ., χμ. 15, Γραμ. 2,66.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Α-Ρ, καὶ κάτωθεν ὀριζοντίως στάχυς μετὰ φύλλου πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,21

26.—Ἄργ., χμ. 15, Γραμ. 2,728.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. τούτου ἄνωθεν Α-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς ἀρ.

Πίναξ 9,22

Πρβ. Museum Hunter σ. 43, ἀρ. 4 — Mionnet

Π, σ. 230, ἀρ. 8.—Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 57.

Τοῦ παρόντος τύπου εἰσὶ τινὰ κατὰ τὴν ὀπισθίαν ὄψιν ἐξ ἄλλης σφραγίδος, καὶ ἄλλα μὲν ἔχουσι τὸ ῥόπαλον λεπτότερον καὶ μετὰ περισσοτέρων ὄζων, ἐν ἄλλοις δὲ τὸ Α δὲν φέρει τὴν κεραϊάν γραμμὴν, βεβαίως ἐκ παραβλήψεως τοῦ τεχνίτου.

27.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 2,695.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Α-Ρ, καὶ κάτωθεν κηρύκειον.

Πίναξ 9,23

Πρβ. Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 58.

28.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,46.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ.

Ἐν κοίλῳ ἐπιπέδῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, ἀσπίς Ἀργεῖα, καὶ ἄνωθεν Η-Ρ.

Πίναξ 9,26

Mionnet Suppl. IV, σ. 237, ἀρ. 6.

29.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,515.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐκ κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, ἄνωθεν τοῦ ὀπίου, ἐν τῷ πεδίῳ, Ν-Ι.

Πίναξ 9,27

Πρβ. Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 65.

30.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,583.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ ἄνωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Ν-Ι.

Πίναξ 9,28

31.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,585.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ν-Ι, δεξιόθεν βότρυς, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς ἀρ.

Πίναξ 9,29

Πρβ. Prokesch-Osten σ. 275.

32.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,65.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἀρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Ν-Ι, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,30

Πρβ. Peloponnesus σ. 141 ἀρ. 66.

33.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,69.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 32 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Ν-Ι, καὶ κάτωθεν μῆνη πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένη.

Πίναξ 9,31

Πρβ. Mionnet II σ. 231, ἀρ. 17. — Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 67.

34.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,493.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 33.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ν-Ι, καὶ κάτωθεν φύλλον κισσοῦ.

Πίναξ 9,32

Πρβ. Mionnet II, σ. 231, ἀρ. 18.—Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 69.

35.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,568.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 34.

Πίναξ 9,33

Πρβ. Peloponnesus σ. 141, ἀρ. 68.

36.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,59.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,34

Πρβ. Mionnet II, σ. 231, ἀρ. 20.—Peloponnesus σ. 142, ἀρ. 71.

37.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,60.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 36.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς ἀρ.

Πίναξ 9,35

Τοῦ παρόντος τύπου ἄλλα μὲν ἔχουσι τὴν προσθίαν ὄψιν ὁμοίαν ἐντελῶς τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ.

36 νομίσματι, ἄλλα δὲ ἐν τῇ ὀπισθίᾳ ἔχουσι τὸ πρῶτον γράμμα οὕτω : Π.

38.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,40.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Σ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,36

Πρβ. Mionnet II, σ. 232, ἄρ. 24.—Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 73.

39.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,57.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 38 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς ἄρ.

Πίναξ 9,37

40.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,585.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,38

Πρβ. Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 72.

41.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 2,625.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, κάτωθεν ῥόπαλον, καὶ δεξιόθεν βότρυς.

Πίναξ 10,1

Πρβ. Prokesch-Osten σ. 275.—Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 77.

42.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,585.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 41 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Γ-Ρ, κάτωθεν ῥόπαλον, καὶ ἀριστερόθεν βότρυς.

Πίναξ 10,2

Πρβ. Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 78.

43.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,695.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ *δελφιν* πρὸς δεξ., καὶ ὑπ' αὐτὸν ῥόπαλον, ἔχον ἐκατέρωθεν ἀνὰ ἑξ ὄζους.

Πίναξ 10,3

Πρβ. Museum Hunter σ. 43, ἄρ. 6.—Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 74.

44.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,55.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ *δελφιν* πρὸς δεξ., καὶ ὑπ' αὐτὸν ῥόπαλον, ἔχον ἐκατέρωθεν ἀνὰ πέντε ὄζους

Πίναξ 10,4

45.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,485.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ *δελφιν* πρὸς ἄρ., καὶ ὑπ' αὐτὸν ῥόπαλον, ἔχον ἐκατέρωθεν ἀνὰ πέντε ὄζους.

Πίναξ 10,5

Πρβ. Prokesch-Osten σ. 275.—Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 75.

46.—'Αργ., χμ. 16, Γραμ. 2,60.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 45 νομίσματι.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ *δελφιν* πρὸς ἄρ., καὶ ὑπ' αὐτὸν ῥόπαλον, ἔχον ἐκατέρωθεν ἀνὰ ἑξ ὄζους.

Πίναξ 10,6

47.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,595.

Πρόσθιον ἡμισυ λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον ἐν τόξῳ.

Πίναξ 10,7

Πρβ. Museum Hunter σ. 43, ἄρ. 7.—Prokesch-Osten σ. 275.—Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 76.

Τοῦ τύπου τούτου εἰσὶν ἱκανὰ νομίσματα, ἅτινα ἐπὶ τῆς προσθίας ὀψευς, μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, φέρουσι σύμβολον (;) δυσδιάκριτον ἢ μᾶλλον μονόγραμμα, περίπου τοιοῦτον : Μ.

6') Τριημιωβόλια.

48.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,517.

Κεφαλή Ἡρας μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου ἐκ σφαιριδίων πρὸς δεξ., φέρουσα στεφάνην κεκοσμημένην δι' ἀνθεμίων, καὶ ἔχουσα τὴν κόμην περίξ μὲν τοῦ προσώπου ἀνασευρμένην, ὀπισθεν δὲ λευμένην εἰς διαφόρους κυματίζοντας βοστρύχους.

Παλλάδιον πρὸς δεξ. καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-Ρ.

Πίναξ 10,11

49.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,507.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ, ἀλλ' ἄνευ περιδεραίου. Ἡ κεφαλή εἶνε μικροτέρα τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ νομίσματι.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 48 νομίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-Ρ.

Πίναξ 10,12

Peloponnesus σ. 140, ἀρ. 48, Pl. XXVII, 15.

Ὑπάρχουσί τινα ἔχοντα μεγίστην ὁμοιότητα πρὸς τὸ παρόν, ἀλλ' εἶνε ἐξ ἄλλης σφραγίδος· ἐν τούτοις ἡ κεφαλή εἶνε κατὰ τι μείζων καὶ φέρει καὶ περιδέραιον. Ὡσαύτως ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα, ὄντα κατὰ μὲν τὴν προσθίαν ὄψιν ῥυθμοῦ χείρονος, κατὰ δὲ τὴν ὀπισθίαν ἐπίσης ἐξ ἄλλης σφραγίδος, ὧν δύο ἔχουσι καὶ τὴν ἐπιγραφὴν οὕτω: Α-Ρ.

50.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 1,50.

Κεφαλή Ἡρας μετ' ἐνωτίων καὶ περιδεραίου πρὸς δεξ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 49 νομίσματι, ἀλλὰ ῥυθμοῦ κατωτέρου.

Παλλάδιον πρὸς δεξ. καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, ἡ ἐπιγραφὴ Α-ΡΙ.

Πίναξ 10,13

Πρ6. Peloponnesus σ. 140, ἀρ. 50.

Τῆς σειρᾶς ταύτης εἰσὶ τινα ῥυθμοῦ χείρονος, οἷονεὶ ἀπομίμησις.

51.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 1,37.

Κεφαλή Ἡρας πρὸς δεξ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 50 νομίσματι.

Ὅμοιον σχεδὸν πρὸς τὸ αὐτό. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-ΡΙ.

Πίναξ 10,14

Ὡσαύτως καὶ τῆς σειρᾶς ταύτης εἰσὶ τινα ῥυθμοῦ χείρονος, οἷονεὶ ἀπομίμησις τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 51 νομίσματος. Ἐν τῇ ὀπισθίᾳ ὄφει τὰ γράμματα εἶνε πολλῶ μεγαλότερα.

52.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,095.

Λύκος ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλούσης, βαίνων πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν τοῦ λαίμου, Θ.

Κράνος κορινθιουργῆς μετὰ λόφου πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-Ρ.

Πίναξ 10,15

53.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,085.

Λύκος πρὸς ἀρ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 52 νομίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Κράνος κορινθιουργῆς μετὰ λόφου πρὸς ἀρ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ νομίσματι, ἀλλὰ μεγέθους μικρότερου. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-Ρ.

Πίναξ 10,16

Τοῦ παρόντος τύπου εὐρίσκονται τινα διαφέροντα μικρὸν κατὰ τὴν ὀπισθίαν ὄψιν καὶ ὄντα, ἐπομένως, ἐξ ἄλλων σφραγίδων. Πρ6. Peloponnesus σ. 142, ἀρ. 85, Pl. XXVII, 20.

54.—'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,093.

Λύκος πρὸς ἀρ., σχεδὸν ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 52 καὶ 53 νομίσμασιν. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Κράνος κορινθιουργῆς μετὰ λόφου πρὸς ἀρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-ΡΙ.

Πίναξ 10,17

55.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,085.

Λύκος πρὸς ἀρ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀρ. 54 νομίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Κράνος κορινθιουργῆς μετὰ λόφου πρὸς ἀρ., σχεδὸν ὡς τὸ προηγούμενον. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Α-ΡΙ.

Πίναξ 10,18

Ὡσαύτως καὶ τῆς παρούσης σειρᾶς εὐρίσκονται τινα διαφέροντα μικρὸν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν ὀπισθίαν ἰδίᾳ ὄψιν.

γ') Ὀβολοὶ

56.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,68.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν μὲν, ἐν τῷ πεδίῳ, Α-Ρ, κάτωθεν δὲ Θ, καὶ ὑπ' αὐτὸ ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,24

57.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,83.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Ο.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν μὲν, ἐν τῷ πεδίῳ, Α-Ρ, κάτωθεν δὲ Θ, καὶ ὑπ' αὐτὸ ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,25

58.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,71.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἄνωθεν μὲν, ἐν τῷ πεδίῳ, Α-ΡΙ, κάτωθεν δὲ Θ, καὶ ὑπ' αὐτὸ ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,26

Τοῦ τύπου τούτου ὑπάρχει σειρὰ διαφέρουσα ἐν τῇ ὀπισθίᾳ ὀφει μικρόν τι, ἰδίως δὲ ἐν τοῖς γράμμασι.

59.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,748.

Κεφαλή λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, καὶ ἐκατέρωθεν τῆς κορυφῆς αὐτοῦ Ν-Ι.

Πίναξ 10,30

60.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,755.

Κεφαλή λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, καὶ ἐκατέρωθεν τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, Ν-Ι.

Πίναξ 10,31

Peloponnesus σελ. 143, ἀριθ. 91, Pl. XXVII, 21.

61.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,86.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, ἐκατέρωθεν τῆς

κορυφῆς τοῦ ὀποίου, ἐν τῷ πεδίῳ, Ν-Ι, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,32

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἀρ. 92.

62.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,71.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν κατὰ τὰ ἄνω Γ, καὶ κάτωθεν κερavnός ὀριζοντίως.

Πίναξ 10,33

63.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,692.

Κεφαλή λύκου πρὸς δεξ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν κατὰ τὰ ἄνω Γ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,34

64.—Ἀργ., χμ. 12, Γραμ. 0,778.

Κεφαλή λύκου πρὸς δεξ., σχεδὸν ὡς ἐν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἀρ. 63 νομίσματα.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἐκατέρωθεν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Γ-Ρ, καὶ κάτωθεν ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,35

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἀρ. 93.

65.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,885.

Κεφαλή λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Σ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἐκατέρωθεν μὲν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,36

Τοῦ τύπου τούτου εὐρίσκονται τινα ὄντα κατὰ τὴν ὀπισθίαν ὀψιν ἐκ διαφόρου σφραγίδος, διότι τὸ ῥόπαλον κεῖται πρὸς ἄρ. Ἐχομεν ἐπομένως ὑποδιαιρέσεις συγχρόνους ἀμφοτέρων τῶν ἐκδόσεων τῶν ἄνωτέρω ὑπ' ἀρ. 38 καὶ 39 τριωβόλων.

66.—Ἀργ., χμ. 11, Γραμ. 0,72.

Κεφαλή λύκου πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, ΣΙ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἐκατέ-

ρωθεν μὲν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Γ-Ρ, κάτωθεν δὲ ῥόπαλον πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,37

Γ') 350-270 π. Χ.

α') Τριώβολα

67.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,593.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἑκατέρωθεν μὲν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Δ-Ε, κάτωθεν δὲ ἐπὶ ἄρπης ἀετὸς πρὸς δεξ.

Πίναξ 9,24

Πρβ. Mionnet II, σ. 230, ἄρ. 11.—Peloponnesus σ. 141, ἄρ. 61.

Τοῦ τύπου τούτου εὐρίσκεται καὶ ἄλλη ἔκδοσις ἐξ ἐτέρας σφραγίδος, μικρόν τι διαφέρουσα κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις.

68.—'Αργ., χμ. 17, Γραμ. 2,568.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς ἄρ. καὶ ἄνωθεν, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 67 νομίσματι, Θ, ἱκανῶς μεΐζονος μεγέθους.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 67 νομίσματι.

Πίναξ 9,25

Πρβ. Pellerin, Recueil de Medailles Pl. XX, ἄρ. 2.

Ὡσαύτως καὶ τοῦ τύπου τούτου ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἔκδοσις ἐξ ἄλλης σφραγίδος, μικρόν διαφέρουσα κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις.

69.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,61.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ., σχεδὸν ὅμοιον τῷ ἄνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 67 νομίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α· τούτου ἑκατέρωθεν μὲν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Γ-Υ, κάτωθεν δὲ ἐπὶ ἄρπης ἀετὸς πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,8

Πρβ. Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 79 καὶ 80.

Ὑπάρχει προσέτι καὶ ἄλλη ἔκδοσις τοῦ παρόντος τύπου ἐξ ἐτέρας σφραγίδος, μικρόν τι διαφέρουσα κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις.

70.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,693.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ., σχεδὸν ὅμοιον τῷ ἄνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 68 νομίσματι. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ, ἱκανῶς μεγαλῆτερον.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 69 νομίσματι.

Πίναξ 10,9

Καὶ τοῦ τύπου τούτου ὡσαύτως ὑπάρχει ἐξ ἄλλης σφραγίδος καὶ ἐτέρα ἔκδοσις, μικρόν τι διαφέρουσα κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις.

71.—'Αργ., χμ. 15, Γραμ. 2,528.

Πρόσθιον ἥμισυ λύκου πρὸς ἄρ., σχεδὸν ὅμοιον τοῖς ἄνωτέρῳ ὑπ' ἄρ. 67 καὶ 69 νομίσμασιν. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, δεξιόθεν τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῦ, ἐν τῷ πεδίῳ, τὸ μονόγραμμα ΙϜ, καὶ κάτωθεν ἐπὶ ἄρπης ἀετὸς πρὸς δεξ.

Πίναξ 10,10

Peloponnesus σ. 142, ἄρ. 81, Pl. XXVII, 19.

Τοῦ παρόντος τύπου φέρουσιν τινὰ τὴν προσθίαν ὄψιν ἐξ ἄλλης σφραγίδος, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ Θ, ὅπερ καὶ ὑψηλότερον κεῖται καὶ μεγαλῆτερον εἶνε.

6') Τριημιωβόλια

72 —'Αργ., χμ. 14, Γραμ. 1,19.

Λύκος ἐπὶ γραμμῆς, τὸ ἔδαφος ὑποδηλούσης, βαίνων πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν μὲν τοῦ λαιμοῦ Θ, κάτωθεν δὲ τῆς γραμμῆς, ὑπὸ τὸν προβεβηκότα ὀπίσθιον πόδα, μικροσκοπικὸν Γ(;) .

Κράνος κορινθιουργὲς μετὰ λόφου πρὸς ἄρ., φέρων στέφανον. Ἐν τῷ πεδίῳ, κάτωθεν, Δ-Ε.

Πίναξ 10,19

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἄρ. 88.

73.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,18.

Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 72 νομίσματι. Ὅμοιον σχεδὸν πρὸς τὸ αὐτὸ νόμισμα. Τὸ κράνος εἶνε κατὰ τι μεΐζον.

Πίναξ 10,20

74.—'Αργ., χμ. 13, Γραμ. 1,115.

Λύκος ἐπὶ γραμμῆς, βαίνων πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν τοῦ λαιμοῦ, Θ.

Κράνος κορινθιουργές μετὰ λόφου, φέρον στέφανον, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἐκατέρωθεν, Γ-Υ.

Πίναξ 10,21

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἄρ. 86 καὶ 87.

75.—Ἀργ., χμ. 12, Γραμ. 1,16.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 74 νομίσματι. Ἄνωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, Θ.

Ὅμοιον σχεδὸν πρὸς τὸ αὐτὸ νόμισμα. Ἐκατέρωθεν, ἐν τῷ πεδίῳ, ΓΥ.

Πίναξ 10,22

Τῶν ὑπ' ἄρ. 74 καὶ 75 τύπων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ ἄλλης ἐκδόσεως, μικρὸν διαφέροντα ἀλλήλων.

γ') Ὀβολοὶ

76.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,785.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς ἄρ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, ἐκατέρωθεν τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου, ἐν τῷ πεδίῳ, Δ-Ε, καὶ κάτωθεν κεραυνὸς ὀριζοντίως.

Πίναξ 10,23

77.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,79.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 76 νομίσματι.

Πίναξ 10,29

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἄρ. 90.

Τοῦ παρόντος τύπου ἐν φέρει ἐπὶ τῆς προσθίας ὤψεως, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς, ὑστερόσημον, περὶ τοῦ ἀστεροειδούς.

78.—Ἀργ., χμ. 10, Γραμ. 0,67.

Κεφαλὴ λύκου πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἄνωθεν, Θ.

Ἐν κοίλῳ τετραγώνῳ μέγα Α, οὗ ἐκατέρωθεν

μὲν τῆς κορυφῆς, ἐν τῷ πεδίῳ, Γ-Υ, κάτωθεν δὲ κεραυνὸς ὀριζοντίως.

Πίναξ 10,38

Πρβ. Peloponnesus σ. 143, ἄρ. 95.

Τοῦ παρόντος τύπου ὡσαύτως εὐρίσκονται πολλὰ ἄλλης ἐκδόσεως καὶ ἐξ ἄλλης σφραγίδος, μικρὸν τι ἀλλήλων διαφέροντα κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὤψεις.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Ο ΣΩΤΗΡ

1.—Ἀργ., χμ. 26, Γραμ. 13,85.

Κεφαλὴ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος, ἔχουσα ταινία περιδεδεμένην τὴν κόμην, πρὸς δεξ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ὀπισθεν, ὑστερόσημον ἀστεροειδές (;). Τὸ ὅλον ἐν κύκλῳ ἐκ σφαιριδίων.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΩ[Σ]. Ἀετὸς ἰστάμενος ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν μὲν ΣΙ, δεξιόθεν δὲ δύο ὑστερόσημα δυσδιάκριτα.

Πίναξ 10,41

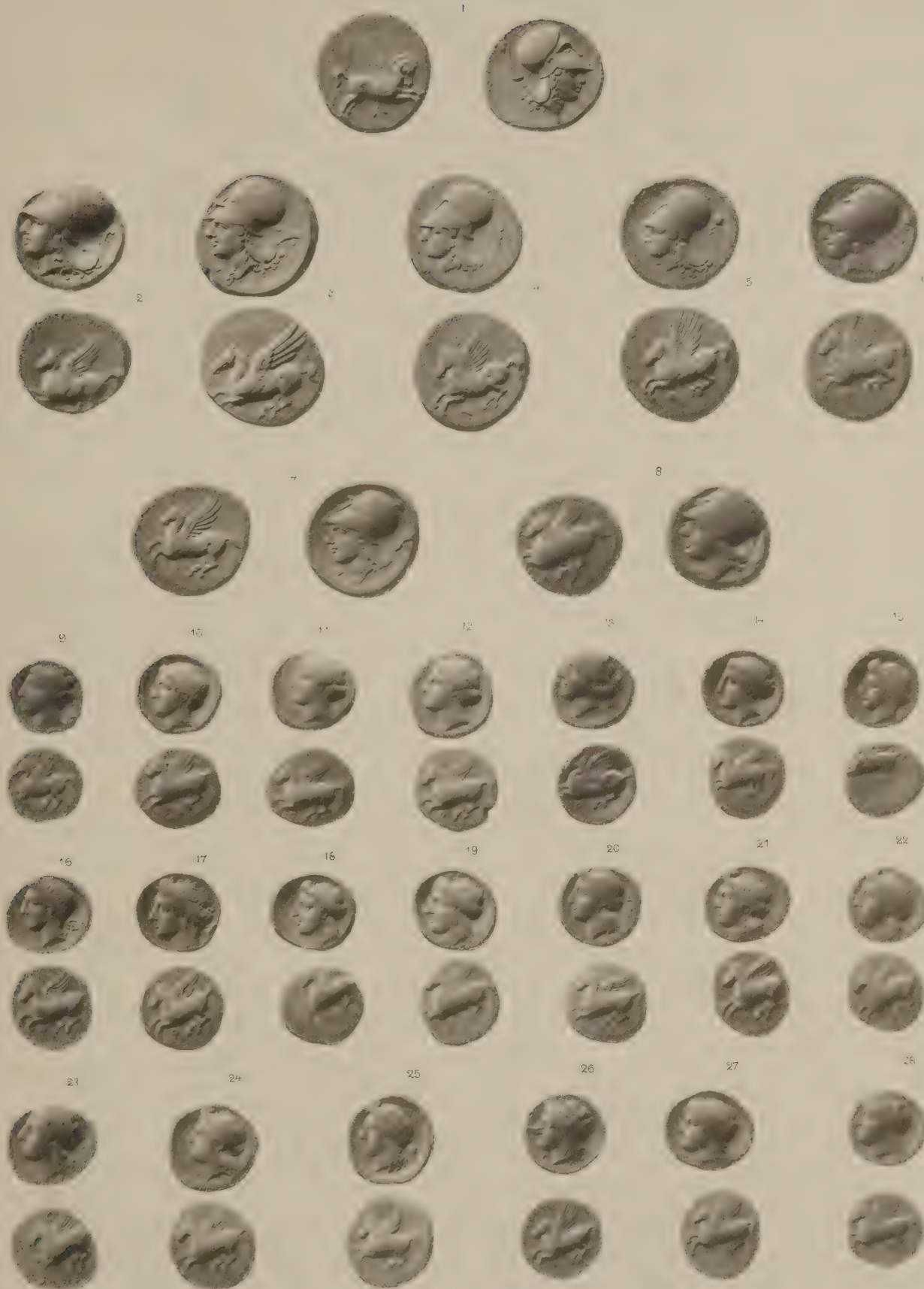
2.—Ἀργ., χμ. 26, Γραμ. 14,17.

Κεφαλὴ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἄρ. 1 νομίσματι, πρὸς δεξ. Ἐπὶ τῆς παρειᾶς ὡς καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, δεξιόθεν, κυκλοειδές ὑστερόσημον (;).

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ἀετὸς ἰστάμενος ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς ἄρ., καὶ μετὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ Ι (;). Ἐν τῷ πεδίῳ, ἀριστερόθεν, τὸ μονόγραμμα ΠΡ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἄνω, ὑστερόσημον δυσδιάκριτον.

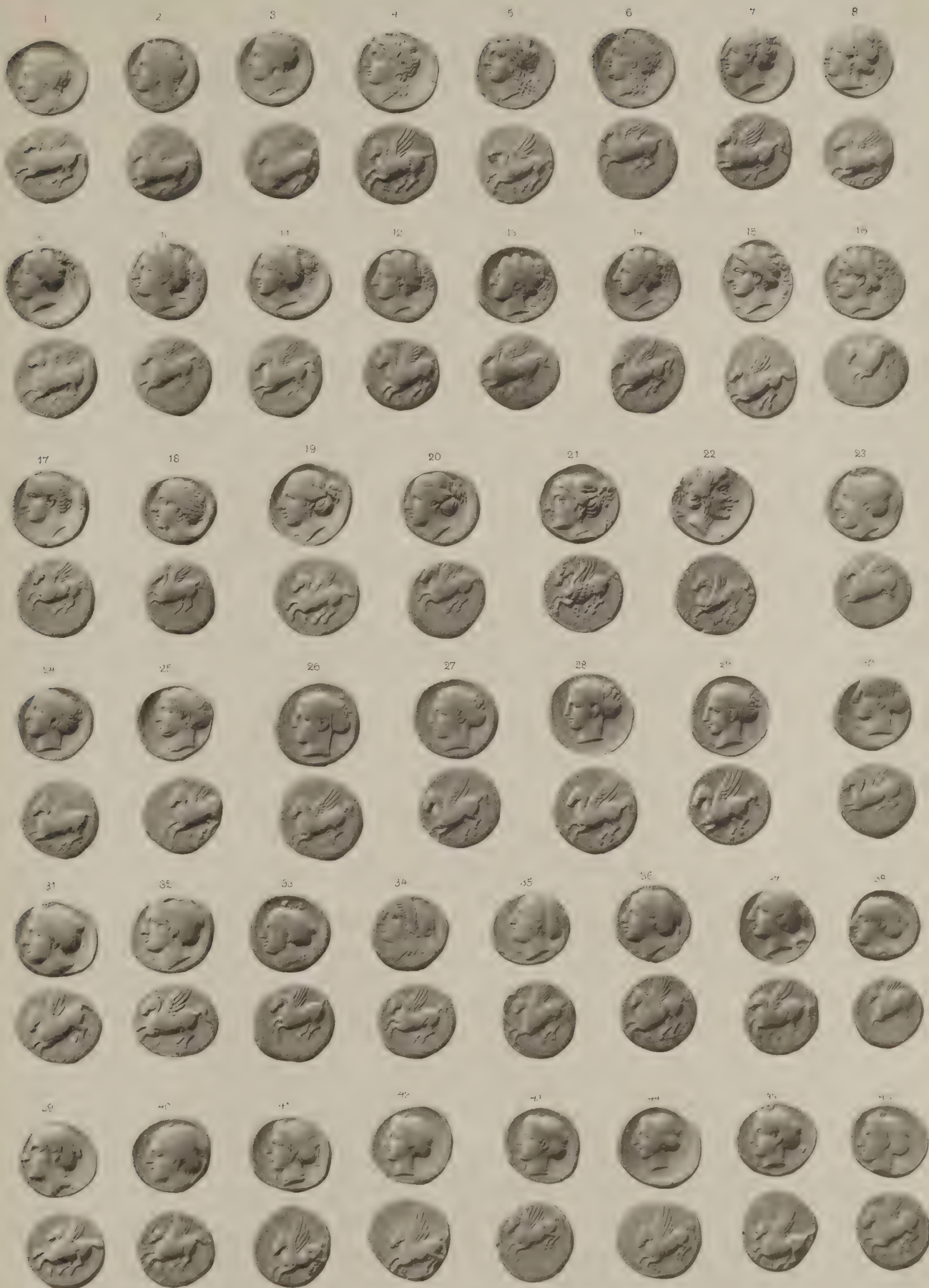
Πίναξ 10,42

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Α

ΛΕΥΚΑΣ (1), ΚΟΡΙΝΘΟΣ (2-28)

Α

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

LOT
Nº

222

SALE 169

THE BCD
LIBRARY
PART I

February 17, 2024

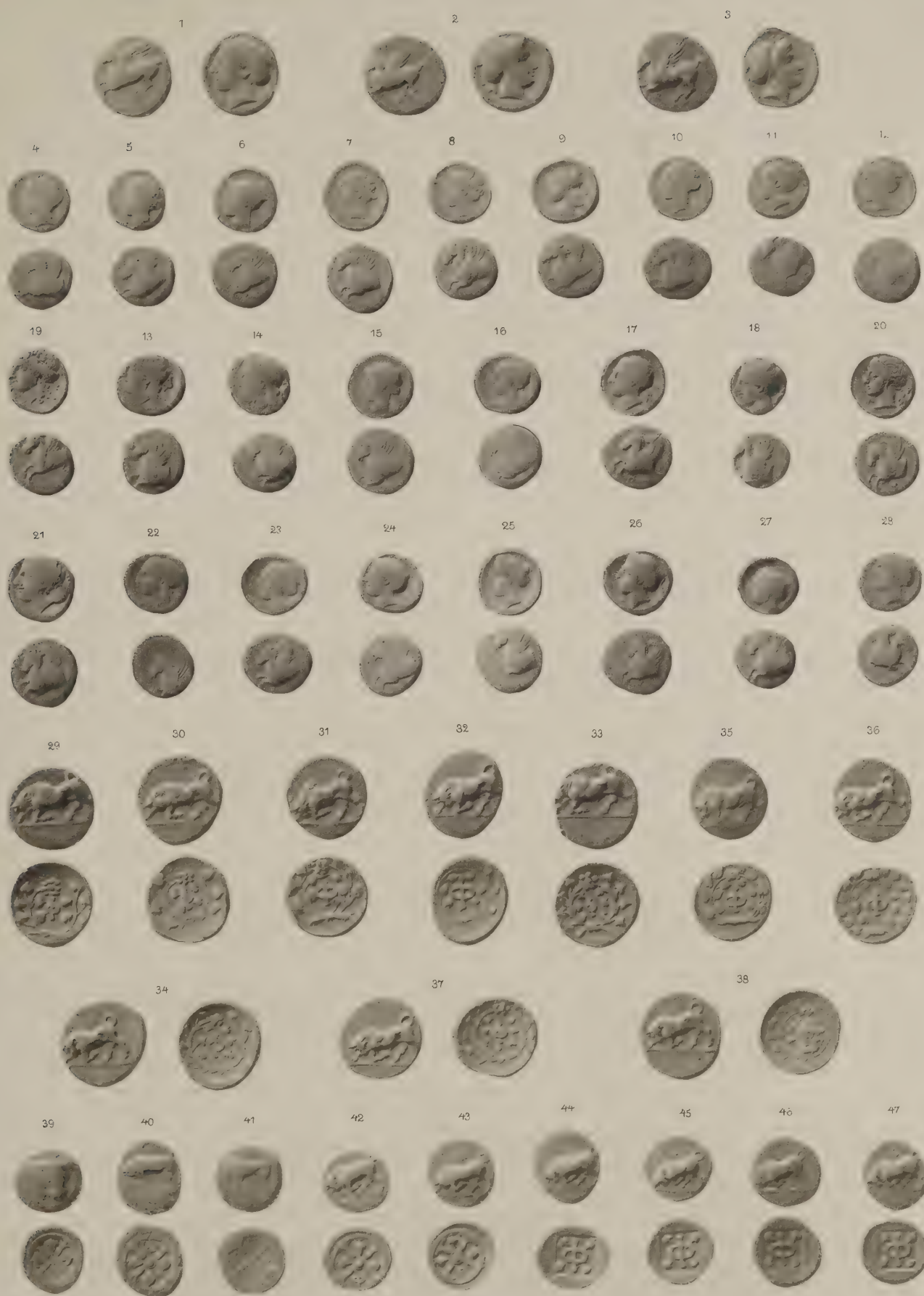

Kolbe & Fanning
Numismatic Booksellers
numislit.com

Tel: (614) 414-0855
Fax: (614) 414-0860

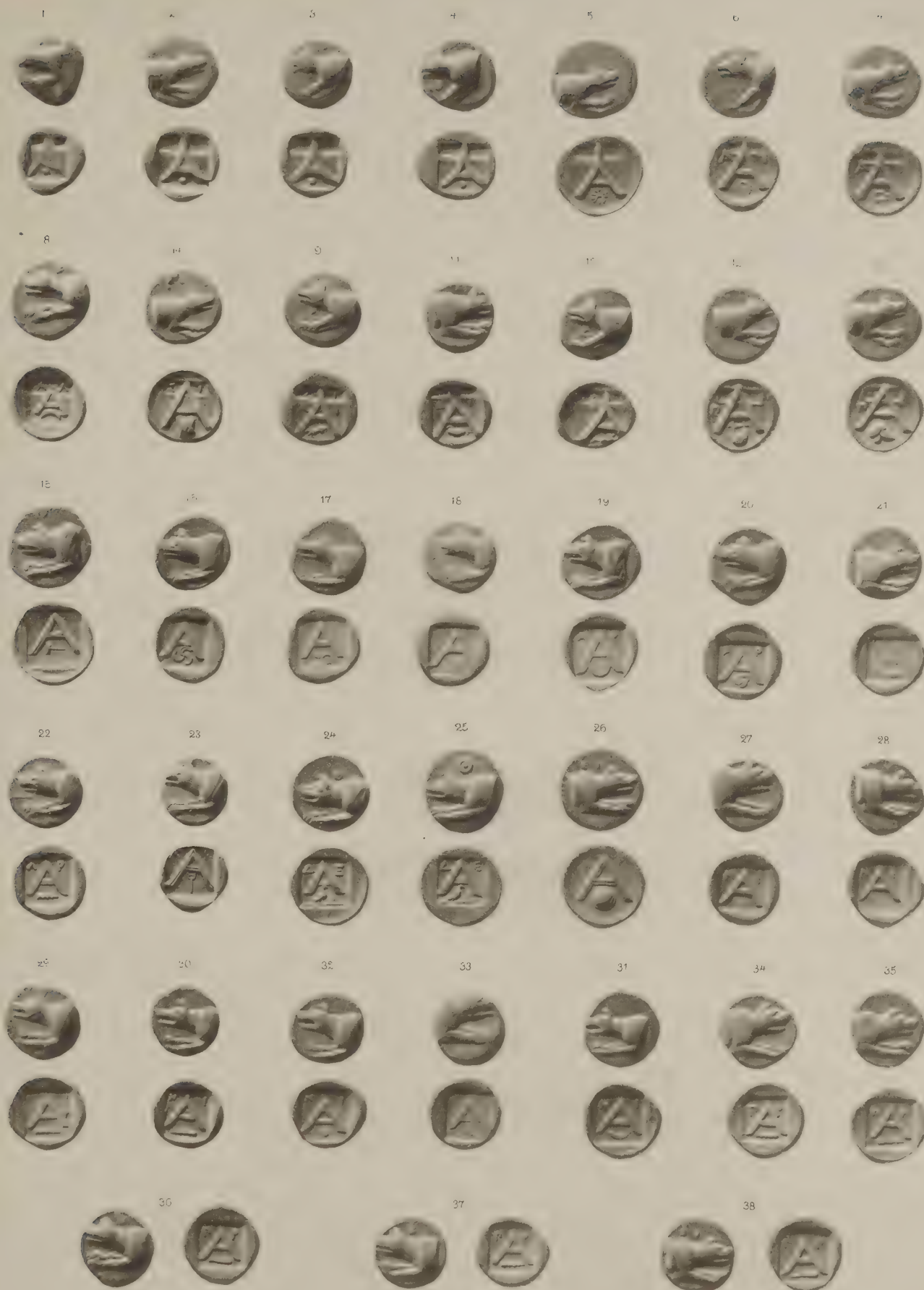
orders@numislit.com

141 W. Johnstown Road
Gahanna, OH 43230-2700

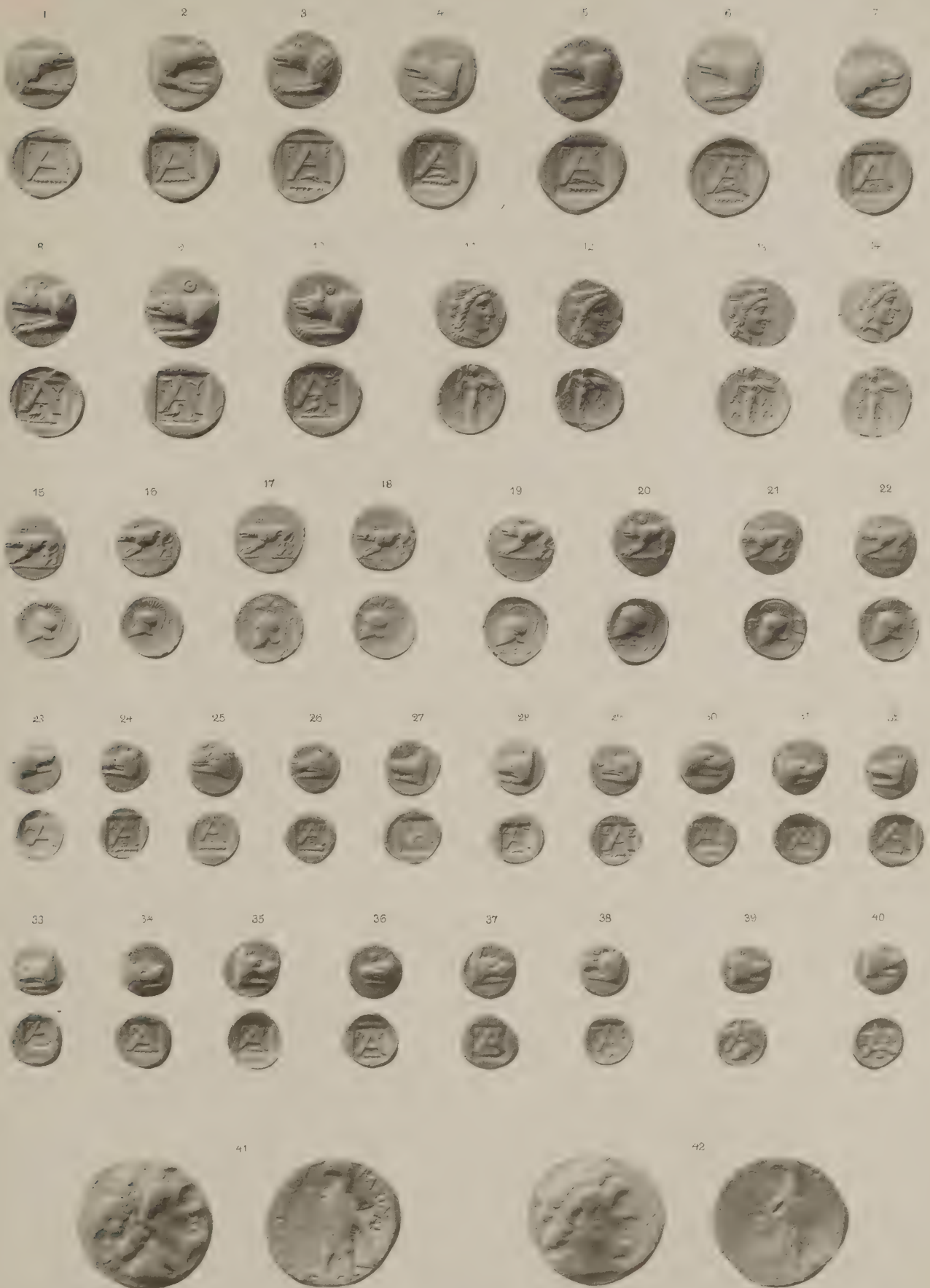
Α

ΚΟΡΙΝΘΟΣ (1 — 28), ΦΛΙΟΥΣ (29 — 47)

Α

ΑΡΓΟΣ

Α

ΑΡΓΟΣ (1-40), ΑΙΓΥΠΤΟΣ (41-42)

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΝ ΕΥΡΗΜΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

(Πίν 7)

Κατὰ τὰς ἐν Ἐπιδαύρῳ γινομένης ἀνασκαφᾶς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εὐρέθη παρὰ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τοῦ σταδίου¹ ἐν τῷ ἔτει 1903 μικρὸς θησαυρὸς ἀποτελούμενος ἐξ ἐξήκοντα καὶ ἐνὸς ἀργυρῶν νομισμάτων, ὧν 3 εἶνε τοῦ Λυσιμάχου, 37 Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, 1 Φιλίππου Γ' τοῦ Ἀρριδαίου, 4 Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, 12 τῶν Ἀθηναίων καὶ 4 τῆς Ἐπιδαύρου.

Τὸ εὗρημα τοῦτο, παραδοθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον καὶ κατατεθὲν ἐν αὐτῷ, δημοσιεύομεν ἐν τοῖς ἐξῆς, τάσσοντες ἐκ τῶν μακεδονικῶν νομισμάτων πρῶτα τὰ τετράδραχμα καὶ εἶτα τὰς συγγενεῖς δραχμάς.

Θ Ρ Α Ι Κ Η

Λυσίμαχος (306-281 π. Χ.)

1. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου πρὸς δ. μετὰ κεράτων κριοῦ (Ἄμμωνος), ἀναδεδεμένη τὴν κόμην διὰ ταινίας, ἥς τὰ ἄκρα συνδεόμενα κατὰ τὸ ἰνίον ἀνεμοῦνται πρὸς τὰ ἄνω. Τὸ δλον ἐν κύκλῳ κοκκωτῷ.

Ὅπ. ΛΥΣΙΜΑΧ·[Υ ἄρ., ΒΑΣΙΛΕΩΣ δ. ἐκ τῶν ἄνω ἐπ' εὐθείας. Ἡ Ἀθηναῖα μετὰ κορινθιακοῦ λοφοφόρου κράνους, ἀχειριδῶτου χιτῶνος καὶ ἱματίου κάθηται πρὸς ἄρ. ἐπὶ ἐδωλίου καμπυλογράμμου γλυπτοῦ (ὑποτιθεμένου ἐκ μαρμάρου)· τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείδει ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, ὁρατῆς ἐκ τῶν ἔξω κατὰ τὸ ἥμισυ (ἡ ἴτις χωρὶς κατασκευασθεῖσα προσεκολλήθη τῷ γυάλῳ, ὅπερ φέρει πρόσωπον λέοντος ὡς μεσόμφαλον ἐπίσημον), ἐπὶ δὲ τῆς πα-

¹ Ὅρα τὸν τοπογραφικὸν πίνακα παρὰ Π. Καδβαδία, « Τὸ Ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ».

λάμης τῆς προτεταμένης δεξιᾶς (περὶ τὸν καρπὸν αὐτῆς ψέλιον) ἀνέχει μικρὰν πρὸς ἄρ. ἐστραμμένην μετ' ἀναπεπταμένων πτερύγων καὶ ἀνεμουμένου χιτῶνος Νίκην, ἥτις δι' ἀμφοτέρων τῶν προτεταμένων χειρῶν κρατεῖ στέφανον ἄνω τοῦ ὀνόματος τοῦ Λυσιμάχου. Ὅπισθεν τῆς Ἀθηναῖας φαίνεται πλαγίως τεθειμένον τὸ δόρυ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. μεταξὺ τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος κεῖται τὸ μονογράφημα Δ.

Α 4δραχμον, 29-31 χιλ. 16, 60 γρ. Διατῆρ. καλή.

L. Müller, die Münzen des thracischen Königs Lysimachos σελ. 65, ἀριθ. 317 (ἀβέβαια Θράκης).

Πίν. 7 ἀριθ. 19.

2. Ὅμοιον.

Ὅπ. ὅμοιον. Ἡ καμπύλη τοῦ ἐδωλίου τεματίζεται δι' ἑλικὸς ἀνεχούσης. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. ἀνημμένη λαμπὰς μετὰ προκαλυπτῆρος τῆς χειρὸς καὶ ταινίας κοσμητικῶς περιδεδεμένης, προσέτι δὲ τὸ μονογράφημα Π.

Α 4δρ. 28-31 χιλ. 16, 80 γραμ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 20.

Ὁ Müller (ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 81-83 ἀριθ. 443 α) ἀνάγει τὰ νομίσματα τοῦ τύπου τούτου εἰς τὴν Χρυσαιορίδα (Στρατονίκειαν) τὴν κατὰ τὸν Μαίανδρον, ἀλλὰ τὸ μονογράφημα παρ' αὐτῷ δὲν ἔχει τὴν ἐγκαρσίαν γραμμὴν τοῦ ἀνεστραμμένου Α. Πρβλ. Macdonald, Catalogue of greek coins in the Hunterian Collection I σελ. 432 ἀριθ. 71.

3. Ὅμοιον.

Ὅπ. ὅμοιον, ἀλλὰ μονογράφημα ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Π, ἐν δὲ τῷ ἐξέρῳ Κ.

Α 4δρ. 28-29 χιλ. 16, 75 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 544 (ἀβέβαια).

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας (336-323 π. Χ.)

4. [12]¹ Κεφαλὴ Ἡρακλέους πρὸς δ., φοροῦσα συνδεδεμένην κατὰ τὸν λαιμὸν προτομὴν λεοντῆς, ἥς ἡ χαίτη εἶνε διατεταγμένη κατὰ συνθέτους βραχεῖς βοστρύχους ἀκτινοειδῶς.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ δ. ἐκ τῶν ἄνω ἐν καμπύλῃ γραμμῇ. Ζεὺς γυμνὸς τὰ ἄνω, καθήμενος πρὸς ἄρ. εὐθυτενὴς ἐπὶ θρόνου τορευτοῦ ἄνευ ἐρεισινώτου, ἀνέχων πρὸς δ. ἐστραμμένον ἄετὸν ἐπὶ ἀνοικτῆς καὶ ὁρατῆς τῆς παλάμης τῆς προτεταμένης δεξιᾶς χειρὸς καὶ τῇ ἄρ. ἐρείδων καθέτως σκῆπτρον. Ὁ δεξιὸς ποὺς βαίνει πρὸ τοῦ ἄρ. ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. δελφὶς ἐστραμμένος πρὸς τὰ κάτω, ὑπὸ τὸν θρόνον τὸ μονογράφημα □.

Ⓐ 4δρ. 18-19 χιλ. 16, 95 γραμ. Διατ. καλὴ. Πίν. 7 ἀριθ. 1.

L. Müller, Numismatique d'Alexandre le Grand N° 542 (I Fabrik. Ἀβέβαια Μακεδονίας, Θράκης καὶ Θεσσαλίας). Εἶνε τὸ ἀρχαιότατον τῶν ἀλεξανδρεῶν νομισμάτων ἐν τῷ εὐρήματι καὶ σχετικῶς τετριμμένον. Σημειωτέον, ὅτι δύο ἐκ τῶν νομισμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου τῶν φερόντων τὸ ἀνωτέρω μονογράφημα παρὰ τῷ Müller (ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 439, 603) δηλοῦσι τὸ ὄ μικρὸν δι' Ο, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ τὰ τοῦ μουσείου ἡμῶν γράφουσιν αὐτὸ συνήθως διὰ σιγμῆς (-) ὡς καὶ ἐν τῷ βασιλικῷ ὀνόματι. Καίπερ δὲ τῶν σφραγιδογλύφων ἀντιγραφόντων πολλὰκις ἐπακριβῶς τὰς παλαιότερας νομισματικὰς σφραγίδας (Imhof Blumer, W. Numismatische Zeitschrift 1895 σ. 6 σημ. 19) προσθέτομεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ μὲν 439 εἶνε V ῥυθμοῦ κατὰ τοὺς πίνακας τοῦ Müller, τὸ δὲ 603 ἀδήλου ῥυθμοῦ. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶνε τοῦ I κατὰ τοὺς αὐτοὺς πίνακας ῥυθμοῦ, ἥτοι τοῦ παλαιστάτου, συμφωνοῦντα ἐν τῇ γραφῇ ταύτῃ καὶ πρὸς τὰ νομίσματα τοῦ Φιλίππου Β', τὰ φέροντα τὸ αὐτὸ μονογράφημα.

Ὁ Müller παρατηρῶν (σελ. 374) τὴν ταυτότητα τῶν μονογραφημάτων ἐπὶ πολλῶν νομισμά-

των τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲν ἐρμηνεύει αὐτήν, ἅτε ἔχων ὡς δεδομένον, ὅτι ἀργυρᾶ νομίσματα τοῦ Φιλίππου δὲν ἐκόπησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ δεχόμενος, ὅτι ἡ τέχνη τῶν νομισμάτων, περὶ ὧν πρόκειται, δὲν εἶνε ἀσφαλὲς μαρτύριον περὶ τοῦ χρόνου τῆς κοπῆς αὐτῶν. Ὁ Σβορώνος (Ἐφημερ. Ἀρχαιολογ. 1893, σελ. 148-9) ἐξετάζων τὰ φέροντα τὸ ἀνωτέρω μονογράφημα νομίσματα τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου εὕρισκε τὴν αὐτὴν τεχνοτροπίαν παρ' ἀμφοτέροις καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι εἶνε τοῦ αὐτοῦ νομισματοκοπέου καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως. Προσθέτομεν ἐνταῦθα, ὅτι καὶ ἡ σύγκρισις τῶν νομισμάτων ἐκείνων τοῦ Φιλίππου, τῶν φερόντων τὸ ἀνωτέρω μονογράφημα, πρὸς ἄλλα, περὶ ὧν πειθόμεθα ἀσφαλῶς, ὅτι ἐκόπησαν βασιλεύοντος ἔτι τοῦ Φιλίππου, δεικνύει, ὅτι τὰ πρῶτα εἶνε νεωτέρας τέχνης. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ὁμοιότεχνα τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου τὰ φέροντα τὸ εἰρημένον μονογράφημα, ἐκόπησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τούτου, πρέπει ἄρα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι καὶ τὰ τοῦ Φιλίππου ἐκόπησαν μετὰ τὴν ἐπὶ τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ὅτι δὲ μόνον χρυσοῖ Φίλιπποι, οὐχὶ δὲ καὶ δίδραχμα τοῦ Φιλίππου ἐκόπησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ Müller, δὲν εἶνε ἀποδεδειγμένον. Οὐδ' εἶνε δεδομένον, ὅτι κατηργήθησαν τὰ ἀργυρᾶ φοινικικοῦ κανόνος νομίσματα τοῦ Φιλίππου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀφ' οὗ καὶ τὰ πρῶτα ἀργυρᾶ τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τοῦ αἵετοῦ ἦσαν τοῦ αὐτοῦ κανόνος. Τούναντίον μάλιστα τὰ δίδραχμα τοῦ Φιλίππου ἦτο δυνατόν νὰ συνυπάρχωσι μετὰ τῶν ἀττικοῦ σταθμοῦ τετραδράχμων τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς συνυπῆρχε μετὰ τοιοῦτων τετραδράχμων ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Σωτήρος ἢ ῥοδιακοῦ σταθμητικοῦ κανόνος δραχμῇ (R. S. Poole, B. M. C. The Ptolemies σελ. XVIII). Τοῦτο δ' ἀποδεικνύεται οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐμπορίου, χάριν τοῦ ὁποίου ἐπὶ αἰῶνας πολλάκις διετηρήθησαν νομισματικοὶ τύποι καὶ κανόνες πόλεων καὶ βασιλέων λίαν διαδεδομένοι, ὡς ἦσαν καὶ τὰ νομίσματα τοῦ Φιλίππου (πρβλ. Fr. Lenormant, ἐν Revue numismatique 1868 σ. 237-8. E. Babelon, Traité des monnaies I, σελ. 481), ἀλλὰ καὶ ἐξ εὐρημάτων νομι-

¹ Ὑπὸ τοὺς ἐν ἀγκύλαις τιθεμένους ἀριθμοὺς εἶνε καταγεγραμμένα τὰ ἀντίστοιχα νομίσματα ἐν τῷ Κεφ. ΚΖ' τοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸ Ἑθνικὸν Νομισματικὸν μουσεῖον κατὰ τὸ ἀκαδημ. ἔτος 1902-1903.

σματικῶν ὡς τὸ ἐξ Ἀγίων Θεοδώρων τοῦ δήμου Πτελεατῶν παρὰ τὴν Λαμίαν, ἀνέκδοτον εἰσέτι, ὅπερ περιῆλθεν εἰς τὸ ἡμέτερον Ἑθνικὸν νομισματικὸν μουσεῖον ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ τοῦ ἔτους 1902, περιληφθὲν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν τότε εἰσ-αχθέντων ὑπὸ τὰ γράμματα ΚΓ^(Α).

Τὸ εὖρημα τοῦτο περιλαμβάνει:

δίδραχμα τοῦ Φιλίππου	28
τετράδραχμα Ἀλεξάνδρου	31
δραχμὰς Ἀλεξάνδρου	3
τετράδραχμον Φιλίππου Ἀρριδαίου . . .	1
Δίδραχμα Βοιωτῶν ἐν γένει τοῦ τύπου τῶν ἐτῶν 378-338 ἢ 335 (B. Head, B. M. C. Central Greece σελ. 80 ἐξ.).	7
Διώβολον Θηβαίων τοῦ τύπου τῶν ἐτῶν 446-426 κατὰ τὸν Head (ἐνθ' ἄνωτ. pl. XIII, 10) ἢ καὶ νεώτερον ἢ ἐπιγραφή εἶνε ο — ΕΒ	1
Τετράδραχμα Ἀθηνῶν τῶν Μακεδονικῶν χρόνων (—322 π. Χ. Ὅρα B. Head, B. M. C. Attica σελ. XXXI)	34
Δραχμὴν Ὀπουντιῶν τοῦ τύπου τῶν ἐτῶν 369-338 (B. M. C. Central Greece σελ. XIV).	1
Δραχμὰς Ἰστιαίας τῶν ἐτῶν 369-336 (B. M. C. ἐνθ' ἄνωτ. σελ. LXI)	2
Δραχμὰς Ἰστιαίας τοῦ τύπου τῶν ἐτῶν 313-265 (B. M. C. ἐνθ' ἄνωτ. σελ. LXI καὶ 127)	3
Δίδραχμον Σικυῶνος τοῦ τύπου τῶν ἐτῶν 400-300 (B. M. C. Peloponnesus σελ. 40 ἀρ. 57· βάρος διάφορον).	1
112	

Ἐν τοῖς νομίσμασι τούτοις ἐν τετράδραχμον τοῦ Ἀλεξάνδρου φέρει τὴν φοινικικὴν χρονολογίαν II III — =, ἣτις ἀντιστοιχεῖ κατὰ τὸν Six (Numismatik Chronicle 1886 σελ. 110) τῷ ἔτει 278]7, κατὰ τὸν Rouvier (Revue des études Greques 1899 σελ. 271) τῷ ἔτει 298, κατὰ δὲ τὸν Σβορώννον, ὀρίζοντα ἀφετηρίαν τῆς χρονολογίας ταύτης τὸ ἔτος 310 π. Χ., καθ' ὃ εἶχεν ἐκλίπει τὸ βασιλικὸν γένος τῶν Μακεδόνων καὶ ἤρχισεν ἢ ἀνεξάρτητος κατ' οὐσίαν διοικήσεις τῶν σατραπῶν, τῷ ἔτει 276 (Revue belge de numismatique 1901, σελ. 405 καὶ «Τὰ νομίσμ. τοῦ κράτους τῶν

Πτολεμ.» σελ. ρπε'). Ἐχομεν ἄρα ἐν τῷ εὖρηματι νομίσματα τοῦ Φιλίππου μετὰ νομισμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὧν τινα εἶνε βεβαίως κόμματα ὑστέρων χρόνων.

Ἀλλὰ πάλιν ἐν ᾧ ἐκ τῶν 31 τετραδράχμων καὶ 3 δραχμῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ εὖρηματι τῶν Ἀγίων Θεοδώρων τὰ 28 τετράδραχμα δεικνύουσι τὸν δεξιὸν πόδα τοῦ ἀετοφόρου Διὸς βαίνοντα πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ, εἶνε δηλονότι τῶν τριῶν ἀρχαιότερων τάξεων κατὰ τοὺς πίνακας τοῦ Müller, ἐκ τῶν 16 τετραδράχμων καὶ 21 δραχμῶν τοῦ εὖρηματος τῆς Ἐπιδαύρου μόνον 1 τετράδραχμον καὶ 2 δραχμαὶ δεικνύουσι τὴν αὐτὴν διάταξιν, ὅπερ δεικνύει, ὅτι τὰ δίδραχμα τοῦ Φιλίππου, ὧν οὐδὲν ἔχομεν ἐν τῷ εὖρηματι τῆς Ἐπιδαύρου, ἐκυκλοφόρουν μᾶλλον παραλλήλως τοῖς παλαιότεροις νομίσμασι τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ὅτι δὲ καὶ ἐκόπτοντο παραλλήλως τὰ νομίσματα ταῦτα, ἐνισχύεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐξῆς· ἐν τοῖς νομίσμασι δηλ. τοῦ εὖρηματος τῶν Ἀγίων Θεοδώρων πλὴν ἄλλων συμπτώσεων παρατηροῦμεν, ὅτι φέρουσι τὸ μονογράφημα Γ καὶ ἀκροστόλιον ὡς σύμβολον τρία δίδραχμα τοῦ Φιλίππου (Müller, Philippe II ἀριθ. 155) καὶ ἐξ τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου (Müller Alexandre ἀριθ. 280). Ἔτερα τέσσαρα τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου φέρουσι τὸ αὐτὸ μονογράφημα, ἀλλὰ σύμβολον τὰ μὲν δύο δελφῖνα (Müller ἀριθ. 542) τὰ δ' ἔτερα δύο στέφανον (Müller ἀριθ. 549). Προσέτι ἐν τετράδραχμον τοῦ Ἀλεξάνδρου φέρει μονογράφημα Γ καὶ σύμβολον στάχυν (Müller ἀριθ. 570, πρλβ. ἀριθ. 571), δύο δὲ δίδραχμα τοῦ Φιλίππου φέρουσι τὸ μὲν κλάδον καὶ Γ (Müller ἀριθ. 242), τὸ δὲ πῖλον καθέτως καὶ Γ (Müller ἀριθ. 236).

Βεβαίως δὲν εἶνε ἀσφαλῶς ἀποδεικτόν, ὅτι τῶν νεώτερον νομισμάτων πάντα εἶνε σύγχρονα ἤτοι ὅτι ἐκόπησαν ἐν μὴ μακροῖς ἀπ' ἀλλήλων χρονικοῖς διαστήμασι, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπλῶς μόνον συγγενῇ, τὰ πρῶτα ὁμῶς τρία δίδραχμα τοῦ Φιλίππου καὶ ἐξ τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἅτινα, εὐρεθέντα ὁμοῦ, φέρουσι κοινὸν τὸ μονογράφημα καὶ κοινὸν τὸ σύμβολον (ἀκροστόλιον), φρονῶ, ὅτι εἶνε καὶ σύγχρονα καὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς.

Προσέτι εξετάζοντες τὴν διατήρησιν τῶν νομισμάτων τοῦ εὐρήματος τούτου παρατηροῦμεν, ὅτι τὰ δίδραχμα τοῦ Φιλίππου διετηρήθησαν ἐπίσης καλῶς ὡς καὶ τὰ τετράδραχμα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὅμᾳς τις μάλιστα τῶν διδράχμων τοῦ Φιλίππου διακρίνεται κατὰ παρατήρησιν τινα τοῦ κ. Σβορώνου εὐμενῶς ἀνακοινωθεῖσάν μοι, ὡς νεωτέρα τῶν ὑπολοίπων φιλιππείων νομισμάτων τοῦ εὐρήματος καὶ ὁμοιότεχνος τοῖς τετραδράχμοις τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὰ νομίσματα ταῦτα ἐκόπησαν κατὰ τὸν κ. Σβορώνον ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ οὐχὶ ἐπὶ Φιλίππου. Ἀκριβῶς δὲ ταῦτα τὰ νομίσματα εἶνε ἀρίστης διατηρήσεως, ἢ ἂν ἔπαθον τριβὴν τινα, αὕτη δὲν εἶνε μείζων τῆς τριβῆς τῶν συνευρεθέντων νομισμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου· εἰς ταύτην δὲ τὴν ὁμάδα ἀνήκουσι καὶ τὰ φέροντα τὸ εἰρημένον μονογράφημα, κοινὸν γνῶρισμα καὶ τῶν τετραδράχμων τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Λαμβανομένης λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τῆς ἐν τῷ εὐρήματι τῶν Ἀγίων Θεοδώρων ὁμοίας διατηρήσεως τῶν νομισμάτων τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τῆς ὁμοιότητος τῆς τέχνης αὐτῶν, τῆς ταυτότητος τοῦ μονογραφήματος καὶ τοῦ γεγονότος τῆς ὁμοῦ εὐρέσεως, ὅπερ μαρτυρεῖ, ὡς εἵπομεν, περὶ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἰσχύος αὐτῶν, εὐλογον εἶνε νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι συγχρόνως τοῖς τετραδράχμοις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκόπτοντο ὡς ἐμπορικὸν νόμισμα δίδραχμα τοῦ Φιλίππου καὶ δὴ τὰ ἔχοντα τὸ ἀνωτέρω μονογράφημα μεθ' ὁμοίων συμβόλων¹. Ἄν δὲ τοῦτο ἐγίνετο πανταχοῦ, ἔνθα ἐξετείνετο ἡ μάκεδονικὴ κυριαρχία ἢ πολλῶ μᾶλλον ἔν τινι μόνον μέρει αὐτῆς καὶ δὴ τῷ εὐρωπαϊκῷ, ἅτε εἰθισμένῳ μᾶλλον ἐν τοῖς νομίσμασι τοῦ Φιλίππου, δὲν δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ βεβαιώσωμεν. Ὑπομιμνήσκομεν μόνον, ὅτι πάντα τὰ φέροντα τὸ μονογράφημα Π νομίσματα ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ Müller εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας, τὰς παλαιοτάτας δηλονότι κτήσεις τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους.

5[6]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ὅμοιον. Ἀλλ' ὁ ἀριστερὸς πούς τοῦ Διὸς βαίνει πρὸ τοῦ δεξιοῦ. Ὑπὸ τὸν θρόνον Π, πρὸ τοῦ θεοῦ μήνη.

¹ Τοῦτο οὐχὶ ὡς εἰκασίαν ἀλλ' ὡς βεβαιότητα θέλει ἀναπτύξει προσεχῶς ὁ κ. Σβορώνος, ὡς εἶπε μοι.

Α. δραχμή· 17 χιλ. 3,98 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 262 (ἀξέβαια Μακεδονίας). Πᾶσαι αἱ δραχμαὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ εὐρήματι τούτῳ ἔχουσι θρόνον τοῦ Διὸς ἄνευ ἐρεισινώτου πλὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 κατωτέρω τασσομένης.

6[8]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ὅμοιον. Ἀλλ' ἡ ἐπιγραφὴ εἶνε ἐπ' εὐθείας, ἢ ἀετοφόρος χεὶρ παριστάνεται προοπτικῶς, ὑπὸ τὸν θρόνον Π, πρὸ τοῦ θεοῦ δυσδιάκριτον σύμβολον.

Α. Δραχμ. 18 χιλ. 4,8 γραμ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 11.

7[17]. Ὅμοιον τῷ ὑπ' ἀρ. 4.

Ὅπ. ὅμοιον τῷ αὐτῷ, ἀλλ' ἡ ἐπιγραφὴ κεῖται ἐπ' εὐθείας· δὲν ὑπάρχει μονογράφημα, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ δ. ἵσταται ὡς σύμβολον ἀθλητῆς πρὸς ἀρ. ἐστραμμένος προτείνων τὰς χεῖρας.

Α, 4δρ. 25-27 χιλ. 16,75 γραμ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 2.

Müller ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 637 (ἀξέβαια Μακεδονίας, Θράκης καὶ Θεσσαλίας). Τὸν ἀθλητὴν τοῦ συμβόλου ὁρθῶς ἀνεγνώρισεν ὁ Imhoof Blumer (Jahrbuch des Kais. deutsch. archäol. Instituts 1888 σελ. 287-8) ὡς παγκρατιαστὴν ὅμοιον πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ ἀναγλύφου τοῦ Ἀγακλέους τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν ἀρχαιολογικοῦ μουσείου (Benndorf ἐν Anzeiger der Wiener Akademie 1886, N° 22=A. Conze die attischen Grabreliefs πίν. 183) καὶ διέκρινεν ἀπὸ τοῦ παιδός, ὅστις παρίσταται ἐπὶ νομισμάτων τοῦ τε Ἀλεξάνδρου (Müller ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 640) καὶ τοῦ Τάραντος (Διεθν. ἐφημερ. τῆς νομισματικ. Ἀρχαιολογίας τόμ. II, πίν. IΕ ἀριθ. 1-5 καὶ πίν. IΘ)¹.

¹ Ἡ γνώμη τοῦ A. J. Evans (Numismatik Chronicle Ser. III, Vol. IX σελ. 14 σημ. 26 καὶ σελ. 66-7) καὶ τοῦ Imhoof Blumer (ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 288, πρὸς καὶ M. Βλαστόν ἐν Διεθν. ἐφημερ. τῆς νομισμ. Ἀρχαιολ. ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 307 σημ. 2), ὅτι ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Ταραντίνων παρίσταται παῖς δεόμενος, ὁ Τάρας, πρὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ποσειδῶνος, φωτίζεται, νομίζω, κάλλιον, ἂν ἡ παράστασις αὕτη παραβληθῇ πρὸς τὰ ἐπιτύμβια ἀττικά ἀνάγλυφα (ὄρα A. Conze, die attischen Grabreliefs πίν. 22, 86, 134), ἐφ' ὧν παρίστανται μικροὶ παῖδες ὡς ὁ Τάρας ἀνατείνοντες τὰς χεῖρας πρὸς τὴν μητέρα ἢ ἄλλον τινὰ οἰκεῖον προσκλίνοντα μετὰ στοργῆς. Ἐπὶ τῶν ἀναγλύφων τούτων βεβαίως δὲν παρίσταται δέησις, ἀλλὰ σκηνὴ μεταξὺ οἰκειοτάτων προσώπων· πρὸς τὰς παραστάσεις ὁμοῦς ταύτας δὲν εἶνε ξένος ὁ νοῦς τῶν νομισμάτων τοῦ Τάραντος, ἐπειδὴ καὶ ἐπ' αὐτῶν ὁ Τάρας, λίαν μικρὸς παῖς ὢν, ἀνυψοῦται

8[35]. Ὅμοιον τῷ ὑπ' ἀριθ. 7.

Ὅπ. Ὅμοιον. Ἀλλ' ὁ θρόνος ἔχει ἐρεισίνωτον, ὁ δὲ δεξιὸς ποὺς τοῦ θεοῦ βαίνει ὀπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ ἐπὶ τῶν δακτύλων· πρὸ τοῦ θεοῦ τὸ μονογράφημα , ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον .

Ρ. 4δρ. 24-26 χιλ. 17, 2 γραμ. Διατ. καλή. Müller ἀριθ. 1589 (ἀβέβαια).

Πίν. 7 ἀριθ. 3.

9[34]. Ὅμοιον τῷ ὑπ' ἀριθ. 8.

Ὅπ. ὅμοιον, ἀλλὰ πρὸ τοῦ θεοῦ μονογράφημα δυσδιάκριτον ὡς ἐν ἀριθ. 8, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον .

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 92 γραμ. Διατ. καλή.

Παραλλαγή τοῦ προηγουμένου ἀριθ. = Müller ἀριθ. 1589 (ἀβέβαια).

10[31]. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ

Ὅπ. Ὅμοιον, ἀλλ' ὁ θεὸς πατεῖ ἐπὶ ὑποποδίου, πρὸ τοῦ θεοῦ σύμβολον Νίκη ἐστραμμένη πρὸς δ. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ κρατοῦσα κλάδον φοῖνικος ἐπ' ὤμου, τῇ δὲ δεξιᾷ προτείνουσα στέφανον. Ὑπὸ τὸν θρόνον ἐφθαρμένον μονογράφημα.

Ρ. 4δρ. 24-26 χιλ. 16, 68 γραμ. Διατ. μετρία.

Müller ἀριθ. 1349 (; Λαοδίχεια).

11[30]. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ.

Ὅπ. ἐν τῷ ἐξέργῳ ἐκπεσὼν κατὰ τὴν κοπὴν ἔξω τοῦ κύκλου τοῦ νομίσματος τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιγραφῆς ΒΑΣΙΛΕΩΣ, δ. δ' ἐκ τῶν ἄνω ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ Διὸς ἐν τῷ πεδίῳ ἀρ. Μ, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον ὑπεράνω τῆς συνδετικῆς τῶν ποδῶν αὐτοῦ δοκίδος ΛΥ. Ὁ θεὸς φορεῖ πέδιλα.

Ρ. 4δρ. 27 χιλ. 16, 90 γραμ. Διατ. καλή.

Ὁ Müller (ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 1272) ἀποδίδει τὸν τύπον τοῦτον πόλει τινὶ τῆς Λυκίας, ἀλλ' ὁ Imhoof Blumer (Wiener numismatische Zeitschrift 1895 σελ. 5-7, ὅρα Taf. I, 15) ἀπέδειξεν, ὅτι

ἀφελῶς ἐπὶ τῶν ἄκρων ποδῶν, ὥσει θέλων νὰ δεῖξῃ τὸν πόθον αὐτοῦ πρὸς τὴν πατρικὴν ἀγκάλην, ἐν ᾧ οἱ ἰκέται τῶν ἀναθηματικῶν ἀναγλύφων οἱ μὴ διατελοῦντες ἐν τοιαύτῃ οἰκειότητι πρὸς τοὺς θεοὺς, οὓς ἰκετεύουσι, οὗτ' ἐπὶ τῶν ἄκρων ποδῶν ὡς ἀναπηδῆσοντες ἵστανται οὔτ' ἐντείνονται καθ' ὅλου τοσοῦτον. Οἱ παῖδες τῶν ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων καὶ ὁ Τάρας τῶν νομισμάτων εἶνε τοσοῦτον συγγενεῖς ὡς εἰκόνας, ὥστε πιθανῶς κατάγονται ἐξ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου, ὅπερ ἦν γνωστὸν τοῖς τεχνίταις τῶν τε ἀναγλύφων καὶ τῶν νομισμάτων, ζῶσιν ἐν τῇ τετάρτῃ ἑκατονταετηρίδι π. Χ. Ἐπίσης διάφορον τοῦ Τάρατος φαίνεται μοι καὶ τὸ θέμα τοῦ νεανίου, ὅστις παριστάνεται ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου (Müller ἀριθ. 640), ὃν ἐρμηνεύει ὁ Imhoof (Jahrbuch f. d. A.) ὡς παῖδα δεόμενον.

εἶνε κόμμα τῆς Βαβυλῶνος κοπὴν ἐπὶ σατράπου αὐτῆς τοῦ Ἀρχοντος ἐν τοῖς ἔτεσι 323-321 καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρτιγενοῦς Ἀλεξάνδρου τοῦ Δ' υἱοῦ τῆς Ρωξάνης.

12[33]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ἀετοφόρος Ζεὺς φορῶν πέδιλα κάθηται ἐπὶ θρόνου μετ' ἐρεισινώτου. Πρὸ τοῦ θρόνου τὸ μονογράφημα Α, ὑπ' αὐτὸ ἄγκυρα πρὸς τὰ ἄνω, ὑπὸ τὸν θρόνον Γ.

Ρ. 4δρ. 29 χιλ. 16, 78 γραμ. Διατ. καλή.

Ἀγνωστον τῷ Müller, οὗ πρβλ. ἀριθ. 1506-7 (νομίσματα κοπέντα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Σελευκιδῶν).

Κατὰ τὸν Imhoof Blumer (W. num. Zeits. 1895 σελ. 8) τὰ νομίσματα τοῦ τύπου τούτου (ὅρα καὶ ἀριθ. 36) ἐκόπησαν ὑπὸ τοῦ Σελεύκου πιθανῶς μετὰ τὸ ἔτος 312, ὅτε οὗτος ἦτο μᾶλλον ἀνεξάρτητος κύριος ἢ σατράπης ἐπίτροπος. Ὁ Σβορώνος δὲ («Τὰ νομίσματα τοῦ κράτους τῶν Πτολεμαίων» σελ. ρ') φρονεῖ, ὅτι ἡ ἄγκυρα ἐμφανίζεται ἐπὶ νομισμάτων τοῦ Σελεύκου κοπέντων ἢ ἐν τοῖς ἔτεσι 316-312)¹, προηγηθείσης δηλονότι τῆς μετὰ τοῦ Πτολεμαίου φιλίας καὶ συμμαχίας καὶ τῆς παρ' αὐτῷ ναυαρχίας τοῦ Σελεύκου, ἢ μᾶλλον μετὰ τὸ 312)¹ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀνακτήσεως τῆς Βαβυλῶνος τῇ βοθηείᾳ τοῦ Πτολεμαίου. Αὕτη ἡ δευτέρα χρονολογία συμφωνεῖ καὶ τῇ τοῦ Imhoof.

13[16]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ τὸ μονογράφημα ἐν στεφάνῳ δάφνης, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον ΜΙ.

Ρ. 4δρ. 26-27 χιλ. 16, 86 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 732.

14[4]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. πρὸ τοῦ θεοῦ ῥόπαλον ἐντὸς κύκλου, ὑπὸ τὸν θρόνον τὸ μονογράφημα .

Ρ. 4δρ. 26-27 χιλ. 16, 85 γραμ. Διατ. καλή.

Ἀγνωστον τῷ Müller, οὗ πρβλ. ἀριθ. 143-4 (Ἡράκλεια Σιντικῇ).

Πίν. 7 ἀριθ. 4.

15[28]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ὅμοιον, ἀλλὰ θρόνος ἄνευ ἐρεισινώτου· ὑποπόδιον. Πρὸ τοῦ θεοῦ λύρα, ὑπὸ τὸν θρόνον Γ.

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 81 γραμ.

Ἀγνωστον τῷ Müller, οὗ πρβλ. ἀριθ. 967 (Μυτιλήνη).

Πίν. 7 ἀριθ. 5.

Λεπτῆς ἐργασίας καὶ λίαν καλῆς διατηρήσεως κόμμα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἡρακλέους ἰσχνή, μετ' ἐκτύπων λεπτομερειῶν τῶν μυῶν τοῦ προπετοῦς μετώπου, βαθέως κειμένων ὀφθαλμῶν καὶ προεχούσης γνάθου ὑπομιμνήσκει μακρόθεν τὸν χαρακτηριστὴν τῶν κεφαλῶν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ νομισμάτων. Καλλίστη δ' εἶνε ἡ πτύχωσις τοῦ λεπτοῦ ἱματίου τοῦ Διός, καὶ λεπτομερὴς ἡ ἐργασία τοῦ ἀετοῦ ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν ἐπομένων τετραδράχμων.

16[25]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ἐρεισίνωτον, ὑποπόδιον, πέδιλα. Πρὸ τοῦ θεοῦ προτομή ἔππου πρὸς ἀριστ. ἐστραμμένη, ὑπὸ τὸν θρόνον ΔΕ.

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 63 γραμ. Διατ. καλή. Müller, ἀριθ. 891. (Σικυών).

Πίν. 7 ἀριθ. 6.

17[23]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Ὁ Ζεὺς φορεῖ πέδιλα. Πρὸ αὐτοῦ Ἀθηνᾶ πρόμαχος ἀρχαϊκῇ πρὸς ἀρ., προτείνουσα τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἀσπίδα, τῇ δὲ δεξιᾷ πάλλουσα δόρυ· ὑπὸ τὸν θρόνον ΕΥ. Τὰ δύο ἄνω ἄκρα τοῦ διὰ σφαιριδίων (ἡλων;) κατακόσμου ἐρεισινώτου ἀνέχουσιν ἐκάτερον Νίκην μετ' ἀναπεπταμένων πτερύγων οἷονεῖ ἄρτι καταπτομένην καὶ ἀνέχουσιν στέφανον.

Ρ. 4δρ. 27-29 χιλ. 16, 83 γραμ. Διατ. ἀρίστη.

Müller, ἀριθ. 878 (Σικυών).

Πίν. 7 ἀριθ. 7.

18[24]. Πανόμοιον καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος, ἐξ ἧς καὶ τὸ προηγούμενον.

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 89. Διατ. καλή.

Ὁ τύπος τῶν δύο τούτων νομισμάτων (17 καὶ 18) ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ Σβορώνου (Τὰ νομίσματα τοῦ κράτους τῶν Πτολεμαίων, σελ. οζ', π' καὶ 16 πρβλ. πίν. I, ἀριθ. 20, 21) εἰς τὰ ἔτη 309-3 ὡς κόμμα Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος κατέχοντος τότε τὴν Σικυῶνα.

19[22]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Τύπος ὡς

τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16, ἀλλὰ πρὸ τοῦ θεοῦ κέρας Ἀμαλθείας, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον ΝΟ.

Ρ. 4δρ. 28 χιλ. 16, 99 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 877 (Σικυών).

20[21]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Πρὸ τοῦ θεοῦ κέρας, ὑπὸ τὸν θρόνον Ν.

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 20 γραμ. Διατ. καλή.

Παραλλαγή τοῦ προηγούμενου ἄγνωστος τῷ Müller.

Πίν. 7 ἀριθ. 12.

21[26]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Ἐλλείπει ἐρεισίνωτον καὶ ὑποπόδιον· πρὸ τοῦ θεοῦ δελφίς πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀρ., ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον, ἄνω μὲν τῆς ἐγκαρσίας δοκίδος τῆς συνδεούσης τοὺς πόδας αὐτοῦ Α ἢ Δ (πρβλ. Σβορώνου, Τὰ νομίσματα τοῦ Κράτους τῶν Πτολεμαίων σελ. π'), κάτω δ' αὐτῆς Α (:).

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 65 γραμ. Διατ. καλή.

Ἀγνωστον τῷ Müller, οὗ πρβλ. ἀριθ. 899 καὶ 542-6.

Πίν. 7 ἀριθ. 8.

Ὁ ὀπίσθιος τύπος τοῦ νομίσματος τούτου εἶνε ὅλως διαφόρου ἐργασίας ἢ ὁ πρόσθιος. Πλὴν τοῦ περιγράμματος τοῦ προσώπου τοῦ Διός, ὅπερ δὲν εἶνε ἐπιτυχὲς ἔνεκα τῆς μὴ ἰσχυρᾶς μὲδ' εὐσταθοῦς ἰσως τύψεως τῆς σφραγίδος (διὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἶνε ἀσαφὴ καὶ τὰ λοιπὰ πρόστυπα τῆς ὀψέως ταύτης μέρη, ὡς οἱ πόδες τοῦ θεοῦ, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀετοῦ, ὁ θρόνος, ἡ ἐπιγραφή, τὰ μονογραφήματα καὶ τὸ σύμβολον), τὰ λοιπὰ γυμνὰ ἔκτυπα μέρη αὐτοῦ δεικνύουσι παράδοξόν τινα τάσιν τοῦ σφραγιδοφλύφου πρὸς παράστασιν παστῶν τῶν ἀνατομικῶν λεπτομερειῶν. Οἱ βραχιόνιοι, οἱ θωρακικοὶ καὶ οἱ κοιλιακοὶ μύες, τὸ στέρνον καὶ αἱ πλευραὶ ὑπομιμνήσκουσι τὴν ἐξεργασίαν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ κρεμαμένου Μαρσίου καὶ εἶνε ἔργον τεχνίτου προβιάζοντος μετὰ τόλμης τὰς ἀρχὰς τοῦ Λυσίππου. Ἡ τόλμη αὕτη φαίνεται μοι τόσον ἀήτης, ὥστε θὰ ἀπέδιδον τὴν σημερινὴν κατάστασιν καὶ ὄψιν τῆς πλευρᾶς ταύτης τοῦ νομίσματος εἰς τυχαίαν διάθρῳσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἂν μὴ ἡ δήλωσις τῶν λεπτομερειῶν ἐτήρει τὴν ἀνατομικὴν ἀκολουθίαν καὶ ἀκρίβειαν.

22[29]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. πρὸ τοῦ θεοῦ Σ , ὑπὸ τὸν ἄνευ ἐρεισινώτου θρόνον ἀμφιπέλεχυς.

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 17, 70 γραμ. Διατ. καλή.
Müller ἀριθ. 1136 (Καρία).

Πίν. 7 ἀριθ. 9.

Ἡ κεφαλὴ τῆς προσθίας ὄψεως ἔχουσα θηλυπρεπεῖς μαλακὰς παρειὰς ἀποστρογγυλούσας τὰς γνάθους, εἶνε ὅλως διάφορος πρὸς τὸν τρόπον τῶν λοιπῶν νομισμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ εὐρήματι τούτῳ.

23[13]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ Θ ὑπὸ τὸν θρόνον ἀμφιπέλεχυς.

Πίν. 7 ἀριθ. 13.

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 16 γραμ. Διατ. καλή.
Müller ἀριθ. 1140 (Καρία).

24[5]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ τὸ μονογράφημα Γ , ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον Μ.

Ρ. Δρχ. 18 χιλ. 4 γραμ. Διατ. μετρία.

Ἄγνωστον τῷ Müller.

25[7]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ οὐχὶ ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ. Ὁ Ζεὺς μετὰ πεδίλων ἐπὶ θρόνου μετ' ἐρεισινώτου. Πρὸ αὐτοῦ προτομὴ γρυπός, ὑπὸ τὸν θρόνον χ .

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 3 γραμ. Διατ. καλή.

Ἄγνωστον τῷ Müller, οὗ πρὸς ἀριθ. 293 (Ἀβδηρα).

26[10]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ μέλισσα πετομένη πρὸς δ., ἐν τῷ πεδίῳ δὲ πέραν τῆς ἐπιγραφῆς αἰχμὴ δόρατος πρὸς τὰ ἄνω.

Ρ. Δρχ. 18 χιλ. 4, 10 γραμ. Διατ. καλή.

Πρὸς Müller ἀριθ. 322.

27[9]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ τὸ μονογράφημα Μ ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον κεφαλὴ μετὰ φρυγίου πύλου πρὸς δ. ἐστραμμένη.

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 9 γραμ. Διατ. καλή.

Ἄγνωστον τῷ Müller, οὗ πρὸς ἀριθ. 390 (ἀβέβαια μεσημβρινῶν πόλεων τῆς Θράκης).

Πίν. 7 ἀριθ. 14.

28[11]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ μονογράφημα ἐφθαρμένον Σ ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον Α, μετὰ δὲ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τοῦ σκήπτρου μικρόν τι πιθανῶς τυχαῖον πρᾶγμα ὡς χεὶρ ἀπὸ τοῦ ὤμου κεκομμένη ἢ πρὸς ζώου (πρὸς Müller, Philippe III, ἀριθ. 48-9).

Ρ. Δρχ. 11 χιλ. 4, 14 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 792.

Πίν. 7 ἀριθ. 15.

29[14]. Ὅμοιον (λίαν προέχουσα γνάθος).

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ Διὸς ὀξυπύθμενος ἀμφορεύς, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον ΜΕ.

Πίν. 7 ἀριθ. 16.

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 20 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 600 (ἀβέβαια Μακεδονίας, Θράκης ἢ Θεσσαλίας).

30[17]. Ὅμοιον

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ Δ, ὑπὸ τὸν θρόνον τὸ αὐτὸ καὶ ἄνωτέρω μονογράφημα (ΜΕ).

Ρ. Δρχ. 17 χιλ. 4, 12 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 775 (ἀβέβαια τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας).

31[19]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ ΚΙ, ὑπὸ τὸν θρόνον τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ ἀριθ. 29 μονογράφημα (ΜΕ)

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 3, 93 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 821 (ἀβέβαια τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας).

32[20]. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ ἢ ἐπιγραφὴ κακῶς ἐσχδιασμένη.

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 15 γραμ. Διατ. καλή.

33[18]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ Κ, ὑπὸ τὸν θρόνον Φ

Ρ. Δρχ. 17 χιλ. 4, 12 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 808 (ἀβέβαια τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας).

34[27]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Πρὸ τοῦ θεοῦ, ἔχοντος τὸν δεξιὸν πόδα πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ, ἀποτετριμμένη μορφὴ, κατὰ τὸ ἄνω ἡμισυ διατηρουμένη, φοροῦσα πέτασον (Ἑρμῆς; πρὸς Müller σελ. 230 καὶ Svoronos, Numismatique de la Crète ancienne

pl. I, 26), ὑπὸ δὲ τὸν μετ' ἐρείσινώτου θρόνον ||.

Ρ. Δρχ. 16-17 χιλ. 4, 12 γραμ. Διατ. καλή.

Müller ἀριθ. 907 (Ἄπτερα). Ὅρα καὶ ἀνωτ. ἀριθ. 5. Αὕτη μόνη ἡ δραχμὴ ἐν τῷ εὐρήματι καὶ ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 36 ἔχουσι τὸν δεξιὸν πόδα πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ.

35[32]. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ· πρὸ τοῦ θεοῦ Σ.

Ρ. Δρχ. 18 χιλ. 4, 12 γραμ. Διατ. καλή.

Πρβλ. Müller ἀριθ. 1321 καὶ ἐπ. (Σόλοι).

Πίν. 7 ἀριθ. 17.

36. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡ·Υ. Ὁ δεξιὸς ποὺς τοῦ Διὸς βαίνει πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ. Πρὸ τοῦ Διὸς ἐφθαρμένον σύμβολον (ἄγκυρα;), ὑπὸ τὸν θρόνον μονογράφημα

Ρ. Δρχ. 17-18 χιλ. 4, 9 γραμ. Διατ. καλή.

Πρβλ. Müller ἀρ. 1508 (ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Σελευκιδῶν κοπέντα νομίσματα). Ὅρα καὶ ἀνωτέρω ἀριθ. 12 καὶ ἀριθ. 34.

Πίν. 7 ἀριθ. 18.

37. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡ[ΟΥ. Πρὸ τοῦ Διὸς Γ (;)

Ρ. Δρχ. 17 χιλ. 4 γραμ. Διατ. μετρία.

38. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡ·Υ. Πρὸ τοῦ θεοῦ λείψανον συμβόλου ἢ μονογραφήματος, ὑπὸ τὸν θρόνον ἀδι-ἀγνωστὸν τι μονογράφημα.

Ρ. Δρχ. 15 χιλ. 4, 10 γραμ. Διατ. μετρία.

39. Ὅμοιον.

Ὅπ. κατιωμένον καὶ δυσδιάγνωστον.

Ρ. Δρχ. 16-17 χιλ. 3, 63 γραμ. Διατ. κακή.

40. Ὅμοιον.

Ὅπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡ·Υ. Ὑπὸ τὸν θρόνον σύμβολον ἢ μονογράφημα ἐφθαρμένον.

Ρ. Δρχ. 15-16 χιλ. 3, 89 γραμ.

Φίλιππος Γ' ὁ Ἀρριδαῖος (323-317 π. Χ.).

41. Κεφαλὴ Ἡρακλέους περιδεδλημένη τὴν λεοντήν πρὸς δ.

Ὅπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ - ΦΙΛΙΠΠ·Υ. Ζεὺς ἀετοφόρος καθήμενος πρὸς ἄρ. ἐπὶ θρόνου τορευτικῶς κεκοσμημένον καὶ μετ' ἐρείσινώτου. Πρὸ τοῦ θεοῦ τὸ μο-

νογράφημα Σ , ὑφ' ὃ σταφυλή, ὑπὸ δὲ τὸν θρόνον Π .

Ρ. 4δρ. 28 χιλ. 16, 68 γραμ. Διατ. καλή.

Müller, Philippe III, ἀριθ. 56.

Πίν. 7 ἀριθ. 10.

Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς (306-283 π. Χ.).

42. Κεφαλὴ τοῦ βασιλέως Δημητρίου πρὸς δ. κερασφόρος καὶ ἀναδεδεμένη διὰ ταινίας, ἧς τὰ ἄκρα ἀνεμοῦνται κατὰ τὸν τράχηλον. Πέριξ κύκλος κοκκωτός.

Ὅπ. ἐκ τῶν ἄνω ἄρ. ΔΗΜΗΤΡΙ·Υ, δ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ὁ Ποσειδῶν, γυμνὸς τὰ ἄνω, κάθεται πρὸς ἄρ. ἐπὶ βράχου, ἀνέχων τῇ προτεταμένῃ δεξιᾷ ἄφλαστον, τῇ δ' ἀριστερᾷ στηρίζων τὴν τρίαينαν ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου ἐδάφους, ἐφ' οὗ πατεῖ αὐτὸς καὶ ἐφ' οὗ ἱδρύται ὁ βράχος. Ἐν τῷ πεδίῳ δεξ. μεταξὺ τριαίνης καὶ ἐπιγραφῆς Δ , ἄρ. Σ . Τὸ δὸλον ἐν κύκλῳ κοκκωτῷ.

Ρ. 4δρ. 30-31 χιλ. 16, 88 γραμ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 21.

43. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ.

Ὅπ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (οὗτω) - ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ποσειδῶν γυμνὸς ἰστάμενος πρὸς ἄρ. πατεῖ τὸν δεξιὸν πόδα ἐπὶ βράχου καὶ προκύπτων ἐρείδει τὸν δεξιὸν ἄγκωνα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος, τῇ δ' ἀριστερᾷ χειρὶ στηρίζει τὴν τρίαينαν ἐπὶ τοῦ ἀδῆλου ἐδάφους. Ἐν τῷ πεδίῳ δεξ. πέραν τῆς ἐπιγραφῆς μονογράφημα ὡς ἀνωτέρω (ΔP), ἄρ. δὲ Σ .

Ρ. 4δρ. 29-30 χιλ. 16, 95 γραμ. Διατ. καλή.

Πρβλ. Macdonald, Catalogue of greek coins in the Hunterian collection I, σελ. 338 ἀριθ. 9. Ὁ Σβορώνος («Τὸ ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὸν μουσεῖον» σελ. 64) ἐρμηνεύει τὸν βράχον ὡς ἀγέλαστον πέτραν, τὸν δὲ Ποσειδῶνα ὡς Γενέσιον, οἷος ἐλατρεῦετο ἐν Λέρνῃ (Παυσαν. 2, 38, 4), οὐχὶ δὲ ὡς Ἴσθμιον, ὡς ἐδέχοντο μέχρι τοῦδε ἄλλοι (πρβλ. Geschichte der griech. Plastik von M. Collignon, II, deutsch. übers. von Baumgarten, σελ. 450-2).

Πίν. 7 ἀριθ. 22.

44. Ἐπὶ πρῶρας πλοίου, πρὸς ἄρ. ἐστραμμένης, βαδίζει ἐσπευσμένως πρὸς ἄρ. Νίκη πτερωτὴ φοροῦσα ἐζωσμένον χιτῶνα ἀνεμούμενον καὶ σαλπίζει διὰ σάλπιγγος, ἣν κρατεῖ τῇ δεξιᾷ· τῇ ἀρι-

στερεᾶ κρατεῖ πρὸς τὸ ἄνω πλαγίως « στυλίδα » δί-
χληλον (πρβλ. Babelon, *Mélanges numismatiques*
I, σελ. 211 ἐπ.). Τὸ ὅλον ἐν κύκλῳ κοκκωτῶ.

Ὅπ. δ. ἐκ τῶν ἄνω ΔΗΜΗΤΡΙ-[Υ. Ποσειδῶν
διαβεβηκῶς τὰ σκέλη, ὁρῶμενος κατὰ τὰ τρία τέ-
ταρτα ἐκ τῶν ὀπισθεν. στρέφεται πρὸς ἄρ. καὶ προ-
τείνων τὴν ἀριστεράν, περιτετυλιγμένην διὰ τοῦ
ἱματίου κρεμαμένου ἐν δυο συστήμασι πτυχῶν,
πάλλει τῇ δεξιᾷ τὴν τρίαιναν. Ἐν τῷ πεδίῳ δ. τὸ
γράμμα Ι καὶ ὑπ' αὐτὸ μονογράφημα ΜΕ (πρβλ.
ἀριθ. 29-30). Τὸ ὅλον ἐν κύκλῳ κοκκωτῶ.

Ρ. 4δρ. 27-28 χιλ. 16, 68 γραμ. Διατ. καλή.
Πίν. 7 ἀριθ. 23.

45. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ

Ὅπ. ἐπίσης ὅμοιον, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Λ,
δεξ. **Α**

Ρ. ^{Τρι}Απόβολον 13-14 χιλ. 2 γραμ. Διατ. με-
τρία.

Πρβλ. Macdonald ἐνθ' ἄνωτ. ἀριθ. 13 καὶ 14.
Πίν. 7 ἀριθ. 27.

Α Τ Τ Ι Κ Η

ἌΘηναι.

46-57. Ρ. Δώδεκα τετράδραχμα τοῦ γνωστοῦ
τύπου τῶν μακεδονικῶν χρόνων, κακῶς ἀποτετμη-
μένα τὴν περιφέρειαν καὶ φέροντα ἔμπροσθεν μὲν
κεφαλὴν Ἀθηνᾶς πρὸς δ. μετ' ἐνωτίων καὶ κράνους
λοφοφόρου καὶ κατακόσμου ἔλιξι καὶ ἀνθεμίσις,

ὅπ. δὲ ἐν τῷ πεδίῳ δ. ΑΘΕ, ἐν τῷ μέσῳ
γλαῦκα πρὸς δ. μετ' ἀντωποῦ κεφαλῆς, καὶ ἄρ.
ἐν τῷ πεδίῳ κλάδον ἐλαίας καὶ μῆνην.

Πίν. 7 ἀριθ. 28 (=56).

ΑΡΓΟΛΙΣ

Ἐπίδαυρος.

58. Κεφαλὴ Ἀσκληπιοῦ πρὸς ἄρ. δαφνοστεφής.

Ὅπ. Ε' ἐν στεφάνῳ δάφνης.

Ρ. 1/2 Δρχ. 18-19 χιλ. 2, 53 γραμ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 24.

59-60. Ρ. 1/2 Δρχ. 14 χιλ. 2, 43-2, 37 γραμ.
ὅμοια τῷ προηγουμένῳ.

Πίν. 7 ἀριθ. 25 (=59).

61¹. Ρ. Δρχ. 14-16 χιλ. 2, 44 γραμ. ὅμοιον
τοῖς προηγουμένοις.

Ἐκ τῶν νομισμάτων τούτων τὰ τῶν Ἐπιδαυ-
ρίων (ἀριθ. 58-61) ἀνάγονται ὑπὸ τοῦ P. Gar-
dner (B. M. C. Peloponnesus σελ. 156) εἰς τὰ
ἔτη 370-323 π. Χ., αἱ δὲ Ἀθηναῖκαὶ γλαῦκες

¹ Συγχρόνως τοῖς ἀργυροῖς τούτοις νομίμασιν, ἅτινα ἀποτε-
λοῦσιν ἐν εὖρημα, παρεδόθησαν εἰς τὸ ἔθν. νομισματικὸν μου-
σεῖον ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας καὶ χαλκᾶ τινὰ νομίσματα
μὴ ἀνήκοντα μὲν εἰς τὸ ἀνωτέρω εὖρημα, ἀλλ' εὐρεθέντα ἐπίσης ἐν
τῇ αὐτῇ ἀνασκαφῇ τῆς Ἐπιδαύρου. Ταῦτα παραθέτομεν ἐνταῦθα
παρακαταλέγοντες αὐτὰ ἀριθμητικῶς τοῖς νομίμασι τοῦ εὐρήματος,
ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ μουσείου.

Ἐπίδαυρος.

62. Κεφαλὴ Ἀσκληπιοῦ πρὸς δ. δαφνοστεφής.

Ὅπ. Ε' ἐν στεφάνῳ δάφνης. Ἐξω τοῦ στεφάνου Μ.

Μ. 12-14 χιλ. Διατ. καλή.

Πίν. 7 ἀριθ. 26.

63. Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ κακῶς διατηρούμενον.

Μ. 11-12 χιλ.

Κυρκάλλας.

64. ΑΥ ΚΑΙ Μ-ΑΥΡ ΑΝΤΩΝΙΝ. Προτομή Καρακίλλα ἀγενείου,
πρὸς δ. ἐστραμμένη δαφνοστεφής καὶ μετὰ θώρακος καὶ ἐφαπτίδος.

Ὅπ. ΙΕΡΑΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ. Θυσία ἐν ἱσταμένη κατενώπιον καὶ στρέ-
φουσα τὴν κεφαλὴν πρὸς δ. ἐν χιτῶνι ἐζωσμένη καὶ ἱματίῳ ἐρείδει
χαμαὶ ὑψηλὸν σκήπτρον διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τῇ δ' ἀριστερᾷ κρατεῖ
ἄγγετον τι.

Μ. 19-21 χιλ. Διατ. μετριωτάτη.

Τύπος ἄγνωστος μέχρι τοῦδε ἐφ' ὅσον γινώσκω· ὅρα τὴν παρati-
θεμένην ἐνθάδε εἰκόνα.

Ἄργος.

65-66. Κοινὰ κέρματα φέροντα προτομὴν λύκου, ὅπ. δὲ Α, ὑφ' ὃ
κράνος κατενώπιον.

Μ. 12-13 χιλ.

Φλαιοῦς.

67. Μ. 11 χιλ. Ταῦρος·-ὅπ. Φ.

ΣΑΜΟΘΡΑΙΚΗ

Μύρινα.

68. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς μετὰ κράνους πρὸς δ.

Ὅπ. Γλαῦξ πρὸς ἄρ. Ἐπιγραφῆς λείψανα.

Μ. 16-17 χιλ. Διατ. κακή.

69-90. Μ. Διάφορα ἐφθαρμένα καὶ ἄχρηστα.

(ἀριθ. 46-57) δὲν εἶνε νεώτεραι τοῦ ἔτους 322 π. X., διότι μετὰ τὸν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενόμενον Λαμιακὸν πόλεμον ἔπαυσαν νὰ κόπτονται (Head ἐν B. M. C. Attica σελ. XXXI). Ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ὅπως δὴ ποτε χρονολογητῶν ὄντων, εἶνε δυνατόν νὰ ὦσι σύγχρονα τὰ τοῦ Λυσιμάχου (306-281 π. X.) καὶ τὰ τοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ (294-288 π. X.). Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἀγνοοῦμεν κατὰ τίνα ἀκριβῶς ἔτη τοῦ βίου καὶ τῆς βασιλείας αὐτῶν ἔκοψαν τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ εὐρήματι νομίσματα αὐτῶν ὁ Λυσίμαχος καὶ ὁ Δημήτριος, δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τότε μόνον μετ' ἀσφαλείας, ὅτι δηλ. τὸ εὐρημα τῆς Ἐπιδαύρου ἐτάφη μετὰ

τὸ ἔτος 294 π. X., καθ' ὃ ἀρχεται ἡ βασιλικὴ νομισματοκοπία τοῦ Δημητρίου.

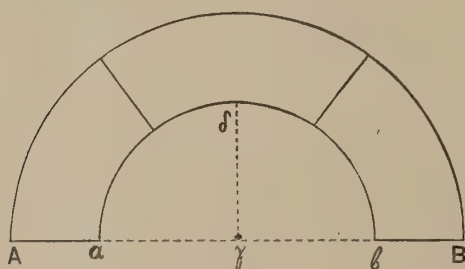
Καὶ ὅτι μὲν ἐλλείπουσιν ἐντελῶς ἐκ τοῦ εὐρήματος νομίσματα τῶν πλησίον τῆς Ἐπιδαύρου πόλεων, εἶνε ἴσως τυχαῖον· ἀλλ' ὅμως πρέπει νὰ ἐξαρθῇ, νομίζω, ἡ πληθώρα τῶν μακεδονικῶν καὶ τῶν ἀθηναϊκῶν κομμάτων ἐν συγκρίσει καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ τῶν Ἐπιδαυρίων. Τὰ μακεδονικὰ καὶ τὰ ἀθηναϊκὰ νομίσματα κυριαρχοῦσιν ἐν τῷ ἐμπορίῳ κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὡς δεικνύει τῆς τε Ἐπιδαύρου καὶ τὸ τῶν Ἀγίων Θεδῶρων εὐρημα.

ΑΝΤ. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΛΟΣ

ΕΥΒΟΪΚΑ

α'. Τέσσαρα Χαλκιδικὰ ψηφίσματα.

Ἐν οἰκοπέδῳ τοῦ K. Ἀλιφαρμάκη κειμένῳ παρὰ τὴν κάτω πύλην τοῦ κατεδαφισθέντος ἤδη ἐνετικοῦ φρουρίου, ὀρυσσομένων θεμελιῶν πρὸς οἰκοδομίαν οἰκίας εὐρέθησαν ἐν τοῖς τοῦ τείχους θεμελίοις δύο λίθοι λευκοῦ μαρμάρου ἔχοντες σχῆμα τόξου, οἷτινες μετ' ἄλλου τινὸς οὕπω εὐρεθέντος ἀπετέλουν ἐξέδραν τοιάνδε τὸ σχῆμα.

Ὡς ἡδυνήθημεν νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῶν δύο εὐρεθέντων λίθων, τοῦ μεσαίου καὶ τοῦ ἐν δεξιᾷ τῷ ὀρῶντι, ἡ διάμετρος αὐτῆς α β ἦτο μήκος μ. 2,04 $\frac{1}{2}$, ἡ δὲ ἀκτὺς γ δ μ. 0,53. Τὸ πλάτος τῶν λίθων ἐχόντων ἄνωθεν τε καὶ κάτωθεν κυμάτιον εἶνε μ. 0,44, τὸ δὲ ὕψος 0,27. Ἐπὶ τῶν

δύο εὐρεθέντων λίθων εἶνε κεχαραγμένα τέσσαρα ψηφίσματα. Τούτων τὸ πρῶτον (ἀριθ. 1) εἶνε γεγραμμένον ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ μεσαίου λίθου, τὸ δεύτερον (ἀριθ. 2) ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ ἐν δεξιᾷ τῷ ὀρῶντι, τὸ τρίτον (ἀριθ. 3) ἐν τῷ κυρτῷ τοῦ αὐτοῦ λίθου, τὸ δὲ τέταρτον (ἀριθ. 4) ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ε B τοῦ αὐτοῦ. Ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ δευτέρου ψηφίσματος, ἡ ἐξέδρα ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς ἀγορᾶς τόπῳ, ἡ δὲ ἀγορά, ὡς γινώσκομεν ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ Ἡρακλείδου, ὅπερ μέχρι πρὸ ὀλίγου χρόνου ἀπεδίδοτο τῷ Δικαιάρχῳ, ἔκειτο παρὰ τὸν Εὐριπον. Οἱ λίθοι οὖτοι, πρὶν ἢ ὡς θεμέλιοι τοῦ τείχους χρησιμεύωσιν, ὡς φαίνεται, καὶ ἄλλην χρεῖαν ἐπλήρωσαν· τοῦτο τεκμαιρόμεθα ἐκ τοῦ ὅτι πλὴν τῶν πρὸς σύνδεσιν μετ' ἀλλήλων χρησιμευόντων ἐν τοῖς ἄκροις τετραγώνων τόρμων ἔχουσι καὶ ἄλλους, ὁ μὲν μεσαῖος ὀλίγον ἀπωτέρω καὶ πλαγίως τοῦ συνδετικοῦ τετραγώνου τόρμου καὶ ἕτερον κυκλωτερῇ, ὁ δὲ ἐν δεξιᾷ τῷ ὀρῶντι πρὸς τῷ συνδετικῷ ἔχει ἄνωθεν μὲν δύο κυκλωτερεῖς, ἔνθα δὲ τὸ τέταρτον ψηφίσμα ἐτέρους δύο μικροτέρους, ὧν ἕνεκα καὶ τὰ γράμματα ἐνταῦθα ἐλλείπουσιν. Τὰ γράμματα τῶν μὲν τριῶν τελευταίων ψηφισμάτων εἶνε

δμοια, ἔχουσι πάντα ἀκρέμονας, τοῦ δὲ πρώτου, ὅπερ πιθανῶς εἶνε ἀρχαιότερον τῶν ἄλλων, οὐχί.

Ἐκ τοῦ πρώτου τῶν ψηφισμάτων γινώσκουμεν ἀσφαλῶς, πότε ἐγένοντο τά τε ψηφίσματα καὶ ἡ ἐξέδρα. Ἐν τούτῳ μνημονεύεται ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ πρεσβύτερος.

ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφῶν δύο βασιλεῖς Πτολεμαῖοι μνημονεύονται μετὰ τῆς προσωυμίας τοῦ πρεσβυτέρου, ὁ τρίτος κατὰ διαδοχὴν ὁ καὶ Εὐεργέτης ἐπονομαζόμενος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα, οὗ ἀδελφὸς ἦν ὁ Μάγας (ιδ. Πλουτ. Κλεομ. 33), καὶ ὁ ἕκτος ὁ ἐπικαλούμενος Φιλομήτωρ κατ' ἀν-

τίθεσιν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἀποκαλούμενον *Φύσικον* (Διοδ. 31, 33, 34, 39 α. Ἰουστίνου 34, 2. Λιβ. 44, 19). Κρίνοντες ἔκ τε τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων καὶ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐπικοινωνίας καὶ σχέσεως τοῦ βασιλέως, ἣν μαρτυροῦσιν ἄλλα τε καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ πεμφθεῖσα τοῖς Ῥωμαίοις σιτικὴ δωρεά, μᾶλλον πειθόμεθα ὅτι ὁ ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ μνημονευόμενος Πτολεμαῖος ὁ πρεσβύτερος εἶνε ὁ ἕκτος τῶν Πτολεμαίων, ὁ ἐπικαλούμενος Φιλομήτωρ, ὅστις ἐβασίλευσε τῷ ἔτει 181-146 π. Χ. (ιδ. Πολ. XXVIII, 1. XXIX, 11. Λιβ. 35, 13).

1

ΕΠΙ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΕΠΑΝΔΡΙΔΟΥ

ΜΙΚΥΘΙΩΝΧΑΡΙΔΑΜΟΥΕΙΠΕΝΕΠΕΙΔΗΑΡΙΣΤΩΝΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥΣΟΛΕΥΣΕΥΝΟΥΣΥΠΑΡΧΩΝΔΙΑΤΕΛΕΙ
ΤΩΙΔΗΜΩΙΤΩΙΧΑΛΚΙΔΕΩΝΚΑΙΠΟΛΛΟΙΣΤΩΝΠΟΛΙΤΩΝΧΡΗΣΜΟΣΓΙΝΕΤΑΙΕΙΣΑΔΑΝΤΙΣΑΥΤΟΝ
ΠΑΡΑΚΑΛΗΕΚΠΕΜΦΘΕΙΣΔΕΚΑΙΥΠΟΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥΤΟΥΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΕΠΙΤΗΣ
5 ΣΙΤΙΚΗΣΔΩΡΕΑΣΤΗΣΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΗΣΡΩΜΑΙΟΙΣΚΑΙΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣΕΙΣΤΗΝΗΜΕΤΕΡΑΝ
ΠΟΛΙΝΤΗΝΤΕΑΝΑΣΤΡΟΦΗΝΕΠΟΙΗΣΑΤΟΕΝΤΗΙΕΠΙΔΗΜΙΑΙΑΞΙΩΣΤΟΥΤΕΠΕΜΨΑΝΤΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΩΣΚΑΙΤΗΣΗΜΕΤΕΡΑΣΠΟΛΕΩΣΔΕΔΟΧΘΑΙΤΗΒΟΥΛΗΙΠΡΟΞΕΝΟΝΕΙΝΑΙΚΑΙΕΥΕΡ
ΓΕΤΗΝΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΧΑΛΚΙΔΕΩΝΑΡΙΣΤΩΝΑΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥΣΟΛΗΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΕΓΓΟΝΟΥΣ
ΑΥΤΟΥΚΑΙΕΙΝΑΙΑΥΤΟΙΣΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΕΓΚΤΗΣΙΝΚΑΙΑΣΦΑΛΕΙΑΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΠΟΛΕΜΟΥΟΝΤΟΣ
10 ΚΑΙΕΙΡΗΝΗΣΚΑΙΤΑΛΛΑΥΠΑΡΧΕΙΝΑΥΤΟΙΣΠΑΝΤΑΟΣΑΠΕΡΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΠΡΟΞΕΝΟΙΣΚΑΙΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ
ΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΓΕΓΡΑΨΤΑΙ

Ἐπὶ ἡγεμόνος Ἐπανδρίδου

Μικυθίων Χαριδάμου εἶπεν· ἐπειδὴ Ἀρίστων Ἡρακλείδου Σολεὺς εὖνους ὑπάρχων διατελεῖ
τῷ δήμῳ τῷ Χαλκιδέων καὶ πολλοῖς τῶν πολιτῶν χρήσ(ι)μος γίνεται εἰς ἃ ἂν τις αὐτὸν
παρακαλῇ, ἐκπεμφθεὶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ πρεσβυτέρου ἐπὶ τῆς

5 σιτικῆς δωρεᾶς τῆς ἀποσταλείσης Ῥωμαίοις καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν ἡμετέραν
πόλιν τὴν τε ἀναστροφὴν ἐποιήσατο ἐν τῇ ἐπιδημίᾳ ἀξίως τοῦ τε πέμψαντος
βασιλέως καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως, δεδόχθαι τῇ βουλῇ προξενὸν εἶναι καὶ εὐεργέτην
τοῦ δήμου τοῦ Χαλκιδέων Ἀρίστων Ἡρακλείδου Σολῆ καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους
αὐτοῦ καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας ἐγκτησιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ πολέμου ὄντος

10 καὶ εἰρήνης καὶ τᾶλλα ὑπάρχειν αὐτοῖς πάντα, ὅσαπερ καὶ τοῖς ἄλλ(λ)οις προξένους καὶ εὐεργέταις
τοῦ δήμου τοῦ Χαλκιδέων. Γέγραπται.

Κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα Ἀρίστων ὁ Ἡρακλείδου Σολεὺς ἀναγράφεται ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν Χαλκιδέων πρόξενος τοῦ δήμου τοῦ Χαλκιδέων καὶ εὐεργέτης, ἀνθ' ὧν εὐηργέτησεν αὐτὸν καὶ διότι πολλοῖς τῶν πολιτῶν χρήσιμος ἐγένετο. Καὶ ταῦτα μὲν καθόλου, ἐπὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστον παρατηρήσεως ἄξια νομίζομεν τάδε·

Στίχ. 1. Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἡγεμὼν τῶν Χαλκιδέων ἦν ὁ Ἐπανδρίδης γινώσκεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐβασίλευεν Πτολεμαῖος ὁ πρεσβύτερος, περὶ οὗ ὀλίγῳ πρότερον εἵπομεν.

Στίχ. 2. Τὸ ὄνομα *Μικυθίων* οὐχὶ πλήρες εὐρομεν καὶ ἐν ἄλλῳ ἀποσπάσματι ἐπιγραφῆς, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τοῖς πρακτικαῖς τῆς Ἀρχαιο-

λογικῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1901^{ου}. Σημειωτέον ὅτι ἐνταῦθα μὲν κεῖται ὡς κύριον ὄνομα, ἐκεῖ δὲ ὡς ὄνομα τοῦ πατρός. *Χαριδάμου*. Παρατηρητέος ὁ δωρικὸς τύπος ἐν Ἰωνικῇ πόλει. Ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπον ἀπαντᾷ καὶ ἐν Ἑρετρικῷ νομίσματι. ἰδ. *Mionet* 5. IV 364. *Ἀρίστων*. Κατὰ Διόδωρον (3, 42) Ἀρίστων τις ἐπέμφθη ὑπὸ Πτολεμαίου πρὸς κατασκοπὴν τῆς ἑως Ὡκεανοῦ παρηκύβητης Ἀραβίας. Ὁ ἐν τῷ ψήφισματι ὁμῶς τούτῳ Ἀρίστων δὲν εἶνε ὁ ὑπὸ Διοδώρου μνημονευόμενος, διότι ἢ πρὸς κατασκοπὴν ἀποστολὴ ἐγένετο ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου.

Στίχ. 3. Ὁ χαράξας τὸ ψήφισμα τεχνίτης ἔγραψε χρήσιμος ἀντὶ τοῦ χρήσιμος.

Στίχ. 4. παρακαλῇ ἄνευ ὑπογραφῆς, ἐν ᾧ ἐν τῷ τρίτῳ ψήφισματι τὸ η τῆς αὐτῆς λεξεως εἶνε ὑπογεγραμμένον.

Στίχ. 5. ἐπὶ τῆς σιτικῆς δωρεᾶς. Οὐδαμόθεν ἄλλοθεν εἶνε γνωστὴ ἡ δωρεὰ αὕτη τοῦ σίτου πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Πιθανῶς ἐγένετο μετὰ τὴν ἀπομάχρυνσιν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἕνεκα τῆς ἀπειλητικῆς στάσεως τοῦ πρέσβεως τῶν Ῥωμαίων Ποπιλλίου εὐγνωμοσύνης ἕνεκα. Ὡς γνωστόν, καὶ πρεσβεΐα ἐπέμφθη εὐχα-

ριστήσουσα τοῖς Ῥωμαίοις διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην. (Πολυβ. XXIX, 11). Τοῖς Ῥωμαίοις αἰτησάμενοις ἕνεκα μεγάλης σιτοδείας ἀπεστάλη σίτος καὶ πρότερον ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος (Πολυβ. IX 45). Περὶ τῶν σχέσεων καθόλου τῶν Πτολεμαίων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἰδ. *de rebus inter Aegyptios et Romanos intercedentibus usque ad bellum Alexandrinum a Caesare gestum Halis Saxonum* 1893 ser. *Ericus Bandelin*

Στίχ. 6. ἀναστροφὴν ἐποιήσατο = συμπεριηνέχθη, ἔδειξε συμπεριφορὰν.

Στίχ. 7. δεδόχθαι τῇ βουλῇ. Κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα μόνον ἡ βουλὴ ἐψηφίσατο, ἐν ᾧ κατὰ τὸ τρίτον ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, κατὰ δὲ τὸ τέταρτον μόνον ὁ δῆμος.

Στίχ. 8. Σολῇ· περὶ τοῦ συνηρημένου τούτου τύπου πρβ. *Dittenb. Syl* 171, 2, 172, 2. 216, 18. 263, 16. 285, 8 βασιλῆ. 741, 3 Κασαρῇ. 858, 19 Μνανῇ. 988, 75 Πριηνῇ. 472, 10 Σελευκῇ. 860, 18 Φωκῇ.

Στίχ. 10. τοῖς ἄλλοις. Καὶ τοῦτο ἡμαρτημένως ἐχαράχθη, παραλειφθέντος τοῦ ἐτέρου λ.

2.

ΕΠΙΗΓΕΜΟΝΟΣΑΡΧΙΟΥΜΗΝΟΣΤΑΡ...ΙΩΝΟΣΤΕΤΡΑΔΙΕΠΙΔΕΚΑ

ΕΠΕΙΔΗΧΡΕΙΑΝΕΧΟΥΣΗΣΤΗΣΠΟΛΕΩΣΔΙΑΦΟΡ...ΕΚΑΤΑΓΟΡΑΣΜΟΝΣΙΤΟΥΚΛΕΩΝ

.ΥΝΟΣΤΙΔΑΛΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣΥΠΑΡΧΩΝΤΗΣΠΟΛΕΩΣΠΡΟΞΕΝΟΣΠΑΡΑΚΛΗΘΕΙΣΔΑΝΕΙΣΑ.

ΟΣΟΝΑΝΑΥΤΩΙΕΥΚΑΙΡΟΝΗΙΕΠΕΔΩΚΕΝΑΥΤΟΝΑΠΡΟΦΑΣΙΣΤΩΣΔΟΥΣΑΤΟΚΟΥΔΡΑΧΜΑΣΜΥΡΙΑΣΤΡΙΣΧΙΛΙΑ

5 ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣΠΡΟΑΙΡΟΥΜΕΝΟΣΟΣΟΝΕΦΕΛΑΥΤΩΙΜΗΚΑΘΥΣΤΕΡΕΙΝΤΟΝΔΗΜΟΝΜΗΘΕΝΟΣΤΩΝΚΑΤΕΠΕ.

ΓΟΝΤΩΝΠΕΡΙΔΗΤΟΥΤΩΝΔΕΔΟΧΘΑΙΤΟΙΣΣΥΝΕΔΡΟΙΣΕΠΑΙΝΕΣΑΙΚΛΕΩΝΑΕΥΝΟΣΤΙΔΑΛΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΝ

ΕΠΙΤΩΙΓΝΗΣΙΑΝΤΗΝΕΞΕΛΑΥΤΟΥΕΥΝΟΙΑΝΑΠΟΔΕΙΚΝΥΣΘΑΙΕΙΣΤΗΝΗΜΕΤΕΡΑΝΠΟΛΙΝΚΑΛΕΣΑΙΔΕ

ΑΥΤΟΝΚΑΙΕΠΙΘΥΣΙΑΝΕΙΣΤΟΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝΕΠΙΤΗΝΚΟΙΝΗΝΕΣΤΙΑΝΤΟΥΣΔΕΣΤΡΑΤΗΓΟΥΣΚΑΙΤΟΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΤΟΥΣΥΝΕΔΡΙΟΥΠΡΟΝΟΗΘΗΝΑΙΟΠΩΣΗΔΕΔΟΜΕΝΗΑΥΤΩΠΡΟΞΕΝΙΑΥΠΟΤΗΣΠΟΛΕΩΣ

10ΑΦΗΙΕΝΤΩΙΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΩΙΤΗΣΑΓΟΡΑΣΤΟΠΩΙΩΣΑΥΤΩΣΔΕΚΑΙΤΟΔΕΤΟΔΟΓΜΑΤΟΝΔΕ

.....ΟΥΝΑΙΤΟΕΣΟΜΕΝΟΝΕΙΣΤΑΥΤΑΑΝΗΛΩΜΑΤΗΝΔΕΑΠΟΔΟΣΙΝΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙΤΩΝΠΡΟΕΙ

.....Τ.....ΥΣΣΙΤ...ΣΚΑΘΩΣΕΝΤΩΙΠΕΡΙ.....

Ἐπὶ ἡγεμόνος Ἀρχίου, μηνὸς Ταρ[γ]ηλιῶνος, τετράδι ἐπὶ δέκα.

Ἐπειδὴ χρεῖαν ἐχούσης τῆς πόλεως δι' ἀφορ[ίαν γ]ε κατ' ἀγορασμὸν σίτου Κλέων

Ε]ῦνοστίδα Λακεδαιμόνιος, ὑπάρχων τῆς πόλεως πρόξενος, παρακληθεὶς δανεῖσαι

ὅσον ἂν αὐτῷ εὐκαιρὸν ᾗ, ἐπέδωκεν αὐτὸν ἀπροφασίστως δούς ἀτόκου(ς) δραχμάς μυρίας τρισχιλίας

5 πεντακοσίας, προαιρούμενος ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ μὴ καθυστερεῖν τὸν δῆμον μηθενὸς τῶν κατεπε[ι]

γόντων, περὶ δὲ τούτων δεδόχθαι τοῖς συνέδροις ἐπαινέσαι Κλέωνα Εὐνοστίδα Λακεδαιμόνιον

ἐπὶ τῷ γνησίῳ τὴν ἐξ ἑαυτοῦ εὐνοίαν ἀποδείκνυσθαι εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν, καλέσαι δὲ αὐτὸν καὶ ἐπὶ θυσίαν εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ τὴν κοινὴν ἐστίαν, τοὺς δὲ στρατηγοὺς καὶ τὸν γραμματέα τοῦ συνεδρίου προνοηθῆναι. ὅπως ἡ δεδομένη αὐτῷ προξενία ὑπὸ τῆς πόλεως

10 ἀναγρ[αφῇ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς ἀγορᾶς τόπῳ, ὡσαύτως δὲ καὶ τόδε τὸ δόγμα, τὸν δὲ ταμίαν δ[ι]οῦναι τὸ ἐσόμενόν εἰς ταῦτα ἀνήλωμα, τὴν δὲ ἀπόδοσιν ποιήσασθαι τῶν προειρημένων δραχμῶν ἀ[τ]όκων το[ύ]ς σιτ[ώ]νας, καθὼς ἐν τῷ περὶ [τούτων νόμῳ εἴρηται.

Κατὰ τὸ δόγμα τοῦτο Κλέων ὁ Εὐνοστίδου Λακεδαιμόνιος, πρόξενος ὢν τῆς τῶν Χαλκιδέων πόλεως, ἐπειδὴ ἐδάνεισε προθύμως τὸν δῆμον δραχμὰς μυρίας τρισχιλίας πεντακοσίας ἀτόκως, ὑπὸ μὲν τῶν συνέδρων ἐπηνέθη καὶ ἐκλήθη ἐπὶ θυσίαν, οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ ὁ τοῦ συνεδρίου γραμματεὺς ἐπετάχθησαν νὰ ἀναγράψωσι τὴν τε δεδομένην αὐτῷ προξενίαν καὶ τοῦτο τὸ δόγμα ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς ἀγορᾶς τόπῳ, ὁ δὲ ταμίης νὰ δώσῃ τὴν γενησομένην δαπάνην, οἱ δὲ σιτῶναι νὰ ἀποδώσωσι, καθ' ἃ ὁ νόμος ὁρίζει, τὰς προειρημένας δραχμὰς ἀτόκους.

Ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ παρατηρητέα τὰδε:

Στίχ. 1. ἐπὶ ἡγεμόνος Ἀρχίου. Τὸ πρῶτον ἐντεῦθεν γινώσκεται ὁ ἡγεμὼν οὗτος. Ταρ[γ]ηλι-ῶνος ἕνεκα τόρμου, τίς οἶδε πρὸς τίνα χρεῖαν γενομένου ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐν τε τῷ στίχῳ τούτῳ ἐλλείπουσι τρία γράμματα καὶ ἐν τῷ ἐπομένῳ τέσσαρα. Ὁ τύπος Ταργηλιῶν ἀντὶ τοῦ συνήθους Θαργηλιῶν εὑρηται καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Τήνου. Ὅτι καὶ οἱ Χαλκιδεῖς εἶχον τὸν μῆνα Ταργηλιῶνα, ἐντεῦθεν τὸ πρῶτον μανθάνομεν τετράδι ἐπὶ δέκα = τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ.

Στίχ. 2. δι' ἀφορ[ί]αν γ[ρ]· πρβ. Dittenb. Syl 226, 179 διὰ τε τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀφορίας. κατ' ἀγορασμόν = πρὸς ἀγορασμόν = πρὸς ἀγοράν. Ἡ λέξις ἀγορασμὸς ἀπαντᾷ καὶ παρὰ Στοβαίῳ (Ἀνθολ. 74, 61) καὶ παρὰ τοῖς λεξικογράφοις. Περὶ τῆς προθέσεως κατὰ δηλούσης σκοπὸν πρβ. τὰ Ὀμηρικὰ κατὰ πρῆξιν, κατὰ ληΐδα, κατὰ χρέος, κατὰ δαῖτα καὶ τὰ τοῦ πεζοῦ λόγου κατὰ ζήτησιν, κατὰ θέαν, καθ' ἀρπαγὴν κλπ.

Στιχ. 3. Εὐνοστίδα· ὁ τύπος δωρικός, ἅτε Λακεδαιμονίου ὄντος τοῦ Κλέωνος. ὑπάρχων-πρόξενος. Ὡς δῆλον καὶ ἐκ τούτου τοῦ στίχου καὶ ἐκ τοῦ ἐνάτου, εἰ καὶ ὑπῆρχεν ὁ Κλέων πρόξενος τῶν Χαλκιδέων, ἡ προξενία δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀναγραφῇ, ὅπερ δὲν εἶνε ἀσύνηθες· διὸ ἐπιτάσσεται

καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ συνεδρίου νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ τε ψηφίσματος τῆς προξενίας καὶ τούτου τοῦ δόγματος. Ἰσως τὸ ψηφίσμα τῆς προξενίας ἦτο κεχαραγμένον ἐν τῷ τρίτῳ λίθῳ τῆς ἐξέδρας τῷ οὐπὼ εὑρεθέντι. παρακληθεὶς δαρεῖσθαι. Προξενία διδομένη δανείου ἕνεκα πρὸς πόλεις δὲν εἶνε τι ἀσύνηθες. πρβ. Dittenb. Syl. 112, 481, 516 κ. ἀ.

Στίχ. 4. ὅσον ἂν αὐτῷ εὐκαιρον ἦ = ὅσον ἂν αὐτῷ ὁ καιρὸς ἐπιτρέπῃ = ὅσον ἂν ἔχῃ διαθέσιμον ἐπέδωκεν αὐτόν = ἐφάνη πρόθυμος. ἀτόκου[ς]· ὁ χαράζας τὴν ἐπιγραφὴν παρέλιπε τὸ τελικόν ς. μυρίας τρισχιλίας πεντακοσίας· δρα εἰς προτάσσονται οἱ μείζονες τῶν ἀριθμῶν τῶν μικροτέρων.

Στίχ. 6. δεδόχθαι. πρβ. CIG. 1570, 1562, 1563, 1568, 2671, 2161, 3146. τοῖς συνέδροις· περὶ τῶν συνέδρων ἰδ. Keil Syl. 4, 6.

Στίχ. 7. ἐπὶ θυσίαν πρβ. ἐπιγραφὰς Δήλου. τοὺς δὲ στρατηγοὺς καὶ τὸν γραμματέα τοῦ συνεδρίου. συνήθως ὁ τῆς ἀναγραφῆς ἐπιμελούμενος εἶνε ὁ γραμματεὺς, ἐνταῦθα καὶ οἱ στρατηγοί. Συνέδριον ὠνομάζετο ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ὁμοῦ συνερχόμενοι. πρβ. Ἀριστοτ. περὶ κόσμου 400 β. 16 ἐκδ. Bekker: «ἐξίσις-βουλευταὶ δὲ καὶ ἐκκλησιασταὶ εἰς συνέδρια τὰ προσήκοντα».

Στίχ. 9. προνοηθῆναι μέσον τὴν διάθεσιν· ἡ δεδομένη προξενία ἰδ. σημ. ἐν στίχῳ 3φ.

Στίχ. 10. ἀναγρ[αφῇ]. Τὰ πρῶτα πέντε γράμματα οὐδόλως φαίνονται ἕνεκα φθορᾶς τοῦ λίθου. Ὡσαύτως καὶ τοῦ ἐπομένου στίχου τὰ ἐπτά πρῶτα γράμματα. τῆς ἀγορᾶς· κατὰ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Ἡρακλείδου (I 26-29) ἡ ἀγορὰ ἔκειτο παρὰ τὸν Πορθμόν.

Στίχ. 11. ἀνήλωμα ὁμοίως εὑρηται ἐν Dittenb. Syl. ἐπ. 921, 18. τὴν δὲ ἀπόδοσιν ποιήσασθαι = ἀποδοῦναι.

Στίχ. 12. Τὸν στίχον τοῦτον οὕτω συνεπληρώσαμεν ἐκ τε τοῦ χώρου καὶ τῶν συμφραζομένων εἰκάσαντες.

3.

ΕΠΙΗΓΕΜΟΝΟΣΔΕΞΙΤΕΛΟΥ

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ ΜΥΡΩΝΟΣ ΕΙΠΕΝ ΕΠΕΙΔΗΣ ΩΚΡΑΤΗΣ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ ΣΙΔΩΝΙΟΣ
ΕΥΝΟΥΣ ΩΝ ΔΙΑΤΕΛΕΙ ΤΩ ΔΗΜΩ ΤΩ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΟΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΙΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΑΥΤΟΝ ΠΑΡΑΚΑΛΗΣΤΟΥ ΔΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ
5 ΟΥΘΕΝ ΕΛΛΕΙΠΩΝ ΕΙΣΑΓΗΓΟΧΕΝ ΔΕ ΚΑΙ ΣΙΤΟΝ ΠΛΕΟΝΑΚΙΣ ΚΑΙ ΑΠΕΔΟΤΟ ΟΣΟ ΥΠΑΡΕ
ΚΑΛΟΥΣΑΝ ΑΥΤΟΝ ΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΩ ΔΗΜΩ ΠΡΟΞΕΝΟΝ
ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΣΩΚΡΑΤΗΝ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ ΣΙΔΩΝΙΟΝ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΥΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΤΑΛΛΑ ΥΠΑΡΧΕΙΝ
10 ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΝΤΑ ΟΣΑ ΠΕΡ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ

Ἐπὶ ἡγεμόνος Δεξιτέλου

Ἀρτεμίδωρος Μύρωνος εἶπεν· ἐπειδὴ Σωκράτης Σωσιπάρχου Σιδώνιος
εὖνους ὧν διατελεῖ τῷ δήμῳ τῷ Χαλκιδέων καὶ πολλοῖς τῶν πολιτῶν
χρήσιμος γίνεται εἰς ἃ ἂν τις αὐτὸν παρακαλῇ, σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας
5 οὐθὲν ἐλλείπων, εἰσαγέγοχεν δὲ καὶ σῖτον πλεονάκεις καὶ ἀπέδοτο ὅσου παρε-
κάλουσιν αὐτὸν οἱ ἄρχοντες, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πρόξενον
εἶναι καὶ εὐεργέτην τοῦ δήμου τοῦ Χαλκιδέων Σωκράτην Σωσιπάρχου Σιδώνιον
καὶ αὐτὸν καὶ ἐκγόνους αὐτοῦ καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ
ἀσφάλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ πολέμου ὄντος καὶ εἰρήνης καὶ τᾶλλα ὑπάρχειν
10 αὐτοῖς πάντα, ὅσα περ καὶ τοῖς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις τοῦ
δήμου τοῦ Χαλκιδέων. Γέγραπται.

Κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος
τῶν Χαλκιδέων ἀναγράφει πρόξενον καὶ εὐεργέτην
Σωκράτην τὸν Σωσιπάρχου Σιδώνιον παρέχων αὐτῷ
καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ πάντα, ὅσα περ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις προξένοις καὶ εὐεργέταις τοῦ δήμου, διότι τε
εὖνους ἐστὶν ἑαυτῷ καὶ πολλοῖς τῶν πολιτῶν γίνε-
ται χρήσιμος καὶ διότι εἰσαγαγὼν σῖτον πλεονάκεις
ἐπώλησεν ὅσον παρεκάλουν αὐτὸν οἱ ἄρχοντες.

Στ. 1. Καὶ ὁ ἄρχων οὗτος, ὥσπερ καὶ οἱ ἐν
τοῖς ἄλλοις ψηφίσμασι, τὸ πρῶτον γινώσκεται ἐν-
τεῦθεν.

Στίχ. 5. *εἰσαγέγοχεν*· περὶ τοῦ τύπου τούτου
πρ6. Περγᾶμου ἐπιγ. 177, 186. Αἰγίνης 2219 6.
(6' αἰῶνος π. X.) Ἰλίου 3595 (227 π. X.)·
ιδ. καὶ Δηλ. 148 B 10 *συναγάροχα*. Περὶ δὲ
προξενίας δοθείσης ἔνεκα εἰσαγωγῆς σίτου καὶ εὖ-
νους πωλήσεως ιδ. Dittenb. Syl. 547, 3.548,2.

Στίχ. 6. *παρεκάλουσιν*· περὶ τοῦ τύπου τού-
του ιδ. Dittenb. Syl. *ἡξιούσαν* 260,4. 928,74,
87.300,40. 930,18. 588, 112, 124, 135,
140. 300, 51. 307, 21.

4.

ΕΠΙΗΓΕΜΟΝΟΣΑΝ...ΟΝΤΟΣΜΗΝΟΣΟΛΥ...
ΩΝΟΣΑΣΚΛΗΠΙΑΔΗ...ΚΛΕΟΥΣΕΙΠΕΝΕΠ...
ΕΥΒΟΥΛΟΣΑΓΑΘΙΝΟ...ΣΕΥΝΟΥΣΩΝΔΙΑΤ...
ΤΩΙΔΗΜΩΤΩΙΧΑΛΚΙΔΕΩΝΚΑΙΠΟΛΛΟΙΣΤΩΝΠΟΛΙ...
5 ΧΡΗΣΙΜΟΣΓΙΝΕΤΑΙΟ...ΑΝΤΙΣΧΡΕΙΑΝΕΧΩΝΑΥΤ...

ΤΥΓΧΑΝΗΔΕΔΟΧΘΑ.....ΜΩΙΕΙΝΑΙΠΡΟΞΕΝΟΝ
ΕΥΒΟΥΛΟΝΑΓΑΘΙΝΟΥΚ.....ΚΑΙΤΟΥΣΕΚΓΟΝΟΥΣΑΥΤΟ.
ΚΑΙΥΠΑΡΧΙΝΑΥΤΩΙΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΕΝΚΤΗΣΙΝΚΑΙΕΙΝΑΙ
ΑΥΤΩΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΑΣΦΑΛΕΙΑΝΚΑΙΠΟΛΕΜΟΥΝ
10 ΤΟΣΚΑΙΕΙΡΗΝΗΣΚΑΙΤΑΛΛΑΥΠΑΡΧΕΝΑΥΤΩΙΦΙΛ.
ΘΡΩΠΑΠΑΝΤΑΚΑΘΑΠΕΡΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣ
ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ

Ἐπὶ ἡγεμόνος Ἀν[τιλέ]οντος, μηνὸς Ὀλυ[νθι-
ῶνος, Ἀσκληπιάδης[ς]... κλέους εἶπεν· ἐπ[ειδὴ]
Εὐβουλὸς Ἀγαθίνου[ς]... εὖνους ὦν διατ[ελεῖ]
τῷ δῆμῳ τῷ Χαλκιδέων καὶ πολλοῖς τῶν πολι[τῶν]
5 χρήσιμος γίνεται ὅ[σοις ἄ]ν τις χρεῖαν ἔχων αὐτοῦ
τυγχάνῃ, δεδόχθαι[ι] τῷ δῆ[μῳ] εἶναι πρόξενον
Εὐβουλὸν Ἀγαθίνου κα[ὶ αὐτὸν] καὶ τοὺς ἐκγόνους αὐτοῦ
καὶ ὑπάρχ[ε]ιν αὐτῷ γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ εἶναι
αὐτῷ ἀσυλίαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου ὄν-
10 τος καὶ εἰρήνης καὶ τὰλλα ὑπάρχ[ε]ιν αὐτῷ φιλ[άν]-
θρωπα πάντα, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις
προξένοις. Γέγραπται.

Κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο Εὐβουλὸς ὁ Ἀγα-
θίνου εὖνους ὦν τῷ δῆμῳ τῷ Χαλκιδέων καὶ
χρήσιμος γενόμενος τοῖς ἔχουσι χρεῖαν αὐτοῦ
πολίταις ἀνεγράφη κατὰ δόγμα τοῦ Χαλκιδέων
δήμου πρόξενος. Παρατηρητέον ὅτι ἐν τούτῳ τῷ
ψηφίσματι ὁ Εὐβουλὸς ἀναγράφεται μόνον πρόξε-
νος οὐχὶ δὲ καὶ εὐεργέτης, ὡς οἱ ἐν τῷ πρώτῳ
καὶ τρίτῳ ψηφίσματι, καὶ ὅτι, ἐν ᾧ ἡ προξενία
δίδεται καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ, ἡ ἔγκτησις γῆς
καὶ οἰκίας καὶ ἡ ἀσυλία καὶ ἀσφάλεια καὶ πολέμου
ὄντος καὶ εἰρήνης αὐτῷ μόνῳ.

Στ. 1. Τὴν ἐν τοῖς στίχοις 1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο,
5^ο, 6^ο, 7^ο φθορὰν τῶν γραμμάτων ἐπήνεγκον
οἱ δύο τόρμοι, περὶ ὧν ἐποιησάμεθα λόγον ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν. Κρίνοντες ἐκ τοῦ χώρου, ὅτι ἐλ-
λείπουσι τέσσαρα μόνον γράμματα, συνεπληρώ-
σαμεν γράψαντες Ἀν[τιλέ]οντος. Τὸ ὄνομα τοῦτο
σύνηθες ἐν Χαλκίδι· μάλιστα δὲ μνημονεύεται
ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους (Πολιτ. 8, 12. σ. 1316 α),
ὅτι Ἀντιλέων τις σύγχρονος τοῦ Κορινθίου Πε-
ριάνδρου μετέβαλε τὴν ὀλιγαρχίαν εἰς τυραννίδα.
Ὀλυ[νθι]ῶνος. Τρία μόνον γράμματα ἐλλείπου-
σιν ἕνεκα φθορᾶς τοῦ λίθου ἐν δεξιᾷ γενομένης.
Δύναται νὰ συμπληρωθῇ κατὰ τὸ Ἀνθεστηριῶν

(ἐκ τοῦ Ἀνθεστήρια) καὶ Βοηδρομιῶν (ἐκ τοῦ
Βοηδρόμια), Ὀλυ[μπι]ῶν (ἐκ τοῦ Ὀλύμπια).
Ἐπειδὴ δ' ὁμοῦ οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν εἶνε γνωστὸν
ὅτι ἐτελοῦντο Ὀλύμπια ἐν Χαλκίδι οὐδὲ ἀναφέ-
ρεται ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ τῶν ἐλληνίδων πόλεων μὴν
ἔχων τὸ ὄνομα τοῦτο, γινώσκουμεν δὲ ὅτι ἐν μὲν
τῇ Χαλκιδικῇ πόλιν ἀποικὸς τῶν Χαλκιδέων ὠνο-
μάζετο Ὀλυνθος, ἐν δὲ Πάρῳ καὶ νῦν ὁ Ἰούνιος,
ὡς εἶπέ μοι ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοτικῶν σχο-
λίων τοῦ νομοῦ Εὐβοίας κ. Σαγκριώτης, καλεῖται
ῥινιαστῆς (ἐκ τοῦ ἐρινεός), προετιμῆσαμεν νὰ
συμπληρώσωμεν Ὀλυ[νθι]ῶνος τοῦτέστι ῥινια-
στοῦ, ὡς νῦν οἱ Πάριοι καλοῦσι τὸν μῆνα, καθ' ὃν
ἐρινάζουσι τὰς συκᾶς.

Στίχ. 2. Τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀσκληπι-
άδου δὲν συνεπληρώσαμεν, ἐπειδὴ πλεῖστα ὀνό-
ματα κύρια ἔχουσι πρὸ τοῦ -κλῆς τὰ ἐλλείποντα
τέσσαρα γράμματα, οἷον Ἀντικλῆς, Πυθοκλῆς,
Ἐρμोकλῆς, Ἀγνοκλῆς, Περικλῆς κ. ἄ.

Στίχ. 3. Καὶ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ δὲν συνεπλη-
ρώσαμεν τὸ ἐθνικὸν τοῦ Ἀγαθίνου, διότι καὶ Ῥό-
διος καὶ Πάριος καὶ Τήριος καὶ ἄλλως δύναται
νὰ συμπληρωθῇ.

Στίχ. 5. Συνεπληρώσαμεν ὅ[σοις ἄ]ν ἔχοντες

πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τρίτῳ ψηφίσματι εἰς ἃ ἄν.

Στίχ. 7. Συνεπληρώσαμεν κ[αὶ αὐτὸν] ἕνεκα τοῦ ἐπομένου καὶ τοὺς ἐκτόνους, εἰ καὶ συνήθως ἔπεται τῷ τοῦ πατρὸς ὀνόματι τὸ ἐθνικόν. πρβ. ψήφ. 1 στ. 8. ψήφ. 2, στ. 6. ψήφ. 3, στ. 7.

Στίχ. 8. ὑπάρχ(ε)ιν· ἐνταῦθα ὁ χαράξας τὸ ψήφισμα παρέλιπε τὸ ε, ἐν δὲ στίχῳ 10^ῳ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει τὸ ι. ἔγκτησιν· πρβ. 1ον καὶ 3ον ψήφισμα, ἐν ᾧ γράφεται ἔγκτησιν.

Στίχ. 10. φιλόανθρωπα· ἡ λέξις αὕτη δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐν τῷ πρώτῳ οὔτε ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ψηφισμάτων.

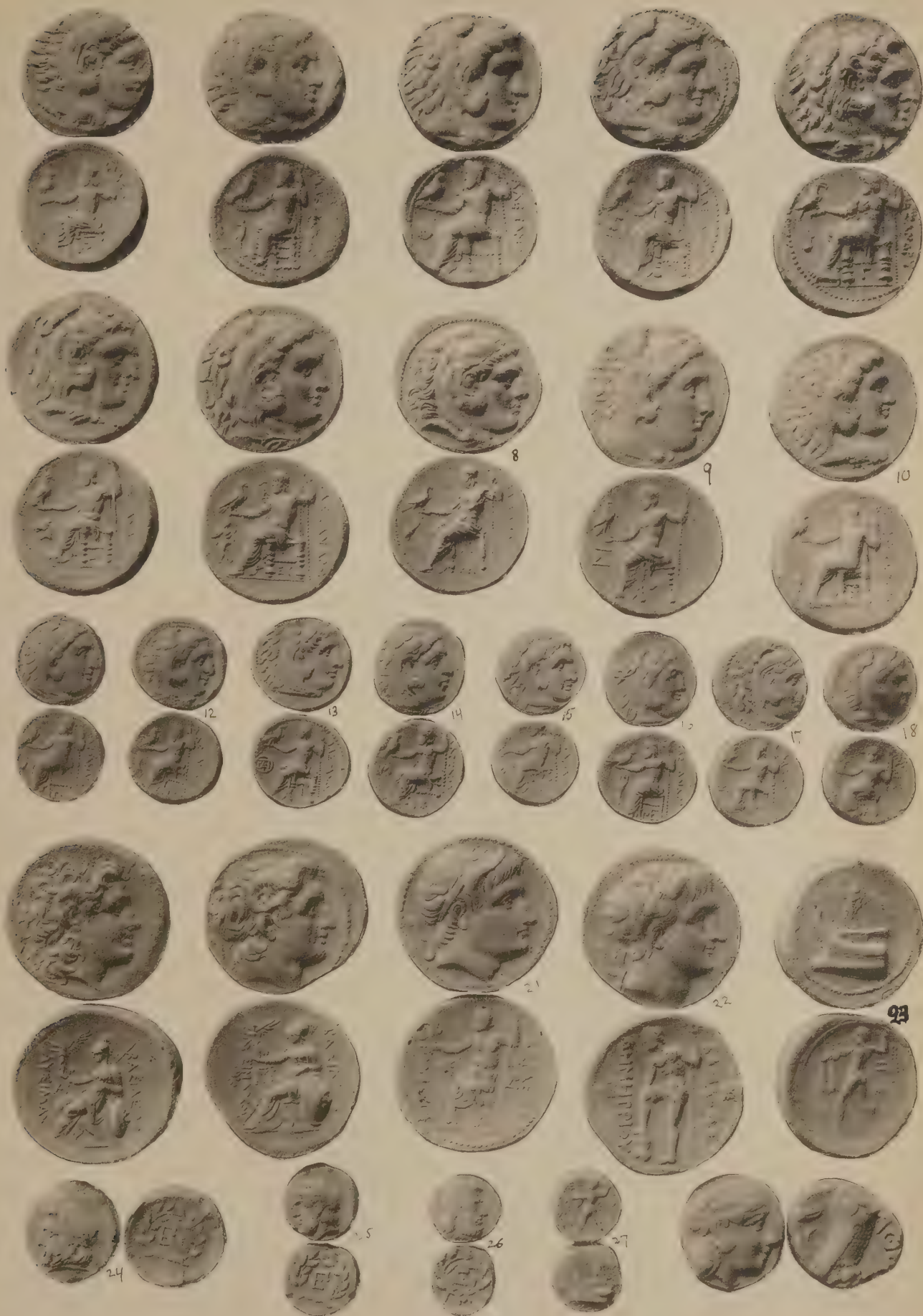
Β'. Ἐλεγχος τῆς γνώμης τοῦ κ. Wilhelm,
ὅτι ὁ ἐν Χαλκίδι εὑρεθεὶς ἱερὸς νόμος
προέρχεται ἐξ Ἀττικῆς.

Ἐν διατριβῇ δημοσιευθεῖσῃ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τεύχει τῆσδε τῆς Ἐφημερίδος (ἔτ. 1902^{ου}) ὁ κ. Wilhelm ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐν σελ. 29^ῃ τοῦ αὐτοῦ ἔτους δημοσιευθεῖσα Χαλκιδικὴ ἐπιγραφὴ προέρχεται ἐξ Ἀττικῆς, ἐπάγεται δὲ ὡς ἀποδείξιν πρῶτον μὲν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, δεύτερον δὲ καὶ τὴν γραφὴν.

Ὅτι μὲν ἐπιγραφαὶ ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἦσαν ἰδρυμέναι, μετεκομίσθησαν ἀλλαχοῦ εἴτε ὑπὸ ναυτιλλομένων ὡς ἔρμα τῶν πλοίων ληφθεῖσαι, εἴτε ἵνα χρησιμεύσωσιν ἐν τοῖς Χριστιανικοῖς ναοῖς ὡς λίθοι καλῶς κατεργασμένοι, δὲν ἀμφισβητοῦμεν, διότι καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ γινώσκομεν Θεσσαλικὴν ἐπιγραφὴν ὑπὸ ἀλιέως ληφθεῖσαν καὶ νῦν ἐν τῷ Μουσείῳ Χαλκίδος ὑπάρχουσιν, ὅτι δ' ὅμως ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιγραφὴ προέρχεται ἐξ Ἀττικῆς, οὐδαμῶς πειθόμεθα. Καὶ πρῶτον μὲν ἰδῶμεν, ἂν ὄντως τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἀποδεικνύει τὴν ἐξ Ἀττικῆς προέλευσιν.

Ὁ κ. Wilhelm εἰπὼν ὅτι οἱ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενοι θεοὶ καὶ ἥρωες ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Χαλκίδα, ὡς ἀριδῆλως προκύπτει ἐκ τῶν στίχων 9^{ου} καὶ 10^{ου} τῆς Α' πλευρᾶς τοῦ λίθου ἐπάγεται τάδε· Γνωστὴ εἶνε τοῖς τὰ Ἀττικὰ μελετῶσι ἡ ἐπὶ τῇ Κυνοσούρᾳ τῆς Σαλαμῖνος λατρεία τοῦ Διὸς τοῦ Τροπαίου. Εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου

μάχης οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, (2, 92) *τροπαῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀναγαγόμενοι ἐκράτησαν*· τὸ δὲ τρόπαιον τοῦτο, ἰδρυμένον ἐπὶ τῷ Τροπαίᾳ ἄκρᾳ (γρ. Τροπαία ἄκρα) καλουμένῳ ἀκρωτηρίῳ τῆς Κυνοσούρας ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Πανσανίου ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Σαλαμῖνος (1, 36, 1) καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κ. X. Τσουντα ἐκδοθεῖσῃ ἐπιγραφῇ (Ἐφημ. Ἀρχ. 1884 σ. 165. στ. 33). Ταῦτα ἀναγινώσκων τις ἀναμφιβόλως θὰ ὑπολάβῃ ὅτι καὶ ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Πausanias καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. X. Τσουντα δημοσιευθεῖσα ἐπιγραφὴ ποιοῦνται λόγον περὶ τῆς Τροπαίας ἄκρας καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῇ ἱεροῦ τοῦ Τροπαίου Διός. Ὁ ἀναγινώσκων δ' ὅμως τὸ παρατιθέμενον χωρίον τοῦ Θουκυδίδου βλέπει, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τοῦ τροπαίου, ὅπερ ἰδρῦθη ἐπὶ τῇ Κυνοσούρᾳ ἄκρᾳ τῆς Σαλαμῖνος, τῇ κατὰ τὸν κ. Wilhelm καὶ Τροπαίᾳ καλουμένῃ, ἀλλὰ περὶ τοῦ τροπαίου, ὅπερ οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν νικήσαντες τοὺς Πελοποννησίους περὶ Ῥίον τὸ Μολυκριχὸν (Θουκ. II 86), διότι ἐντέϋθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγόμενοι ἐκράτησαν (II 92). Ὁ δὲ Pausanias ἐν τοῖς Ἀττικοῖς (1, 36, 1) λέγει μὲν περὶ τοῦ τροπαίου, ὅπερ ἔστησεν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν Σαλαμῖνι ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἧς αἴτιος ἐγένετο, ἀλλ' οὔτε ὅτι ἱερὸν τοῦ Τροπαίου Διὸς ὑπῆρχεν ἐκεῖ, οὔτε ὅτι Τροπαία ἡ ἄκρα ὀνομάζεται ἀναφέρει, ἐν ᾧ μνημονεύει τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Κυχρέως, ὡς καὶ ὁ Ἡρόδοτος (8, 76, 77), καθ' ὃν καὶ ἡ ἄκρα ὀνομάζεται Κυνόσουρα. Ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κ. Τσουντα ἐκδοθείσῃ ἐπιγραφῇ γίνεται μὲν λόγος περὶ τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ Θεμιστοκλέους τρόπαιον κατὰ Περσῶν καὶ περὶ τεμένους τοῦ Αἰαντος καὶ ἄλλων, ἀλλ' ἂν ἡ ἄκρα ὀνομάζετο Τροπαία ἢ Κυνόσουρα καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτῇ ἱερὸν τοῦ Τροπαίου Διός, ἀτυχῶς δὲν λέγεται. Πόθεν ὁ κ. Wilhelm ὁ εἶπερ τις καὶ ἄλλος τὰ Ἀττικὰ μελετήσας γινώσκει, ὅτι καὶ ἡ ἄκρα ἐκαλεῖτο Τροπαία καὶ ὅτι ὑπῆρχεν ἐπὶ τῇ Κυνοσούρᾳ ἱερὸν τοῦ Τροπαίου Διός, ἡμεῖς τουλάχιστον ἀγνοοῦμεν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὄντως καὶ ἡ ἄκρα ὀνομάζετο Τροπαία καὶ ἱερὸν τοῦ Διὸς ἐπ' αὐτῇ ὑπῆρχε καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐπωνομάζετο τοῦ Τροπαίου Διός, διατὶ ἄρ' ἔτι γε δὲν ἦτο δυνατὸν ὁ Ζεὺς νὰ λα-

AE
Not in find

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

(Πίνακες Α'—Ζ').

Τὸ Ἐθνικὸν Νομισματικὸν Μουσεῖον ἐπλουτίσθη πρό τινος διὰ τοῦ μεγίστου ἴσως, ἐπιστημονικῶς δὲ σπουδαιοτάτου, τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ γενομένων ἐν Ἑλλάδι νομισματικῶν εὐρημάτων.

Τῇ 20 Μαΐου 1914 οἱ ἐκ Γρεβενῶν τῆς Μακεδονίας κτίσται καὶ πλινθοποιοὶ ἐργάται Δημ. Σαράντης, Βασίλ. Κουτσόπουλος, Κωνστ. Μπουκουβάλας, Στέργιος Κουτσόπουλος καὶ Γεώργιος Κουτσόπουλος, καταγινόμενοι εἰς ἐξόρυξιν χωμάτων πρὸς κατασκευὴν ὠμοπλίνθων ἐν θέσει «**Δάκκοι Σοφούλη**», περὶ τὰ 200 μέτρα ἔξω τοῦ χωρίου **Μύρου** (ἴδε Ν. Γεωργιάδου, *Θεσσαλία*. Ἀθῆναι 1880 σελ. 311) τῆς περιφερείας Καρδίτσης τῆς Θεσσαλίας **καὶ ἐπὶ μέρους ἀνήκοντος τῷ δημοσίῳ**, ἐξέθαψαν διὰ τῶν σκαπανῶν ἀγγεῖον πῆλινον, σχεδὸν κατεστραμμένον, περιέχον — κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς 24 Μαΐου 1914 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρῶτον τηλεγράφημα τοῦ εἰρηνοδίκου Καρδίτσης κ. Κόντη — «**χίλια ἑξακό-**
» **σια τεσσαράκοντα ἑπτὰ (1647) ἀργυρᾶ νομίσματα ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, φέροντα**
» **ἀποτυπώματα, προσωπογραφίας καὶ ἄλλας εἰκόνας ζώων, παραδοθέντα τῷ προέ-**
» **δρῳ καὶ τῷ δημοδιδασκάλῳ τῆς κοινότητος Μύρου καὶ παρὰ τούτων τῇ ἀστυ-**
» **νομικῇ ὑποδιευθύνσει Καρδίτσης**».

Κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς 22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀναφορὰν τοῦ μοιράρχου Καρδίτσης κ. Νικολ. Βογιατζῆ, τὸ ἐν λόγῳ ἀγγεῖον «**περιεῖχεν νομίσματα, ὧν**
» **τὴν ἀξίαν ἠγνόουν οἱ ἀνακαλύψαντες ἐργάται, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πλεῖστα παρέ-**
» **λαβον οἱ παίζοντες κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν παῖδες τοῦ εἰρημένου χωρίου, καὶ**
» **τὸ ὅλον ἔθεσαν ἐντὸς ἐνὸς σακκιδίου καὶ τὰ ὁποῖα παρέλαβεν ὁ δημοδιδάσκαλος**
» **τοῦ χωρίου μετὰ τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Μύρου, ὡς καὶ τινὰ περισυλ-**
» **λεγέντα ἀπὸ τοὺς παῖδας καὶ ἅτινα παρέλαβεν ἐκεῖσε μεταβὰς δι' ἐμὲ ὁ ἐνωμο-**
» **τάρχης Σαμαρᾶς Ἡλίας, ἐν ὅλῳ 1586 ἀρχαῖα νομίσματα παραδώσας ταῦτα**
» **τῇ ὑπηρεσίᾳ μας, ἥτοι**¹:

» 1. — Ἐννεακόσια τεσσαράκοντα τρία (943) ἀργυρᾶ νομίσματα Θηβῶν, στατῆ-
» ρες. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς καὶ ὀπισθεν ἀμφορεὺς μὲ διάφορα σύμβολα.

¹ Ἡ ἀπονομὴ καὶ περιγραφὴ τοῦ ἀστυνομικοῦ τούτου καταλόγου ὀφείλονται, ὡς ἔμαθον, εἰς παρα-
τυχόντα ἔμπορόν τινα ἀρχαιοτήτων.

- » 2. — Ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑξ (186) τεμάχια ἀργυρᾶ νομίσματα, στατῆρες Σικυῶ-
 » νος. Ἐμπροσθεν δάφνη (γρ. στέφανος δάφνης) εἰς τὸ μέσον χελιδὼν
 » (γρ. περιστερὰ), ὀπισθεν λέων (γρ. Χίμαιρα).
- » 3. — Διακόσια εἴκοσι ἑν (221) ἀργυρᾶ νομίσματα, στατῆρες Αἰγίνης. Ἐμπρο-
 » σθεν χελώνη περιπατοῦσα, ὀπισθεν ἔγκοilon εἰς τέσσαρα διηρημένον.
- » 4. — Ἑκατὸν ἑνδεκα (111) ὅμοια, στατῆρες Αἰγίνης. Ἐμπροσθεν χελώνη λεπωτὴ
 » (sic) βόσκουσα καὶ ὀπισθεν ἔγκοilon εἰς πέντε διηρημένον.
- » 5. — Ἑβδομήκοντα δύο (72) ὅμοιοι Θηβῶν στατῆρες. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ
 » ἀσπίς καὶ ὀπισθεν κεφαλὴ Διονύσου, ἐστραμμένη δεξιᾷ, πλὴν ἐνὸς ἔμπροσθεν.
- » 6. — Δέκα πέντε (15) νομίσματα ἀργυρᾶ, Θηβῶν στατῆρες. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ
 » ἀσπίς. Ὅπισθεν Ἡρακλῆς σπαράσσων (γρ. ἄγχων) ὄφεις.
- » 7. — Τρία (3) νομίσματα ἀργυρᾶ Θηβῶν. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς καὶ ὀπι-
 » σθεν Ἡρακλῆς τοξεύων.
- » 8. — Δύο (2) ἐπίσης Θηβῶν. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς, ὀπισθεν Ἀρτεμις
 » κατοπτριζομένη (γρ. Ἀθηνᾶ).
- » 9. — Ἐν (1) νόμισμα ἀργυροῦν, ἐπίσης Θηβῶν. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς,
 » ὀπισθεν ἵππος καλπάζων.
- » 10. — Ἐν (1) νόμισμα ἀργυροῦν Ἀργείων. Ἐμπροσθεν κεφαλὴ νύμφης μὲ
 » στέμμα (γρ. Ἡρας μετὰ στεφάνης) καὶ ὀπισθεν δελφίνες.
- » 11. — Τέσσαρα (4) νομίσματα ἀργυρᾶ Τανάγρας. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς,
 » ὀπισθεν ἵππος ἥμισυς ἐξερχόμενος (sic) ἐν ἐγκοίλῳ τετραγώνῳ.
- » 12. — Εἴκοσι ἑν (21) ἀργυρᾶ νομίσματα Θηβῶν. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς,
 » ὀπισθεν ἔγκοilon διηρημένον εἰς τέσσαρα καὶ εἰς τὸ μέσον τὸ ψηφίον Θ.
- » 13. — Ἐξ (6) θηβαϊκαὶ ἀργυραὶ δραχμαί. Ἐμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς καὶ ὀπι-
 » σθεν ἔγκοilon διηρημένον εἰς τέσσαρα, ἥτοι ἐν ὅλῳ χίλια πεντακόσια ὀγδοή-
 » κοντα ἑξ (1586)».

Πανόμοιος κατάλογος ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Ν. Βογιατζῆ παραδόσεως τῶν νομισμάτων τούτων τῷ κομίσαντι εἰς Ἀθήνας ἐνωμοτάρχῃ Δ. Σπηλιώτῃ μετὰ τῆς κατὰ ἑπτὰ νομίσματα ἐπὶ πλέον διαφορᾶς ἥτοι ἐν ὅλῳ 1593. Τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν ἀποτελοῦσιν τὰ ἑξῆς:

Ἐν κεφαλαίῳ 1 ἀντὶ 943 σημειοῦνται 945 στατῆρες

» » 2 » 186 » 188 »

Ἐν προσθέτῳ κεφαλαίῳ, ἀρ. 14, λογίζονται «τρία προσέτι ἀργυρᾶ νομίσματα ἑξ ὧν δύο θηβαῖκοι στατῆρες, ἔμπροσθεν θηβαϊκὴ ἀσπίς καὶ ὀπισθεν ἀμφορεὺς μὲ σύμβολον καὶ τοῦ τρίτου στατῆρος Σικυῶνος, ἔμπροσθεν δάφνη, εἰς τὸ μέσον χελιδὼν καὶ ὀπισθεν λέων περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀρ. 6897 ἐ. ἔ. ἀναφορὰ ἡμῶν».

Ὑπάρχει ἄρα διαφορὰ κατὰ πενήκοντα τέσσαρα νομίσματα ἐπὶ ἔλασσον

μεταξὺ τῆς πρώτης διὰ τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ εἰρηνοδίκου Καρδίτης ἀγγελομένης παραδόσεως 1647 νομισμάτων τῷ προέδρῳ καὶ τῷ δημοδιδασκάλῳ τῆς Κοινότητος Μύρου καὶ παρὰ τούτου τῇ ἀστυνομικῇ ὑποδιευθύνσει Καρδίτης καὶ ἐκείνης τῶν 1593 ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡλία Σαμαρᾶ καὶ Ν. Βογιατζῆ. Ἡ διαφορὰ αὕτη, ἐλαττωθεῖσα ἔτι κατὰ τρία νομίσματα, καὶ ἡ, ὡς βασίμως ἔμαθον, χρόνον τινα μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ εὐρήματος ἐμφάνισις ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ μεγαλυτέρῳ τῶν τὴν Ἑλλάδα νῦν λυμαιομένων ἀρχαιοκαπήλων, μεγάλου ἀριθμοῦ ὁμοίων τῶν τοῦ εὐρήματος στατήρων, ἐνδεικνύουσιν ὅτι τὸ εὖρημα δὲν περιῆλθεν ἀκέραιον εἰς τὸ Κράτος. Οὐχ' ἦττον τὸ Νομισμ. Μουσεῖον λογιζέται εὐτυχὲς ὅτι κατορθώθη νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ τὸ πλεῖστον τοῦ εὐρήματος τούτου. Μεγάλαι κατ' ἀκολουθίαν χάριτες ὀφείλονται εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς ἰδιώτας τοὺς συντελέσαντας πρὸς τοῦτο. Τὸ Κράτος ἔδωκε, συμφώνως τῷ νόμῳ, ἀνάλογον ἀμοιβὴν χρηματικὴν εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας τὰ νομίσματα ταῦτα ἐργάτας.

Τὰ οὕτω κομισθέντα εἰς Ἀθήνας νομίσματα παρεδόθησαν εἰς τὸν τμηματάρχην τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος, παρ' οὗ παρέλαβον ταῦτα ἐγὼ διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1914 πρωτοκόλλου ἐν ᾧ ἐσημειώθησαν — ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀνωτέρῳ παρατεθέντα κατάλογον τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 12 Ἰουνίου μεταξὺ τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑποδιευθυντοῦ Καρδίτης, μοιράρχου Νικ. Βογιατζῆ καὶ τοῦ ἐνωμοτάρχου Δημ. Σπηλιώτου —, αἱ ἐξῆς παρατηρήσεις ἐφ' ὅσον ἐπέτρεπε τοῦτο τότε ἡ σφοδρὰ κατίωσις τῶν νομισμάτων, ἡ δυσδιακρίτους τοὺς τύπους καὶ τὰς ἐπιγραφὰς αὐτῶν καθιστῶσα:

Κατ' ἀριθμὸν εὐρέθησαν καλῶς ἔχοντα, ἀλλ' ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῆς » ἀπαριθμήσεως αὐτῶν παρατηρήσαμεν τὰ ἐξῆς:

» α') Τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐννεακοσίων τεσσαράκοντα πέντε νομισμάτων » Θηβῶν, 2 μὲν φέρουσι κεφαλὴν Διονύσου, 1 τύπον δυσδιάκριτον, 1 εἶνε οὐχὶ » Θηβῶν ἀλλ' Ἀλιάρτου (σπάνιον) μὲ Ποσειδῶνα τριαινίζοντα, 1 Αἰγίνης καὶ » 2 Σικυῶνος, πάντα ἐπίσης δίδραχμα.

» β') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 2 ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτὼ νομισμάτων Σικυῶνος 6 εἶνε » δραχμαὶ τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ ἓν δίδραχμον Θηβῶν μὲ τύπον ἀμφορέως.

» γ') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 3 διακοσίων εἴκοσιν ἑνὸς νομισμάτων Αἰγίνης, 2 εἶνε » δραχμαί, οὐχὶ δίδραχμα, Αἰγίνης, 3 δίδραχμα Θηβῶν κοινῶν τύπων καὶ 2 δραχ- » μαὶ Θηβῶν.

» δ') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 4 ἑκατὸν ἑνδεκα στατήρων Αἰγίνης τινὲς εἶνε τοῦ ἀρχαιο- » τέρου τύπου.

» ε') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 5 ἑβδομήκοντα δύο στατήρων Θηβῶν μὲ κεφαλὴν Διο- » νύσου, δύο φέρουσι κεφαλὰς Ἡρακλέους (οὐχὶ Διονύσου) καὶ δὴ τὴν μὲν κατε- » νώπιον τὴν δὲ πρὸς δεξιὰ (σπάνια ἀμφότερα).

» ζ') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 6 δέκα πέντε, ἐν φέρει τύπον Ἡρακλέους κάμπτον-
» τος τόξον.

ζ') Τῶν ὑπ' ἀρ. 7 τριῶν, ἐν φέρει Ἡρακλέα κάμπτοντα τόξον, ἐν Ἡρακλέα
μαχόμενον ῥοπάλῳ ὀρθιον, τὸ δὲ τρίτον εἶνε Ἀλιάρτου μὲ τύπον Ποσειδῶνος
τριαινίζοντος (καὶ τὰ τρία σπάνια, ἀλλὰ μετρίας διατηρήσεως).

» η') Τὸ ὑπ' ἀριθ. 9 δὲν εἶναι Θηβῶν ἀλλ' Ὀρχομενοῦ.

θ') Τῶν ὑπ' ἀριθ. 12 εἴκοσιν ἐνὸς νομισμάτων «Θηβῶν» ἐν, φέρον τροχὸν
» ὀπισθεν, φαίνεται συμμαχικὸν Θηβῶν (γρ. Τανάγρας) καὶ Χαλκίδος.

» Πρὸς δὲ παρεδόθησαν καὶ παρελήφθησαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ εὐρήματος προερ-
» χόμενα, ἀλλὰ μὴ καταγεγραμμένα ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ, τρία διδραχμα, ἥτοι:
» δύο Βοιωτικά καὶ ἐν Σικυῶνος».

Αἱ κατ' ἀπονομήν καὶ περιγραφὴν διαφοραὶ αὗται μεγάλως ηὔξήθησαν, ἀνα-
καλυφθέντων μεταξὺ αὐτῶν καὶ πλείστων σπανίων νομισμάτων, εὐθὺς ὥς κατα-
τεθέντα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ τὰ νομίσματα ταῦτα ἐκαθαρί-
σθησαν χημικῶς ἀπαλλαγέντα τῆς παχείας κατιώσεως αὐτῶν τῆς τοὺς τύπους
καλυπτοῦσης καὶ δυσδιάκριτα αὐτὰ καθιστώσης.

Σύνοψιν γεωγραφικὴν καὶ χρονολογικὴν τοῦ σπουδαιοτάτου εὐρήματος τού-
του ἐδημοσιεύσαμεν ἤδη ἐν τῷ παρόντι Ἀρχαιολ. Δελτίῳ (τόμ. Ι, 1915, τεύχος 4^{ον}
σελ. 87) ἀναδημοσιεύομεν δὲ ἀκριβέστερον ἐνταῦθα:

	I 600-550 π. Χ.	II 550-480 π. Χ.	III 480-457 π. Χ.	IV 456-446 π. Χ.	V 446-426 π. Χ.	VI 426-395 π. Χ.	VII 395-387 π. Χ.	VIII 382-374 π. Χ.	IX 374-338 π. Χ.	X 338-315 π. Χ.
ΒΟΙΩΤΙΑΣ										
ΑΛΙΑΡΤΟΣ	—	Ἀριθ. 1-4	—	—	—	—	—	5-6	—	—
ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	—	—	—	—	—	—	—	7-19	—	—
ΘΗΒΑΙ (καὶ Βοιωτῶν κοινῷ)	20	21-37	38	39-44	45-53	54-274	275-463	—	464-986	987-1063
ΤΑΝΑΓΡΑ	1064-1066	1067-1069	1070-1071	1072-1075	—	—	—	—	—	—
ΦΑΡΑΙ	—	1076-1078	—	—	—	—	—	—	—	—
	I 700-550 π. Χ.	II 550-480 π. Χ.	III 480-431 π. Χ.							
ΑΙΓΙΝΑ	1079-1178	1178-1295	—	1296-1404	—	—	—	—	—	—
ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ						421-400 π. Χ.				
ΑΡΓΟΣ	—	—	—	—	—	1405	—	—	—	—
ΣΙΚΥΩΝ	—	—	—	—	—	1406-1596	—	—	—	—

Σύνοψις νομισματικοῦ θησαυροῦ Μύρου Καρδίτσας.

Ἡ ἐν τῇ συνόψει ταύτῃ γεωγραφικὴ καὶ χρονολογικὴ κατανομὴ τῶν νομισμάτων, ὡς καὶ ὁ κατάλογος ἡμῶν, ἐγένοντο συμφώνως πρὸς τὰς τρεῖς διαδοχικὰς συγγραφὰς τοῦ διασήμου Barclay V. Head, *On the chronological sequence of the coins of Boeotia*. London 1881.—*BMCat. of Greek coins, Central Greece*. London, 1884.—*Historia Numorum*. 2^e edition. Oxford 1911.

Νῦν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα λεπτομερῇ περιγραφὴν ἐνὸς ἐκάστου τῶν νομισμάτων τοῦ θησαυροῦ τούτου μετ' ἀπεικονίσεως πασῶν σχεδὸν τῶν διαφορῶν αὐτῶν ἐπὶ ὀκτὼ φωτοτυπικῶν πινάκων Α'-Ζ'. Ἐν δὲ δευτέρῳ, ἐπομένῳ ἄρθρῳ, θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τοῦ ὁρθοῦ ἢ μὴ τῶν λεπτομερειῶν τῆς κατατάξεως ταύτης, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν πιθανῶν ἱστορικῶν λόγων οἵτινες ἔφερον εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς Θεσσαλίας τὸ μέγα πλῆθος τῶν Βοιωτικῶν καὶ ἄλλων, τοῦ αὐτοῦ πάντων σταθμητικοῦ κανόνος, συγχρόνων διδράχμων νομισμάτων τοῦ θησαυροῦ, διδράχμων εὐθὺς ἀμέσως ἐνθυμίζοντων ἡμῖν τοὺς *διδράχμους δπλίτας* τῆς ἀρχαιότητος (Θουκυδ. 3.14) καὶ ὑποδεικνυόντων ὅτι πρόκειται πιθανῶς περὶ τοῦ ταμείου στρατιωτικοῦ τινος σώματος συμμαχικῆς εἰς Θεσσαλίαν ἐκστρατείας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ

ΕΚ ΜΥΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

Β Ο Ι Ω Τ Ι Α

ΑΛΙΑΡΤΟΣ

Περίοδος II: 550—480 π. Χ.

1. ϱ 11,71.—*Ἀσπίς βοιωτική* μετ' ἀκτίνων
ἐπὶ τῆς στεφάνης.

Ξ ἐν τῷ κέντρῳ *ἐγκοίλου τετραγώνου* σχήματος ὀκτὼ πτερῶν ἀνεμομύλου πρὸς δεξ., ὧν τέσσαρα μὲν ἐγκοίλα, τέσσαρα δὲ ἀνάγλυπτα.
Διατήρησις καλλίστη

Πίναξ Α', 1.

2. » 12,03.—Ὁμοίως.
3. » 11,90.—Ὁμοίως, ἀλλ' ἄνευ ἀκτίνων.

Ξ Ὁμοίως. Ὅπῃ δοκιμαστική. » »
» Αἱ πτέρυγες πρὸς ἀρ. » »

Πίναξ Α', 2.

4. » 11,68.—Ὁμοίως.

» , ἀλλ' αἱ πτέρυγες πρὸς δεξ. Δ. »

Περίοδος VIII: 387—374 π. Χ.

5. » 11,64.—*Ἀσπίς βοιωτ.* ἐφ' ἧς *τριαίνα*.

ΑΡΙ-ΑΡ'-Τ-ΙΟ-Ν *Ποσειδῶν Ὀγχήστιος* γυμνὸς βαίνων βιαίως πρὸς δεξ. καὶ βάλων τῇ τριαίνῃ. Ἐξεργον. Πεδίον ἐγκοίλον περιφερές.
Διατ. καλῇ

Πίναξ Α', 3.

6. » 11,32.—Ὁμοίως, ἀλλ' ἐξ ἄλλης σφραγίδος.

Ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος. » μετρία

Πίναξ Α', 4.

ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ

Περίοδος VIII: 387—374 π. Χ.

7. » 11,13.—*Ἀσπίς βοιωτική.*

ΕΡΧΟ κάτω. *Ἴππος* καλπάζων πρὸς δεξ. οὗ ἄνω μὲν *στάχυνς*, κάτω δὲ [ΕΥ]ΔΩ[ΡΟ]. Πεδίον περιφερές ἐγκοίλον.
Διατήρησις μετριωτάτη

Πίναξ Α', 5.

8. *Α* 10,95.—Ἀσπὶς βοιωτική. | Ε-Ρ Ἀμφορεὺς κεκοσμημένος κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ ἥμισυ. Πεδίον ἔγκοilon περιφερὲς. Διατήρησις καλή

Πίναξ *A'*, 6.

9. » 11,83.—Ὅμοίως. Ἐν τῷ κέντρῳ ὑστεροσήμεου περιφερὲς ἐν ᾧ Ε | ΕΡ-ΧΟ Ἀμφορεὺς ὅμοιος, οὗ ἄνω μὲν ΕΝΔΟ. ἄριστερά δὲ στάχυς. Διατ. καλλίστη

Πίναξ *A'*, 7.

10. » 11,78.—Ὅμοιον, ἄνευ ὑστεροσήμεου. | Ὅμοίως. » μετρία
11. » 11,28.—Ὅμοίως. | » » κακή
12. » 11,64.—Ὅμοίως. | » ἄλλ' ὁ στάχυς εἰς τὰ δεξ. » καλή

Πίναξ *A'*, 8.

13. » 11,82.—Ὅμοίως. | Ὅμοίως ἄλλ' ἄνευ ὀνόμ. ἄρχοντος » καλλίστη

Πίναξ *A'*, 9.

14. » 11,16.—Ὅμοίως. | Ὅμοίως, » κακή
15. » 11,29.—Ὅμοίως, μετὰ στάχεως ὥς ἐπισήμεου. | » ἄλλὰ μετὰ ΕΥ ἄνω τοῦ ἀμφορέως καὶ ἄνευ στάχυος. Διατ. καλή

Πίναξ *A'*, 10.

16. » 10,67.—Ὅμοίως, ὁ στάχυς εὐκρινέστερ. | Ὅμοίως. Τὸ ὄνομα τοῦ ἄρχοντος δυσδιάκριτον. Διατ. καλή

Πίναξ *A'*, 11.

17. » 11,20.—Ὅμοίως, ἄνευ ἐπισήμεου. | ΕΡ-Χ[Ο] ὁμοίως. Ἄνευ ὀνόματος ἄρχοντος. Πέταλον ἐπίμηκες. Διατ. μετρία
18. » 11,27.—Ὅμοίως. | Ο-Χ } Ἀμφορεὺς, οὗ ἄνω μὲν ΕΝΔΟ, δεξιὰ Ε-Ρ } δὲ στάχυς. Διατ. καλή

Πίναξ *A'*, 12.

19. » 11,13.—Ὅμοίως. | Ὅμοίως. Διατ. μετριωτάτη

Θ Η Β Α Ι

Περίοδος I: 600—550 π. X.

20. » 4,98 (δραχμή).—Ἀσπὶς βοιωτική. | Τετράγωνον ἔγκοilon σχήματος πτερῶν ἀνεμομύλου πρὸς δ. οὗ τέσσαρα πτερὰ ἔγκοila καὶ τέσσαρα ἀνάγλυπτα.

Πίναξ *A'*, 13.

Περίοδος II: 550—480 π. X.

21. » 11,36.—Ὅμοίως, ἄλλὰ μετ' ἀκτίνων ἐπὶ τῆς στεφάνης. | ⊕ ἐν τῷ κέντρῳ τετραγώνου ἔγκοilου ὁμοίου τῷ προηγουμένῳ, οὗ ὅμως τὰ πτερὰ βαίνουν πρὸς ἄρ. Διατ. καλλίστη

Πίναξ *A'*, 14.

22.	»	11,13.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως, ἀλλ' αἱ ἀκτῖνες πρὸς δ.	Διατ. καλή
23.	»	11,82.—	»	» Ἐξ ἄλλων σφραγίδων.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Α', 15.

24.	»	11,76.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Ἐγκοπὴ βαθεῖα δοκιμαστικὴ	»
25.	»	11,93.—	» ὑστερόσημον μικρὸν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος.	» —	Δ. ἀρίστη
26.	»	11,41.—	» Δὺς κοπέν.	» —	Δ. καλή
27.	»	11,67.—	» Διατηρεῖ τὸ τῆς χύσεως δάκρυον.	» —	»
28.	»	11,27.—	» —	» —	»
29.	»	11,62.—	» —	» —	»
30.	»	11,89.—	» —	» —	Δ. καλλίστη
31.	»	12,07.—	» Ἀσπίς βοιωτικὴ ἄνευ ἀκτίνων.	» —	»

Πίναξ Α', 16.

32.	»	11,45.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. καλή
33.	»	11,83.—	» —	» ἀλλ' αἱ πτέρυγες πρὸς ἀρ.	»
34.	»	11,65.—	» , ἀλλὰ διπλασίου μεγέθους.	» Αἱ πτέρυγες σαφέστερον ἀλλήλων διακρινόμεναι	Δ. καλλίστη

Πίναξ Α', 17.

35.	»	11,47.—	Ὅμοίως, μικροῦ μεγέθους.	Ὅμοίως. Τὸ ⊕ μεγαλύτερον καὶ ἐφαπτόμενον τῶν πτερῶν τοῦ τετραγ.	Δ. καλλίστη
-----	---	---------	--------------------------	---	-------------

Πίναξ Α', 18.

36.	»	5,38 (δραχμή).—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
-----	---	-----------------	---------	---------	-----------

Πίναξ Α', 19.

37.	»	11,80.—	Ὅμοίως.	» ἀλλ' αἱ ἀνάγλυπτοι πτέρυγες ἀποτελοῦνται ἐκ δύο παχέων ἀναγλύπτων γραμμῶν.	Δ. καλλίστη
-----	---	---------	---------	--	-------------

Πίναξ Α', 20.

Περίοδος III: 480—457 π. X.

38.	»	11,66.—	Ὅμοίως.	» Ἀνεπίγραφον. Ἄμφορες ἀκόσμητος. Τετράγωνον ἔγκοιλον βαθύ.	Δ. καλή
-----	---	---------	---------	---	---------

Πίναξ Α', 21.

Περίοδος IV: 456—446 π. X.

39.	»	11,27.—	Ὅμοίως.	» ⊖—⊕ Ὅμοίως	»
-----	---	---------	---------	--------------	---

Πίναξ Α', 22.

40.	»	11,58.—	Ὅμοίως.	»	»
-----	---	---------	---------	---	---

Πίναξ Α', 23.

41. \mathcal{P} 11,97.—Ὅμοίως. | \oplus -Ε Ὅμοίως. Δ. ἀρίστη
Πίναξ Α', 24.
42. » 12,07.—Ὅμοίως. | » Δ. καλλίστη
Πίναξ Α', 25.
43. » 11,28.—Ὅμοίως. | » Δ. καλή
44. » 11,21.— » | » Μετ' ἐγκοπῆς. »

Περίοδος V: 446—426 π. Χ.

45. » 11,82.—Ὅμοίως. | $\mathcal{M}\mathcal{O}\mathcal{I}\mathcal{A}\mathcal{B}\mathcal{E}\mathcal{X}\mathcal{E}\mathcal{X}$ ἄρ. ἐκ τῶν ἄνω. *Ἡρακλῆς* γυμνός, ἄγένειος, βαίνων πρὸς δ., τῇ ἀριστερᾷ ἐγείρων *τρίποδα*, τῇ δὲ δεξιᾷ μαχόμενος ῥοπάλῳ. Τὸ ὅλον ἐν τετραγώνῳ ἐγκοίλῳ. Δ. καλή

Πίναξ Α', 26.

46. » 11,31.—Ὅμοίως. | $\oplus\mathcal{E}\mathcal{B}\mathcal{A}-\mathcal{I}\mathcal{O}\mathcal{S}$ ἄνω καὶ δεξιᾷ. *Ἡρακλῆς ἐφηβος* ἄγένειος *δκλάζων* πρὸς δ. καὶ *προσαρμόζων χορδὴν εἰς τόξον*, ὅπερ συγκρατεῖ διὰ τῶν μηρῶν αὐτοῦ. Πρὸ αὐτοῦ ῥόπαλον. Τὸ ὅλον ἐν πεδίῳ ἐγκοίλῳ τετραγώνῳ. Διατ. μετρία

Πίναξ Α', 27.

47. » 10,74.—Ὅμοίως. | Ὅμοίως. Διατ. κακὴ
48. » 11,52.— » | $[\oplus\mathcal{E}]\mathcal{B}\mathcal{A}[\mathcal{I}\mathcal{O}\mathcal{S}]$ ἄνω. *Παῖς Ἡρακλῆς ἐν γόνασιν ἄγχων τοὺς δύο δράκοντας*. Τοῦ περὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα δράκοντος, νεκροῦ ἤδη, ἀφῆκε τὸν λαιμόν, καλῶν τῇ δεξιᾷ εἰς βοήθειαν. Τὸ ὅλον ἐν τετραγ. ἐγκοίλῳ. Δ. μετρία.

Πίναξ Α', 28.

49. » 10,54.—Ὅμοίως. | Ὅμοίως. Διατ. κακὴ
50. » 11,72.— » Ὑστερόσημον μικρὸν $\oplus\mathcal{E}\mathcal{B}\mathcal{A}\mathcal{I}\mathcal{O}[\mathcal{S}]$ Ὅμοίως. Ἄλλ' ἐν τῷ πεδίῳ ἄνω τοῦ Ἡρακλέους *μέγα φύλλον κισσοῦ*. Διατ. μετριωτάτη

Πίναξ Α', 29.

51. « 10,94.—Ὅμοίως, ἀλλὰ μετ' ἐγκοπῆς. | $\oplus\mathcal{E}\mathcal{B}\mathcal{A}\mathcal{I}\mathcal{O}\mathcal{S}$ Ἄνῃρ πωγωνοφόρος φέρων βραχὺν ἀχειρίδωτον ἀνεξωσμένον χιτῶνα, τρέχων ἢ ἐν γόνασιν πρὸς δεξιᾷ, στρέφων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ μαχόμενος διὰ θύρσου ὃν ὑποῖ ἐν τῇ δεξιᾷ (*Διόνυσος; Πενθεύς;*). Τὸ ὅλον ἐν τετραγώνῳ ἐγκοίλῳ. Διατ. κακὴ
 Πρβλ. Hirsch, Katal. XIII, Πίν. XXII, ἄρ. 1790.

Πίναξ Α', 30.

52. ρ 11,98.—Ὅμοία ἀσπίς.

⊙ΒΒ[Α] ἄρ. **Θεὰ (Ἀθηνᾶ;)** καθημένη ἐπὶ
 θώκου μεθ' ὑποποδίου πρὸς ἄρ. καὶ ἀνέ-
 χουσα ἐν τῇ ἄρ. **κράνος**. Τὸ ὅλον ἐν τετραγ.
 ἔγκοιλω· ἀλλ' ἡ κεφαλὴ τῆς θεᾶς καὶ τὸ
 κράνος ἐκτὸς τῆς σφραγίδος. Διατ. καλὴ
 = BMC. Central Greece pl. 12, 10.

Πίναξ Α', 31.

53. » 11,95.—Ὅμοίως.

⊕Ε ἄρ. Β-Α ἄνω. **Δήμητρα Ποτνιῶν** καθη-
 μένη πρὸς ἄρ. **ἐπὶ τῆς Ἀγελάστου Πέτρας**
 καὶ ἔχουσα ἐν τῇ προτεταμένη δεξιᾷ φιάλην.
 Τὴν ἀριστερὰν στηριῖται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
 Τετράγωνον ἔγκοιλον. Διατ. καλὴ
 Ἴδε **Διεθν. Ἐφημ. Νομισμ. Ἀρχ.** Τόμ. XVI
 (1914) σελ. 205, Πιν. VI, 4.

Πίναξ Α', 32.

Περίοδος VI: 426-395 π. Χ.

54. » 10,92.—Ὅμοίως.

⊕-Ε **Κεφαλὴ Ἡρακλέους** μετὰ γενείου ἐν λε-
 οντῇ πρὸς δ. Τὸ ὅλον ἐν τετραγώνῳ ἔγκοιλω.
 Διατ. καλὴ

Πίναξ Α', 33.

55. » 10,82.—Ὅμοίως.

⊕-Ε Ὅμοίως, ἀλλὰ **κατενώπιον**. Διατ. καλὴ

Πίναξ Α', 34.56. » 11,92.—Ἀσπίς βοιωτ. ἐφ' ἧς **ρόπαλον**.

⊙ ἄρ. **Κεφαλὴ κισσοστεφῆς Διονύσου** πρὸς δ.
 π Τὸ ὅλον ἐν τετραγώνῳ ἔγκοιλω. Δ. καλὴ

Πίναξ Α', 35.

57. » 11,42.—Ὅμοία.

Ὅμοίως

58. » 11,72.—»

»

59. » 11,13.—»

»

60. » 11,66.—»

»

Δ. μετρία

61. » 11,20.—»

⊙-Ε Ὅμοίως.

Δ. καλὴ

Πίναξ Β', 1.

62. » 11,47.—»

»

63. » 11,75.—»

»

64. » 11,52.—»

»

65. » 11,26.—»

»

66. » 11,10.—»

»

67. » 10,95.—»

»

Πίναξ Β', 2.

68.	Α	10,97.—	Ἀσπὶς βοιωτ. ἐφ' ἧς ρόπαλον	Ὅμοίως	Δ. μετρία
69.	»	11,35.—	»	», ἀλλὰ τὸ ἔγκοilon πεδὶον περιφερές.	Δ. καλή

Πίναξ Β', 3.

70.	»	12,08.—	Ὅμοία.	Ὅμοίως.	Δ. καλλίστη
71.	»	11,84.—	»	»	Δ. καλή
72.	»	11,57.—	»	»	»
73.	»	11,19.—	»	»	»
74.	»	11,31.—	»	»	»
75.	»	11,24.—	»	[⊙ — Ε] Ὅμοίως.	Δ. μετρία
76.	»	11,88.—	Ὅμοία ἀσπὶς ἀλλ' ἄνευ τοῦ ροπάλου	⊙ — Ε » (Μέχρι τοῦ ἀρ. 124 τὸ ἔγκοilon τετράγωνον δὲν εἶναι πάντοτε σαφές).	Δ. καλή

Πίναξ Β', 4.

77.	»	11,61.—	Ὅμοία.	Ὅμοίως.	Δ. καλή
78.	»	11,68.—	»	»	»
79.	»	10,99.—	»	»	»
80.	»	11,56.—	»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 5.

81.	»	11,04.—	»	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
82.	»	11,85.—	»	»	Δ. καλλίστη
83.	»	11,30.—	»	»	Δ. καλή

Πίναξ Β', 6.

84.	»	11,50.—	»	Ὅμοίως.	»
85.	»	11,97.—	»	»	Δ. μετρία
86.	»	11,44.—	»	»	Δ. καλή

Πίναξ Β', 7.

87.	»	11,81.—	»	Ὅμοίως.	»
88.	»	11,78.—	»	»	»
89.	»	11,56.—	»	»	»
90.	»	11,77.—	»	»	»
91.	»	11,65.—	»	»	»
92.	»	11,97.—	»	»	»
93.	»	11,27.—	»	»	»
94.	»	11,77.—	»	»	»
95.	»	11,92.—	»	»	Δ. μετρία
96.	»	11,01.—	»	»	»
97.	»	11,48.—	»	»	»
98.	»	11,34.—	»	»	Δ. καλή
99.	»	11,33.—	»	»	»
100.	»	11,85.—	»	»	Δ. μετρία

101.	ϱ	11,56.—	Ὅμοία.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
102.	»	11,34.—	»	»	»
103.	»	11,42.—	»	»	»
104.	»	11,30.—	»	»	»
105.	»	11,69.—	»	»	»
106.	»	10,57.—	»	»	»
107.	»	11,22.—	»	»	»
108.	»	11,17.—	»	»	»
109.	»	11,95.—	»	»	»

Πίναξ Β', 8.

110.	»	11,85.—	»	»	καὶ τὰ τρία ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος, ἥς τὸ ☉ ἔχει ὑπο- στῇ βλάβην.	Δ. καλλίστη
------	---	---------	---	---	--	-------------

Πίναξ Β', 9.

111. » 11,59.— »

Πίναξ Β', 10.

112.	»	11,82.—	»	☉ ☿ ἄρ. Ὅμοίως.	Δ. καλή
113.	»	11,60.—	»	☿	»

Πίναξ Β', 11.

114.	»	11,81.—	Ὅμοίως	»	»
115.	»	11,68.—	»	»	»
116.	»	11,69.—	»	»	»
117.	»	11,41.—	»	»	»
118.	»	11,80.—	»	»	»
119.	»	11,45.—	»	»	»
120.	»	11,74.—	»	☉ ♂ ἄρ. Ὅμοίως.	»

Πίναξ Β', 12.

121.	»	11,88.—	»	»	»
122.	»	11,56.—	»	(;)	»
123.	»	10,95.—	»	»	»
124.	»	10,90.—	»	»	»
125.	»	12,06.—	»	Ὅμοίως ἄλλ' ἢ ἐπιγραφή ἀφανῆς	Δ. μετρία
126.	»	11,26.—	»	»	Δ. κακή
127.	»	11,89.—	Ὅμοίως.	☿—☉ Ἀμφορεύς, οὗ τὸ ἄνω μέρος κεκοσμημένον, τὸ ὅλον ἐν τετραγ. ἐγκοίλῳ.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 13.

128.	»	11,89.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
------	---	---------	---------	---------	---

Πίναξ Β', 14.

129.	Α	11,88.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. καλλίστη
130.	»	11,98.—	»	»	Δ. καλή
131.	»	11,61.—	»	»	Δ. μετρία
132.	»	11,17.—	»	»	Δ. κακή
133.	»	11,98.—	», ἀλλὰ μὲ ρόπαλον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος.	Θ—Ε Ὅμοίως.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 15.

134.	»	11,81.—	Ὅμοίως	»	»
135.	»	12,00.—	»	»	»

Πίναξ Β', 16.

136.	»	11,88.—	Ὅμοίως	»	»
137.	»	11,99.—	»	»	»
138.	»	11,86.—	»	»	»
139.	»	11,99.—	»	»	»
140.	»	11,57.—	»	»	»

Πίναξ Β', 17.

141.	»	11,09.—	Ὅμοίως	»	Δ. καλή
142.	»	11,39.—	»	»	Δ. μετρία
143.	»	11,82.—	»	»	Δ. καλή
144.	»	11,80.—	»	»	»
145.	»	11,55.—	»	»	»
146.	»	11,54.—	»	»	Δ. μετρία
147.	»	11,92.—	»	»	»
148.	»	12,08.—	»	»	Δ. καλλίστη
149.	»	11,30.—	»	»	Δ. καλή
150.	»	11,57.—	»	»	»
151.	»	11,84.—	»	»	»
152.	»	12,01.—	»	»	»
153.	»	11,76.—	»	»	»
154.	»	12,17.—	»	»	Δ. καλλίστη
155.	»	11,74.—	»	»	Δ. καλή
156.	»	11,56.—	»	»	Δ. μετρία
157.	»	11,23.—	»	»	Δ. κακή
158.	»	11,09.—	»	»	»
159.	»	11,29.—	»	»	Δ. καλή
(μετὰ δακρύου χύσεως).					
160.	»	11,96.—	Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνευ ροπαλόν.	Ὅμοίως. Δοκιμαστική ἐγκοπή.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 18.

161.	»	12,06.—	Ὅμοίως,	Ὅμοίως.	»
162.	»	11,52.	»	»	»
163.	»	11,75.	»	»	Δ. καλή

164.	Ρ	11,77.	Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνευ ροπάλου.	Ὅμοίως.	Δ. καλή
165.	»	11,87.	»	»	Δ. καλλίστη
166.	»	11,63.	»	»	Δ. καλή
167.	»	11,50.	»	»	»
168.	»	10,86.	»	»	»
169.	»	11,33.	»	»	Δ. καλλίστη
170.	»	11,72.	»	»	Δ. καλή
171.	»	11,07.	»	»	»
172.	»	12,13.	»	»	»
173.	»	10,84.	»	»	»

(*Ἐπικεκομένον* ἐπὶ ἀρχαιοτέρου νομίσματος φέροντος κεφαλὴν Ἀθηνᾶς πρὸς δεξιὰ μετὰ κράνους δαφνοστεφοῦς ἀττικουργοῦς, ἴσως *διδράχμου* αἰγινιτικοῦ κανόνος τῆς πόλεως *Φαρσάλου* ἀνεκδότου δὲ μέχρι τοῦδε;)*.

Πίναξ Β', 19.

174.	»	11,41.—Ὅμοίως,	»	Ὅμοίως (ἄνευ ἐπικοπῆς).	Δ. καλή
175.	»	11,86.	»	» Μετὰ φύλλων κισσοῦ ἀπὸ τῆς δεξ. λαβῆς τοῦ ἀμφορέως. Ἐγχάραξις (graffito) Ν.	Δ. καλή
176.	»	9,97 (ὑπόχαλκον;).—Ὅμ.	»	»	Δ. καλλίστη
177.	»	11,41.—Ὅμοίως,	»	»	Δ. καλή
178.	»	11,93.	»	»	Δ. καλλίστη
179.	»	11,63.	»	»	Δ. καλή
180.	»	11,99.	»	»	Δ. καλλίστη
181.	»	11,79.	»	»	Δ. καλή
182.	»	12,01.	»	»	»
183.	»	10,68.	»	»	»
184.	»	11,15.	»	»	Δ. μετρία
185.	»	10,73.	»	»	»
186.	»	11,09.	»	»	»
187.	»	11,25.	»	»	»
188.	»	11,49.	»	»	»
189.	»	11,23.	»	»	»
190.	»	11,37.	»	»	»
191.	»	11,68.	»	»	»
192.	»	11,15.	»	»	»

* Ὁ διάσημος νομισματικὸς καὶ σεβαστὸς φίλός μου Fr. Imhoof-Blumer, πρὸς ὃν ἔγραψα τὴν εἰκασίαν μου ταύτην ὅτι ἴσως πρόκειται περὶ ἀνεκδότου νομίσματος τῆς Θεσσαλικῆς πόλεως Φαρσάλου ἀπήντησέ μοι τὰ ἑξῆς: Vous me soumettez les empreintes d'un didrachme béotien surfrappé pour me demander mon opinion sur la provenance de la monnaie primitive. Parmi les didrachmes du IVe siècle et antérieur à celui-ci, je ne pas pu découvrir de pièce à la tête d'Athéna qui corresponde au profil avec celle de votre pièce. Votre idée de Pharsalos me parait, comme conjecture, acceptable. Comme plusieurs villes thessaliennes ont frappé des didrachmes à la dite époque, toujours très-rares, il est bien permis de supposer que de Pharsale il en existait aussi. Le regrette de devoir rester aussi à l'incertitude.

193.	Ρ	11,09.	Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνευ ροπάλου.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
194.	»	12,10.	»	»	»
195.	»	10,89.	»	»	»
196.	»	10,60.	»	»	»
197.	»	10,72.	»	»	»
198.	»	10,78.	»	»	Δ. μετριοτάτη
199.	»	11,60.	»	»	»
200.	»	10,68.	»	»	»
201.	»	10,70.	»	»	»
202.	»	10,43.	»	»	»
203.	»	10,83.	»	»	»
204.	»	10,91.	»	»	Δ. κακή
205.	»	11,20.	»	»	»
206.	»	12,11.	»	Ὅμοίως ἀλλὰ μετὰ δύο φύλλων κισσοῦ κρεμα- μένων ἐκ τῶν λαβῶν τοῦ ἄμφ. Δ. ἀρίστη	

Πίναξ Β', 20.

207.	»	12,13.—	Ὅμοίως,	Ὅμοίως,	Δ. καλλίστη
208.	»	11,77.	»	»	Δ. καλή
209.	»	10,38.	»	» (πλατὺ πέταλον)	Δ. μετρία
210.	»	11,23.	»	»	»
211.	»	11,61.	»	»	»
212.	»	11,62.	»	Ὅμοίως ἀλλ' ἀντὶ τῶν δύο φύλλων δύο κλα- δίσκοι κισσοῦ ἐπὶ τῶν δύο λαβῶν τοῦ ἀμφορέως.	Δ. καλή

Πίναξ Β', 21.

213.	»	11,87.—	Ὅμοίως, μετὰ ροπάλου ἐπὶ τῆς ἀσπίδος.	Θ—Ε Ἀμφορεὺς ραβδωτὸς κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ μέρος, ἐν τετρ. ἐγκοίλῳ.	Δ. καλλίστη
------	---	---------	--	---	-------------

Πίναξ Β', 22.

214.	»	11,66.—	Ὅμοίως,	»	»
215.	»	11,78.	(μεθ' ὑστεροσήμου).	»	»
216.	»	11,44.	»	Ὅμοίως.	Δ. καλή
217.	»	11,35.	»	»	»
218.	»	11,68.	»	» (μετὰ σταγόνης χύσεως).	Δ. μετρία
219.	»	11,27.	»	»	Δ. κακή
220.	»	11,45.	» ἄνευ ἐπισήμου.	Ὅμοίως ἀλλ' ἐκατέρωθεν τοῦ ποδὸς τοῦ ἀμφο- ρέως ἀνὰ ἐν μέγα φύλλον κισσοῦ.	Δ. καλή

Πίναξ Β', 23.

221.	»	11,31.—	Ὅμοίως, ἄνευ ἐπισήμου.	Ὅμοίως,	»
------	---	---------	------------------------	---------	---

Πίναξ Β', 24.

222. R 12,05.—Ὅμοιος, ἄνευ ἐπισήμων. | Θ—Ε ἀμφορεύς. Ἀπὸ τῆς ἀρ. λαβῆς αὐτοῦ κρέ-
μαται φύλλον κισσοῦ. Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 25.

223. » 11,33.—Ὅμοιος, » | » Δ. καλή

Πίναξ Β', 26.

224.	»	10,73.—Ὅμοιος,	»	»	(ἐγχοπή)	»
225.	»	11,68.	»	»		Δ. καλλίστη
226.	»	11,89.	»	»		»
227.	»	12,08.	»	»		»
228.	»	11,70.	»	»		Δ. καλή
229.	»	11,64.	»	»		Δ. καλλίστη
230.	»	11,49.	»	»		Δ. καλή
231.	»	11,85.	»	»		»
232.	»	10,91.	»	»		»
233.	»	11,72.	»	»		»
234.	»	11,20.	»	»		»
235.	»	11,66.	»	»		»
236.	»	11,48.	»	»		»
237.	»	11,30.	»	»		»
238.	»	11,49.	»	»		»
239.	»	11,99.	»	»		»
240.	»	11,24.	»	»		Δ. μετρία
241.	»	11,38.	»	»		»
242.	»	11,14.	»	»		»
243.	»	11,74.	»	»		»
244.	»	9,63.	»	»		Δ. κακή
245.	»	11,23.	»	»		»
246.	»	11,57.	»	»	Ὅμοιος, ἀλλὰ τὸ φύλλον τοῦ κισσοῦ κρέμαται
ἀπὸ τῆς δεξιᾶς λαβῆς.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 27.

247. » 11,56.—Ὅμοιος, » | » »

Πίναξ Β', 28.

248.	»	11,78.—Ὅμοιος,	»	Ὅμοιος,	Δ. καλή
249.	»	12,02.	»	»	»
250.	»	11,00.	»	»	Δ. μετρία
251.	»	11,42.	»	» ἐγχοπή δοκιμαστική (ὀπή)	»
252.	»	11,52.	»	»	Δ. καλή
253.	»	11,76.	»	Ὅμοιος, ἀλλ' ἀντὶ φύλλου κισσοῦ βότρυς εἰς τὸ
ἀριστερόν μέρος τοῦ πεδίου.	Δ. ἀρίστη

Πίναξ Β', 29.

254. *Α* 11,89.—Ὅμοίως, ἄνευ ἐπισήμου. | Ὅμοίως, Δ. καλλίστη
Πίναξ Β', 30.

255. » 11,99.—Ὅμοίως, » | Ὅμοίως, »
256. » 11,39. » | » Δ. καλή
257. » 11,02. » | » Δ. κακή
258. » 11,84. » | » ἄλλ' ὁ βότρυς εἰς τὸ δεξιὸν
μέρος τοῦ πεδίου. Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 31.

259. » 12,20.—Ὅμοίως, » | Ὅμοίως, Δ. καλή
260. » 11,91. » | »
261. » 11,77. » | »
262. » 11,76. » | »
263. » 11,73. » | »
264. » 11,65. » | »
265. » 11,55. » | » Δ. μετρία
266. » 11,27. » | » Δ. κακή
267. » 10,78. » | » Δ. καλή
268. » 11,14. » | » (δὺς κοπὲν) Δ. μετρία
269. » 11,83. » | Ὅμοίως, ἄλλ' ἀριστερὰ τόξον. Δ. ἀρίστη

Πίναξ Β', 32.

270. » 11,25.—Ὅμοίως, » | Ὅμοίως, Δ. καλλίστη
271. » 10,99. » | » Δ. καλή
272. » 12,18. » | *Θ—Ε—Β* Ὅμοίως, ἄνευ συμβόλου. Τὸ τελευ-
ταῖον γράμμα ὀριζοντίως ἄνω τοῦ
στομίου τοῦ ἀμφορέως. Δ. καλλίστη

Πίναξ Β', 33.

273. » 12,15.—Ὅμοίως, » | Ὅμοίως, »
274. » 11,78. » | » Δ. καλή

Περίοδος VII: 395—387 π. Χ.

275. » 11,72.—Ἀσπὶς βοιωτική. | *ΘΕ* κάτω. *Ἡρακλῆς παῖς* καθήμενος κατενώ-
πιον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, βλέπων δὲ δεξιὰ καὶ
δι' ἐκάστης χειρὸς ἄγχων ἀνὰ ἓνα δρα-
κοντα. Ἄνω, ἀριστερά, *τόξον.* Πεδίον
ἐγκοῖλον περιφερές. Δ. ἀρίστη

Πίναξ Β', 35.

276. » 11,43.—Ὅμοίως. | *Θ—Ε* κάτω τοῦ αὐτοῦ τύπου. Ἄνευ συμβό-
λου. Ὁ ἀριστερὸς ὄψις ἐλίσσεται δις περὶ
τὴν κνήμην τοῦ ἥρωος. Δ. μετρία

Πίναξ Β', 34.

277. *Α* 11,25.—Ὅμοίως.Ὅμοίως. Ὁ ἀριστερὸς ὄφιν ἐλίσσεται ἅπαξ περὶ
τὴν κνήμην. Δ. καλή

278. » 10,34. »

» » Δ. μετρία

Πίναξ Γ', 1.

279. » 11,72.—Ὅμοίως.

Ὅμοίως. Δ. καλή

Πίναξ Γ', 2.

280. » 11,16.—Ὅμοίως.

Ὅμοίως. Ὁ ἀριστερὸς ὄφιν ἐλίσσεται ἅπαξ περὶ
τὸ γόνυ. Δ. καλή

281. » 10,75. »

» » »

Πίναξ Γ', 3.

282. » 11,21.—Ὅμοίως.

Ὅμοίως. Δ. μετρία

283. » 11,78. »

» Ὁ ἀριστερὸς ὄφιν ὑπέρχεται τοῦ ἀρι-
στεροῦ μηροῦ. Δ. μετρία*Πίναξ Γ', 4.*

284. » 11,31.—Ὅμοίως.

Ὅμοίως. Ὁ ὄφιν μετὰ πλείστων ἐλιγμῶν Δ. μετρία

285. » 10,53. »

» Ὅλως ἐφθαρμένον

286. » 11,70. »

⊙—Ε Κεφαλὴ **Διονύσου** πωγωνοφόρου κισσο-
στεφῆς **κατενώπιον**. Πεδίον ἐγκοίλων
περιφερές*. Δ. καλλίστη*Πίναξ Γ', 5.*

287. » 10,80.—Ὅμοίως.

⊙ ἄνω, Ε δεξιὰ κάτω. Ἀμφορεὺς ραβδωτὸς
κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ ἥμισυ μέρος. Τὸ ὅλον
ἐν **στεφάνῳ κισσοῦ** καὶ πεδίῳ ἐγκοίλῳ
περιφερεῖ. Δ. καλλίστη*Πίναξ Γ', 6.*

288. » 12,32.—Ὅμοίως.

⊙—Ε Ἀμφορεὺς ὅμοιος. Τὸ ὅλον ἐν πεδίῳ
ἐγκοίλῳ. Δ. καλή*Πίναξ Γ', 7.*

289. » 12,25.—Ὅμοίως.

» » Δ. μετρία

290. » 12,08. »

» (πέταλον ἐπίμηκες) Δ. καλή

Πίναξ Γ', 8.

* Ἐνταῦθα ἀνήκουσι χρονολογικῶς καὶ πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 69-126 περιγραφέντων, ὡς ἐχόντων τὴν κεφαλὴν τοῦ Διονύσου ἐν πεδίῳ ἐγκοίλῳ περιφερεῖ.

291.	Ρ	11,88.—	Ὅμοίως.	⊖—Ε	Ἀμφορεὺς ὅμοιος (πέτ. ἐπίμ.)	Δ. καλή
292.	»	11,77.	»	»	»	»
293.	»	11,72.	»	»	»	»
294.	»	11,53.	»	»	»	»
295.	»	11,49.	»	»	»	»
296.	»	11,27.	»	»	»	»
297.	»	11,11.	»	Ὅμοίως.		Δ. μετρία
298.	»	11,12.	»	»		Δ. καλή
299.	»	11,73.	»	»		Δ. κακή
300.	»	11,70.	»	»	(ὁ τύπος ἐκτὸς τοῦ πετάλου κατὰ τὸ ἥμισυ)	Δ. καλή
301.	»	11,45.	»	»		Δ. κακή
302.	»	10,90.	»	»		»
303.	»	11,98.	»	Ξ—⊙	Ἀμφορεὺς ὅμοιος. Ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ λαβῆς <i>κρέμονται δύο φύλλα κισ- σοῦ</i> . Τὸ ὅλον ἐν πεδίῳ ἐγκοίλῳ περιφερεῖ. Δ. ἀρίστη	

Πίναξ Γ', 9.

304.	»	12,08.—	Ὅμοίως.	⊖—Ε	Ὅμοίως. Ἀλλὰ τῶν δύο φύλλων κισσοῦ <i>τὸ μὲν κρέμαται ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς λαβῆς, τὸ δὲ ὑπέρκειται τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως.</i>	Δ. καλλίστη
------	---	---------	---------	-----	--	-------------

Πίναξ Γ', 10.

305.	»	11,14.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως,	Δ. καλή
306.	»	11,46.	»	Ὅμοίως. Ἀπὸ ἐκάστης λαβῆς <i>κλαδίσκος κισσοῦ μετὰ δύο φύλλων καὶ καρποῦ.</i>	Δ. καλή

Πίναξ Γ', 11.

307.	»	11,77.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς λαβῆς <i>κρέμαται ἐν φύλλον κισσοῦ.</i>	Δ. καλή
308.	»	11,73.	»	»	»
309.	»	11,62.	»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Γ', 12.

310.	»	11,59.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
311.	»	11,58.	»	»	Δ. καλή
312.	»	11,55.	»	»	»
313.	»	11,49.	»	»	»
314.	»	11,45.	»	»	»
315.	»	11,45.	»	»	»
316.	»	11,84.	»	»	(πέταλον ἐπίμηκες)
317.	»	11,29.	»	»	»

318. R 12,25.—Όμοίως.

Όμοίως. Ἐνω τοῦ στομίου τοῦ κρα-
τῆρος δύο φύλλα κισσοῦ. Δ. καλλίστη

319. 12,13. »

» »

Πίναξ Γ', 13.

320. 12,13.—Όμοίως.

Όμοίως. Δ. καλή

321. 12,06. »

» »

322. 11,77. »

Δ. μετρία

323. 11,52. »

» »

324. 11,46. »

» »

325. 12,04. »

Φύλλον κισσοῦ ἀπὸ τῆς δεξ. λαβῆς τοῦ
κρατῆρος. Πεδίον ἔγκοιλον. Δ. καλή
Όμοίως (μετὰ κλαδίσκου) »

326. 12,02. »

» »

327. 11,99. »

» »

328. 11,96. »

» »

329. 11,93. »

» »

330. 11,92. »

» »

331. 11,91. »

» »

332. 11,85. »

» »

333. 11,69. »

» »

Πίναξ Γ', 14.

334. 11,69.—Όμοίως.

Όμοίως. »

335. 11,57. »

» »

336. 11,56. »

» »

337. 11,48. »

» »

338. 11,46. »

» »

339. 11,39. »

» »

340. 11,38. »

» »

341. 11,37. »

» »

342. 11,20. »

» Δ. μετρία

343. 11,15. »

» Δ. κακή

344. 11,15. »

» Δ. μετρία

345. 10,99. »

» »

346. 10,89. »

» »

347. 10,72. »

» »

348. 10,32. »

» »

349. 11,99. »

Όμοίως. Ἐρ. τοῦ κρατῆρος βότρυς. Δ. καλή

Πίναξ Γ', 15.

350. 11,79.—Όμοίως.

Όμοίως. Δ. μετρία

351. 10,78. »

» Δ. κακή

352. 11,09. »

» »

353. 12,21. »

Όμοίως ἀλλ' ὁ βότρυς δεξιὰ τοῦ ἀμφορέως.
Πεδίον ἔγκοιλον. Δ. καλλίστη

Πίναξ Γ', 16.

354.	Ρ	12,18.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως,	Δ. καλή
355.	·	12,09.	»	»	»
356.	·	12,02.	»	»	»
357.	·	12,00.	»	»	»
358.	·	11,95.	»	»	»
359.	·	11,93.	»	»	»
360.	·	11,89.	»	»	»
361.	·	11,88.	»	»	»
362.	·	11,88.	»	»	»
363.	·	11,88.	»	»	»
364.	·	11,87.	»	»	»
365.	·	11,85.	»	»	»
366.	·	11,79.	»	»	»
367.	·	11,78.	»	»	»
368.	·	11,75.	»	»	»
369.	·	11,75.	»	»	»
370.	·	11,69.	»	»	»
371.	·	11,65.	»	»	»
372.	·	11,61.	»	»	Δ. κακή
373.	·	11,59.	»	»	Δ. καλή

Πίναξ Γ', 17.

374.	·	11,56.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως,	
375.	·	11,51.	»	»	(μετὰ σταγόνος χύσεως πετάλου)
376.	·	11,47.	»	»	»
377.	·	11,41.	»	»	»
378.	·	11,40.	»	»	Δ. μετρία
379.	·	11,36.	»	»	»
380.	·	11,29.	»	»	»
381.	·	11,24.	»	»	»
382.	·	11,19.	»	»	»
383.	·	11,18.	»	»	Δ. καλή
384.	·	11,16.	»	»	»
385.	·	11,12.	»	»	»
386.	·	11,11.	»	»	»
387.	·	11,02.	»	»	Δ. μετρία
388.	·	11,01.	»	»	»
389.	·	10,83.	»	»	»
390.	·	10,13.	»	»	Δ. κακή
391.	·	12,04.	»	Ὅμοίως· ἀλλ' ὁ βότρυς μετὰ μίσχου μακροῦ ἐλικοειδοῦς	Δ. καλή
392.	·	12,04.	»	»	»
393.	·	11,96.	»	»	»
394.	·	11,95.	»	»	»

Πίναξ Γ', 18.

395.	Ρ	11,92.—	Ὅμοίως.
396.	»	11,87.	■
397.	»	11,78.	»
398.	»	11,76.	»
399.	»	11,76.	»
400.	»	11,68.	»
401.	»	11,65.	»
402.	»	11,34.	»
403.	»	11,18.	»
404.	»	12,13.	»

Ὅμοίως,	Δ. καλή
»	»
»	»
»	»
»	»
»	»
»	»
»	»
»	»
Ὅμοίως· ἀλλ' ὁ βότρυς μετὰ βραχέως καμπύ- λου μίσχου ἐξαρτώμενος ἀπὸ τῆς λαβῆς τοῦ ἀμφορέως.	
	Δ. καλή

Πίναξ Γ', 19.

405.	»	11,80.—	Ὅμοίως.
406.	»	11,66.	»
407.	»	11,62.	»
408.	»	11,38.	»
409.	»	10,93.	»
410.	»	10,83.	»
411.	»	12,29.	»
412.	»	12,06.	»

Ὅμοίως,	»
»	»
»	Τὸ σύμβολον ἐφθαρμένον Δ. κακή
»	»
»	»
»	»
Ὅμοίως· ἀλλ' ἄνω μὲν τοῦ κρατήρος φύλλον κισσοῦ, ἄρ. δ' αὐτοῦ οἰνοχόη. Δ. καλή	
»	Δ. ἀρίστη

Πίναξ Γ', 20.

413.	»	12,06.—	Ὅμοίως.
414.	»	12,02.	»
415.	»	12,02.	»
416.	»	11,89.	»
417.	»	11,89.	»
418.	»	11,83.	»
419.	»	11,64.	»
420.	»	11,29.	»
421.	»	11,36.	»

Ὅμοίως.	»
»	Δ. καλή
»	Δ. μετρία
»	Δ. καλή
»	Δ. μετρία
»	Δ. καλή
»	»
»	Δ. μετρία
Ἐν τῷ πεδίῳ ἀριστερὰ ρόπαλον λεπτόν πλαγίως εἰκονιζόμενον Δ. καλή	

Πίναξ Γ', 21.

422.	»	11,97.—	Ὅμοίως.
423.	»	11,94.	»
424.	»	11,94.	»
425.	»	11,87.	»

Ὅμοίως· ἀλλὰ τὸ ρόπαλον παχὺ καὶ καθέτως τεθημένον.		»
»		»
»		»
»		Δ. καλλίστη

Πίναξ Γ', 22.

426.	Ρ	11,84.—	Ὅμοίως.	Δ. καλλίστη
427.	»	11,84.	»	Δ. καλή
428.	»	11,71.	»	»
429.	»	11,62.	»	»
430.	»	11,55.	»	»
431.	»	11,45.	»	Δ. μετρία
432.	»	11,45.	»	Δ. καλή

Πίναξ Γ', 23.

433.	»	11,45.—	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
------	---	---------	---------	-----------

Πίναξ Γ', 24.

434.	»	11,32.—	Ὅμοίως.	Δ. καλή
435.	»	11,18.	»	»
436.	»	11,17.	»	»
437.	»	11,07.	»	»
438.	»	10,82.	»	Δ. μετρία
439.	»	10,03.	»	»
440.	»	12,03.	Ξ—Θ Ὅμοιος κρατήρ, οὗ ἄνω μὲν ρόπαλον , δεξιὰ δὲ κάνθαρος . Πεδίον ἔγκοilon. Δ. καλή	Διατ. ἀρίστη
441.	»	11,73.	»	»

Πίναξ Γ', 25.

442.	»	11,53.—	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
443.	»	11,82.	Θ—Ε Ὅμοιος κρατήρ, οὗ ἄνω μὲν ρόπαλον , ἀπὸ δὲ ἐκάστης λαβῆς κρέμαται φύλλον κισσοῦ . Διατ. καλή	Διατ. καλή

Πίναξ Γ', 26.

444.	»	11,27.—	Ὅμοιον ἄλλ' ἄνευ τῶν δύο φύλλων. Δ. μετρία	
------	---	---------	--	--

Πίναξ Γ', 27.

445.	»	11,61.—	Β	
446.	»	11,59.	Θ—Ε Ὅμοιος κρατήρ, οὗ ἄρ. τόξον . Δ. μετρία	Διατ. καλή

Πίναξ Γ', 28.

447.	»	11,58.—	Ὅμοίως.	»
448.	»	11,53.	»	»
449.	»	10,80.	»	Διατ. μετρία
450.	»	11,86.	Θ—Ε Ὅμοίως. Ἐπίσης ἄρ. τόξον . Δ. καλλίστη	
451.	»	11,31.	»	»
452.	»	11,78.	»	»

Πίναξ Γ', 29.

453.	Ρ	11,88.—	Όμοίως.	Ο—Ε	Διατ. καλή
454.	»	11,82.	»	»	Διατ. μετρία
455.	»	11,81.	»	»	Διατ. κακή
456.	»	11,73.	»	»	Διατ. καλή
457.	»	11,35.	»	»	»
458.	»	11,18.	»	»	»
459.	»	10,98.	»	»	Διατ. κακή
460.	»	10,12.	»	»	Διατ. μετρία
461.	»	11,57.	»	Όμοίου τύπου άλλ' εφθαρμένου.	Διατ. κακή
462.	»	11,06.	»	»	»
463.	»	10,61.	»	»	»

Περίοδος IX: 379—333 π. Χ. *Άνευ εθνικοῦ.*

464.	»	12,23.—	Άσπις βοιωτική.	ΑΜ—ΦΙ	Άμφορεὺς ὅμοιος.	Διατ. καλλίστη
465.	»	12,20.	»	»	»	»
466.	»	12,19.	»	»	»	»

Πίναξ Γ', 30.

467.	»	12,19.—	Όμοίως.	Όμοίως.	»
468.	»	12,19.	»	»	Διατ. καλή
469.	»	12,17.	»	»	»
470.	»	12,11.	»	»	Διατ. καλλίστη
471.	»	12,09.	»	»	Διατ. καλή
472.	»	12,05.	»	»	»
473.	»	11,99.	»	»	Διατ. καλλίστη
474.	»	11,89.	»	»	»
475.	»	11,80.	»	»	Διατ. καλή
476.	»	11,53.	»	»	»
477.	»	11,50.	»	»	»
478.	»	11,49.	»	»	»
479.	»	11,45.	»	»	»
480.	»	11,29.	»	»	Διατ. μετρία
481.	»	11,29.	»	»	»
482.	»	11,28.	»	»	»
483.	»	11,10.	»	»	Διατ. καλή
484.	»	11,10.	»	»	Διατ. κακή
485.	»	12,22.	»	ΑΝ—ΔΡ	Όμοίως. Άνω στέφανος ἐλαίας.
486.	»	12,20.	»	»	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Γ', 31.

487.	»	12,16.	»	Όμοίως.	»
488.	»	12,03.	»	»	Διατ. καλή

Πίναξ Γ', 32.

489.	Α	11,80.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. ἀρίστη
490.	γ	11,15.	»	»	Διατ. καλή
491.	»	11,14.	»	»	»
492.	γ	10,90.	»	»	»
493.	γ	10,46.	»	»	Διατ. μετρία
494.	»	10,41.	»	»	»
495.	»	10,07.	»	»	»
496.	»	11,85.	»	Ὅμοίως, ἀλλ' ὁ ἀμφορεὺς μεθ' ὑψηλοῦ ποδὸς καὶ ἄνευ στεφάνου ἄνω. Διατ. καλλίστη	

Πίναξ Γ', 33.

497.	»	11,57.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	Διατ. καλή
498.	»	11,27.	»	»	»	»
499.	»	10,90.	»	»	»	Διατ. μετρία
500.	»	10,77.	»	»	»	»
501.	»	10,05.	»	»	»	Διατ. καλή
502.	»	11,86.	»	⊐ — ⊑ (= Ἀντι...)	»	»

Πίναξ Γ', 34.

503.	»	11,86.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	
504.	»	11,20.	»	»	»	
505.	»	12,27.	»	Α—Ν Ὅμοίως. Ἐνω αὐτοῦ ρόπαλον.		
				Τ—Ι		Διατ. καλλίστη
506.	»	12,23.	»	»	»	»
507.	»	12,22.	»	»	»	»
508.	»	12,22.	»	»	»	»
509.	»	12,19.	»	»	»	»
510.	»	12,01.	»	»	»	»
511.	»	11,99.	»	»	»	»
512.	»	11,92.	»	»	»	»

Πίναξ Δ', 1.

513.	»	11,92.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	»
514.	»	11,81.	»	»	»	»

Πίναξ Δ', 2.

515.	»	11,71.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	Διατ. μετρία
516.	»	11,52.	»	»	»	»
517.	»	11,38.	»	»	»	Διατ. καλή
518.	»	11,37.	»	»	»	»
519.	»	11,20.	»	»	»	»
520.	»	10,80.	»	»	»	»
				Τ—Ι (= Ἀντι...)	»	
521.	»	12,09.	»	Α—Ν Ὅμοίως ἀλλ' ἄνευ συμβόλου.	»	
522.	»	12,07.	»	»	»	»

523.	Ρ	12,00.—	Ὅμοίως.
524.	»	12,00.	»

Ὅμοίως.

Διατ. καλλίστη

»

»

Πίναξ Δ', 3.

525.	»	11,48.—	Ὅμοίως.
526.	»	11,02.	»
527.	»	11,57.	»

Ὅμοίως.

Διατ. καλή

Τ-Ι

Α-Υ

Ὅμοίως.

Διατ. μετρία

»

Διατ. καλή

Πίναξ Δ', 4.

528.	»	10,64.—	Ὅμοίως.
529.	»	11,60.	»

Ὅμοίως.

»

FA-ΞΤ

Ὅμοιος ἀμφορεύς. Ἄνω βουκρά-
νιον.

Δ. καλή

Πίναξ Δ', 5.

530.		11,11.—	Ὅμοίως.
531.	»	10,63.	»
532.	»	12,18.	»

Ὅμοίως.

»

» Δ. μετρία

»

» Δ. κακή

»

Ἄνω κλαδίσκος κισσοῦ
μετὰ τεσσάρων φύλλων
καὶ καρποῦ. Δ. ἀρίστη

»

»

»

»

533.	»	12,06.	»
------	---	--------	---

Πίναξ Δ', 6.

534.	»	11,81.—	Ὅμοίως.
535.	»	11,29.	»
536.	»	11,24.	»
537.	»	12,11.	»

Ὅμοίως.

»

»

»

» Δ. μετρία

»

»

»

»

»

ὅμοιος ἀλλὰ μετὰ τριῶν
φύλλων καὶ καρποῦ.

Δ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 7.

538.	»	11,61.—	Ὅμοίως.
539.	»	11,21.	»
540.	»	12,86.	»

Ὅμοίως.

»

»

»

»

»

Ἄνω κόκκος κριθῆς.

Δ. fleur
de coin**Πίναξ Δ', 8.**

541.	»	12,24.—	Ὅμοίως.
542.	»	12,20.	»
543.	»	12,19.	»
544.	»	12,15.	»

Ὅμοίως.

»

Δ. ἀρίστη

»

Δ. καλή

»

Δ. fleur de
coin

»

»

Πίναξ Δ', 9.

545.	Ρ	12,15.—	Ὅμοίως.	FA-ΞΤ	Ἀμφορεύς.	Ἄνω κόκκος κριθῆς.	
						Δ. καλλίστη	
546.	·	12,14.	»	·	»	·	»
547.		12,14.	»	»	»	·	»
548.	»	12,14.	»	»	»	·	»
549.	»	12,12.	»	»	»	·	»
550.	»	12,11.	»	»	»	·	Δ. fleur de coin
551.		12,10.	»	»	»	·	Δ. καλλίστη
552.	»	12,09.	»	»	»	·	»
553.	»	12,09.	»	»	·	·	»
554.	»	12,08.	»	·	»	·	Δ. fleur de coin
555.	»	12,08.	»	»	»	·	Δ. καλλίστη
556.	»	12,05.	»	»	»	·	Δ. καλή
557.	»	12,05.	»	»	»	·	Δ. fleur de coin

Πίναξ Α', 10.

558.	»	12,00.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	·	Δ. καλή
559.	»	11,94.	»	»	»	·	Δ. καλλίστη
560.	»	11,93.	»	»	»	·	»
561.	»	11,78.	»	»	»	·	Δ. καλή
562.	»	11,78.	»	»	»	·	»
563.	»	11,73.	»	»	»	·	»
564.	»	11,71.	»	»	»	·	Δ. μετρία
565.	»	11,65.	»	»	»	·	»
566.	»	11,60.	»	»	»	·	Δ. καλή
567.	»	11,55.	»	»	»	·	»
568.	»	11,54.	»	»	»	·	Δ. μετρία
569.	»	11,50.	»	»	»	·	Δ. καλή
570.	»	11,44.	»	»	»	·	Δ. μετρία
571.	»	11,43.	»	»	»	·	Δ. καλή
572.	»	11,38.	»	»	»	·	»
573.	»	11,37.	»	»	»	·	»
574.	»	11,33.	»	»	»	·	Δ. μετρία
575.	»	11,24.	»	»	»	·	»
576.	»	11,20.	»	»	»	·	»
577.	»	11,19.	»	»	»	·	»
578.	»	11,15.	»	»	»	·	»
579.	»	11,12.	»	»	»	·	»
580.	»	11,03.	»	»	»	·	»
581.	»	10,98.	»	»	»	·	»
582.	»	10,94.	»	»	»	·	»
583.	»	10,92.	»	»	»	·	Δ. καλή
584.	»	10,84.	»	»	»	·	»

585. Ρ 10,73.—Όμοίως.

FA—ΞΤ Ἀμφορεύς. Ἄνω κόκκος κρηθῆς.

Δ. κακή

586. » 9,78. »

» » » »

587. » 12,38. »

ΔΑ—ΙΜ Όμοίως ἄλλ' ἄνευ συμβόλου.

Δ. καλλίστη

588. » 12,34. »

» » » »

589. » 12,30. »

» » » »

Δ. fleur de
coin**Πίναξ Δ', 11.**

590. » 12,30.—Όμοίως.

Όμοίως.

Δ. ἀρίστη

591. » 12,30. »

» » » »

Δ. καλλίστη

592. » 12,25. »

» » » »

593. » 12,23. »

» » » »

594. » 12,20. »

» » » »

595. » 12,20. »

» » » »

Δ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 12.

596. » 12,20.—Όμοίως.

Όμοίως.

Δ. fleur de
coin

597. » 12,10. »

» » » »

598. » 12,02. »

» » » »

Δ. καλή

599. » 12,00. »

» » » »

600. » 11,95. »

» » » »

Δ. ἀρίστη

601. » 11,85. »

» » » »

Δ. καλή

602. » 11,80. »

» » » »

603. » 11,87. »

» » » »

Δ. fleur de
coin

604. » 11,77. »

» » » »

Δ. καλή

605. » 11,70. »

» » » »

Δ. καλλίστη

606. » 11,70. »

» » » »

607. » 11,63. »

» » » »

Δ. καλή

608. » 11,60. »

» » » »

609. » 11,57. »

» » » »

Δ. μετρία

610. » 11,52. »

» » » »

611. » 11,52. »

» » » »

Δ. καλή

612. » 11,50. »

» » » »

613. » 11,46. »

» » » »

614. » 11,37. »

» » » »

Δ. μετρία

615. » 11,28. »

» » » »

616. » 11,27. »

» » » »

617. » 11,23. »

» » » »

618. » 11,28. »

» » » »

619. » 11,08. »

» » » »

Δ. καλή

620.	Ρ	12,27.—	Ὅμοίως.	ΔΑ—Μ	Ὅμοιος ἀμφορεύς, ἄνευ συμβόλου. Δ. ἀρίστη
------	---	---------	---------	------	--

Πίναξ Δ', 13.

621.	»	12,46.—	Ὅμοίως.	ΔΑ—ΜΟ	Ὅμοιος ἀμφορεύς. Ἄνω αὐτοῦ ρό- παλον , ἀπὸ δὲ τῆς λαβῆς κλαδίσκος κισσοῦ μετὰ δύο φύλλων καὶ καρποῦ. Δ. καλλίστη
622.	«	12,30.—	Ὅμοίως.	»	»
623.	»	12,24.	»	»	»

Πίναξ Δ', 14.

624.	»	12,24.—	Ὅμοίως.	»	Δ. ἀρίστη
625.	»	12,04.	»	»	»

Πίναξ Δ', 15.

626.	»	12,03.—	Ὅμοίως.	»	Δ. καλλίστη
627.	»	11,93.	»	»	»
628.	»	11,70.	»	»	Δ. καλή
629.	»	11,74.	»	»	Δ. καλλίστη
630.	»	11,72.	»	»	»
631.	»	11,67.	»	»	»
632.	»	11,48.	»	»	Δ. καλή
633.	»	11,45.	»	»	»
634.	»	11,40.	»	»	Δ. μετρία
635.	»	11,38.	»	»	»
636.	»	11,37.	»	»	»
637.	»	11,35.	»	»	»
638.	»	11,28.	»	»	Δ. καλή
639.	»	11,26.	»	»	»
640.	»	11,03.	»	»	Δ. μετρία
641.	»	11,03.	»	»	Δ. κακή
642.	»	11,02.	»	»	»
643.	»	10,92.	»	»	»
644.	»	10,60.	»	»	»
645.	»	12,22.	»	»	» ἄλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως στέφανος ἐλαίας . Δ. καλή
646.	»	12,12.	»	»	Δ. ἀρίστη
647.	»	12,12.	»	»	»

Πίναξ Δ', 16.

648.	»	12,12.—	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
649.	»	12,08.	»	»	Δ. κακή
650.	»	12,07.	»	»	Δ. καλή
651.	»	12,02.	»	»	»

652.	Ρ	11,92.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως· ἀλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως σιέφανος ἐλαίας.	Δ. καλή
653.		11,90.	»	»	»
654.		11,61.	»	»	»
655.	»	11,30.	»	»	Δ. μετρία
656.		11,26.	»	»	»
657.		11,15.	»	»	»
658.	»	11,08.	»	»	Δ. κακή
659.	»	11,05.	»	»	»
660.	»	10,98.	»	»	»
661.	»	10,97.	»	»	Δ. μετρία
662.		10,82.	»	»	Δ. κακή
663.	»	10,74.	»	»	Δ. μετρία
664.	»	10,60.	»	»	Δ. κακή
665.	»	10,48.	»	»	»
666.	»	12,25.	»	ΔΑ—ΜΩ Ἀμφορεύς, οὗ ἄνω σιέφανος δάφνης.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Δ', 17.

667.		12,22.	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
668.	»	12,16.	»	»	Δ. καλή
669.	»	12,16.	»	»	»
670.	»	12,15.	»	»	Δ. ἀρίστη
671.	»	11,95.	»	»	Δ. καλή
672.	»	11,84.	»	»	»
673.	»	11,23.	»	»	»
674.	»	11,02.	»	»	»
675.	»	11,98.	»	» ἀλλ' ἄνω μὲν τοῦ ἀμφορέως ρόπαλον , ἀριστερὰ δὲ παρὰ τὴν λαβὴν κλαδίσκος κισσοῦ μετὰ δύο φύλλων καὶ καρποῦ.	Δ. καλλίστη
676.	»	11,96.	»	»	Δ. ἀρίστη
677.	»	11,93.	»	»	»

Πίναξ Δ', 18.

678.	»	11,70.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
679.	»	11,92.	»	»	»	»
680.	»	11,21.	»	»	»	»
681.	»	11,39.	»	» (ἐγγραφή X)	»	Δ. μετρία
682.	»	11,32.	»	»	»	»
683.	»	11,41.	»	»	»	Δ. καλή
684.	»	11,40.	»	»	»	Δ. μετρία
685.	»	10,90.	»	»	»	Δ. καλή
686.	»	12,20.	»	Δ—ΙΩ Ἀμφορεύς. Ἄνευ συμβόλου.	Δ. ἀρίστη	

Πίναξ Α', 19.

687.	Ρ	12,14.—	Ὅμοίως.	ΔΙ—Ω	Ἀμφορεύς. Ἄνευ συμβόλου.	Δ. καλή
688.	»	12,11.	»	»	» (μετ' ἐγκοπῆς).	Δ. μετρία
689.	»	11,70.	»	»	»	Δ. καλή
690.	»	11,62.	»	»	»	»
691.	»	11,34.	»	»	»	Δ. μετρία
692.	»	11,90.	»	ΔΙ—Ω	Ὅμοίως. Ἄνευ συμβόλου (ἐγγραφή ΑΧ).	Δ. καλλίστη
693.	»	11,85.	» (ἐγγραφή Α)	»	»	»

Πίναξ Δ', 20.

694.	»	11,80.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
695.	»	10,96.	»	»	»	Δ. κακή
696.	»	10,85.	»	»	»	Δ. μετρία
697.	»	10,65.	»	»	»	Δ. κακή
698.	»	12,20.	»	ΕΥ—ΓΙ	Ὅμοίως. Ἄνευ συμβόλου.	Δ. ἀρίστη
699.	»	12,15.	»	»	»	»

Πίναξ Δ', 21.

700.	»	11,96.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
701.	»	11,86.	»	»	»	»
702.	»	11,58.	»	»	»	Δ. μετρία
703.	»	11,58.	»	»	»	»
704.	»	11,50.	»	»	»	»
705.	»	11,30.	»	»	»	»
706.	»	12,38.	»	Ε ↓—Ε	Ὅμοιος ἀμφορεύς, οὗ ἄνω μὲν ρόπαλον , ἀπὸ ἐκάστης δὲ λαβῆς κρέμαται φύλλον κισσοῦ .	Δ. καλή
707.	»	11,18.	»	»	»	Δ. μετρία
708.	»	10,08.	»	»	»	Δ. καλή

Πίναξ Δ', 22.

709.	»	11,95.—	Ὅμοίως.	Ε—ΧΕ	Ἀμφορεύς, οὗ ἄνω μὲν ρόπαλον , ἀπὸ ἐκάστης δὲ λαβῆς φύλλον κισσοῦ (ἐγγραφή κ).	Δ. ἀρίστη
------	---	---------	---------	------	--	-----------

Πίναξ Δ', 23.

710.	»	11,85.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνευ συμβόλου.	Δ. καλή
711.	»	10,85.	»	»	Δ. κακή
712.	»	12,15.	»	ΘΕ—ΟΓ	Ἀμφορεύς (καλλιτέχνης). Ἄνω αὐτοῦ κηρύκειον ὀριζοντίως πρὸς ἄρ. Δ. fleur de coin

Πίναξ Δ', 24.

713.	»	12,15.—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλλίστη
714.	»	12,00.	»	»
715.	»	11,90.	»	»
716.	»	11,84.	»	Διατ. ἀρίστη
717.	»	11,84.	»	»
718.	»	11,32.	»	»
719.	»	10,92.	»	Διατ. μετρία
720.	»	12,20.	Ὅμοίως, ἀλλὰ τὸ κηρύκειον μικροτέρου.	ἄλλου σχήματος Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 25.

721.	»	12,06.—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλλίστη
722.	»	11,98.	»	»
723.	»	11,95.	»	»
724.	»	11,82.	»	Διατ. καλή
725.	»	11,60.	»	Διατ. μετρία
726.	»	11,52.	»	»
727.	»	11,38.	»	Διατ. καλή
728.	»	11,35.	»	»
729.	»	11,33.	»	Διατ. μετρία
730.	»	11,10.	»	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 26.

731.	»	11,07.—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. κακή
732.	»	10,76	»	»
733.	»	10,70.	»	»
734.	»	12,02.	Ὅμοίως, ἀλλὰ τὸ κηρύκειον μέγα καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ κεκλιμένον.	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 27.

735.	»	11,65.—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. μετρία
736.	»	11,62.	»	Διατ. καλή
737.	»	11,60.	»	Διατ. μετρία
738.	»	11,54.	»	Διατ. καλλίστη
739.	»	11,35.	»	Διατ. μετρία
740.	»	11,16.	»	Διατ. καλή
741.	»	11,05.	»	Διατ. μετρία
742.	»	12,14.	Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνευ συμβόλου.	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Δ', 28.

743.	»	11,35.—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. μετρία
744.	»	11,20.	»	Διατ. κακή
745.	»	11,17.	»	»
746.	»	11,05.	»	»

747.	Α	11,01.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. κακή
748.	»	10,80.	»	»	»
749.	»	11,14.	»	ΗΙ—ΚΕ Ἄμφορεύς, οὗ ἄνω μὲν ρόπαλον κεκλιμένον πρὸς ἄρ., ἀπὸ δὲ ἐκάστης λαβῆς φύλλον κισσοῦ , καὶ δεξιὰ παρὰ τὸν πόδα κλαδίσκος ἐλαίας ἐκ δύο φύλλων καὶ καρποῦ. Διατ. καλή	Διατ. καλή

Πίναξ Δ', 29.

750.	»	12,15.—	Ὅμοίως.	ΗΙ—ΚΕ Ὅμοιος ἄμφορεύς, οὗ ἄνω μὲν ρόπα- λον κεκλιμένον πρὸς ἀριστερά , ἀπὸ δὲ τῆς δεξιᾶς λαβῆς φύλλον κισσοῦ . Δ. fleur de coin	Δ. fleur de coin
------	---	---------	---------	---	------------------

Πίναξ Δ', 30.

751.	»	11,52.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
752.	»	11,90.	»	»	»
753.	»	11,48.	»	»	Διατ. μετρία
754.	»	11,57.	»	»	Διατ. καλή
755.	»	11,46.	»	»	Διατ. μετρία
756.	»	11,41.	»	»	Διατ. καλή
757.	»	11,34.	»	»	»
758.	»	12,16.	»	(ὕστερόσημον σφαίρα Ἡλίου;)	Ὅμοιον, ἀλλὰ τὸ ρόπαλον κεκλιμένον πρὸς δεξ. Διατ. καλλίστη

Πίναξ Ε', 1.

759.	»	12,04.—	Ὅμοίως.	Ὅμοιον.	»
760.	»	11,65.	»	»	Διατ. καλή
761.	»	11,17.	»	»	»
762.	»	11,02.	»	»	Διατ. κακή
763.	»	10,12.	»	Ὅμοίως, ἀλλὰ μετὰ δύο φύλλων κισσοῦ, κρεμαμένων ἀπὸ τῶν δύο λαβῶν. Διατ. μετρία	Διατ. μετρία
764.	»	11,84.	»	(ἐγκοπὴ σχήμα- τος μηνίσκου)	ΗΙ—ΚΕ Ὅμοιος ἄμφορεύς, οὗ ἄνω στέφανος δάφνης . Διατ. καλή
765.	»	11,70.	»	»	Διατ. καλλίστη

Πίναξ Ε', 2.

766.	»	11,45.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
767.	»	11,38.	»	»	»
768.	»	11,22.	»	»	Διατ. μετρία
769.	»	10,98.	»	»	»
770.	»	10,97.	»	»	Διατ. καλή
771.	»	11,34.	»	Ὅμοίως τοῖς ὑπ' ἄρ. 750 - 762 ἀλλ' ἀφανὲς τὸ ρόπαλον. Διατ. μετρία	Διατ. μετρία

772.	Ρ	10,69.—	Όμοίως.	Όμοίως.	Διατ. μετρία
773.	»	10,52.	»	»	Διατ. κακή
774.	»	12,04.	»	ΗΙΞ—ΜΕ Ἀμφορεὺς ὅμοιος, ἄνευ συμβόλου.	Διατ. καλή
775.	»	12,00.	»	»	»
776.	»	11,82.	»	»	Διατ. καλλίστη

Πίναξ Ε', 3.

777.	»	11,74.—	Όμοίως.	Όμοίως.	Διατ. καλή
778.	»	11,62.	»	»	Διατ. καλλίστη
779.	»	11,59.	»	»	Διατ. καλή
780.	»	11,42.	»	»	»
781.	»	11,30.	»	»	Διατ. μετρία
782.	»	10,97.	»	»	»
783.	»	10,93.	»	»	Διατ. κακή
784.	»	10,58.	»	»	»
785.	»	12,24.	»	ΚΛ—ΕΕΣ Ἀμφορεὺς ὅμοιος. Ἐν τῷ πεδίῳ δεξιὰ θυμιατήριον.	Διατ. ἀρίστη
786.	»	12,10.	»	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 4.

787.	»	12,10.—	Όμοίως.	Όμοίως.	Διατ. ἀρίστη
788.	»	11,49.	»	»	Διατ. καλή
789.	»	10,96.	»	»	Διατ. κακή
790.	»	12,28.	»	ΚΛ—ΕΕ Ὅμοιος ἀμφορεὺς καὶ σύμβολον.	Διατ. ἀρίστη
791.	»	12,17.	»	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 5.

792.	»	12,19.	Όμοίως.	Όμοίως.	Δ. καλή (κατιωμένη)
793.	»	11,73.	»	»	Διατ. καλή
794.	»	11,72.	»	»	»
795.	»	11,65.	»	»	Διατ. ἀρίστη
796.	»	11,60.	»	»	Διατ. καλή
797.	»	11,55.	»	»	Διατ. μετρία
798.	»	11,48.	»	»	»
799.	»	11,45.	»	»	Διατ. καλλίστη
800.	»	11,06.	»	»	Διατ. μετρία
801.	»	10,66.	»	»	Διατ. κακή
802.	»	10,78.	»	Όμοίως· ἄλλ' ἄνω ἔχει ὡς σύμβολον στέφανον .	Διατ. καλή
803.	»	12,03.	»	ΚΛ—ΕΕΣ Ὅμοιος ἀμφορεὺς. Ἄνω στέφανος δάφνης .	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 6.

804.	Ρ	11,86.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
805.	·	11,79.	»	»	Διατ. μετρία
806.	»	11,62.	»	»	»
807.	»	10,92.	»	»	»
808.	»	11,32.	»	ΚΛ—ΕΞ Ὅμοιος ἀμφορεύς. Ἄνω αὐτοῦ δυσ- διάκριτόν τι.	Διατ. μετρία

Πίναξ Ε', 7.

809.	»	12,20.	Ὅμοίως.	ΚΛ—ΙΩ Ὅμοιος ἀμφορεύς, ἄνευ συμβόλου. Δ. fleur de coin
------	---	--------	---------	---

Πίναξ Ε', 8.

810.	»	12,18.—	Ὅμοίως.	»
811.	»	12,17.	»	»

Πίναξ Ε', 9.

812.		12,17.—	Ὅμοίως.	»
813.	»	12,16.	»	Διατ. ἀρίστη
814.	»	12,08.	»	Δ. fleur de coin
815.	»	12,05.	»	Διατ. καλή
816.	»	12,04.	»	»
817.	»	11,82.	»	Διατ. ἀρίστη
818.	»	11,78.	»	Δ. fleur de coin
819.	»	11,75.	»	Διατ. καλή
820.	»	11,73.	»	Διατ. ἀρίστη
821.	»	11,72.	»	»
822.	»	11,70.	»	(δὺς κοπὲν) Διατήρησις καλή
823.	»	11,65.	»	Διατ. καλή
824.	»	11,43.	»	Διατ. μετρία
825.	»	11,06.	»	»
826.	»	10,97.	»	Διατ. κακή
827.	»	10,72.	»	»
828.	»	12,29.	»	ΟΝ—ΑΣ Ἀμφορεύς ὅμοιος.
829.	»	12,26.	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 10.

830.	·	12,16.—	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
831.	»	12,15.	»	»
832.	»	12,00.	»	»
833.	»	11,99.	»	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Ε', 11.

834.	»	11,95.—	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
835.	»	11,80.	»	»

836.	Α	11,68.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. μετρία
837.	»	11,62.	»	»	»
838.	»	11,60.	»	»	Διατ. καλή
839.	»	11,55.	»	»	»
840.	»	11,42.	»	»	»
841.		11,30.	»	»	Διατ. κακή
842.	»	11,25.	»	»	»
843.	»	10,30.	»	»	»
844.	»	12,27.	»	ΠΕ—ΛΙ Ἄμφορεὺς ὅμοιος.	Διατ. καλή
845.	»	12,25.	»	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 12.

846.	»	12,22.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλλίστη
847.	»	12,17.	»	»	Διατ. καλή
848.	»	12,14.	»	»	Διατ. καλλίστη
849.	»	12,10.	»	»	Διατ. καλή
850.	»	12,09.	»	»	Διατ. μετρία
851.		12,07.	»	»	Διατ. ἀρίστη
852.	»	12,07.	»	»	Διατ. καλή
853.	»	11,92.	»	»	»
854.	»	11,82.	»	»	»
855.		11,82.	»	»	Διατ. κακή
856.	»	11,60.	»	»	Διατ. μετρία
857.	»	11,58.	»	»	Διατ. καλή
858.	»	11,52.	»	»	Διατ. μετρία
859.	»	11,44.	»	»	»
860.		11,41.	»	»	Διατ. καλή
861.	»	11,35.	»	»	Διατ. κακή
862.	»	11,33.	»	»	Διατ. μετρία
863.	»	11,16.	»	»	Διατ. κακή
864.		11,15.	»	»	»
865.	»	11,14.	»	»	»
866.	»	10,98.	»	»	Διατ. μετρία
867.	»	10,96.	»	»	Διατ. κακή
868.	»	10,92.	»	»	»
869.	»	10,80.	»	»	»
870.	»	10,75.	»	»	»
871.	»	12,36.	»	ΠΟ—ΟΙ Ὅμοιος ἀμφορεὺς.	Ἄνευ συμβόλου.
					Διατ. καλή
872.	»	12,23.	»	»	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Ε', 13.

873.	»	11,61.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
874.	»	11,60.	»	»	»
875.	»	11,36.	»	»	»

876.	Α	10,97.	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
877.	»	12,22.	»	ΠΤ—ΟΙ Ἀμφορεὺς. Ἄνευ συμβόλου. Πεδίον ἔγκοilon.	Διατ. καλή
878.	»	12,21.	»	»	Διατ. ἀρίστη
879.	»	12,21.	»	»	Διατ. καλή
880.	»	12,19.	»	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 14.

881.	»	12,17.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
882.	»	12,15.	»	»	Δ. fleur de coin

Πίναξ Ε', 15.

883.	»	12,10.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	
884.	»	12,08.	»	»	Διατ. καλλίστη
885.	»	12,02.	»	»	
886.	»	11,99.	»	»	Διατ. ἀρίστη
887.	»	11,93.	»	»	Διατ. καλλίστη
888.	»	11,90.	»	»	Διατ. καλή
889.	»	11,90.	»	»	
890.	»	11,87.	»		
891.	»	11,85.	»	»	»
892.	»	11,79.	»	»	Διατ. καλλίστη
893.	»	11,76.	»	»	Διατ. καλή
894.	»	11,74.	»	»	Διατ. καλλίστη
895.	»	11,72.	»	»	
896.	»	11,69.	»	»	»
897.	»	11,68.	»	»	Διατ. καλή
898.	»	11,62.	»	»	»
899.	»	11,53.	»	»	»
900.	»	11,51.	»	»	»
901.	»	11,50.	»	»	»
902.	»	11,47.	»	»	Διατ. μετρία
903.	»	11,45.	»		
904.	»	11,40.	»	»	»
905.	»	11,40.	»	»	Διατ. καλλίστη
906.	»	11,37.	»	»	Διατ. μετρία
907.	»	11,34.	»	»	Διατ. κακή
908.	»	11,32.	»	»	Διατ. μετρία
909.	»	11,21.	»	»	»
910.	»	11,20.	»	»	Διατ. κακή
911.	»	11,17.	»	»	Διατ. μετρία
912.	»	11,14.	»	»	
913.	»	11,10.	»	»	»
914.	»	11,70.	»	ΠΥ—ΘΙ Ἀμφορεὺς ὅμοιος. Ἄνευ συμβόλου.	Διατ. ἀρίστη

Πίναξ Ε', 16.

915.	Ρ	11,80.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως ἄλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως κλάδος ἀμπέλου.	Διατ. καλή
916.	»	11,74.	»	»	»

Πίναξ Ε', 17.

917.	»	11,37.—	Ὅμοίως.	»	»
918.	»	12,25.	»	Τ-Ι Λ Ἀμφορεύς. Δεξιὰ κάτω ρόπαλον ὀρθόν.	Διατ. καλή
919.	»	12,19.	»	»	»
920.	»	12,05.	»	»	Διατ. ἀρίστη
921.	»	11,96.	»	»	Διατ. καλή

Πίναξ Ε', 18.

922.	»	11,96.—	Ὅμοίως.	»	Διατ. μετρία
923.	»	11,74.	»	»	»
924.	»	11,34.	»	»	Διατ. κακή
925.	»	11,24.	»	»	Διατ. καλή
926.	»	11,11.	»	»	Διατ. μετρία
927.	»	11,74.	»	»	»
928.	»	11,28.	»	»	Διατ. κακή
929.	»	11,74.	»	Τ-Ι Ὅμοίως. Ἄνω ρόπαλον. Ἀριστερὰ φύλ- Λ-[Ι] λον κισσοῦ ἀπὸ τῆς λαβῆς. Δ. μετρία	»
930.	»	12,09.	»	ΤΙ-ΜΙ Ὅμοίως. Ἀριστερὰ φύλλον κισσοῦ.	Δ. καλλίστη.

Πίναξ Ε', 19.

931.	»	12,07.—	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
932.	»	12,05.	»	»	»
933.	»	11,80.	»	»	Δ. καλλίστη
934.	»	11,34.	»	»	Δ. μετρία
935.	»	11,34.	»	»	Δ. καλή
936.	»	11,12.	»	»	Δ. μετρία
937.	»	10,96.	»	»	»
938.	»	11,11.	»	Ὅμοίως.	Δ.
939.	»	12,30.	»	ΤΙ-ΜΙ Ὅμοίως. Δεξιὰ ρόπαλον.	Δ. καλή
940.	»	11,85.	»	»	»

Πίναξ Ε', 20.

941.	»	11,48.—	Ὅμοίως.	»	»
942.	»	12,30.	»	Ὅμοίως ἄλλα τὸ ρόπαλον εἰς τὸ ἀριστερόν.	Δ. καλή

Πίναξ Ε', 21.

943.	Α	11,96.—	Ὅμοιος.	Ὅμοιος· ἀλλὰ τὸ ρόπαλον εἰς τὸ ἀριστερὸν (ὅπῃ δοκιμαστική). Δ. καλή
944.	»	11,80.	»	»
945.	»	11,60.	»	»
946.	»	11,54.	»	»
947.	»	11,50.	»	»
948.	»	11,25.	»	» Δ. μετρία
949.	»	11,19.	»	»
950.	»	12,15.	»	ΟΡ—ΑΥ Ἀμφορεύς, οὗ ἄνω στέφανος κισσοῦ . Δ. καλή
951.	»	12,08.	»	» Δ. καλλίστη
952.	»	11,07.	»	» Δ. κακή
953.	»	12,01.	»	ΥΑ—ΡΟ Ἀμφορεύς, ἐν μέσῳ δύο στεφά- νων κισσοῦ . Δ. καλή
954.	»	11,27.	»	»
955.	»	10,91.	»	»

Πίναξ Ε', 22.

956.	»	10,82.—	Ὅμοιος.	»
957.	»	12,27.	Ὅμοιος· ἀλλὰ μεθ' ἐνὸς στεφάνου κισσοῦ ἄνω τοῦ ἀμφορέως.	Δ. καλλίστη
958.	»	12,07.	»	Δ. καλή
959.	»	11,87.	»	»

Πίναξ Ε', 23.

960.	»	11,25.—	Ὅμοιος.	»
961.	»	11,18.	»	Δ. καλή
962.	»	11,67.	»	Δ. μετρία
963.	»	11,78.	Ὅμοιος· ἀλλ' ὁ ἄνω τοῦ ἀμφορέως εἶναι ἐκ δάφνης.	στέφανος Δ. καλλίστη

Πίναξ Ε', 24.

964.	»	11,73.—	Ὅμοιος.	Δ. καλή
965.	»	11,70.	»	»
966.	»	11,62.	»	»
967.	»	11,04.	»	Δ. κακή
968.	»	10,76.	»	Δ. μετρία
969.	»	10,75.	»	»
970.	»	10,66.	»	Δ. κακή
971.	»	10,39.	»	»
972.	»	9,26.	»	Δ. μετρία
973.	»	11,37.	»	» (τὸ σύμβολον <i>ἐκτὸς</i> τοῦ πετάλου) Δ. καλή
974.	»	11,41.	»	»
ΧΑ—ΡΟ Ὅμοιος ἀμφορεύς. Ἄνω <i>στέφανος</i> <i>μύρτου</i> .				Δ. καλή

Πίναξ Ε', 25.

975.	Α	11,23.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
976.	»	11,07.	»	»	Δ. κακή
977.	»	10,80.	»	»	»
978.	»	11,47.	»	Ὅμοιου τύπου· ἀλλὰ μετ' <i>ἐφθαρμένου καὶ ἀφανούς</i> ὀνόματος ἄρχοντος καὶ συμβόλου.	Διατ. κακή
979.		11,46.	»	»	»
980.	»	11,22.	»	»	»
981.	»	11,12.	»	»	»
982.	»	10,98.	»	»	»
983.	»	10,64.	»	» (FA—ΣΤ; βουκράνιον;)	»
984.	»	10,51.	»	»	»
985.	»	10,50.	»	»	»
986.	»	10,41.	»	»	»

Περίοδος X: 338—315 π. X.

Τὰ φέροντα τὸ ἐθνικὸν τῶν Βοιωτῶν.

987.	»	11,32.—	Ὅμοίως.	ΩΙ—ΟΔ Ἀμφορεύς, οὗ ἄνω <i>βότρυς</i> .	Δ. μετρία
988.	»	12,13.	»	ΒΟ—ΙΩ Ὅμοίως. Ὁ βότρυς κρέμαται ἀπὸ εὐθέως κλαδίσκου.	Δ. καλλίστη
989.	»	12,05.	»	»	»
990.	»	11,90.	»	»	»
991.	»	11,74.	»	»	»
992.	»	11,55.	»	»	»
993.	»	11,54.	»	»	»
994.	»	11,45.	»	»	»

Πίναξ Ε', 26.

995.	»	11,38.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
996.	»	11,32.	»	»	Δ. καλή
997.	»	11,23.	»	»	»
998.	»	11,20.	»	»	»
999.	»	11,19.	»	»	»
1000.	»	11,12.	»	»	Δ. κακή
1001.	»	10,96.	»	»	Δ. μετρία
1002.	»	10,64.	»	»	»
1003.	»	12,10.	»	ΒΟ—ΙΩ Ὅμοίως, ἀλλ' ἄνω <i>δελφίς</i> πρὸς δεξιά.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ε', 27.

1004.	»	12,10.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1005.	»	12,06.	»	» (ὅπη δοκιμαστική)	»

Πίναξ Ε', 28.

1006.	Ρ	11,91.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως· ἀλλ' ἄνω δελφίς πρὸς δεξιὰ. Δ. καλὴ
1007.	»	11,88.	»	» Δ. καλλίστη
1008.	»	11,82.	»	» Δ. καλὴ
1009.	»	11,70.	»	»
1010.	»	10,99.	»	» Δ. μετρία
1011.	»	10,83.	»	» Δ. κακὴ
1012.	»	12,26.	»	Ὅμοίως· ἀλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως ρόπαλον . Δ. ἀρίστη
1013.	»	12,19.	»	»

Πίναξ Ε', 29.

1014.	»	12,10.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. » Δ. καλὴ
1015.	»	11,55.	»	»
1016.	»	11,90.	»	» Δ. καλλίστη
1017.	»	11,38.	»	» Δ. μετρία
1018.	»	11,28.	»	» Δ. κακὴ
1019.	»	11,14.	»	» Δ. καλὴ
1020.	»	11,04.	»	» Δ. μετρία
1021.	»	10,76.	»	» Δ. κακὴ
1022.	»	10,57.	»	»
1023.	»	12,08.	»	Ὅμοίως· ἀλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως βότρυς μετὰ κλαδίσκου τεθειμένου διαγωνίως ἐπὶ ροπάλου . Δ. ἀρίστη

Πίναξ Ε', 30.

1024.	»	11,33.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Δ. καλὴ
1025.	»	10,90.	»	» Δ. μετρία
1026.	»	11,20.	»	» Δ. κακὴ
1027.	»	12,07.	»	Ὅμοίως· ἀλλ' ὁ βότρυς ἄνευ κλαδίσκου διαγ- νίου, τὸ δὲ ρόπαλον πρὸς ἀριστερὰ κεκλιμένον. Δ. ἀρίστη
1028.	»	12,00.	»	»
1029.	»	11,37.	»	» Δ. καλὴ
1030.	»	12,32.	»	» ἀλλὰ τὸ ρόπαλον κεκλιμένον πρὸς δεξ. Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 1.

1031.	»	11,31.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. » Δ. καλὴ
1032.	»	11,12.	»	» Δ. μετρία
1033.	»	12,26.	»	ΘΟ—ΙΩ Ἀμφορεὺς ὅμοιος, οὗ ἄνω τόξον μετ' ἐπὶ χορδὴν πρὸς τ' ἄνω. Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 2.

1034.	»	11,87.—	Ὅμοίως.	»
-------	---	---------	---------	---

1035. *Ρ* 12,42.—^οΟμοίως.

ΒΟ—ΙΩ Ἀμφορεὺς ὅμοιος· ἀλλ' ἔχων δλόκληρον τὸ σῶμα αὐτοῦ ραβδωτόν. Ἄνω τόξον ὅμοιον. Διατ. ἀρίστη

Πίναξ ΣΤ', 3.1036. » 12,24.—^οΟμοίως.^οΟμοίως.

»

1037. » 12,09.

»

(δὺς κοπέν).

Διατ. μετρία

1038. » 12,08.

»

Διατ. καλή

1039. » 11,75.

»

Διατ. κακή

1040. » 11,59.

»

Διατ. καλή

1041. » 11,40.

»

Διατ. κακή

1042. » 11,32.

»

Διατ. μετρία

1043. » 10,96.—^οΟμοίως.

»

»

1044. » 10,56.

»

Διατ. κακή

1045. » 11,70.

Ἄνω ὅμοιον· ἀλλ' ὁ ἀμφορεὺς μόνον κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ ἤμισιν ραβδωτὸς (δὺς κοπέν).

Διατ. καλή

1046. » 11,65.

»

»

Πίναξ ΣΤ', 4.1047. » 11,30.—^οΟμοίως.^οΟμοίως.

Διατ. κακή

1048. » 11,17.

»

Διατ. καλή

1049. » 10,72.

»

Διατ. κακή

1050. » 11,98.

Ἄνω ὅμοιος· ἀλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως ρόπαλον καὶ τόξον.

Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 5.1051. » 11,29.—^οΟμοίως.^οΟμοίως.

Δ. καλή

1052. » 11,09.

»

Δ. μετρία

1053. » 10,73.

»

Δ. κακή

1054. » 10,60.

»

»

1055. » 12,24.

Ἄνω ὅμοιος· ἀλλ' ἄνω τοῦ ἀμφορέως τόξον μετὰ βέλους.

Δ. fleur de coin

Πίναξ ΣΤ', 6.1056. » 12,02.—^οΟμοίως.^οΟμοίως.

Διατ. καλλίστη

1057. » 12,01.

»

»

1058. » 11,88.

»

Διατ. καλή

1059. » 11,44.

»

»

1060. » 11,35.

»

Διατ. μετρία

1061. » 11,30.

»

Διατ. καλή

1062. » 11,15.

»

»

1063. » 11,10.

τὸ σύμβολον ἀφανὲς ἔνεκα φθορᾶς.

Διατ. κακή.

ΤΑΝΑΓΡΑ

Περίοδος I: 600—550 π. Χ.

1064. **Ρ** 5,52.—*Ἀσπίς βοιωτική*, ἣς ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς — καὶ — | *Τετράγωνον ἔγκοilon* διηρημένον εἰς ὀκτὼ τριγωνικά μέρη σχήματος πτερῶν ἀνεμομύλου πρὸς ἄρ., ὧν τὰ τέσσαρα ἔγκοila. Δ. καλή

Πίναξ ΣΤ', 7.

1065. » 5,03.—*Ὅμοίως.* | *Ὅμοίως, ἀλλ' αἱ πτέρυγες πρὸς δεξιὰ.* Δ. καλή

Πίναξ ΣΤ', 8.

1066. » 5,17. » | *Ὅμοίως.* »

Πίναξ ΣΤ', 9.

Περίοδος II: 550—480 π. Χ.

1067. » 5,67.—*Ὅμοίως. Δεξιὰ —.* | *Τετράγωνον ὅμοιον, ἀλλ' οὗ τὰ μὲν τέσσαρα ἀνάγλυπτα μέρη ἀποτελοῦσι σταυρὸν στηριζόμενον ἐπὶ τῶν εὐθειῶν γραμμῶν, τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα ἔγκοila κατέχουσι τὰς γωνίας τοῦ τετραγώνου. Ἐντὸς δύο ἐξ αὐτῶν τὰ γράμματα Τ καὶ Τ. Δ. καλλίστη*

Πίναξ ΣΤ', 10.

1068. » 5,45.—*Ὅμοία.* | *Ὅμοίως.* »

Πίναξ ΣΤ', 11.

1069. » 5,72.—*Ὅμοία.* | *Ὅμοίως (τὸ τετράγωνον διαφέρει ὃν παλαιότερον).* Διαιτ. καλή

Πίναξ ΣΤ', 12.

Περίοδος III: 480—457 π. Χ.

1070. » 11,83.— — — *Ὅμοίως.* | *ἐν τῷ κέντρῳ τετραγώνου* σχήματος ὀκτὼ πτερῶν ἀνεμομύλου πρὸς δεξιὰ ἦτοι τεσσάρων ἔγκοίλων καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγλύπτων. Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 13.

1071. » 11,50.—*Ἀσπίς βοιωτική.* | *Τ—Α ἐν μέσῳ τῶν κνημῶν τροχοῦ (χαλκιδικοῦ;) ἐκ τεσσάρων κνημῶν. Τὸ ὅλον ἐν πεδίῳ ἔγκοίλω.* Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 14.

Περίοδος IV: 456—446 π. X.

1072. \mathcal{R} 12,02.—Ἀσπίς βοιωτική. | T—A *ἄνω προτομῆς ἵππου* καλπάζοντος πρὸς δεξιὰ. Τὸ ὄλον ἐν τετραγώνῳ ἐγκοίλῳ. Διατ. ἀρίστη

Πίναξ ΣΤ', 15.

1073. » 11,75.—Ὅμοία. | Ὅμοίως. Διατ. καλή
1074. » 11,59 » (ὑστερ. ἐν Φ σφαῖρα;) | Ὅμοίως, ἀλλ' ὁ ἵππος πρὸς ἀρ. Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 16.

1075. » 11,62.—Ὅμοία (τὸ αὐτὸ ὑστερόσ.) | Ὅμοίως, ἀλλ' ὁ ἵππος πρὸς δ. καὶ φέρων μέγαν *στέφανον* περὶ τὸ στήθος. Δ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 17.

Φ Α Ρ Α Ι

Περίοδος II: 550—480 π. X.

1076. » 11,85.—Ἀσπίς βοιωτική. | Φ ἐν τῷ κέντρῳ ὁμοίου τετραγώνου. Δ. καλή

Πίναξ ΣΤ', 18.

1077. » 11,75.—Ὅμοία. | Ὅμοίως. » »

Πίναξ ΣΤ', 19.

1078. » 11,65.—A— Φ ἀσπίς βοιωτική. | Θ ἐν τῷ κέντρῳ διαφόρου πως τετραγώνου. Διατ. καλλίστη

Πίναξ ΣΤ', 20.

Α Ι Γ Γ Ι Ν Α

Περίοδος I: 700—550 π. X.

1079. » 12,64.—*Χελώνη* μετὰ χελωνείου λείου *Τετράγωνον ἐγκοιλον* διαιρούμενον εἰς ὀκτὼ ἔχοντος ἐν τῷ μέσῳ κάθετον *τριγωνικὰ μέρη ἐγκοίλα ἀβαθῆ, ἀκανόνιστα καὶ δυσδιάκριτα* διὰ τεσσάρων γραμμῶν. Διατ. καλή
1080. » 12,10.—Ὅμοίως ὑστε- κλαδί- *»*
ρόσημον *σκος.* *»*
1081. » 12,00.—Ὅμοίως, τρία ὑστερόσημα, *»*
ὧν τὸ ἐν μὲ δελφίνῃ ἀρ. οὗ *»*
κάτω ω ; τὸ ἕτερον μετ' ἀμφορέως οἴνου.

Πίναξ ΣΤ', 21.

1082.	Ρ	11,96.—	Ὅμοίως δις κοπέν. Ὑστερόσημόν κρᾶνος;	Ὅμοίως. (ὁπὴ δοκιμαστική)	Διατ. καλή
1083.	»	11,95.	» ὕστερ. δυσδιάκριτον.	»	»

Πίναξ ΣΤ', 22.

1084.	»	11,83.—	Ὅμοίως 2 ὑστερόσημα κεφαλή λέοντος καὶ ἀστήρ;	Ὅμοίως.	»
1085.	»	11,63.—	Ὅμοίως ὑστερόσημον;	» (ὁπὴ δοκιμαστική)	»
1086.	»	11,38.	» » ↗;	» (»)	»
1087.	»	11,31.	» » ;	» (»)	»
1088.	»	11,26.	» » ;	»	»

Πίναξ ΣΤ', 23.

1089.	»	11,08.—	Ὅμοίως ὑστερόσημον;	Ὅμοίως.	Διατ. κακή
1090.	»	12,23.—	Ὁ αὐτὸς τύπος	 Τετράγωνον ἔγκοilon, οὗ ὅμως τρία τῶν τριγωνικῶν διαμερισμάτων εἶνε πλήρη, τὰ δὲ λοιπὰ πέντε βαθέως ἔγκοila.	Διατ. καλή
1091.	»	11,97.	»	Παρόμοιον.	»

Πίναξ ΣΤ', 24.

1092.	»	11,93.—	Ὅμοίως.	Παρόμοιον.	»
1093.	»	11,81.	»	»	»

Πίναξ ΣΤ', 25.

1094.	»	11,79.—	Ὅμοίως.	Παρόμοιον.	»
1095.	»	11,65.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	»	»
1096.	»	11,64.	»	»	»
1097.	»	11,59.	»	»	»
1098.	»	11,55.	»	»	Δ. καλή/μετρία
1099.	»	11,46.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	»	»
1100.	»	11,42.	»	»	»
1101.	»	11,33.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	»	»
1102.	»	11,28.	»	»	»
1103.	»	11,16.	»	»	»
1104.	»	11,08.	»	»	»
1105.	»	11,70.	»	Ὅμοίως ἀλλὰ δύο μόνον τῶν τριγωνικῶν διαμερισμάτων πλήρη, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ ὁπὴ δοκιμαστική.	Διατ. καλή
1106.	»	12,18.	» Μετὰ 2 ὑστ. ἀσαφῶν.	Ὅμοίως ἀλλὰ τῶν ὀκτὼ τριγωνικῶν διαμερισμάτων τὰ τρία πλήρη.	Διατ. καλή
1107.	»	12,14.	» »	»	»
1108.	»	12,10.	» (δύο ὑστερ. κεφαλὴ λέοντος καὶ γλαυξ;)	»	»

1109.	Ρ	11,98.	» Μέγα ὑστερ. σφιγγός καὶ μικρὸν σφαίρας.	Ὅμοίως.	Διατ. καλή
-------	---	--------	--	---------	------------

Πίναξ ΣΤ', 26.

1110.	»	11,86.	—Ὅμοίως. Ὑστερόσ. ἀσαφές.	Ὅμοίως.	»
1111.	»	11,84.	» Δύο σφαιρικά ὑστ.	» Ὅπῃ μεγάλη δοκιμαστική	»
1112.	»	11,83.	» Ὑστερόσ. τετράγωνον ἐν ᾧ γλαῦξ ἄρ.	»	»
1113.	»	11,78.	» Δύο ὑστερόσημα ἀνθεμίου καὶ ἔλικος.	»	»
1114.	»	11,76.	» Ὑστερ. κέρας, ἐγκοπὴ Χ, ὁπὴ δοκιμαστ.	»	»

Πίναξ ΣΤ', 27.

1115.	»	11,69.	—Ὅμοίως. Μέγα ὑστ. ἀσαφές.	Ὅμοίως.	
1116.	»	11,67.		» Ὑστερ. σφαιρίδιον ἐν τῷ κέντρῳ.	»
1117.	»	11,63.	» Καρδιόσχημον ὑστ. ἐν ᾧ κεφαλὴ πτηνοῦ.	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	
1118.	»	11,57.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.		
1119.	»	11,48.	» Ὑστ. κάλυκος ῥόδου.	»	

Πίναξ ΣΤ', 28.

1120.	»	11,48.	—Ὅμοίως. Ὑστερόσ. ἀσαφές.	Ὅμοίως.	Διατ. κακή
1121.	»	11,47.	» Δύο ὑστερ. ἀσαφῆ.	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	Διατ. καλή
1122.	»	11,45.	» Ὑστ. δύο δελφίνων;	»	»
1123.	»	11,45.	» πλείονα ὑστ. ἀσαφῆ.	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1124.	»	11,41.	» Ὑστερόσ. ἐν ᾧ Λ;	»	»
1125.	»	11,40.	» Ὑστ. τετράγ. ἀσαφές.	»	»
1126.	»	11,31.	» Ὑστερ. δελφῖνος καὶ ἕτερον μετ' ἀγγείου παρ' ᾧ Π.	»	»
1127.	»	11,22.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	Ὅμοίως.	Διατ. κακή
1128.	»	11,12.	» »	»	Διατ. καλή
1129.	»	11,06.	» »	»	Δ. καλή/μετρία
1130.	»	10,97.	» Ὑστερ. ἐν ᾧ φύλλον κισσοῦ.	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»

Πίναξ ΣΤ', 29.

1131.	»	10,97.	—Ὅμοίως. Ὑστερόσ. ἀσαφές.	Ὅμοίως.	»
1132.	»	10,70.	» Ὑστερ. ἐν ᾧ σφαῖρα.	»	»
1133.	»	10,65.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	»	»
1134.	»	10,44.	» »	»	»
1135.	»	10,39.	» Ὑστερ. ἐν ᾧ γλαύξ.	»	»

Πίναξ ΣΤ', 30.

1136.	Ρ	10,36.—	Ὅμοίως. Ὑστ. ἐν ᾧ χελώνη.	Ὅμοίως.	Δ. καλή/μετρία
1137.	»	11,86.	»	»	ἀλλὰ τὰ τέσσαρα τρίγωνα ἔγκοιλα σχήματος πτεροῦ ἀνεμομύλου, τὰ δὲ λοιπὰ πλήρη καὶ ἐπίπεδα.
1138.	»	11,86.	»	»	»
1139.	»	11,78.	»	»	»
1140.	»	11,77.	»	»	»

Πίναξ ΣΤ', 31.

1141.		11,76.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Ἐγκοπὴ , ἐν δὲ τῷ κέντρῳ ρόδαξ ὑστερόσημος.	Δ. καλή/μετρία
1142.		11,76.			»
1143.	»	11,65.	»	»	»
1144.		11,64.	»	»	»
1145.	»	11,62.	»	»	»
1146.	»	11,58.	»	»	»
1147.	»	11,55.	»	»	»
1148.	»	11,55.	»	Τρία ἐπ'ἀλλήλα μι- κρὰ ὑστερόσημα μετὰ ἀγγείου κανθάρου, χε- λώνης καὶ δελφῖνος;	» Ἐν τῷ κέντρῳ ὑστερόσημον

Πίναξ ΣΤ', 32.

1149.	»	11,55.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1150.	»	11,52.	»	»	»
1151.	»	11,46.	»	Ῥόδαξ ὑστερόσημος καὶ φύλλον κισ- σοῦ ἔγκοιλον.	»
1152.	»	11,44.	»	»	»
1153.	»	11,43.	»	»	»
1154.	»	11,33.	»	»	»
1155.	»	11,36.	»	»	»
1156.	»	11,17.	»	»	»
1157.	»	11,00.	»	»	»
1158.	»	10,90.	»	»	»
1159.	»	10,80.	»	»	»
1160.	»	12,18.	»	Γλαῦξ ὑστερόσημος.	»
1161.	»	11,85.	»	Ὑστερόσημον Χ.	»

Πίναξ ΣΤ', 33.

1162.	»	11,70.—	Ὅμοίως. Ὑστερόσ. ἄσαφές.	Ὅμοίως.	Ὅπῃ δοκιμαστική.
-------	---	---------	--------------------------	---------	------------------

Πίναξ ΣΤ', 34.

1163.	Ρ	11,68.—	Ὅμοιως.	Ὅμοιως.	Δ. μετρία/καλή
1164.	»	11,66.	» Ὀπὴ δοκιμαστική.	» Ὀπὴ δοκιμαστική	»
1165.	»	11,60.	» Δύο ὑστέρ. ἀσαφῆ.	» Ὀπὴ δοκιμαστική	»
1166.	»	11,55.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	»	»
1167.	»	11,54.	»	»	»
1168.	»	11,53.	»	»	»
1169.	»	11,48.	» Ὑστερόσ. χελώνης.	»	»
1170.	»	11,48.	» Ἐγκοπὴ σχήματος ὀμφαλοῦ.	» Ὀπὴ δοκιμαστική	»

Πίναξ Ζ', 1.

1171.	»	11,45.	» Ὑστερόσημον γλαυκὸς πρὸς ἄρ. μετὰ κλαδίσκου κατ' ἀντιγραφὴν τῶν χρυσῶν Ἀθηναϊκῶν νομισμάτων.	Ὅμοιως. Ὀπὴ δοκιμαστική	
1172.	»	11,41.—	Ὅμοιως. Ἐγκοπὴ σχήματος μήνης.	»	»
1173.	»	11,36.	» Τρία ὑστερ. ἀσαφῆ.	»	»
1174.	»	11,33.	» Ὑστερόσημον ἐν ᾧ λύρα καὶ ἔγκοπὴ σχήματος κανθάρου.	»	»

Πίναξ Ζ', 2.

1175.	»	11,19.—	Ὅμοιως. Ὑστερ. ἀσαφές.	Ὅμοιως.	»
1176.	»	11,10.	»	»	»
1177.	»	11,03.	»	»	»

Περίοδος II: 550—480 π. X.

1178.	»	12,23.—	Ὅμοιως, πετάλου ἀμυγδαλομόρφου.	Ὅμοιως τετράγωνον ἔγκοιλον σχήματος	 Διατ. καλή
1179.	»	12,01.	» Ὑστερόσ. ἀσαφές.	Ὅμοιως. Ὀπὴ τετράγωνος δοκιμαστική	»
1180.	»	11,99.	» Ἐγκοπὴ μηνίσκου.	»	»
1181.	»	11,94.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 3.

1182.	»	11,86.—	Ὅμοιως.	Ὅμοιως. Ἐγκοπὴ βαθεία δοκιμαστική	»
-------	---	---------	---------	-----------------------------------	---

Πίναξ Ζ', 4.

1183.	»	11,81.	» Ὑστερόσημον Φ.	Ὅμοιως.	»
1184.	»	11,53.	» Δύο ὑστερόσημα, σφαιρίδιον καὶ Ο.	»	»
1185.	»	11,31.	» Ὑστ. σφαῖρα ἀκτινωτ.	»	»

Πίναξ Ζ', 5.

1186.	Α	12,27.—	Ὅμοίως, ἀλλὰ τὸ πέταλον συνήθους σχήματος.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία/καλή
1187.	»	12,22.	»	»	»
1188.	»	12,15.	»	»	Δύο ἐγκοπαὶ τριγωνικαὶ δοκιμα- στικαὶ καὶ γράμματα ἐγγεγραμμένα.

Πίναξ Ζ', 6.

1189.	»	12,12.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1190.	»	12,09.	»	»	Ἐγκοπὴ δοκιμαστικὴ τετράγωνος.
1191.	»	12,06.	»	»	»
1192.	»	11,99.	»	»	»
1193.	»	11,88.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 7.

1194.	»	11,88.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1195.	»	11,88.	»	»	»
1196.	»	11,87.	»	»	»
1197.	»	11,84.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 8.

1198.	»	11,84.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1199.	»	11,83.	»	»	»
1200.	»	11,83.	»	»	Ἐγκοπὴ δοκιμαστικὴ τετράγωνος.
1201.	»	11,81.	»	»	»
1202.	»	11,79.	»	»	Ὀπὴ δοκιμαστικὴ.
1203.	»	11,73.	»	»	»
1204.	»	11,70.	»	»	Ὑστερόσημον σφαιρικόν.
1205.	»	11,68.	»	»	»
1206.	»	11,67.	»	»	»
1207.	»	11,67.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 9.

1208.	»	11,65.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1209.	»	11,63.	»	»	»
1210.	»	11,63.	»	»	»
1211.	»	11,63.	»	»	»
1212.	»	11,60.	»	»	»
1213.	»	11,58.	»	»	»
1214.	»	11,53.	»	»	»
1215.	»	11,52.	»	»	»
1216.	»	11,51.	»	»	»
1217.	»	11,51.	»	»	Ὀπὴ δοκιμαστικὴ.
1218.	»	11,47.	»	»	Ἐγκοπὴ δοκιμαστικὴ.
1219.	»	11,40.	»	»	»

1220.	Ρ	11,36.—	Ὅμοίως, ἀλλὰ τὸ πέταλον συνήθους σχήματος.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία/καλή
1221.	»	11,36.	»	»	»
1222.	»	11,36.	»	»	»
1223.	»	11,36.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 10.

1224.	»	11,30.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1225.	»	11,28.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1226.	»	11,25.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1227.	»	11,23.	»	»	»
1228.	»	11,22.	»	»	»
1229.	»	11,21.	»	»	»
1230.	»	11,16.	»	»	»
1231.	»	11,02.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1232.	»	10,77.	»	»	»
1233.	»	10,07.	»	»	»
1234.	»	11,90.	» Ὑστερόσημον ⊕	»	»

Πίναξ Ζ', 11.

1235.	»	12,14.—	Ὅμοίως.	Κ	Ὅμοίως.	»
1236.	»	10,76.	»		»	»
1237.	»	10,73.	»		» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1238.	»	11,84.	»		»	»
1239.	»	11,70.	»	A	»	»
1240.	»	11,56.	»		»	»
1241.	»	11,82.	»		»	»
1242.	»	11,63.	»		»	»
1243.	»	11,40.	»		»	»
1244.	»	11,47.	»		»	»
1245.	»	11,14.	»		» Δύο ἐγκοπαί, μικρά καὶ μεγάλη.	»
1246.	»	11,98.	» Ὑστ. κεφαλὴ λέοντος ἀρ. ἐν τετραγωνιδίῳ.	»	»	»
1247.	»	11,65.	» Ὑστερ. Σφίγξ ὀκλά- ζουσα πρὸς δεξιὰ.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1248.	»	11,14.	» Ὑστ. μυία ἢ μέλισσα.	»	»	»
1249.	»	10,82.	» Ὑστ. φύλλον κισσοῦ.	»	»	»

1250.	Α	11,66.	— Ὅμοιος. Ὑστερ. κάλυξ ῥόδου ἐν τετραγώνῳ.	Ὅμοιος.	Δ. μετρία/καλή
1251.	»	11,31.	» Ὑστ. καρπὸς σίδης.	»	»
1252.	»	11,63.	» Ὑστερόσημος σίδης;	»	»
1253.	»	11,51.	» Ὑστερ. ἀγγεῖον ρα- βδωτὸν μόνωτον.	»	Ὅπῃ δοκιμαστική.

Πίναξ Ζ', 12.

1254.	»	10,67.	— Ὅμοιος.	»	Ὅμοιος.
1255.	»	11,82.	» Ὑστ. σφαίρα ἀκτινωτὴ	»	»

Πίναξ Ζ', 13.

1256.	»	11,75.	— Ὅμοιος. Ὑστερ. κηρύκειον.	Ὅμοιος.	»
1257.	»	11,50.	» » »	»	Ὅπῃ δοκιμαστική.
1258.	»	11,70.	» Ὑστ. πεντάγραμμα.	»	»
1259.	»	12,14.	» » ἔλιξ σχήματος 3.	»	»
1260.	»	11,88.	» » »	»	»
1261.	»	12,18.	» » Γρύψ;	»	»
1262.	»	12,00.	» Τέσσαρα ὕστερ. ἐπάλ- ληλα καὶ δυσδιάγνωστα.	»	»
1263.	»	11,98.	— Ὅμοιος. Δύο ὕστερ., κάλυξ ῥόδου καὶ κεφαλὴ βοός.	»	»
1264.	»	11,90.	— Ὅμοιος. Ὑστερόσημον δυσ- διάγνωστον.	»	Ἐγκοπὴ.
1265.	»	11,90.	— Ὅμοιος. Τρία ὕστερόσημα ὧν ἓν ἔχει λύραν, ἕτερον μονόγραμμα;	»	»
1266.	»	11,88.	— Ὅμοιος. Ἐγκοπὴ Σ, καὶ τρία ὕστερόσημα μετὰ Α, Χ καὶ σφαίρας.	»	Ὅπῃ δοκιμαστική.
1267.	»	11,86.	— Ὅμοιος. Ὑστερόσημον δυσδιάγνωστον.	»	Ἐγκοπὴ.
1268.	»	11,85.	» Ὑστερόσημον δελφίν;	»	Ἐν τῷ κέντρῳ ὕστερόσ. σφαίρα.
1269.	»	11,85.	» Ὑστ. φύλλον κισσοῦ;	»	»
1270.	»	11,83.	» » δυσδιάγνωστον.	»	»
1271.	»	11,76.	» » κλαδίσκος.	»	»
1272.	»	11,73.	» Πολλὰ ὕστερόσημα καὶ μὴν ἔγκεκομένη.	»	»
1273.	»	11,72.	» Ἐγκοπὴ μηνοειδής.	»	»
1274.	»	11,71.	» Ὑστερόσημ. ἀσαφές.	»	»
1275.	»	11,71.	» » »	»	»
1276.	»	11,68.	» Ὑστερ. κεφαλὴ ἵππου καὶ ἔγκοπὴ σχήματ. Κ.	»	»
1277.	»	11,66.	» Ὑστ. δυσδιάγνωστον.	»	»
1278.	»	11,65.	» » »	»	»

1279.	Ρ	11,63.	—	Ὅμοιως. Ὑστ. δυσδιάγνωστ.	Ὅμοιως. Μικρὰ ὀπὴ δοκιμαστική. Δ. καλή/μετρία
1280.	»	11,63.		» »	» Ὀπὴ δοκιμαστική. »
1281.	»	11,61.		» »	» Ὑστερόσημον (=Λεβαδέων). »

Πίναξ Ζ', 14.

1282.	»	11,55.	—	Ὅμοιως. »	Ὅμοιως. »
1283.	»	11,53.		Ὑστερ. χελώνη.	» Ὑστερόσημον Δ ἐν τῷ κέντρῳ. »
1284.	»	11,52.		Ὑστερ. ἄσαφές.	» »
1285.	»	11,38.		» »	» Ὀπὴ δοκιμαστική. »
1286.	»	11,32.		» »	» »

Πίναξ Ζ', 15.

1287.	»	11,32.	—	Ὅμοιως. »	Ὅμοιως. Δύο ὀπαὶ δοκιμαστικαί, στρογγύλη καὶ τετράγωνος. »
1288.	»	11,32.		» Τρία ἐπάλληλα τετράγωνα ὑστερόσημα φύλλον συκῆς, κεφαλῆς αἰετοῦ καὶ;	» »
1289.	»	11,22.	—	Ὅμοιως. Ὑστερόσ. ἄσαφές.	» »
1290.	»	11,15.		» Ἐγκοπή τετράγωνος.	» Βαθεῖα δοκιμαστική ὀπὴ. »
1291.	»	10,97.		» Ὑστερόσημ. ἄσαφές.	» »
1292.	»	10,77.		» »	» »
1293.	»	5,94	(δραχμή). —	Ὅμοιως. Ὑστερόσημος μεγάλη σφαῖρα.	Τετράγωνον ἔγκοilon ἔχων τέσσαρα μέρη τριγωνικά καὶ τέσσαρα πλήρη σχεδὸν τριγωνικά. Δ. καλή

Πίναξ Ζ', 16.

1294.	»	5,88.	—	Ὅμοιως.	Τετράγωνον ἔγκοilon σχήματος Ἐγκοπή.
-------	---	-------	---	---------	--

Πίναξ Ζ', 17.

1295.	»	5,68.	—	Ὅμοιως.	Τετράγωνον ὅμοιον, ἀλλ' ἀρχαιότερον. »
-------	---	-------	---	---------	--

Πίναξ Ζ', 18.

Περίοδος III: 480-431 π. Χ.

Ὅμοια, ἀλλὰ πλατυτέρον πετάλου καὶ τὰς γραμμὰς τοῦ τετραγώνου, ὅντος πολὺ μείζονος σχήματος, ἔχοντα σαφέστερον διαγεγραμμένας καὶ καθορισμένας.

1296.	Ρ	12,12.	—	Ὅμοιως.	Δ. καλλίστη
-------	---	--------	---	---------	-------------

Πίναξ Ζ', 19.

1297.	»	11,82.	—	Ὅμοιως. Ἐγκοπή.	Ὅμοιως. »
1298.	»	11,68.		»	Δ. μετρία
1299.	»	11,66.			Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 20.

1300.	Α	11,66.—	Ὅμοιως.	Ὅμοιως.	Δ. καλλίστη
1301.	»	11,62.	»	»	Δ. καλή
1302.	»	11,34.	»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 21.

1303.	»	11,20.—	Ὅμοιως.	Ὅμοιως. Ὅπῃ δοκιμαστική.	Δ. μετρία
1304.	»	11,18.	»	»	Δ. καλή
1305.	»	12,20.	» Δύο ὑστερόσημα περιέχοντα θαλάσσιον λέοντα καὶ δύο ὠτιά.	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 22.

1306.		12,01.—	Ὅμοιως. Ὑστερόσημ. ἄσα- φές. Ἐγγραφαὶ γραμμάτων.	Ὅμοιως.	Δ. καλή
1307.	»	11,82.	» Ὑστερ. ἄσαφές.	»	»
1308.	»	11,80.	» »	Ὅμοιως. Ὑστερόσ. Α; ἐν τῷ κέντρῳ.	»
1309.	»	11,68.	» »	»	»
1310.	»	11,47.	» »	»	»
1311.	»	11,43.	» Ὑστερόσημος κε- φαλὴ ἀλέκτορος;	»	»
1312.		11,40.	» Ὑστερ. τρία μὲ φύλ- λον συκῆς, τροχὸν τε- τραάνημον καὶ λύραν;	» Ἐν τῷ κέντρῳ ὑστερόσ. Ο.	Δ. καλλίστη
1313.	»	10,99.	» Ὑστερόσ. ἄσαφές.	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	Δ. μετρία

1314.	»	12,18.—	Χελώνη φολιδωτή.	Τετράγωνον ἔγκοilon ὅμοιον, ἀλλ' εὐθύτε- ρον διηρημένον.	Δ. καλλίστη
-------	---	---------	------------------	---	-------------

Πίναξ Ζ', 23.

1315.	»	12,17.—	Ὅμοιως.	Ὅμοιως. Ἐν τῷ κέντρῳ πολυγ- νικὴ ὁπῇ δοκιμαστική.	
-------	---	---------	---------	--	--

Πίναξ Ζ', 24.

1316.	»	12,12.—	Ὅμοιως. Ἐγγραφὴ .	Ὅμοιως. Λεῖψανα ἀρχαιοτ. τύπου.	Δ. καλή
1317.	»	12,10.	»	»	Δ. καλλίστη
1318.	»	12,09.	»	»	Δ. καλή
1319.	»	12,05.	»	»	»
1320.	»	11,99.	»	» Ὑστερόσημον σφαιρίδιον ἐν τῷ κέντρῳ.	»
1321.	»	11,99.	»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 25.

1322.	Α	11,98.	—	Όμοίως.	Όμοίως. Έγκοπή και όπή δοκιμαστ.	Δ. καλή
1323.	»	11,90.		»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 26.

1324.	»	11,90.	—	Όμοίως.	Όμοίως.	Δ. καλή
1325.	»	11,90.		»	Όπή δοκιμαστική.	»
1326.	»	11,88.		»	»	»
1327.	»	11,87.		»	»	»
1328.	»	11,85.		»	»	»
1329.	»	11,85.		»	»	»
1330.	»	11,85.		»	»	»
1331.	»	11,85.		»	»	Δ. μετρία
1332.	»	11,83.		»	»	»
1333.	»	11,83.		»	»	»
1334.	»	11,82.		»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Ζ', 27.

1335.	»	11,79.	—	Όμοίως.	Όμοίως. Όπή δοκιμαστική.	»
-------	---	--------	---	---------	--------------------------	---

Πίναξ Ζ', 28.

1336.	»	11,79.	—	Όμοίως.	Όμοίως.	Δ. μετρία
1337.	»	11,79.		»	»	»
1338.	»	11,79.		»	Έγγραφη ΙΘ	Δ. καλή
1339.	»	11,76.		»	»	Δ. μετρία
1340.	»	11,75.		»	»	»
1341.	»	11,74.		»	»	»
1342.	»	11,74.		»	»	Δ. καλλίστη
1343.	»	11,71.		»	»	Δ. καλή
1344.	»	11,69.		»	»	Δ. μετρία
1345.	»	11,67.		»	»	»
1346.	»	11,66.		»	Έκ τής αὐτῆς σφρα- γίδος ἐξ ἧς καὶ τὸ ὕπ' ἀριθ. 1357.	Δ. καλή
1347.	»	11,66.		»	»	Δ. μετρία
1348.	»	11,64.		»	Έγκοπή δοκιμαστική.	Δ. καλή
1349.	»	11,63.		»	»	»
1350.	»	11,59.		»	»	»
1351.	»	11,57.		»	Όπή δοκιμαστική.	»
1352.	»	11,54.		»	»	»
1353.	»	11,49.		»	»	»
1354.	»	11,48.		»	»	»
1355.	»	11,46.		»	»	Δ. μετρία
1356.	»	11,41.		»	»	»
1357.	»	11,31.		»	(Ίδε ἀρ. 1346).	»
1358.	»	11,26.		»	»	»

1359.	Α	11,22.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. μετρία
1360.	»	11,21.	»	»	»

Πίναξ Ζ', 29.

1361.	»	11,15.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	Δ. καλή
1362.	»	11,11.	»	»	»
1363.	»	11,07.	»	»	Δ. μετρία
1364.	»	10,14.	»	»	»
1365.	»	11,98.	»	»	Δ. καλή
					Υστερόσημον τροχὸς ἑξάκνημος.
1366.	»	11,78.	»	»	»
1367.	»	12,13.	»	»	»
					Τρία ὑστερόσημα ἐνέχοντα προτομὴν κυνός, σφαιρίδιον καὶ τρία σφαιρίδια.
1368.	»	12,04.—	Ὅμοίως.	»	»
					Υστερ. τεσσάρων τριγών. ἐγκοίλων.
1369.	»	12,01.	»	»	»
					Δύο ὑστερόσημα: ἄνθος ῥόδου καὶ δελφίς πρὸ ἀρ. οὗ κάτω Ξ.
1370.	»	12,00.	»	»	»
					Υστερόσημον σφαῖρα ἀκτινωτή.
1371.	»	11,98.	»	»	»
					Δύο ὑστερ.: ἀγγεῖον καὶ κεφαλὴ λέοντος;
1372.	»	11,95.	»	»	»
					Υστερόσημον σίδη;
1373.	»	11,88.	»	»	»
					⊙
1374.	»	11,85.	»	»	»
					Υστ. τροχὸς ἐπτάνκν.
1375.	»	11,86.	»	»	»
					Δύο ὀπαὶ δοκιμαστικά.
1376.	»	11,85.	»	»	»
					Εἰς τῷ κέντρῳ ὑστερόσ. Ε.
					Εἰς τῷ κέντρῳ ὑστερόσ. Ε.

Πίναξ Ζ', 30.

1377.	»	11,70.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
					Υστερόσ. ἀγγεῖον εὐρύ, μόνωτον, ραβδωτὸν (ὡς ἐπὶ ἀριθ. 1253).

Πίναξ Ζ', 31.

1378.	»	11,69.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1379.	»	11,52	»	»	»
					Υστερόσημον
1380.	»	12,18.	»	»	»
					Υστερ. ἀσαφές.
1381.	»	12,10.	»	»	»
1382.	»	11,91.	»	»	»
					Πολλὰ ὑστερόσημα ὄν ἐν σφαίρᾳ ἀκτινωτή.
1383.	»	11,89.	»	»	»
					Υστερ. ἀσαφές.
1384.	»	11,88.	»	»	»
					Δ. μετρία

1385.	Ρ	11,87.	—	Όμοίως. Ύστερόσ. άσαφές.	Όμοίως.	Δ. μετρία
1386.	»	11,82.	»	Έγκοπαί και ύστερό- σημον δελφίνος.	» Όπή δοκιμαστική.	»
1387.	»	11,81.	»	Ύστερ. άσαφές.	» Όπή δοκιμαστική.	»
1388.	»	11,77.	»	»	»	Δ. καλή
1389.	»	11,68.	»	»	»	»
1390.	»	11,65.	»	»	»	»
1391.	»	11,59.	»	»	»	»
1392.	»	11,53.	»	Ύστερ. σφαιρίδιον.	»	»
1393.	»	11,52.	»	» άσαφές.	»	»
1394.	»	10,41.	»	» κέρας.	»	»
1395.	»	11,22.	»	» άσαφές.	»	Δ. μετρία
1396.	»	11,08.	»	Ύστ. όπή δοκιμαστική.	»	»
1397.	»	10,86.	»	»	» Όπή δοκιμαστική.	»
1398.	»	10,48.	»	»	»	»

Πρὸ τοῦ 431 π. X.

1399.	»	11,47.	—	Όμοίως.	Όμοίως, τῷ ὑπ' ἀρ. 1294 τετραγώνῳ, ἀλλ' ὅλως εὐθύγραμμον καὶ ἔχον Ξ ἐν τῷ κάτω ἀριστερὰ τετραγώνῳ.	Δ. καλή.
-------	---	--------	---	---------	--	----------

Πίναξ Ζ', 32.

1400.	»	12,25.	—	Όμοίως.	Όμοίως, ἀλλ' ἔχον Φ ἐν τῷ ἄνω δεξ. τετραγώνῳ.	
-------	---	--------	---	---------	---	--

Πίναξ Ζ', 33.

1401.	»	12,08.	—	Όμοίως.	Όμοίως, ἀλλ' ἔχον Θ ἐν τῷ κάτω ἀρ. τετραγώνῳ.	
1402.	»	11,88.	»	»	»	»
1403.	»	12,00.	»	»	» ἄνω δεξ.	»

Πίναξ Ζ', 34.

1404.	»	11,42.	—	Όμοίως.	Όμοίως, » » » » »	
-------	---	--------	---	---------	-------------------	--

...

ΑΡΓΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

421—400 π. X.

1405.	Ρ	10,80.	—	Κεφαλή Ἡρας μετὰ στε- φάνης ἀνθεμωτῆς, ἐνωτίων καὶ περιδεραίου, πρὸς δεξιὰ.	ΑΡΓ δεξ., ΙΩΝ ἀρ. Δύο δελφίνες, ὧν ὁ δεξ. πρὸς τὰ κάτω, ὁ δὲ ἀρ. πρὸς τ' ἄνω. Ἐν μέσῳ αὐτῶν τρίπους, οὗ ἄνω μὲν φύλλον κισ- σοῦ, κάτω δὲ ΔΙ καὶ δεύτερον φύλλον κισσοῦ.	Δ. μετριωτάτη
					Όπισθία ὄψις ἐξ ἧς σφραγίδος καὶ ἡ τοῦ παρὰ Hirsch Katal. XXI, 2007.	

Πίναξ Ζ', 35.

ΣΙΚΥΩΝ

431—400 π. Χ.

1406.	Ρ	11,73.—	Χίμαιρα	πρὸς ἄρ. Ἐν τῷ ἐξέργῳ ξΕ.	Περιστερὰ ἐν στεφάνῳ	πρὸς ἄρ. Δεξιὰ ἄνω Σ.	
1407.	»	11,40.	»	»	Ὅμοίως.		Δ. καλλίστη
1408.	»	11,41.	»	»	»	Τὸ ξ	δυσδιάκριτον. »

Πίναξ Η', 1.

1409.	»	11,91.—	Ὅμοίως.	Ὑπὸ τὴν Χίμαι- ραν ξΕ.	Ὅμοίως.	Δεξιὰ ἄνω Α	»
1410	»	11,76.	»	»	»	»	»

Πίναξ Η', 2.

1411.	»	11,73.—	Ὅμοίως.		Ὅμοίως.		
1412.	»	11,26.	»		»		»
1413.	»	10,25.	»		»		Δ. κακή
1414.	»	11,29.	»		»	Δεξιὰ ἄνω Σ Α	Δ. μετρία
1415.	»	11,37.	»		»	» Β	Δ. καλή

Πίναξ Η', 3.

1416.	»	11,35.—	Ὅμοίως.		Ὅμοίως.	» Γ	Δ. μετρία
1417.	»	11,59.	»		»	» Δ	Δ. καλλίστη

Πίναξ Η', 4.

1418.	»	11,37.—	Ὅμοίως.		Ὅμοίως.	» »	Δ. καλή
1419.	»	11,26.	»		»	» »	»

Πίναξ Η', 5.

1420.	»	10,82.—	Ὅμοίως.		Ὅμοίως (ὀπὴ δοκιμ.)	» » ἤ Α	Δ. μετρία
1421.	»	10,82.	»		»	» »	Δ. κακή
1422.	»	11,65.	»		»	Κάτω Λ—Ο	Δ. καλή

Πίναξ Η', 6.

1423.	»	11,85.—	Ὅμοίως.		Ὅμοίως.	Δεξιὰ ἄνω Σ	»
-------	---	---------	---------	--	---------	-------------	---

Πίναξ Η', 7.

1424.	»	11,02.—	Ὅμοίως.		»	» »	Δ. μετρία
1425.	»	10,91.	»		»	» »	»
1426.	»	11,62.	»		»	Πέριξ Σ—Ο̇ (= $\Sigma\omicron\lambda$)	Δ. καλή
1427.	»	11,04.	»		»	» Σ— $\frac{O}{T}$ (= $\Sigma\omicron\tau$)	Δ. μετρία

Πίναξ Η', 9.

1428.	R	11,77.—	Ομοίως.	Ομοίως.	»	$\frac{\Sigma}{Y}$ (=Σν)	Δ. καλή
-------	---	---------	---------	---------	---	--------------------------	---------

Πίναξ Η', 8.

1429.	»	11,52.—	Ομοίως.	Ομοίως.	»	Ἀγω δεξιὰ Τ.	Δ. καλλίστη
1430.	»	11,86.	»	βαδίζουσα ἡρέμα.	»	Ἀνευ γράμματος.	»

Πίναξ Η', 10.

1431.	»	11,46.—	Ομοίως.	»	Ομοιον.	»	Δ. μετρία
1432.	»	11,05.	»	»	»	»	»
1433.	»	12,05.	»	ἔτοιμαζομένη πρὸς ἐπίθρεσιν.	»	»	Δ. ἀρίστη

Πίναξ Η', 11.

1434.	»	11,60.—	Ομοίως.	»	Ομοιον.	»	»
1435.	»	11,57.	»	»	»	»	»
1436.	»	12,01.	»	»	»	»	Δ. καλή
1437.	»	11,85.	»	»	»	»	»
1438.	»	11,68.	»	»	»	»	»
1439.	»	11,65.	»	»	»	»	»
1440.	»	11,59.	»	»	»	»	Δ. καλλίστη
1441.	»	11,55.	»	»	»	»	»
1442.	»	11,48.	»	»	»	»	Δ. καλή
1443.	»	11,46.	»	»	»	»	»
1444.	»	11,38.	»	»	»	»	»
1445.	»	11,34.	»	»	»	»	»
1446.	»	11,33.	»	»	»	»	»
1447.	»	11,33.	»	»	»	»	»
1448.	»	11,33.	»	»	»	»	»
1449.	»	11,32.	»	»	»	»	»
1450.	»	11,17.	»	»	»	»	»
1451.	»	11,16.	»	»	»	»	»
1452.	»	11,15.	»	»	»	»	»
1453.	»	11,14.	»	»	»	»	»
1454.	»	11,05.	»	»	»	»	»
1455.	»	11,04.	»	»	»	»	»
1456.	»	10,45.	»	»	»	»	Δ. μετρία
1457.	»	10,94.	»	»	»	»	»
1458.	»	10,79.	»	»	»	»	Δ. καλή
1459.	»	10,75.	»	»	»	»	Δ. μετρία
1460.	»	10,67.	»	»	»	»	»
1461.	»	10,60.	»	»	»	»	»
1462.	»	10,59.	»	»	»	»	Δ. κακή
1463.	»	10,38.	»	»	»	»	Δ. μετρία
1464.	»	10,32.	»	»	»	»	»

1465.	Ρ	10,29.—	Ὅμοίως.	ἐτοιμαζομένη πρὸς ἐπίθessin.	Ὅμοιον	Δ. μετρία
1466.	»	10,25.	»	»	»	Δ. καλή
1467.	»	10,03.	»	»	»	Δ. μετρία
1468.	»	11,95.	»	Ἡ χίμαιρα εἰς ζω- ροτέραν ἔτι στάσιν.	»	Δ. καλλίστη
1469.	»	11,23.	»	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	Δ. καλή

Πίναξ Η', 12.

1470.	»	11,19.—	Ὅμοίως.	Ὅμοιον.	Δ. μετρία
1471.	»	10,74.	»	»	Δ. καλή
1472.	»	10,63.	»	»	»
1473.	»	10,50.	»	»	Δ. μετρία
1474.	»	10,35.	»	»	»
1475.	»	9,45.	»	»	Δ. κακή
1476.	»	11,78.	»	»	Δ. καλή
1477.	»	11,75.	»	»	»
1478.	»	11,73.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1479.	»	11,67.	»	»	»
1480.	»	11,65.	»	»	»
1481.	»	11,65.	»	»	Δ. μετρία
1482.	»	11,35.	»	»	Δ. καλή
1483.	»	11,33.	»	»	Δ. μετρία
1484.	»	11,30.	»	»	»
1485.	»	11,26.	»	»	Δ. καλή
1486.	»	11,24.	»	»	»
1487.	»	11,18.	»	»	Δ. καλλίστη
1488.	»	11,14.	»	»	Δ. μετρία
1489.	»	11,11.	»	»	»
1490.	»	11,10.	» Ἐγγραφή Δ	»	»
1491.	»	11,03.	»	»	Δ. κακή.
1492.	»	10,98.	»	»	»
1493.	»	10,96.	»	»	»
1494.	»	10,95.	»	»	Δ. μετρία
1495.	»	10,91.	»	»	»
1496.	»	10,90.	»	» Ὅπῃ δοκιμαστική.	»
1497.	»	10,86.	»	»	»
1498.	»	10,79.	»	» Ἐγγραφή ΔΙ.	»
1499.	»	10,76.	»	»	Δ. κακή
1500.	»	10,70.	»	» Πρὸ τῆς περιστερᾶς σφαι- ρίδιον;	Δ. μετρία
1501.	»	10,64.	»	»	»
1502.	»	10,63.	»	»	»
1503.	»	10,60.	»	»	Δ. κακή
1504.	»	10,58.	»	»	Δ. μετρία

1505.	Ρ	10,55.—	Ὅμοίως.	Ὅμοιον.	Δ. κακή
1506.	»	10,49.	»	»	»
1507.	»	10,48.	»	»	»
1508.	»	10,34.	»	»	»
1509.	»	10,31.	»	»	Δ. μετρία
1510.	»	10,28.	»	»	Δ. κακή
1511.	»	10,27.	»	»	Δ. μετρία
1512.	»	10,24.	»	»	Ὅπῃ δοκιμαστική.
1513.	»	10,24.	»	»	Δ. κακή
1514.	»	10,10.	»	»	Δ. μετρία
1515.	»	10,07.	»	»	Ὅπῃ δοκιμαστική.
1516.	»	10,01.	»	»	»

431—400 π. X.

1517.	»	5,71.—	Περιστερὰ ἀνιπταμένη πρὸς ἀρ. Δεξιὰ παρὰ τὴν οὐρὰν αὐτῆς ξ E.	Περιστερὰ ἱπταμένη πρὸς ἀρι- στερὰ ἐν στεφάνῳ.	Δ. μετρία
-------	---	--------	---	---	-----------

Πίναξ H', 13.

1518.	»	5,33.—	Ὅμοίως.	»	Δ. καλή
1519.	»	5,30.	»	»	»
1520.	»	5,28.	»	»	»
1521.	»	5,18.	»	»	»

Πίναξ H', 14.

1522.	»	4,78.—	Ὅμοίως.	»	Δ. κακή
1523.	»	12,06.	»	Ὅμοίως, ἀλλὰ ἱπταμένη πρὸς δεξιὰ, ἐν στεφάνῳ.	»
				Ἀρ. ὀπισθεν Α.	Δ. καλλίστη
1524.	»	11,62.	»	»	Δ. ἀρίστη

Πίναξ H', 15.

1525.	»	11,17.—	Ὅμοίως.	»	οὐδέν.	Δ. καλή
1526.	»	11,07.	»	»	Α.	Δ. μετρία
1527.	»	11,01.	»	»	»	Δ. καλή
1528.	»	10,87.	»	»	Θ; Δ.	καλλίστη/μετρία
1529.	»	10,79.	»	»	Α;	»
1530.	»	10,72.	»	»	Α;	Δ. μετρία

Πίναξ H', 16.

1531.	»	10,51.	—Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»	οὐδέν.	»
1532.	»	11,21.	— <i>Λέων, οὐχὶ Χίμαιρα</i> , πρὸς δεξιὰ. Ἄνω αὐτοῦ <i>τόξον</i> .	<i>Περιστερά.</i> Πρὸς δεξιὰ παρὰ τὴν οὐρὰν $\frac{\Sigma}{\Gamma}$		Δ. μετρία	
1533.	»	11,09.	»	»		Δ. καλή	

1534. ϙ 11,91.—*Χιμαῖρα ἐπὶ ἐξέργου* πρὸς Ὅμοίως. Παρὰ τὴν οὐρὰν κάτω Ξ. Δ. ἀρίστη
δ. Μεταξὺ τῶν ποδῶν
τῆς Χιμαίρας ΞΕ. Ἄνω
ὄγκος τις ἐκ βλάβης τῆς
σφραγίδος.

Πίναξ Η', 17.

1535. 11,86.—Ἐκ τῆς αὐτῆς σφραγίδος. Ὅμοίως, ἀλλὰ παρὰ τὴν οὐρὰν ἄνω Ξ. Δ. καλλίστη

Πίναξ Η', 18.

1536. » 11,06. » Ὅμοιον, ἀλλ' ἄνευ; γράμματος. Δ. μετρία
1537. » 10,72. » Ὅμοίως. »
1538. » 11,83.—Ὅμοίως, ἀλλὰ κάτω τῆς Ὅμοίως. Ἄνω τῆς οὐρᾶς Θ. Δ. καλλίστη
Χιμαίρας ΞΞ.

Πίναξ Η', 19.

1539. » 11,38. » Ὅμοίως. » Θ. Δ. καλή
1540. 11,31. » Ἄνευ γράμματος. Δ. καλή/ἀρίστη

Πίναξ Η', 20.

1541. » 10,59. » Ὅμοίως. » Δ. μετρία
1542. » 11,78.—Ὅμοίως, ἀλλὰ τὸ ΞΕ ἄνω » Ἄνω τῆς οὐρᾶς τόξον. Δ. καλλίστη
τῆς Χιμαίρας.

Πίναξ Η', 21.

1543. » 11,76.—Ὅμοίως, τὸ ΞΕ κάτω τοῦ Ὅμοίως. » Δ. καλή
σώματος τῆς Χιμαίρας.
1544. » 11,57. » »
1545. » 11,41. » »
1546. » 11,35. » ἄνευ τόξου; »
1547. » 10,88. » τόξον Δ. κακή
1548. » 10,52. » ; »
1549. » 10,32. » ; »
1550. » 10,28. » ; »
1551. » 10,21. » ; »
1552. » 12,05.—Ὅμοίως. Τὸ ΞΕ μεταξὺ Περιστερὰ ἱπταμένη δεξιὰ ἐν στε-
τῶν σκελῶν. φάνω. Δ. ἀρίστη

Πίναξ Η', 22.

1553. » 11,71. » Ὅμοίως. » Δ. καλλίστη
1554. » 11,51. » » Δ. καλή
1555. » 11,40. » » »

1556.	℞	11,37.—	Ὅμοίως.	Τὸ $\xi\epsilon$ μεταξὺ τῶν σκελῶν.	Περιστερὰ ἱσταμένη δεξιὰ ἐν στε- φάνῳ.	Δ. καλὴ/μετρία
1557.	»	11,17.	»	»	»	Δ. μετρία
1558.	»	11,16.	»	»	»	»
1559.	»	11,11.	»	»	»	Δ. καλλίστη/μετρία.
1560.	»	11,10.	»	»	»	Δ. κακὴ
1561.	»	10,84.	»	»	»	»
1562.	»	10,51.	»	»	»	Δ. μετρία
1563.	»	10,34.	»	»	»	»
1564.	»	10,28.	»	»	»	»
1565.	»	11,40.	»	»	» Ἄνω τῆς οὐρᾶς φύλ. κισσοῦ.	Δ. καλὴ

Πίναξ Η', 23.

1566.	»	12,00.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Ἄνω τῆς οὐρᾶς Δ.	Δ. καλλίστη
1567.	»	10,97.	»	»	Δ. μετρία
1568.	»	10,94.	»	»	Δ. καλλίστη

Πίναξ Η', 24.

1569.	»	11,68.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Πρὸ τῆς κεφαλῆς Ε.	
-------	---	---------	---------	----------------------------	--

Πίναξ Η', 25.

1570.	»	10,68.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. »	Δ. μετρία
1571.	»	11,69.	»	» Ὑπὸ τὴν οὐρὰν Ξ.	Δ. καλλίστη

Πίναξ Η', 26.

1572.	»	10,83.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Παρὰ τὴν οὐρὰν $\frac{\Lambda}{\Xi}$	Δ. καλὴ
-------	---	---------	---------	--	---------

Πίναξ Η', 27.

1573.	»	11,62.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως. Ἄνω τῆς οὐρᾶς Θ.	»
1574.	»	11,15.	»	»	»
1575.	»	11,12.	»	»	»

Πίναξ Η', 28.

1576.	»	11,07.—	Ὅμοίως.	Ὅμοίως.	»
1577.	»	10,99.	»	»	»
1578.	»	10,95.	»	»	»
1579.	»	10,71.	»	»	Δ. κακὴ
1580.	»	10,14.	»	»	Δ. μετρία
1581.	»	10,11.	»	»	»
1582.	»	9,95.	»	»	Δ. κακὴ

1583. » 11,53.—Ὅμοίως. | Περιστερὰ *πρὸς ἄρ.* ἐν στεφάνῳ.
Παρὰ τὴν οὐρὰν ἄνω Δ. Δ. καλλίστη

Πίναξ Η', 29.

1584.	»	11,32.—Ὅμοίως.		»	Δ. καλὴ
1585.	»	10,69.		» Ὑπὸ τὴν οὐρὰν ΕΑ.	Δ. μετρία
1586.	»	10,40.		»	Δ. καλὴ

Πίναξ Η', 30.

1587.	»	11,51.—Ὅμοίως, τὸ ξΕ ἄνω τῆς
χιμαίρης.		Ὅμοίως. Ἄνω τῆς οὐρᾶς Ε.	Δ. μετρία
1588.	»	11,12.		»	»
1589.	»	10,77.		»	»
1590.	»	10,23.		»	»
1591.	»	11,70.		» τὸ ξΕ μεταξὺ τῶν
σκελῶν.	» Ἄνω τῆς οὐρᾶς ΑΞ. Δ. καλῇ
1592.	»	11,14.		»	Δ. μετρία
1593.	»	10,71.		»	Δ. κακὴ
1594.	»	10,67.		»	»
1595.	»	10,80.		»	»
1596.	»	10,61.		»	»

Ἐν Ἀθήναις 1916.

Ι. Ν. ΣΒΟΡΩΝΟΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΑΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

(Πίν. 1, 2).

Ἐπισκεφθεῖς ἐπ' ἐσχάτων, χάριν συγγραφῆς τινος ὑπὸ ξένης Ἀκαδημίας παρασκευαζομένης, τὰς ἐν Παρισίοις, Ἀγγλίᾳ, Σκωτίᾳ, Ὀλλανδίᾳ καὶ Μονάχῳ νομισματικὰς συλλογὰς, καὶ περιγράφας τὰ ἐν αὐταῖς ἀποκείμενα ἀρχαῖα νομίσματα τῆς Σαρματίας, Ἄνω καὶ Κάτω Μοισίας, Θράκης, Θρακικῆς Χερσονήσου καὶ Μακεδονίας, εὐρέθην πολλάκις εἰς δύσκολον θέσιν, ἂν μὴ περὶ τὴν περιγραφὴν, τοῦλάχιστον περὶ τὴν ἐρμηνείαν καὶ κατανόησιν διαφόρων νομισματικῶν τύπων, περὶ ὧν πολλὰ πολλάκις ἐγράφησαν, ἄνευ τινὸς ὅμως βεβαίου ἀποτελέσματος, ἥ περὶ ὧν ἰσχύουσιν ἔτι καὶ νῦν, ἀπ' αἰώνων πολλάκις, ἐρμηνεῖαι καταφανῶς ἀβάσιμοι. Εὐτυχῶς ἡ μελέτη τῶν λοιπῶν σχετικῶν ἀρχαίων πηγῶν, ἐβοήθησέ με ἐνίοτε εἰς ὀρθοτέραν, φρονῶ, ἐκτίμησιν τῆς τε σημασίας καὶ ἀξίας τινῶν ἐξ αὐτῶν, ὧν πρώτην ἐκλογὴν δημοσιεύω ἐνταῦθα.

Ἐκ τῶν ἀπεικονισθέντων τύπων ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦσι δύο μόνον, οὐχὶ νομισμάτων ἀλλ' ἐγγεγλυμμένων λιθίδων ὄντες, συμπεριληφθέντες δ' ἐνταῦθα ὁ μὲν (Πίν. 2, 19) ὡς σχετιζόμενος πρὸς ἓνα τῶν περὶ ὧν πρόκειται νομισματικῶν τύπων, ὁ δ' ἕτερος (Πίν. 2, 27) ὡς συμπληρῶν προγενεστέραν τινα δημοσίευσίν μου. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου θὰ πραγματευθῶμεν κατωτέρω, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου λέγομεν εὐθὺς ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΕΥΡΥΠΥΛΟΥ

(Πίναξ 2, 27).

Ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ Jahrbuch des Arch. Instit. τοῦ Βερολίνου (σελ. 205-210) ἐδημοσιεύσαμεν πρό τινος νέαν ἐρμηνείαν ἀναγλύπτου τινὸς παραστάσεως τριῶν τῶν πλευρῶν Ἑτρουσκικῆς σαρκοφάγου, ἀνευρεθείσης ἐν Corneto καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1875 γνωστῆς, ἀλλὰ διαφόρως ἐρμηνευθείσης, δεῖξαντες ὅτι αἱ σκηναὶ αὐτῆς βεβαίως ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Λ τῆς Ἰλιάδος.

Μία τούτων παρίστησιν Εὐρύπυλον τὸν Εὐαίμονιδην ἀποσυρόμενον τῆς συμπλοκῆς καθ' ἣν ἐπλη-

γώθη ὑπὸ τοῦ Πάριδος ὅστις, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἐτόξευσεν αὐτόν,

καὶ μιν βάλε μηρὸν ὅιστῳ
δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
ἧψ' δ' ἐτέρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἄλσεινων.
(Λ. στίχ. 583-585).

Τῆς σκηνῆς ἀκριβῶς ταύτης συνέχειαν ἀποτελεῖ, φρονῶ, ἡ παράστασις τῆς ἐνταῦθα ἀναδημοσιευομένης λιθίδος, τῆς περιγραφείσης μὲν ἤδη ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, οὗ εἶναι κτῆμα¹, ἄνευ ὅμως ἐρμηνείας τινὸς μέχρι σήμερον ἀπομεινάσης.

Διηγεῖται ἀληθῶς ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἐπομένοις τῶν ἄνω στίχων ὅτι, ὅτε ὁ Πάτροκλος ἔβαινεν ἐκ τῶν σκηνῶν τοῦ Νέστορος πρὸς τὰς τοῦ Ἀχιλλέως κομιζων εἰδήσεις περὶ τῶν ἐπισκηψάντων κατὰ τὴν μάχην δεινῶν τοῖς Ἀχαιοῖς,

ἐνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντεβόλησεν,
Διογενὴς Εὐαίμονιδης, κατὰ μηρὸν ὅιστῳ,
σκάζων ἐκ πολέμου· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἰδρώς
ὤμων καὶ κεφαλῆς· ἀπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλείοιο
αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
(Λ. 809-813).

Καὶ κατωτέρω ποιεῖ τὸν Εὐρύπυλον λέγοντα τῷ Πατρόκλῳ μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς:

ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σώσον, ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
μηροῦ δ' ἔκταμ' ὅιστόν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νιζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δ' ἥπια φάρμακα πάσσε,
ἐσθλά,
(Λ. 828-831).

Δὲν παρήκουσε τῆς δεήσεως τοῦ πληγωθέντος ὁ Πάτροκλος· ἀλλὰ

. . . ὑπὸ στέργοιο λαβὼν ἄγε ποιμένα λαῶν
ἐς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοείας.
ἐνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ
ὁξὺ βέλος περιπευκές, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νιζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν,

¹ A. H. Smith, A Catalogue of Engraved Gems in the British Museum σελ. 165, 1448 (ἐκ τῆς συλλογῆς Blacas).

χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἣ οἱ ἀπάσας
ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, πύσσατο δ' αἷμα.
(Λ. 842-848).

Ἀκριβῶς τὴν ἐν τοῖς τελευταίοις στίχοις εἰκόνα
βλέπομεν κεχαραγμένην ἐπὶ τῆς προκειμένης λι-
θίδος. Ἐκ τῶν ἀπεικονιζομένων, δηλαδή τριῶν
ἡρωϊκῶν γυμνῶν μορφῶν, ὁ Εὐρύπυλος, μόλις ἐπι-
στρέψας τῆς μάχης, ὡς ἐκ τῆς ἀσπίδος καταφαί-
νεται δι' ἧς εἰσέτι εἶναι ὠπλισμένη ἡ ἀριστερὰ αὐ-
τοῦ, καὶ νῦν ὦν ἐν γόνασιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς παρα-
στάσεως, θεραπεύεται ὑπὸ δύο ἄλλων, τοῦ Πατρό-
κλου δηλαδή καὶ τοῦ θεράποντος, ὦν ὁ μὲν «ὑπὸ
στέρνοιο λαβὼν» ὑποστηρίζει «ἐς κλισίην», ὁ δέ,
βοηθούμενος ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Εὐρυπύλου οὐ-
τινος καὶ πληρωθέντος «νόος ἔμπεδος ἦεν» (στ.
813), ἐξάγει τὸ ἐν τῷ δεξιῷ μηρῷ ἐμπαγὲν βέλος.

Ὁ Winckelmann ἐδημοσίευσεν¹ ἕτερον μνημεῖον
παρόμοιον, φέρον παράστασιν τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς
ὁμηρικῆς σκηνῆς, μετὰ προσθήκης καὶ τετάρτου
προσώπου, ἑλληνός τινος ἥρωος ἢ θεράποντος· ἡρ-
μήνευσεν ὁμῶς ἐσφαλμένως, φρονῶ, ὡς εἰς τὴν θε-
ραπείαν τοῦ Τηλέφου παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἀναφε-
ρόμενον, ἐν ᾧ, ὡς δύναται νὰ πεισθῇ ὁ ἀναγνώστης
ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ μνημείου πρὸς τοὺς παρα-
τεθέντας ἀνωτέρω στίχους, πρὸς οὓς καὶ μέχρι τῶν
ἐλαχίστων συμφωνεῖ, καὶ τοῦτο εἰς τὴν παρὰ
τοῦ Πατρόκλου θεραπείαν τοῦ Εὐρυπύλου ἀναφέ-
ρεται. Τοῦτο ἄλλως τε ἀνεγνώρισεν ἤδη ὁ Taelken².
Αὐτὸς δ' ὁ Overbeck, ὁ κατόπιν ἀναδημοσιεύσας³
τὸ μνημεῖον μετὰ τῆς παρὰ τοῦ Winckelmann προ-
ταθείσης ἐρμηνείας, φαίνεται ἀμφιβάλλων, ἐν ὑπο-
σημειώσει τοῦ βιβλίου του, περὶ τοῦ ὀρθοῦ τῆς ἐρ-
μηνείας ταύτης.

ΚΕΡΟΕΣΣΑ Η ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΟΣ ΜΗΤΗΡ

(Πίναξ 1, 7-9).

1) **Χ** 18 — Προτομή κόρης κερασφόρου καὶ λυσι-
κόμου πρὸς δ.

Ὅπ. ΒΥΖΑΝΤΙ | ΩΝ· Δάμαλις ἐπὶ βάσεως πρὸς

¹ Monumenti antichi inediti Τόμ. II, Μέρ. II, σελ. 162 ἀρ. 112.

² Erklärendes Verzeichniss der antiken vertieft geschnittenen Steine, Cl. IV, ἀρ. 226.

³ Die Bildwerke zum Thebischen und Troischen Heldenkreis, σελ. 305. Πίν. XII, 13.

δ. ἱσταμένη. (Τὴν εἰκόνα τοῦ ὀπ. ἐν μεγεθύνσει ἴδε κα-
τωτέρω).

α') Πίν. 1, 7 = Μουσ. Παρισίων = Wiczay. *Cat. Mus. Hedervar* ἀρ. 2282 — Sestini, *Mus. Hedervar* 48, 6 — Mionnet, *Description des Médailles*, I, 377, 90. Ἡ ἐνταῦθα καὶ κατωτέρω, δημοσιευμένη χάριν πλείονος σαφηνείας μεγεθύνει ἐν ζιγχογραφίᾳ, ἐσχεδιάσθη κατὰ τὸ νόμισμα τῆς συλλογῆς Λονδίνου ὑπὸ τοῦ Gillieron μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας.

β') Πίν. 1, 8 = Μ. Λονδίνου. = R. S. Poole. *Catalogue of Greek coins, Thrace*, σελ. 97, 18.

γ') Μ. Μονάχου (νόμισμα κακῆς διατηρήσεως).

2) Ἅτερον ὁμοιον ἄλλ' ὑπολειπόμενον τὴν τέχνην, καὶ
ἔχον τὸν ἐφ' ἐτέρου τύπον πρὸς ἀριστεράν.

Πίναξ 1, 9 = Μ. Λονδίνου = S. Poole ἔνθα ἀνωτέρω ἀρ. 19.

Ὁ Wiczay, ὁ πρῶτος δημοσιεύσας τὸ χαριέστα-
τον νομισμάτιον τῆς συλλογῆς τῶν Παρισίων (τότε
ἐν τῇ συλλογῇ Hedervar εὕρισκόμενον), περιέγρα-
ψε τὴν ἐφ' ἐνός προτομήν, ὡς «κεφαλὴν ἀγέ-
ναιον», μὴδὲν ἕτερον προσθέσας, οὔτε δηλαδή ἂν
αὕτη κόρης ἢ νεανίου, καὶ τίνος. Ἐτι τούτου χει-
ρον ὁ Sestini ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς κεφαλὴν Ἀπόλ-
λωνος, ἐξήγησιν ἣν καὶ ὁ Mionnet παρεδέχθη κα-
τόπιν! Ἀκριβέστερόν πως περιεγράφησαν τὰ δύο
νομίσματα τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου ὑπὸ τοῦ Poole,
πρώτου ἀναγνωρίσαντος ὅτι ἡ νεανικὴ κεφαλὴ φέρει
τύπους κεράτων καθ' ἑκάτερον τοῦ μετώπου μέρους·
ἀλλὰ καὶ οὗτος ἡπατήθη ἐκλαβὼν αὐτὴν ὡς εἰς ἄρ-
ρενα ἀνήκουσαν. Τούτῳ δ' ἡκολούθησε καὶ ὁ B. V.
Head ἐν τῇ *Historia Numorum* σελ. 231, προσθέ-
σας ὅτι ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶναι ἴσως ἡ τοῦ ποταμοῦ
Λύκου· ἀλλ' αὕτη βεβίως ἐστὶ, ὡς βλέπει ὁ ἀνα-
γνώστης, νέας καὶ χαριστάτης κόρης. Ἀλλὰ τίς
αὕτη; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀδιστάκτως φρο-

νειον», μὴδὲν ἕτερον προσθέσας, οὔτε δηλαδή ἂν
αὕτη κόρης ἢ νεανίου, καὶ τίνος. Ἐτι τούτου χει-
ρον ὁ Sestini ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς κεφαλὴν Ἀπόλ-
λωνος, ἐξήγησιν ἣν καὶ ὁ Mionnet παρεδέχθη κα-
τόπιν! Ἀκριβέστερόν πως περιεγράφησαν τὰ δύο
νομίσματα τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου ὑπὸ τοῦ Poole,
πρώτου ἀναγνωρίσαντος ὅτι ἡ νεανικὴ κεφαλὴ φέρει
τύπους κεράτων καθ' ἑκάτερον τοῦ μετώπου μέρους·
ἀλλὰ καὶ οὗτος ἡπατήθη ἐκλαβὼν αὐτὴν ὡς εἰς ἄρ-
ρενα ἀνήκουσαν. Τούτῳ δ' ἡκολούθησε καὶ ὁ B. V.
Head ἐν τῇ *Historia Numorum* σελ. 231, προσθέ-
σας ὅτι ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶναι ἴσως ἡ τοῦ ποταμοῦ
Λύκου· ἀλλ' αὕτη βεβίως ἐστὶ, ὡς βλέπει ὁ ἀνα-
γνώστης, νέας καὶ χαριστάτης κόρης. Ἀλλὰ τίς
αὕτη; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀδιστάκτως φρο-

νοῦμεν ὅτι παρέχουσιν ἀπάντησιν τὰ ἐξῆς χωρία ἀρχαίων συγγραφέων.

Διονυσίου Βυζαντίου, *Ἀνάπλους Βοσπόρου* σελ. 12, παράγρ. XXIV (τῆς ἐκδόσεως C. Wescher). Ὅμιλῶν περὶ τῆς τοπογραφίας τοῦ Βυζαντίου λέγει: «Καθ' ὃ δὲ συμπεσόντες (παρὰ τὸ Βυζάντιον) ἀλλήλοις ἐπὶ τὴν ἀπαντῶσαν παχεῖαν ἄκραν ὑπερενεγθέντες ἐκβαίνουσιν εἰς τὴν θάλασσαν (οἱ ποταμοὶ Βαρβύσης καὶ Κύδαρος), Σημύστρας βωμός· ἀπ' ἧς καὶ τοῦνομα τῷ χωρίῳ. Σημύστρα δὲ νύμφη ναὶς Κερόεσσης τροφός. Ἰὼ γάρ, ἐπὶ μηχαναῖς μὲν Διός, ὀργῇ δὲ Ἥρας, περωτὸν οἴστρον ἄφετος ἐν μορφῇ βοός ἐπὶ πολλὴν ἐπτοήθη γῆν, κατὰ τοῦτον μάλιστα τὸν τόπον ἐπειγομένη, καὶ ὠδῖσι (θείας γὰρ γονῆς ἔμπλεως ἦν) ἀπερείδεται θῆλυ βρέφος. Τὸ δὲ ἀραμένη Σημύστρα τιθηνεῖται παράσημον τῆς μητρῴας μεταβολῆς· τύποι γὰρ κεράτων καθ' ἑκάτερον τοῦ μετώπου μέρος ὑποδύντες ἐξεῖχον. *Ἐνθεν καλεῖται Κερόεσσα*. Ταύτης καὶ Ποσειδῶνος Βύζας ἀνὴρ ἴσα θεῷ τετιμημένος ἀπ' οὗ τὸ Βυζάντιον».

Ἡσυχίου Μιλησίου, Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως. (Fragmenta histor. gr. τόμ. IV, σελ. 148 ἐκδ. Müller): «Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὴν Θρακῶν ἀφίκετο χώραν (ἡ Ἰὼ), ὄνομα μὲν τῷ τόπῳ κατέλιπε Βόσπορον, αὕτῃ δὲ πρὸς τὸ καλούμενον Κέρας ἐπανελθοῦσα, καθ' ὃ Κύδαρός τε καὶ Βαρβύσης συμμίγονται, τοῖς ἐνοικοῦσιν προθεσπίζουσα τὰ ἐσόμενα, παρὰ τὸν Σεμέστρης βωμόν τὴν λεγομένην Κερόεσσαν ἀπεκύησε κόρην, ἐξ ἧς καὶ Κέρας ὁ τόπος ὠνόμασται. . . . Ἡ τοίνυν Κερόεσσα παρὰ τῇ Σεμέστρῃ νύμφῃ τραφεῖσα καὶ παραδόξῳ μορφῇ λαμπρυνθεῖσα, πολὺ τὰς Θρακικὰς ὑπερέβαλε πικρῆνους, τῷ τε θαλαττίῳ μιγεῖσα Ποσειδῶνι, τίκτει τὸν καλούμενον Βύζαντα»¹. Οὐδεμία ἄρα ἀμφιβολία ὅτι τὰ προκείμενα νομίσματα παρυσιάζουσιν ἡμῖν τὴν εἰσέτι ἐντελῶς ἄγνωστον εἰκόνα τῆς Κερόεσσης.

Ἐπικύρως τῆς ἐξηγήσεως ταύτης παρέχουσιν καὶ πλείστα ἕτερα τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου, φέροντα τοὺς τύπους τῆς μητρὸς, τοῦ συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Κερόεσσης, ὡς ἐκ τῶν ἐξῆς δειχθήσεται.

¹ Ἴδε καὶ Στεφάνου Βυζαντίου *Ἑθνικά* ἐν λ. Βυζάντιον. Προκοπίου, περὶ κτισμάτων. I, 5. κλπ.

ΙΩ

(*Piræ 1, 1-2*).

Ἀπαντα τὰ ἀρχαιότερα τῶν νομισμάτων, τὰ ἀπὸ τοῦ 400 μέχρι 350 π. Χ.¹ κοπέντα, φέρουσιν ὡς τύπον *δάμαλιν ἐπὶ δελφίνος* βαδίζουσαν (Πίν. I, 1-2)², ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἡ μήτηρ τῆς Κερόεσσης Ἰὼ· διότι ὡς ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Μόσχου (ἐν Εὐρώπῃ στίχ. 44 καὶ ἐξῆς) περιγραφομένου χρυσοῦ καὶ περικαλλοῦς ἀνθοδόχου ταλάρου τῆς Εὐρώπης ἀπεικονίζετο ἡ

Ἰναχίς Ἰὼ,

εἰσέτι πόρτις ἐοῦσα, φυὴν δ' οὐκ εἶχε γυναικῆν.

φοιταλέη δὲ πόδεσσιν ἐφ' ἄλμυρά βαίνει κέλευθα,

οὕτω καὶ ἐνταῦθα αὕτη εἰσέτι βοός καὶ οὐχὶ γυναικὸς σχῆμα ἔχουσα, περὶ ἐπὶ δελφίνος, σημαίνοντος τὴν θάλασσαν (ὡς συνηθέστατα ἐπὶ νομισμάτων συμβαίνει), τοῦ Βοσπόρου = (Βοός πόρου), οὕτω κληθέντος, ὡς γνωστὸν, «διὰ τὸ δοκεῖν τὴν Ἰὼ βοῦν οὔσαν διαπορεύσασθαι τοῦτον τὸν τόπον ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην βαίνουσαν»³. Εἶναι δ' ἐπίσης γνωστὸν ὅτι κατὰ παράδοσιν τινα τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ χωρίου τοῦ ἐκ τοῦτου Βοσπόριον κληθέντος⁴.

Κατὰ ταῦτα ἐσφαλμένως περιγράφουσιν πολλοὶ νομισματικοὶ⁵ τὸν τύπον τοῦτον ὡς ταῦρον ἐπὶ δελφίνος βαίνοντα.

Ἄλλως τε οὐχὶ μόνον τὰ ρηθέντα ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ τύπος ἐπιμελῶς ἐξεταζό-

¹ Ἴδ. Head, *Historia Numorum* σελ. 229 καὶ R. S. Poole, *Catalogue of Greek coins. Thrace*, 93. Ἴδε ὅμως, διὰ τὰς χρονολογίας ταύτας, τί γράφομεν κατωτέρω.

² Τούτων τὸ μὲν εὔρον παρὰ τῷ κ. Hoffmann ἐν Παρισίοις, τὸ δέ, βάρους γραμμ. 14. 45, ἀπόκειται ἐν τῷ Cabinet des Médailles τῶν Παρισίων (*Inventaire* ἀρ. 220).

³ Ἱερείου Λογ. 7, 6. Ἀπόλλ. Ροδ. 2, 168. Ἴδε καὶ Διονυσίου Ἀνάπλους Βοσπόρου σελ. 5, παρ. 7: «Περὶ μὲν οὖν τῆς ἄκρας ἦν Βοσπόριον καλούμενον, διττὸς κατέχει λόγος· οἱ μὲν γὰρ φασὶ βοῦν, οἷστρον κατ' αὐτὴν ἐνεχθεῖσαν, διανήξασθαι τὸν μεταξὺ πόρον· οἱ δὲ μωδότερον ἀπομνημονεύοντες Ἰὼ τὴν Ἰνάχου, κατὰ ζῆλον Ἥρας ἐλαυνομένην, ἔνθεν εἰς τὴν Ἀσίαν διαπεράσαι. Πεισπευσθῶ δὲ τῶν λόγων ὁ θεώτερος». Τὰ αὐτὰ καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις.

⁴ Ἡσύχ. ὁ Μιλήσιος ἐν Müller, *Fragm. histor. græc.* IV σελ. 147.

⁵ Friedlaender und von Sallet, *Das Königl. Münzkabinet* (1877) ἀριθ. 277 σελ. 100. Ἴδε καὶ von Sallet *Beschreibung der Antiken Münzen* (1888). Τόμ. I, σελ. 142 καὶ ἐξῆς. — R. S. Poole, *Catalogue of the Greek coins, Thrace* (1877) σελ. 93 κ. ἐξ. Head, *Hist. num.* 1887 σελ. 229 κ. ἐ. καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐξείρεται ἀποτελοῦσι οἱ Pinder, *Annali del Instituto* 1834 σελ. 307 καὶ Overbeck ἐν *Kunstmythologie* (1871) I, 488, οἱ ὁρθῶς τὸν τύπον περιγράφαντες.

μενος, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν ἐνταῦθα ἀπεικονισθέντων δύο νομισμάτων, ἐφ' ὧν καταφανεῖς εἶναι αὐτοὶ οἱ μαστοὶ τῆς βοός, βεβαίως ὅτι περὶ θαλάσσης καὶ οὐχὶ περὶ τὰς πόλιν πρόκειται.

Σπουδαίαν ὁμως δυσκολίαν πρὸς παράδοχὴν τῆς ἐρμηνείας ταύτης παρέχει, ὡς βεβαίως θὰ ἐσκέφθη ἤδη ὁ ἀναγνώστης, τὸ ὅτι τὸ Βυζάντιον παρὰ πάντων πιστεύεται νῦν κτισθὲν ὑπὸ τῶν Μεγαρέων. Ὅντος δὲ πασιγνώστου ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι νομισματικοὶ τύποι πάσης ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀποικίας στενῶς πρὸς τὴν μυθολογίαν τῆς μητροπόλεως αὐτῆς σχετίζονται, ἄπορον ἀληθῶς ἀποβαίνει τὸ τίνα σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ πρὸς μεγαρικὴν ἀποικίαν ὁ μύθος τῆς Ἰοῦς, ὁ ὅσον τῇ πόλει τοῦ πελοποννησιακοῦ Ἄργους ἴδιος! Ἀλλ' αὕτη ἀκριβῶς ἡ παρατήρησις αὕτη, ἐπικυροῖ πληρέστερα τὸ ὅρθον τῆς ἐρμηνείας ἡμῶν. Διότι εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι τὸ Βυζάντιον παρὰ πάντων σχεδόν, ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν καὶ λοιπῶν συγγραφέων καλεῖται ἀποικία τῶν Μεγαρέων, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ πλάνη μεγάλη, τοῦ Βυζαντίου ὄντος τῇ ἀληθείᾳ ἀποικίας τοῦ πελοποννησιακοῦ Ἄργους. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι σπουδαῖον, προκειμένου περὶ μιᾶς τῶν ἐνδοξοτέρων ἐλληνίδων πόλεων, ἃς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέσω ἐκτενέστερόν πως τὰ κατὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Τὰ χωρία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τ' ἀναφερόμενα εἰς τὴν κτίσιν τοῦ Βυζαντίου εἶναι τὰ ἑξῆς.

Ἀνώνυμος [Σχύμνος] στ. 717. «Μεγαρέων εὐτυχῶν Βυζάντιον».

Ἡσύχιος Μιλήσιος. Πάτρια § 3 «Φασὶ μὲν Ἀργεῖους πρῶτους, χρησάσης αὐτοῖς τῆς Πυθίας

ὄλβιοι οἱ κείνην πόλιν ἀνέρες οἰκήσουσιν κτλ.

πῆξασθαι τὰς οἰκήσεις (ἐν Βυζαντίῳ) . . . Ἄτεροι δὲ Μεγαρεῖς ἱστόρησαν ἀπὸ Νίσου τὸ γένος κατὰγοντας . . . ».

Στέφανος Βυζάντιος ἐν λ. Βυζάντιον. «Χρησμός δ' ἐδόθη ἐρωτησάντων εἰς Δέλφους Μεγαρέων τοιοῦτος

ὄλβιοι οἱ κείνην πόλιν ἀνέρες οἰκήσουσιν κτλ.

καὶ οὕτως ἐκτίσθη ὑπὸ Βύζαντος τοῦ Κεροέσσης τῆς Ἰοῦς θυγατρὸς καὶ Ποσειδῶνος . . . ».

Φιλόστρατος ἐν Βίῳ σοφιστοῦ Μάρκου τοῦ Βυζαντίου «Μεγαρεῖς οἰκιστὰὶ Βυζαντίων».

Εὐστάθιος εἰς Διονύσιον. Περιηγ. στ. 803 «Βύζης ἡγεῖτο τοῦ τῶν Μεγαρέων στόλου, οἱ καὶ ἔκτισαν Βυζάντιον».

Διονύσιος Βυζάντιος ἐν Ἀνάπλῳ Βοσπόρου. σελ. 8 ἐκδ. Wescher. «ἐκινώνησαν γὰρ Κορίνθιοι τῆς (τῶν Μεγαρέων εἰς Βυζάντιον) ἀποικίας» ἰδ. καὶ σελ. 15.

Ἰωάν. Λυδὸς ῥώμ. ἀρχ. III, 70 «... ἐπὶ τῆς τριακοστῆς ὁγδόης Ὀλυμπιάδος Μεγαρεῖς εἰς Βυζάντιον ἀποικίσαντες . . . ».

Κεδρηνὸς σελ. 92 ἐκδ. Βόννης. «τὸ Βυζάντιον ὑπὸ Βύζου βασιλείᾳ τῆς Θράκης ὤκισθη, ὡς δέ τινες ὑπὸ Μεγαρέων».

Κωνσταντῖνος Πορφυρογ. Θέματα II, 2. «Βυζάντιον Μεγαρέων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἔστιν ἀποικία».

Γενέσιος σελ. 17 ἐκδ. Βόννης. «Ἐν Βυζαντίῳ τῷ ὑπὸ Μεγαρέων κτισθέντι καὶ Βύζαντος, κατ' Εὐρώπην συνελθόντων ἐν τῇ τούτου πολίσει Καρυστίων, Μυκηναίων καὶ Κορινθίων ἄλλων τε πολλῶν».

Ammian. Marcellinus XXII, 8, 8. «Byzantium, Atticorum colonia». — Velejus Patereulus II, § 15. «Byzantium Milesiorum colonia». — Justinus IX, I, § 3. «(Urbs Byzantium) condita primo(!) a Pausania, rege Spartanorum»¹.

Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς μελέτης τῶν ἄνω χωρίων δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις α') ὅτι αἱ μὲν πληροφορίες αἱ ποιοῦσαι τὴν πόλιν ἀποικίαν τῶν Λακεδαιμονίων ἢ Βοιωτῶν, ἢ Ἀττικῶν, ἢ Κορινθίων, ἢ Καρυστίων, ἢ Μιλησίων, προέρχονται ἢ ἀπὸ συγγραφῆς ἄνευ μεγάλης αὐθεντίας, ἢ ἀπὸ ἱστορικῶν γεγονότα κατὰ πολὺ μεταγενέστερα τῆς κτίσεως τῆς πόλεως, ἢ ἐκ τῆς μεγίστης συρροῆς ἐποικῶν εἰς τὴν καθ' ἡμέραν γοργῶς αὐξάνουσαν μετὰ τὴν κτίσιν τῆς πόλιν². β') Αἱ πληροφορίες αἱ τὸ Βυζάντιον λέγουσαι ἀποικίαν τῶν Μεγαρέων εἶναι μὲν πολυάριθμοι, ἂν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ συγγραφέων ἄνευ μεγάλης αὐθεντίας διδόμεναι, ἀλλ' ἡ μόνη τούτων, ἡ καὶ τὸ ἔτος τῆς ἀποικίας τῶν Μεγαρέων προσθέσασα, πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐν Ὀλ. 38=628 π. Χ. Γνωρίζομεν ὁμως

¹ Παράβαλε Falk, de origine Byzantii 1829 8°. — O. Frick ἐν Realencyclopädie, Byzantium.

² Πρβ. E. Curtius, Griechische Geschichte I, 418. ἐκδ. ε'.

παρὰ ἱστορικοῦ πολὺ ἀπάντων τῶν μνημονευθέν-
ἀξιοπιστοτέρου καὶ σπουδαιότερου, παρ' αὐτοῦ λέγω
τοῦ Ἡροδότου¹, ὅτι τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη δέκα καὶ
ἐπτὰ ἔτη μετὰ τὴν Καλχηδὸνα. Ἡ τελευταία ἔμως
αὕτη ἐκτίσθη, ὡς ἀσφαλῶς γνωρίζομεν², τὸ 674
π. Χ. Ἄρα τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη τὸ πρῶτον ἐν ἔτει
658· ἐπομένως οἱ Μεγαρεῖς οἱ ἐν ἔτει 628 εἰς Βυ-
ζάντιον ἐλθόντες δὲν δύνανται νὰ κληθῶσι ἄποικοι
ἀλλ' ἔποικοι. Τίνες ὁμῶς οἱ πρῶτοι ἄποικοι, οἱ τὴν
πόλιν δηλαδὴ ἐν ἔτει 658 κτίσαντες; Ἀπάντησιν
εἰς τὸ ἐρώτημα παρέχει ἡ μαρτυρία Ἡσυχίου τοῦ
Μιλησίου καθ' ἣν οἱ πρῶτοι ἐν Βυζαντίῳ οἰκήσεις
πῆξαντες εἶναι οἱ Ἀργεῖοι. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ
χωρίον τοῦτο εἶναι μεμονωμένον καὶ δι' αὐτὸ ἴσως
δὲν ἔτυχε μεγάλης προσοχῆς ὑπὸ τῶν νεωτέρων
ἱστορικῶν· ἀλλ' οἱ προκείμενοι νομισματικοὶ τύποι,
οἱ καὶ ἀρχαιοτάτοι τῶν τοῦ Βυζαντίου, πολὺ τὸ
κῦρος προσδίδουσιν αὐτῷ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ

(Πίναξ 1, ἀρ. 3, 6, 18, 23).

Μετὰ τὴν μητέρα τῆς Κεραέσσης εὐρίσκομεν ἐπὶ
τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου πλειστάκις, τὸν
Ποσειδῶνα ἐξ οὗ αὕτη ἐγέννησεν τὸν μυθολογού-
μενον οἰκιστὴν τῆς πόλεως Βύζαντα. Οὕτω, ἔχομεν
πολλὰ ὅμοια τοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 ἐπὶ τοῦ πίνα-
κος ἀρ. 1, ἀπεικονισθέντος ἀρίστης διατηρήσεως
ἀργυροῦ νομίσματος (ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀγ-
γλου εὐπατρίδου Eduard Bunbury ἐν Λονδίῳ)³.
τὴν μοναδικὴν δραχμὴν τῆς συλλογῆς τοῦ Φωτιάδου
πασᾶ (Πίν. 1, ἀρ. 6), τὴν μέχρι τοῦδε μόνον ἐκ περι-
γραφῆς (Imhoof-Blumer, Monn. Grecques σ. 48, 28)
οὐχὶ δὲ καὶ ἐξ ἀπεικονίσεως γνωστὴν· πολλὰ ἕτερα
παρομοίων τύπων, ἀλλὰ χάλκινα νομίσματα⁴. Πλη-
θὺν ἄλλων κοινοτάτων, κοπέντων ἐπὶ Ἀσωπίου
ἄρχοντος ἢ ἐπὶ Διοσκουρίδου· τέλος, πλὴν ἀσημο-
τέρων τινῶν αὐτονόμων, τὰ ἐξῆς ἀξιόλογα νομί-
σματα.

¹ IV, 144.

² E. Curtius ἑ. ἀ. I, 417, 271, 674.

³ Μέχρι τοῦδε ὅμοια τοιαῦτα εὑρον κοπέντα ἐπὶ τῶν ἀρχόντων Ἀν-
τιπάτρου, Ἐκατοδώρου, Μάτριοις, Μενίσκου, Ὀλυμπιοδώρου καὶ
Σφοδρία. Ἰδ. κατωτέρω.

⁴ Sestini, Descript. num. vet. σελ. 55, 6.—Mionnet Suppl. II, 242, 221.—Arigoni I, πίν. V, 42.—Mionnet Suppl. II, 242, 222.—Leake, Numismata Hellenica, Europ. Greece σελ. 30.

Α 30.—ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ
Κεφαλὴ Τιβερίου πρὸς ἀρ.

Ὅπ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ δεξ. καὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τ'
ἄνω. Ποσειδῶν ἡμίγυμνος, ἐπὶ βράχου πρὸς ἀρ. καθή-
μενος. ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχων δελφῖνα, τὴν δ' ἀρ. στήριζον
ἐπὶ τριαίνης. Τὸ ὅλον ἐν κύκλῳ ἐξ ἀπλῆς γραμμῆς. Γραμ.
15, 07.—Συλλογὴ Παρισίων. Πίν. 1, 18.—Νόμι-
σμα μοναδικὸν καὶ ἀνέκδοτον.

Α 26.—ANNIA | ΛΟΥΚΙΑΛΛΑ CEB Προτομὴ
τῆς Λ. πρὸς δ.

Ὅπ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ · ΕΠ | ΠΟΝΤΙΚΟΥ Ποσειδῶν
γυμνός πρὸς ἀρ. ἱστάμενος, τὸν δεξιὸν πόδα ἐπὶ πρῶρας
στήριζων, ἐν τῇ δεξιᾷ ἀντὶ δελφίνος ἔχων πηλαμύδα,
τὴν δ' ἀριστερὰν ἐπὶ τριαίνης.

Συλλογὴ Rollin et Feuadent ἐν Παρισίοις. Νό-
μισμα ἀνέκδοτον. Ὅμοιον τούτῳ, ἀλλὰ κακῶς περιγρα-
φέν, εἶναι ἴσως τὸ παρὰ Mionnet Suppl. I, 252, 286
= Mus. Sanclem. Num. Select. II σελ. 269 πίν.
XXIII, 187.

Α 30.—ΙΟΥΛΙΑ ΜΑ | ΜΑΙΑ Προτομὴ τῆς Μ.
πρὸς δ.

Ὅπ. ΕΠ ΦΡΟΝΤΩΝΟC | ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ὁμοῖος
τύπος Ποσειδῶνος — Πίν. I, 23.

Συλλογὴ Παρισίων, Inventaire ἀρ. 378.

Τὸ νόμισμα τοῦτο περιεγράφη ἤδη ὑπὸ Vaillant
(Num. Græca σελ. 142) καὶ Mionnet (Supplé-
ment II, 270, 408), ἀλλ' ἐσφαλμένως ὡς τοῦ Ποσει-
δῶνος ἔχοντος τῇ δεξιᾷ δελφῖνα.

Ὁ τελευταῖος οὗτος νομισματικὸς τύπος τοῦ Πο-
σειδῶνος πηλαμύδα φέροντος ἦτο, ἐφ' ὅσον ἐμοὶ
γνωστόν, εἰσέτι ἐντελὲς ἄγνωστος (ἴδε κατωτέρω).

Ἐν σχέσει πρὸς τὸν τύπον τοῦ Ποσειδῶνος προσ-
θετέον ἐνταῦθα ὅτι οἱ Βυζάντιοι ἐμύθευον ὅτι ὁ
Βύζας ἔκτισε τὰ τεῖχη τῆς πόλεως Ποσειδῶνος
καὶ Ἀπόλλωνος συνεργησάντων¹. Διονύσιος δ' ὁ
Βυζάντιος ἐν Ἀνάπλῳ Βοσπόρου (σελ. 6, § IX τῆς
ἐκδ. Wescher), μνηθάνει ἡμῖν ὅτι καθ' οὗς χρό-
νους ἐστρατήγει ὁ Δίνεως τοῦ δήμου τῶν Βυζαν-
τίων καὶ δρακόντων πλεῖστα γένη ἐπεφοίτησαν τῇ
πόλει, ἀπηλλάγησαν τούτων Ποσειδῶνος βοηθή-
σαντος. Πρὸς δὲ ὁ αὐτὸς διηγείται ὅτι μικρὸν ὑπὲρ
τὴν Βοσπόριον ἄκραν ὑπῆρχεν «Ποσειδῶνος νεώς,
ἀρχαῖος μὲν παρ' ὃ καὶ λιτός, ἐπιβεβηκὼς δὲ τῇ
θαλάττῃ».

¹ Ἡσύχιος Μιλής. ἐν Müller Fragm. histor. græc. IV, σελ.
148 καὶ 149.

ΒΥΖΑΣ

(Πίναξ 1, ἀρ. 16-17).

Τέλος εὐρίσκομεν ὡς τύπον τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου αὐτὸν τὸν υἱὸν τῆς Κεροέσσης Βύζαντα τὸν τῆς πόλεως κτίστην. Τὰ τὸν τύπον τοῦτον φέροντα νομίσματα εἰσὶ κοινά. Ἐντούτοις τὰ ἐνταῦθα περιγραφόμενα καὶ ἀπεικονιζόμενα δύο, εἰσὶ τὰ ἄριστα τὴν διατήρησιν ἐξ ὧν ἡμεῖς ποτε εἴδομεν.

✠ 25. — BYZAI (οὕτω). Κεφαλὴ Βύζαντος μετὰ κράνους καὶ βαθέως πώγωνος, πρὸς δ.

ᾠπ. ΕΠ. ΑΙ. ΠΟΝΤΙΚΟΝ ΗΡ. Πρῶρα νηὸς πρὸς ἀρ. ἐφ' ἧς ὀπλίτης πρὸς ἀρ. ἰστάμενος καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ κελεύων, τῇ δ' ἀρ. φέρων κλάδον, φοῖνικος ἴσως.

Παρίσιον· ἀριθμὸς εὐρετηρίου 281.

✠ 25. — Ὅμοιον.

ᾠπ. Ε. | Θ. | ΦΑΥ. | BYZANTI | ΩΝ (= ἐπὶ Θεᾶς Φαυστίνης) Πλοῖον πολύκωπον πλέον μετ' ἀναπεπταμένου ἰστίου πρὸς ἀρ.

Παρίσιον· ἀριθμὸς εὐρετηρίου 284.

Ὡς εἵπομεν πολλὰ ὅμοια τούτοις νομίσματα εἶναι γνωστὰ ἤδη, πολλάκις δημοσιευθέντα καὶ σχολιασθέντα. Τὰ ἐξῆς ὅμως σχετικὰ πρὸς ταῦτα δὲν παρατηρήθησαν εἰσέτι, ἐφ' ὅσον ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω. α') Ἡ κεφαλὴ αὕτη τοῦ Βύζαντος πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τρόπον ἐν δλαῖς ταῖς λεπτομερείαις ἀπεικονιζομένη, ἀντεγράφη, πιθανώτατα, ἐκ τοῦ περιβοήτου ἀγάλματος τοῦ Βύζαντος, τοῦ κατὰ τὴν καλουμένην Βασιλικὴν ἱσταμένου ἄλλοτε, ὁ Καλλιάρχης στρατηγῶν τοῦ Βυζαντίου καὶ πρὸς ξένους καὶ ἐμφυλίους πολεμίους ἄριστα ἀγωνισάμενος ἀνέθηκεν καὶ ἐπέγραψεν οὕτω:

Τὸν κρατερόν Βύζαντα καὶ Ἱμερτὴν Φιδάλειαν
κίονι κοσμήσας ἄνθετο Καλλιάρχης¹

β') Ὁ μακρὸς πώγων τοῦ κτίστου τοῦ Βυζαντίου μοῖ ὑπενθυμίζει χωρίον τι παρ' Ἀθηναίων² καθ' ὃ νόμος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑφίστατο ἀπαγορεύων τὸ κεῖρειν τὸν πώγωνα. Ἰσως λοιπὸν ἦτο τοῦτο πατροπαράδοτόν τι ἔθιμον ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἥρωας τῆς πόλεως παρίσταται τρέφων τὸν πώγωνα. γ') Ἡ ἐπὶ

¹ Ἡσύχιος Μιλήσιος· ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 152.

² Βιβλ. XIII, σελ. 565 «ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν οὐδὲν ἦττον πάντες χρώνται αὐτῷ. . .»

τῆς πρῶρας ἐν σχήματι κελευστοῦ ἱσταμένη μορφή (ἀρ. 16), μέχρι τοῦ νῦν ὡς Ζεὺς¹ ἢ ὡς ἀπλοῦς ὀπλίτης περιγραφεῖσα² οὐδὲν ἕτερον πιθανῶς εἶναι ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ Βύζας, ὅστις καλεῖται ἐν ταῖς πηγαῖς «ἡγεμὼν τοῦ στόλου» τοῦ τοῦς ἐκ Μεγάρων οἰκιστὰς κομίσαντος³.

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΒΟΪΔΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΑΣ

(Πίναξ 1, 7-9 ὀπισθεν).

Οὐχὶ σμικροτέρας σπουδαιότητος εἶναι ὁ ἐφ' ἐτέρου τύπος τῶν νομισμάτων τῆς Κεροέσσης, (ἰδ. ἀνωτέρω) ὁ ἀπεικονίζων δάμαλιν ἱσταμένην ἐπὶ πλίνθου. Ἡ ἀμέσως εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ μελετῶντος τὸ νόμισμα τοῦτο ἐπερχομένη σκέψις εἶναι, ὅτι καὶ αὕτη ἀναφέρεται εἰς Ἰὼ τὴν τῆς Κεροέσσης μητέρα· λεπτομερεστέρα ὅμως ἔρευνα ἀπίθανον καθιστᾷ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην. Διότι ἐλλεῖπει μὲν ὁ ὑπὸ τοῦς πόδας τῆς βοῆς δελφίν, ὁ πάντοτε, ὡς εἶδομεν, τὴν Ἰὼ χαρακτηρίζων, ἐλλεῖπει δὲ καὶ τὸ βάδισμα τὸ ἐπίσης τὴν Ἰὼ χαρακτηρίζον, ἱσταται δ' ἡ βοῆς ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς ὑπὸ τῶν περὶ τὰ νομίσματα σπουδαζόντων συνήθως βάσεως (*Base Basenlinie*) καλουμένης. Τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων γνωστῶν ἀντιτύπων τοιαύτη τις εἶναι ἡ στάσις τῆς βοῆς, ὅῃα τὰ μάλιστα ἀρμόζει εἰς γλυπτὸν ἔργον ἐκ μαρμάρου. Πρὸς δ' εὐρίσκω ἐν ταῖς ἀρχαίαις πηγαῖς τὰ ἐξῆς χωρία συγγραφέων:

Διονύσιος ὁ Βυζάντιος γράφων περὶ τῆς ἀσιατικῆς ἐκείνης ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου τῆς καταντικρὺ τοῦ χωρίου ἐκείνου κειμένης τοῦ κληθέντος Κέρατος ἔνεκεν αὐτῆς τῆς Κεροέσσης⁴, ἀφηγεῖται καὶ τὰ ἐξῆς⁵.

«Ἐνθεν ἄκρα προπίπτει ταῖς τῆς θαλάσσης πληγαῖς ἐπιδρόμος· πολὺς γὰρ ἐπ' αὐτὴν ὠθούμενος ὁ πλοῦς πρὸς τὴν καλουμένην ἀνθαμιλλᾷται Βοῦν.

¹ Mionnet, Description I, 376, 79 καὶ Pembroke 1746. 2, XXXVIII = Catalogue ἀρ. 618.

² Poole, Catalogue of Thrace σελ. 98, 57. — Sanclem. I, σ. 166. κτλ. κτλ.

³ Στέφανος Βυζάντιος ἐν λ. Βυζάντιον . . «τοῦ στόλου Βύζης ἦν ὁ ἡγεμὼν». — Ἡσύχιος Μιλήσιος, ἐν Müller, Fragmenta histor. græc. IV, σελ. 147: «Ἄλλοι δὲ Μεγαρεῖς ἱστόρησαν ἀπὸ Νίσου τὸ γένος κατὰγοντας, εἰσπλύνον ἐν αὐτῷ ποιησαμένους τῷ τόπῳ ὑφ' ἡγεμόνι Βύζαντι, οὗπερ τὴν προσηγορίαν μυθεύουσι τῇ πόλει προστεθῆναι».

⁴ Ἰδ. Προκοπίου, Περὶ κτισμάτων 1, 5.

⁵ Ἀνάπλους σελ. 33, 4. παρ. CX, ἔκδ. Wescher.

Ἔστι δὲ οἷον ἀφετήριον τοῦ πρὸς τὴν Εὐρώπην διάπλου· καὶ κίων λίθου λευκοῦ, καθ' ἧς βοῦς, Χάρητος Ἀθηναίων στρατηγοῦ παλλακὴν Βοῖδιον ἐνταῦθα καμουσαν ἀποκηδεύσαντος· σημαίνει δὲ ἡ ἐπιγραφή τοῦ λόγου τᾶληθές· οἱ μὲν γὰρ εἰκαίαν καὶ ἀταλαίπωρον ποιοῦμενοι τὴν ἱστορίαν, οἶνται τῆς ἀρχαίας λήξεως εἶναι τὴν εἰκόνα, πλείστον ἀποπλανώμενοι τάληθοῦς». κτλ.

Τὰ αὐτὰ διηγείται καὶ Ἡσύχιος ὁ Μιλήσιος¹

«Ἐπειδὴ δὲ καὶ Λέων τὸν βίον μετέλλαξεν, Χάρης ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς σὺν ναυσὶ τεσσαράκοντα εἰς συμμαχίαν τῶν Βυζαντίων ἐλθὼν πρὸς τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον, κατέλαβε τὴν ἄκραν τῆς Προποντίδος, ἥτις μεταξύ κεῖται Χρυσόπολεως καὶ Χαλκηδόνος, καὶ ἐν ἐκείνῳ προσορμίσας τῷ τόπῳ ἀπόπειραν ἐλάμβανε τοῦ πολέμου. Ἐνθα δὲ τὴν ἐπομένην αὐτῷ γυναῖκα νόσφ βληθεῖσαν ἀποβαλὼν κατέθηκεν ἐν τάφῳ, ἀναστήσας αὐτῇ βωμόν καὶ κίονα σύνθετον, ἐφ' ᾧ δάμαλις δεικνύται ἐκ ξεστοῦ λίθου ἀνακειμένη. Οὕτω γὰρ (μᾶλλον) ἐκείνη τὴν ἐπωνυμίαν ἐκέκλητο, ἥτις διὰ τῶν ἐγγεγραμμένων στίχων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς διασώζεται χρόνων».

Τὸ δ' ἐπιγράμμα τὸ δηλοῦν τίνων ἐστηλώθη χάριν ἡ βοῦς διασωθὲν εὐτυχῶς μέχρις ἡμῶν², ἔχει ὡς ἐξῆς, δυνάμενον ἀληθῶς νὰ γραφῇ ὡς ἐξήγησις ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ προκειμένου νομίσματος:

Ἰναχίης βοὸς οὐκ εἰμὶ τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμοῦ
κληῖται ἀντωπὸν Βοσπόριον πέλαγος

¹ Müller Fragm. histor. græc. IV, σελ. 151.

² Στέφανος Βυζάντιος· ἐν λ. Βόσπορος.—Anthol. Palatina 7, 169.—Suidas ἐν λ. Βοῖδιον.—Wescher Διονυσίου Βυζαντίου Ἀνάπλους· σελ. 36.

Κεῖνην γὰρ τὸ πάροιθε βαρὺς χόλος ἤλασεν Ἡρῆς ἐς Φάρον· αὐτὰρ ἐγὼ Κεκροπίς εἰμι νέκυς,
Εὐνέτις ἦν δὲ Χάρητος, ἔπλων δ' ὅτ' ἔπλων ἐκείνος
τῇδε Φιλιππείων ἀντίπαλος σκαφέων.
Βοῖδιον οὖνομα δ' ἦεν ἐμοὶ τότε· νῦν δὲ Χάρητος
εὐνέτις ἡπείροις τέρπομαι ἀμφοτέραις.

Ὡς ἤδη, προκειμένου περὶ τοῦ Βύζαντος, εἶπομεν καὶ ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐπομένοις θὰ εἰδῶμεν, συχνὰ ἐπὶ τῶν νομισμάτων ἀπεικονίζον οἱ Βυζάντιοι διάσημα μνημεῖα τῆς πόλεως των. Τοῦτο ἄλλως ἐστὶ κοινότατον καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι μάλιστα κατὰ τοὺς χρόνους τῶν καισάρων¹. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀποκρούσῃ τις τοῦ τύπου τὴν ἐρμηνείαν ἡμῶν ταύτην, ἀγόμενος ὑπὸ τῆς σκέψεως ὅτι οἱ Βυζάντιοι θ' ἀπέφευγον τὴν ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν ἀπεικόνισιν τάφου ἐταίρας, διότι καὶ ἕτερον, καθ' ὅλα ὅμοιον παράδειγμα, παρέχει ἡμῖν ἡ νομισματική. Νομίσματά τινα δηλαδὴ τῆς πόλεως Κορίνθου ἐπὶ ῥωμαίων κοπέντα, ἥτοι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς μὲ τὰ προκείμενα, φέρουσιν ἐφ' ἑνὸς μὲν κεφαλὴν Ἀφροδίτης, ἐφ' ἑτέρου δὲ τύπον ἀκριβέστατα ἀνταποκρινόμενον τῷ χωρίῳ τοῦ Παυσανίου (II, 3, 4) «τάφος Λαΐδος (τῆς ἐταίρας), ᾧ δὴ Λέαίνα ἐπίθημά ἐστι κριδὸν ἔχουσα ἐν τοῖς προτέροις ποσίν»². Ὅλως δ' ἀνάλογόν ἐστι τὸ ὅτι τὰ μὲν Κορινθιακὰ ἐκεῖνα νομίσματα φέρουσιν ἐφ' ἑνὸς τὴν προτομὴν τῆς Ἀφροδίτης, τὰ δὲ προκείμενα Βυζαντιακὰ τὴν τῆς Κεροέσσης· διότι βεβαίως, οἶαν ἀναλογίαν καὶ σχέσιν διέβλεπον οἱ εὐφάνταστοι ἡμῶν πρόγονοι, οἱ τὸ κάλλος ἴσα θεῶ λατρεύσαντες, μεταξύ Ἀφροδίτης καὶ τῆς παγκάλου Λαΐδος, τοιαύτην θ' ἀνεγνώριζον καὶ μεταξύ Κεροέσσης καὶ Βοιδίου, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον, ἐκτὸς τοῦ συγγενοῦς τῶν ὀνομάτων των, ὡς ἡ Κερόεσσα ἐμυθολογεῖτο ἐρωμένη τοῦ θεοῦ τῶν θαλασσῶν Ποσειδῶνος, οὕτω καὶ ἡ Βοῖδιον ὑπῆρξε παλλακὴς ναυάρχου.

ΤΑ ΕΝ ΜΗΛΙΩ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΤΡΟΠΑΙΑ.
ΒΩΜΟΣ ΑΘΗΝΑΣ ΣΚΕΔΑΣΙΟΥ Η ΕΚΒΑΣΙΟΥ

(Πιράξ 2, 22 καὶ 20).

Ἀπεικόνισις ἐτέρου τινὸς μνημείου τῆς αὐτῆς

¹ Id. Imhoof-Blumer καὶ P. Gardner Numismat. Comment, on Pausanias.

² B. V. Head, Catalogue of Greek coins. Corinth σελ. 92, ἀρ.

πύλεως φαίνεται μοι ὃν καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ Πίν. 2, ἀρ. 22 τρόπαιον, τύπος νομίσματος οὗ μόνον δύο κομμάτια γνωρίζω, ὧν τὸ μὲν ἐν τῇ Βρεττανικῇ συλλογῇ¹, τὸ δὲ ἐν τῇ τοῦ Imhoof-Blumer. Ἰδοῦ ἡ περιγραφή αὐτοῦ.

Χ 18. — Κεφαλή ἀγένης πρὸς δ. (Μ. Ἀντωνίου ;)

“Οπ.

BY	IAN
TI	ΩΝ

 Τρόπαιον συνιστάμενον ἐκ περικεφαλαίας, θώρακος, ἀσπίδος, ἀγκύρας, πηδαλίου καὶ πρύρας.

Τὸ καταφανὲς ναυτικὸν τοῦτο τρόπαιον σχετίζεται, ἴσως, τοῖς ἐξῆς χωρίοις συνδυαζομένοις. Διονυσίου Βυζ. Ἀνάπλους (σελ. 8, § XVI), «προμήκης αἰγιαλός. . . Κύκλα δὲ ὠνόμασται, κυκλωσαμένων, ὡς οἶμαι, τῶν Ἑλλήνων ἐνταῦθα τοὺς βαρβάρους, παρ’ ὃ καὶ βωμὸς Σκεδ(ασίου) Ἀθηνᾶς, αἰνιττόμενος τὸν ἐκ τῆς κυκλώσεως τοῦ πλήθους σκεδασμόν. Τὰ κύκλα δ’ ἐκδέχεται Μελίας κόλπος».

Ἡσυχίου Μιλησίου (§ 31, σελ. 152). «Τοῦ δὲ Χάρητος εἰς Ἀθήνας ἐκπλεύσαντος, Πρωτόμαχος τὴν στρατηγικὴν ἀρχὴν διαδέχεται· ὃς τοὺς ἐπαναστάνας Θρᾶκας καταδουλώσας τοῖς ὅπλοις ἐν τῷ καλουμένῳ Μηλίῳ (γρ. Μελίῳ)² χάλκεα ἀνέθηκε τρόπαια».

Ἐπίσης πιθανόν ἐστίν, ὅτι καὶ ὁ παρὰ τὴν Νίκην βωμός, ὁ ἐπὶ τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 20 (Πίν. 2) ἀπεικονισθέντος βυζαντιανοῦ νομίσματος, εἶναι, ἢ ὁ τῆς Σκεδασίου Ἀθηνᾶς κατὰ τὸ ἀνωτέρω χωρίον, ἢ ὁ τῆς Ἐκβασίου Ἀθηνᾶς κατὰ τὸ ἀκόλουθον.

Διονυσίου Βυζαντίου Ἀνάπλους σελ. 5, § VIII.

«Μικρὸν δὲ ὑπὲρ αὐτὴν (τὴν Βοσπόριον ἄκραν) Ἐκβασίου βωμὸς Ἀθηνᾶς· ἐνθεν ἐκβάντες οἱ τὴν ἀποικίαν στολαγωγῆσαντες εὐθύς ὡς ὑπὲρ ἰδίας ἡγωνίζοντο τῆς γῆς».

Περικεφαλαίαν ὑπὲρ βωμόν, χαρακτηρίζουσιν

691-692, πίν. XXIII, 11-12.— Imhoof-Blumer and P. Gardner *Comment. on Pausanias*. Ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς Κορίνθου βλέπει τις καὶ τὸ κιονόκρανον ὅλον, ἐνῶ ἐπὶ τῶν τοῦ Βυζαντίου μόνῃ τὴν πλίνθον.

¹ R. S. Poole, *Catalogue-Thrace* σελ. 99.

² ἴσως ὅμως τὸ τρόπαιον σχετίζεται μὲ τὰς περιφανεῖς ναυτικὰς νίκας τῶν Βυζαντίων κατὰ Φιλίππου τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου (ἴδ. κατωτέρω Ἡσυχίου Μιλησίου Πάτρια, ἐν Müller *Fragm. hist. graec.* IV, σελ. 151).

αὐτὸν ὡς τῇ Ἀθηνᾷ ἀφιερωμένον, εὐρίσκομεν καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς ἀρχαδικῆς Μαντινείας¹.

ΟΙ ΛΕΓΟΜΕΝΟΙ ΚΥΡΤΟΙ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ. ΑΓΑΛΜΑ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΛΑΜΠΙΑΔΗΦΟΡΟΥ

(Πίναξ 1, ἀρ. 10 καὶ Πίναξ 2, ἀρ. 1-9).

Ὡς εἰς τῶν περιεργωτάτων καὶ παραδοξοτάτων νομισματικῶν τύπων, θεωρεῖται νῦν ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου συνηθέστατα ἀπαντῶν, οὕτινος ἔλας τὰς γνωστὰς ἐμοὶ ποικιλίας παριστῶσι τὰ ἐν πίνακι 2 ὑπ’ ἀριθ. 1-7 (ἴδε καὶ πίνακα 1 ἀριθ. 10) ἀπεικονισθέντα νομίσματα ἅπαντα τῶν Καισαρείων χρόνων.

Ἡ νῦν κοινῶς ἐπικρατοῦσα ἐρμηνεία ἐστίν ὅτι παρίστανται τοὺς ἀλιευτικούς ἐκείνους καλὰ θοὺς τοὺς καλουμένους κύρτους. Οὕτω ἵνα ἀναφέρω μόνον τοὺς μᾶλλον σημαίνοντας τῶν συγγραφέων, πλείστοις ἄλλους παραλείπων, ὁ Mionnet² πλειστάκις περιγράφων τοὺς τύπους τούτους, ἀποκαλεῖ instruments de pêche ἢ instruments de pêche en osier, ἢ corbeilles ou instruments de pêche. Ὁ Leake ὁμοίως³. Ὁ R. S. Poole⁴ ἀποκαλεῖ wicker baskets. Ὁ Kenner⁵ καὶ ὁ von Sallet ἀποκαλοῦσιν *Fischreusen*.

Ἐν τούτοις ὅχι μόνον ὁ ἵππος (ἀρ. 5), ὁ βωμὸς (ἀρ. 3-4), ὁ μύκωνας περιέχων κάλαθος (ἀρ. 1), καὶ ὁ ὄφις (ἀρ. 9), οἵτινες ὡς σύμβολα συνοδεύουσιν τοὺς περὶ ὧν πρόκειται τύπους, οὐδὲν σχετικὸν πρὸς τὴν ἀλιεῖαν ἔχουσιν, ὡς ἤδη καὶ ὁ Head παρατήρησεν *Histor. Numor.* (σελ. 232) ἀλλὰ καὶ πέπεισμαι ὅτι οὐδεὶς, τοῦλάχιστον Ἑλλήν τῶν νῦν, θὰ ταυτίσῃ τ’ ἀντικείμενα ταῦτα πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων κύρτους, ὧν τὰ διάφορα σχήματα διέσωσαν ἡμῖν μέχρι

¹ Svoronos, *Études archéologiques et numismatiques* σελ. 24. Πίναξ 1, 6.

² *Description* Τόμ. I (1807) σελ. 378-382 καὶ *Supplément* II (1822) σελ. 250-275.

³ *Numismata Hellenica* (1856) *European Greece* σελ. 31: «These Instruments served probably in the fisheries...»

⁴ *Catalogue-Thrace* σελ. 100.

⁵ *Die Münzsammlung des Stiftes Saint-Florian in Ober-Oesterreich* Wien 1871, σελ. 23 μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπεξηγήσεως: «ein in Byzanz einheimisches, auf den ergiebigen Fischfang der Stadt deutendes Symbol, in welchem Cavedoni nach einer Glosse des Hesychius v. Βυζαντία (εἶδος ὀρμιάς) auch eine Anspielung auf den Namen der Stadt sieht, (Spicilegio p. 36) wir glauben mit Unrecht; denn ὀρμιά ist die Angel, nicht die Reuse, und war wol nur Byzantia genannt, weil sie eben hier im gebrauche stand oder vorzüglich gearbeitet wurde».

σήμερον οἱ διὰ τοσούτων αἰώνων τόσα ἄλλα πιστῶς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ αὐτῶν μορφῇ διαφυλάξαντες συμπατριῶται ἀλιεῖς.

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δὲν διστάζω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν τύπων ἣν πρὸ δύο περίπου αἰώνων ἔδωκεν ὁ πρῶτος τοιαῦτα νομίσματα περιγράφας Vaillant¹, φάροντες ἢ λαμπάδας αὐτοὺς ἀποκαλέσας. Ἀπορρίπτω μόνον τὴν πρώτην ἐξηγήσιν· τὴν ἄλλην ὅμως, ἃν καὶ παρὰ πάντων καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Eckhel² πολεμηθεῖσαν καὶ ἐγκαταλειφθεῖσαν, θεωρῶ ὡς τὴν μόνην ὀρθήν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λαμπάδας ἀπεκάλουν «δέματα ἐκ ξηρᾶς καὶ παντοδαπῆς ὕλης»³ οὗ ἕνεκεν αὐταὶ παρ' Ὀμήρῳ δεταὶ ἀποκαλοῦνται⁴. Τοιαύτας λοιπὸν λαμπάδας, ἐκ κλημάτων καὶ κλάδων δεδεμένους ἀκεραίας, καὶ μή, ὡς συνήθως, ἡμικαύστους ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ κλαδίσκου τινὸς εὐφλέκτου θρυαλλίδα εἰσέτι ἀνέπαφον φερούσας, ἀναγνωρίζω ἐνταῦθα καὶ οὐχὶ ἀλιευτικούς κύρτους. Οἱ παρὰ τὴν θρυαλλίδα κόμβοι εἶναι ἴσως ὄγκοι ῥητίνης πρὸς εὐχερεστέραν ἀνάφλεξιν. Ὅτι δὲ τοῦτο ὀρθόν ἐστι, βεβαίως ἢ σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τινὰ σύγχρονα νομίσματα τῶν Μεγάρων, τῆς λεγομένης μητροπόλεως τοῦ Βυζαντίου, νομίσματα ἅτινα φέρουσιν (ἴδ. Πίνακα 2 ἀρ. 10· καὶ V. Head, Catalogue of Greek coins· Attica-Megaris-Aegina 1888. Πίναξ XXII, 3 καὶ 8) ὡς τύπον τὴν Ἑκάτην ἢ Δήμητραν ἀπὸ μεγάλης λαμπάδος κατὰ τὸ ἡμῖς ὅμως ἤδη κεκαυμένης ἀνάπτουσιν δύο μικροτέρας λαμπάδας, δηλαδὴ παρομοίως τῇ ἐν Πίν. 2 νομίσματι τῶν Βυζαντινῶν ἐνθα ἡ Ἑκάτη διὰ μικρᾶς δαδὸς ἀνάπτει ἓνα τῶν λεγομένων ἀλιευτικῶν κύρτων! Ἄν τις συγκρίνῃ τὴν ἡμικεκαυμένην ταύτην λαμπάδα τῶν μεγαρικῶν νομισμάτων καὶ ἀπειραριθμούς ἄλλας ἐπὶ ἀγγείων κλπ. ἀπαντώσας, πρὸς τὰς ἀνεπάφους τῶν βυζαντιακῶν νομισμάτων, θὰ συνομολογήσῃ, φρονῶ, ἐμοὶ ὅτι αὖ-

ται εἰς καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων ὅμοιαι. Χάριν ὁμοίας συγκρίσεως μνημονεύω ἐνταῦθα καὶ νόμισμά τι τῶν Τιανῶν (Πίν. 2, 11), ἐφ' οὗ ὡς τύπος εὐρηται τὸ ἡμῖς ὁμοίας δετῆς λαμπάδος, παραπέμπω δέ, πλείστα ἄλλα παραλείπων, καὶ πρὸς τὰ γνωστὰ ἀγαλμάτια τῆς τριπλῆς Ἑκάτης¹, τὰ παρομοίας λαμπάδας φέροντα.

ὑπολείπεται νῦν ἡ εὕρεσις τοῦ τίνος ἕνεκεν τὸν συχνὸς ὁ τύπος οὗτος τῶν δετῶν καὶ δὴ παμμεγίστων λαμπάδων ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου.

Φρονῶ ὅτι τὰ ἐξῆς χωρία ἀρχαίων συγγραφέων παρέχουσιν τὴν ζητούμενην ἐξηγήσιν.

Εὐσταθίου, Σχόλια εἰς Διονύσιον στ. 143. «Φιλίππου γὰρ (τοῦ 6') ἐν πολιορκίᾳ (τοῦ Βυζαντίου) διορύξαντος εἰσοδὸν κρυπτήν, ὅθεν οἱ ὀρύσσοντες ἔμελλον ἀφανῶς ἐξαναδῦναι τοῦ ὀρύγματος, ἡ Ἑκάτη φωσφόρος οὖσα δίδας ἐκεῖθεν ἔφηνε τοῖς πολίταις. Καὶ τὴν πολιορκίαν οὕτω φυγόντες Φωσφόριον οἱ ἐγγύριοι τὸν τόπον ἐκάλεσαν».

Ἡσυχίου τοῦ Μιλησίου, Πάτρια (Müller, Fragmenta historic. græc. IV σελ. 151): «Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ὁ Ἀμύντου παῖς γεγονώς, πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν (Βυζάντιον), διώρουξί τε καὶ παντοίοις πολεμικοῖς μηχανήμασι τοῖς τείχεσι προσπελάζων. Καὶ δὴ ἂν ταύτην ἐξεῖλε νυκτὸς ἐπιλαβόμενος ἀσελήνου καὶ ὁμβροῦ καταρραγέντος ἐξαισίου, εἰ μή τις αὐτοῖς τοῦ θείου γέγονε συμμαχία, τοὺς κατὰ τὴν πόλιν κύνας πρὸς ὕλακὴν ἀναστήσαντος, καὶ νεφέλας πυρὸς τοῖς ἀρκτοῖς ἐπαγαγόντος μέρεσιν. Ἐξ οὐπερ οἱ δῆμοι διεγερθέντες, καὶ θερμῶς τοῖς πολεμικοῖς συνενεχθέντες, ἤδη τὴν πόλιν ὑπὸ τῇ Φιλίππῳ γενομένην ἐρρύσαντο, ἀναλαβόντες τοὺς διεφθαρμένους πύργους τοῖς ἐκ τῶν τάφων παρακειμένοις λίθοις, καὶ ἀνυφάναντες τὰς ἐπάλξεις τοῦ τεύχους· οὗ δὴ χάριν Τυμβοσύνην τὸ τεῖχος ἐκάλεσαν, λαμπαδηφόρον Ἑκάτης ἀναστήσαντες ἀγαλμα. Αὐθις δὲ πρὸς ναυμαχίας τραπέντες περιφανῶς τοὺς Μακεδόνας ἐνίκησαν...»

Τὰς σωτηρίους ἄρα ταύτας λαμπάδας τῆς Ἑκάτης εἰκόνιζον ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν οἱ Βυζαντινοί. Δὲν διστάζω δὲ νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τοῦ Πίνακος 2 βυζαντιακὸν νόμισμα παρέχει

¹ Numismata græca (1700) σελ. 99, 176 κλπ.

² Eckhel, Doctrina numorum veterum τόμ. II, 27, ἴδε καὶ Sestini, Descriptio numorum veterum σελ. 47 κλπ. — Musei Sanelementiani Numismata selecta· III, σελ. 28.

³ Πολύβιος 3, 93, 4.

⁴ Ἰλιάδος Α, 553 καὶ Ρ, 663 ἐνθα ὁ σχολιαστὴς Εὐστάθιος προσθέτει «δεσμοὶ δάδων, τουτέστι λαμπάδων». — Παρ' Ἀθηναίῳ ἀναγινώσκωμεν (15 701, Α:) «ἐλάνην (λαμπάδα καλεῖ Νικανδρὸς) τὴν τῶν καλῶν δέσμη» — «ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δ' ἔκ τινων ξύλων τετμημένην δέσμη».

¹ Müller-Wieseler II, πίν. LXXI.

ἡμῖν πιθανῶς ἀντίγραφον τοῦ ἀγάλματος τῆς λαμπαδηφόρου ταύτης Ἀρτέμιδος Ἐκάτης. Πρὸς δέ, θεωρῶ ὡς πιθανόν ὅτι καὶ ἡ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο λαμπάδων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 νομίσματος θεά, εἶναι αὐτὴ ἡ Ἐκάτη ἀνάπτουσα τὰς λαμπάδας αὐτῆς ὅπως καταυγάζει τὴν ἐν νυκτὶ ἀσελήνῃ ἀπειλουμένην πόλιν διὰ τοῦ ἀπλέτου φωτὸς τοῦ διεγείραντος τοὺς πολίτας καὶ σώσαντος τὴν πόλιν.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι ὁ Vaillant ἐν ἔτει 1700 ὀρθῶς ὡς λαμπάδας περιέγραψε τοὺς προκειμένους τύπους. Τούτῳ ἠκολούθησαν καὶ τινες ἄλλοι μέχρις ὅτου ἐν ἔτει 1796 ὁ γνωστότατος ἰταλὸς νομισματικὸς Sestini, συνεταύτισεν αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀλγευστικούς κύρτους¹.

Εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ῥηθέντα προσετέθη κατόπιν ὑπὸ ἄλλων καὶ τὸ χωρίον τοῦ Στράβωνος² περὶ τῆς πλουσιωτάτης ἀλγείας τῆς πηλαμύδος ἐν τοῖς παρὰ τὸ Βυζάντιον κόλποις.

Παρατηρητέον ὅμως πρὸς τοῖς ἀνωτέρω ὅτι ἕτερα εἶναι τὰ νομίσματα ἐκεῖνα τῆς πόλεως ὧν οἱ τύποι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐν τῷ *ἰχθυόεντι*³ Βοσπόρῳ πλουσιωτάτην ἀλγείαν τῆς πηλαμύδος. Οὕτω πλὴν τοῦ τύπου τοῦ πηλαμύδα ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντος Ποσειδῶνος, ὃν εἶδομεν ἀνωτέρω, ἔχομεν πλείστους ἄλλους ὁμοίους τοῖς ἐν Πίν. 1, 24-25⁴ ἀπεικονισθεῖσιν, ἐφ' ὧν καταφανέστατα ἀπεικονίζονται δύο πηλαμύδες, μόναι ἢ περὶ δελφῖνα εἰκονίζοντα καὶ ἐνταῦθα ὡς ἀνωτέρω (σελ. 74) τὸν Βόσπορον.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ

Ἐνταῦθα μνημονεύομεν καὶ τὸ ἐξῆς νόμισμα·

Α 16. — BYZAN | TIΩN δύο λαμπάδες.

Ἄπ. Τὸ μονόγραμμα \mathfrak{P} ἐν στεφάνῳ. (Πίν. I, 10). Συλλογὴ Παρισίων.

¹ Descriptio numorum veterum σελ. 47.

² Παράγ. 320 καὶ 545.

³ Ἡροδότου 4, 88. — Ἰδ. καὶ Ἀριστοτ. 2, 380, 3 «Ἀμφὶ τε Βυζάντιον ὅσοι θάνον *ἰχθυόεσσαν* ρυόμενοι χώραν ἄνδρες ἀρήϊοι».

⁴ Ἀριθ. 24 Νόμισμα ἐκ τῆς συλλογῆς Παρισίων, κοπὴν ἐπὶ τῆς Σαβίνης. Ἀριθ. 25 Νόμισμα ἐκ τῆς συλλογῆς Hunter ἐν Γλασκώδῃ, κοπὴν ἐπὶ Φαυστίνης τῆς νεωτέρας. Ὁμοία ὑπάρχουσιν ἐν Βερολίῳ, ἐν Oxford (Bodleian Library) καὶ ἄλλαχού. Ἰδ. καὶ Dumersan Description des médailles du cab. Allier de Hauteroche σελ. 22 pl. III, 6. — Mionnet Suppl. II, 248, 261.

Τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἤδη ὑπὸ Pellerin¹ ἐν ἔτει 1763 παραδόξως πως ἐκλαβόντος τὸ κακῶς διατηρούμενον μονόγραμμα ὡς ἀλγευστικὸν ἄγκιστρον ἐξ ἐκείνων ἅτινα οἱ Βυζάντιοι θὰ μετεχειρίζοντο ἀλιεύοντες τὴν πηλαμύδα! Εἰς αὐτὸ δὲ τοῦτο ἀναφέρεται καὶ παρατήρησις τις τοῦ Sestini προσπαθοῦντος (ἐνθ. ἀνωτ.) νὰ καταστήσῃ πιστευτὴν τὴν ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Βυζαντινῶν ὑπαρξιν τύπων ἀλγευστικῶν ἐργαλείων (*altri instrumenti da pescare, come l'amo*). Τὴν ἐρμηνείαν ταύτην ἐπανέλαβον πλὴν ἄλλων ὁ Eckhel καὶ ὁ Pinder². Καὶ ὅμως νομίσματα ὅμοια τῶν συλλογῶν Λονδίνου³ καὶ Βερολίνου⁴, πρὸς δὲ τὸ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἡμῶν 1 ὑπ' ἀριθ. 11 ἀπεικονισθὲν διάφορον καὶ ἀνέκδοτον νόμισμα (ἐκ τῆς συλλογῆς Imhoof-Blumer) δεικνύουσιν ὅτι τοῦτο οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ βεβαίως μονόγραμμα.

Τίς δ' ἡ ἔννοια τοῦ μονογράμματος τούτου μοι εἶναι δυσχερέστατον νὰ ἀποφανθῶ. Φρονῶ ὅμως ὅτι ἂν μὴ τι δηλωτικὸν ὀνόματος συμμάχου βασιλέως (π.χ. τοῦ Ροιμητάλκου), εἶναι ἴσως ἄρχοντός τινος ἐξ ἐκείνων, ὧν τὰ ὀνόματα συχνότατα εὗρηται κατὰ τοὺς αὐτοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἐπὶ τῶν μεζόνων νομισμάτων τῆς αὐτῆς πόλεως. Τοῦ ὀνόματος μάλιστα τοῦ βασιλέως Ροιμητάλκου τὸ μονόγραμμα ἐνέχει ὅλα σχεδὸν τὰ στοιχεῖα. Ἡ τέχνη δὲ καὶ τῶν δύο νομισμάτων συμφωνεῖ πληρέστατα πρὸς τὴν ἐποχὴν του. Σημειωτέον δ' ὅτι μὲ τὴν προτομὴν τοῦ βασιλέως τούτου ἔκοψαν νόμισμα οἱ Καλχηδόνιοι, οἱ πλησιέστατοι γείτονες τῶν Βυζαντινῶν, οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους διαρκῶς συμπολιτευόμενοι τοῖς Βυζαντίοις καὶ νομίσματα ὁμοιότατα κόπτοντες⁵. Εἶναι δὲ τοῦτο τὸ ἐξῆς.

Α 18. — BA ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ Κεφαλὴ τοῦ βασιλέως ἀγένειος καὶ μετὰ διαδήματος πρὸς δ.

Ἄπ. ΚΑΛΧΑΝ | ΘΝΙΩΝ. Τρίπους.

Νέον πρόσκτημα τῆς συλλογῆς Παρισίων (εὐρετήριον K. 2161).

¹ Peuples I, XXXIV, 20.

² Doctrina numorum veterum II, σελ. 27. — Pinder Annali del Instituto 1834, σελ. 307.

³ R. S. Poole, Catalogue σελ. 98, 53.

⁴ Von Sallet, Katal. σελ. 150, 75.

⁵ Ἰδ. τὴν προσεχῶς ἐκδοθησομένην μελέτην περὶ τῶν νομισμάτων τῶν Βυζαντινῶν καὶ Καλχηδονίων.

Ὁμοιον ἐδημοσίευσεν ἤδη ὁ Kenner (Saint Florian σελ. 31/35 Πίν. I, 18) ἀλλ' ἐσφαλμένως ἀναγνώσας Β(Υ) (ΡΟΙ)ΜΗΤΑΛΚΟΥ, ἔνεκεν τῆς κακῆς τοῦ νομίσματος διατηρήσεως, ἀπέδωκε τῷ Βυζαντίῳ.

Τῷ αὐτῷ Ροιμητάλκῃ ἀποδοτέα, ἴσως, καὶ τὰ δύο ἀργυρᾶ καὶ κακῶς διατηρούμενα νομίσματα τῶν Βυζαντίων, τὰ ὑπὸ τοῦ Mionnet (Description des Médailles I, 449, 149) καὶ Eckhel (Sylloge Πίν. VIII, 1. — Mionnet I, 449, 150) ἄλλοις βασιλεῦσιν ἀποδοθέντα.

ΚΑΛΧΗΔΟΝΙΩΝ ΔΑΦΝΗ ΜΑΙΝΟΜΕΝΗ

(Πιν. 2, 12).

Παράδειγμα ἐπικυροῦν τὸ ὅτι οἱ Βυζάντιοι ἠδύναντο κάλλιστα ν' ἀπεικονίσωσιν ἐπὶ τῶν ἰδίων νομισμάτων, μνημεῖον παρὰ τὴν πόλιν αὐτῶν κείμενον καὶ αὐτοῖς ἀνῆκον, ἔστωσαν τὰ ἐξῆς ἀναφερόμενα εἰς Καλχηδόνα τὴν πλησιεστάτην γείτονα τοῦ Βυζαντίου, ἧς τὰ νομίσματα καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἦσαν ὁμοιοτάτου χαρακτῆρος τοῖς τοῦ Βυζαντίου.

Δὲν παρετηρήθη δηλαδὴ εἰσέτι ὅτι συνήθης τύπος τῶν νομισμάτων τῆς Καλχηδόνης εἶνε μέγα δένδρον δάφνης, οὐδ' ἐξητήθη ἡ ἐξήγησις τῆς συχνῆς αὐτοῦ ἐμφανίσεως. Γνωρίζω ἐν τούτοις τὰ ἐξῆς νομίσματα.

1) 18. — Κεφαλὴ δαφνηφόρος Ἀπόλλωνος πρὸς δ. Ἐν τῷ πεδίῳ κλάδος δάφνης. Τὸ ὄλον ἐν κύκλῳ σφαιριδίων.

Ὅπ. ΚΑΛΧΑ | ΔΟΝΙΩΝ Δένδρον δάφνης.

Δύο κομμάτια ὧν τὸ μὲν εὔρον ἐν Γλασκώβῃ τῆς Σκωτίας (συλλογὴ Hunter ἰδ. Combe Mus. Hunter, 93) τὸ δὲ ἐν Παρισίῳ (ἰδ. Pellerin, Recueil pl. XLI, 12 καὶ Mionnet II, 422, 76).

2) 18. — ΑΥΤ . Κ . | ΟΥΗΡΟC Κεφαλὴ Δ. Οὐήρου πρὸς δ.

Ὅπ. ΚΑΛΧΑ | ΔΟΝΙΩΝ Δένδρον δάφνης (Πίν. 2, 12).

Συλλογὴ Παρισίων = Vaillant, Num. Græca σ. 63 καὶ Mionnet, Description II, 423, 83.

3) Ὁμοιον· ἀλλὰ κοπὲν ἐπὶ Κομμόδου.

Vaillant ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 69. = Mionnet, Supplément V, 27, 141.

4) Ἐτερον κοπὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, ἀλλὰ μὲ τύπον δένδρου δάφνης ἐπὶ βράχου.

Vaillant ἔνθα ἀνωτέρω καὶ Mionnet V, 27, 142.

5) Ἐτερον κοπὲν ἐπὶ Γέτα, μὲ τύπον Ἀπόλλωνος ἱσταμένου παρὰ μέγα δένδρον δάφνης.

Συλλογὴ Παρισίων. — Ἀτελῶς περιγραφέν, ἐδημοσιεύθη ἤδη ὑπὸ Vaillant, Num. Græca σελ. 117 καὶ Mionnet II, 424, 88.

6) Ἐτερον κοπὲν ἐπὶ Ἐλαγαβάλλου μὲ τύπον βωμοῦ παρὰ δένδρον δάφνης.

Συλλογὴ Παρισίων. Ἴσως εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ δημοσιευθὲν ὑπὸ Mionnet, Supplément V, 30, 159.

Ὡς εἴπομεν ἤδη ἡ τε ἀξία καὶ σημασία τοῦ τύπου τούτου παρεγνωρίσθη ἐντελῶς μέχρι τοῦδε· καὶ ὅμως μανθάνομεν ἐκ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὅτι παρὰ τὴν Καλχηδόνα ὑπῆρξε χωρὸς τις Νυμφαῖον ἢ Νυμφαῖον Καλχηδόσιον καλούμενος καὶ παρ' αὐτῷ δένδρον δάφνης· εὐμέγεθες, δάφνη Μαινομένη καλούμενον καὶ διάσημον ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς.

Ἀπολλώνιος ὁ Ρόδιος ἐν Ἀργοναυτικοῖς (I, 1360 καὶ II, 159 καὶ ἐξῆς) ὁμιλῶν περὶ τῆς παρὰ Χαλχηδόνα διαμονῆς τῶν Ἀργοναυτῶν λέγει·

ξανθὰ δ' ἐρεψάμενοι δάφνη καθύπερθε μέτωπα
ἀγχιάλῳ, τῇ καὶ τε περὶ πρυμνήσι' ἀνῆπτο,
Ὀρφεὶ φόρμιγγι συνοίμιον ὕμνον ᾄδον, κλπ.

ἦμος δ' ἡέλιος δροσέρας ἐπέλαμψε κολώνας
ἐκ περάτων ἀνίων, ἥγειρε δὲ μνηλοβοτῆρας,
δὴ τότε λυσάμενοι νεάτης ἐκ πείσματος δάφνης, κλ.

ἔνθα ὁ σχολιαστὴς παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς:

«Οὐ ποιητικῶς δὲ ἀνέπλασε τὴν δάφνην ὁ Ἀπολλώνιος, ἀλλ' ἔστιν ὄντως ἐν τῷ τόπῳ δένδρον δάφνης εὐμέγεθες, ὡς φησιν Ἀνδροίτας ὁ Τενέδιος ἐν τῷ Περίπλῳ τῆς Προποντίδος, παριστορῶν ὅτι Ἄμυκος μὲν καλεῖται τὸ χωρίον, ἔχει δὲ ἐποίκια καὶ νῦν, διέστηκε δὲ τοῦ Καλχηδονίου Νυμφαίου σταδίους πέντε. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποντικῶν ἡρῶν αὐτόθι φησὶν εἶναι Ἀμύκου, καὶ εἰ τις ἐκ τῆς δάφνης κλάδον λάβοι, εἰς λοιδορίαν ἀνίστησι».

Διονύσιος ὁ Βυζάντιος ἐν Ἀνάπλῳ Βοσπόρου ἔκδ. Wescher σελ. 30 παράγρ. XCV) Nymphæum ubi nominata Insana Laurus, apud quam aiunt Amycum Bebrycum regem habitasse pugillatus

pugna omnibus suae ætatis hominibus præstantem, nisi a Polluce victus fuisset, Jovis et Ledæ filio. Ille enim in expeditione Colchica ex provocatione confligit cum Polluce, ab eodemque Polluce periit, pœnasque dedit in externos crudelitatis, exortaque fuit planta illius insanix insigne divinius quam humana mens assequi queat. Nam si quis hanc laurum intulerit in convivium, convivas simili insania afficiet, et contumelia implebit. κλπ.

Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν λέξει Δάφνη: «Ἔστι καὶ λιμὴν Δάφνη Μαινομένη ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι».

Ἀνωνύμου Περίπλους (Müller, Geogr. græc. minores I, σελ. 422): «Ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ εἰς λιμένα Δάφνης τῆς Μαινομένης τὸ νῦν λεγόμενον Σωσθένιον στάδια μ'».

Εἰς τὸ πολυθρύλητον ἄρα τοῦτο δένδρον ἀναφέρονται οἱ τύποι τῶν Καλχηδονικῶν νομισμάτων καὶ δὴ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἡμῶν ἀπεικονισθεὶς, κατάδηλος δ' εἰς τὸ ἐξῆς ἡ σπουδαιότης αὐτῶν.

ΕΤΕΡΑ ΤΙΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ
ΧΡΥΣΟΝ ΚΕΡΑΣ, ΟΒΕΛΙΣΚΟΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΛΕΩΝ κλ.
(Πιραξ 1, 4, 5).

Ἐπὶ τοῦ πίνακος 1 ἀπεικονίσθησαν κατὰ χρονολογικὴν τάξιν πλὴν τῶν ἄνω καὶ τὰ ἐξῆς ἀξιόλογα νομίσματα τῶν Βυζαντιῶν.

Χ 26. — Κεφαλὴ Δῆμητρος¹ πρὸς δ. στάχυσιν ἐστεμμένη καὶ διὰ καλύπτρας διαφανοῦς κεκαλυμμένη.

Ὅπ. ΒΥΖΑΝ Δ., ΕΠΙ ΛΥΚΟ . . ἄρ., Κέρας πλῆρες καρπῶν (Πίν. 1, 4).

Νόμισμα ἀνέκδοτον, τῆς ἐν Ὁξωνίᾳ Βοδλείανης συλλογῆς (ἐν τῇ Bodleian Library). Πιθανῶς ὁ τύπος τοῦ κέρατος ἀναφέρεται εἰς τὸ διάσημον χρυσοῦν κέρας τοῦ Βυζαντίου ὅπερ οὕτω ἐκαλεῖτο κατὰ τὸ ἐμφερὲς τοῦ σχήματος².

¹ Ἐν σχέσει πρὸς τὴν κεφαλὴν ταύτην ὑπενθυμίζω τὸ ἐξῆς χωρίον Διονυσίου τοῦ Βυζαντίου (Ἀνάπλους σελ. 7, παράγρ. XIII) «Μικρὸν δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ Δῆμητρος καὶ Κόρης παράλληλα (τεμένη)».

² Διονυσίου Βυζαντίου, Ἀνάπλους σελ. 4, V. ἴδε καὶ Plin. 4, 18 § 46: «Promontorium Chrysoceras, in quo oppidum Byzantium». — Ἡσύχιος ὁ Μιλήσιος ἐν Müller, Fragmenta Histor. græc IV, 148, ἔκδ. Didot. «παρὰ δὲ τὸν Σεμέστρης βωμόν τὴν λεγομένην Κερόεσσαν ἀπεκύησε κόρην (ἡ Ἰώ), ἐξ ἧς Κέρας ὁ τόπος ὠνόμασται. Ἄλλοι δὲ μᾶλλον τῇ θέσει τοῦ χωρίου τοῦνομα προστιθέασιν.

Χ 28. — Κεφαλὴ δαφνηφόρος Ἀπόλλωνος, πρὸς ἄριστ.

Ὅπ. ΒΥΖΑΝΤΙ Δ., ΕΠΙ ΜΕΝΕΚ ἄρ. Ὁβελίσκος ἐπὶ στρογγύλης βάσεως. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς σχῆμα παρεμφερὲς μὲ τὸ ἡμίτομον ὡσ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. τρίπους καὶ Κ.

Νόμισμα ἐπίσης ἀνέκδοτον τῆς ἐν Παρισίῳ συλλογῆς (Πίν. 1, 5).

Ὅμοιον, ἀλλὰ μὲ τὸ ἐπικείμενον ὦν καταφανέστερον καὶ ἄνευ τρίποδος ἐν τῷ πεδίῳ, ἐδημοσίευσεν ὁ Combe, Mus. Hunter 75, 20, XIII, 24 = Mionnet Suppl. II, 241, 216.

Εἰκάζω ὅτι καὶ ὁ τύπος οὗτος ἀναφέρεται ἴσως εἰς ἐν τῶν γνωστῶν μνημείων τῆς πόλεως, τοὺς χαλκοὺς δηλαδὴ ὀβελίσκους τῶν καμπτήρων τοῦ ἵπποδρομίου τῆς πόλεως, τῶν δηλούντων τὰ τῶν ἐφόρων γνῶρίσματα διὰ τῶν ἐπικειμένων ὦν¹. Ὁ ἐν τῷ πεδίῳ τρίπους ἀναφέρεται ἴσως εἰς τὰ τῆς νίκης ἄθλα, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς κυρίας ὀψεως τοῦ νομίσματος τύπος Ἀπόλλωνος ὑπενθυμίζει ἡμῖν ὅτι ὁ θεὸς οὗτος ἐλατρεύετο πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡς προστάτης τῶν γυμνασίων καὶ παλαιστῶν, τῆς πυγμῆς ἢ τοῦ δρόμου (δρομαῖος)³.

Τὰ ἐν Πίν. 1, 12-15 ἀπεικονισθέντα νομίσματα, ἐξαίρεσει τοῦ τελευταίου οὐτινος ἢ τοῦ τύπου κυνὸς στρουθοκάμηλον διώκοντος σημασία, ἐντελῶς ἄγνωστος, ἐμοὶ τοῦλάχιστον, δὲν ἔχουσιν οὐδὲν ἕτερον τὸ ἔκτακτον ἢ τὴν θαυμασίαν αὐτῶν διατήρησιν. Κυρίως ἢ ἐπὶ τοῦ ἐνός κεφαλὴ τῆς Ἀρτέμιδος, εἶναι ἐκ τῶν καλλίστων τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν τὰ νομίσματα ταῦτα ἐκόπησαν.

Ἐλατρεύετο δ' ἡ Ἀρτεμις ἐν Βυζαντίῳ ὡς Ὀρθωσία³, Φωσφόρος⁴ καὶ Ἐκάτη⁵. Διόνυσου δὲ ναὸν ἐν Βυζαντίῳ (Πίν. I, 14-15) ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος (IV, 87). Ὁ δ' Ἑρμῆς (Πίν. I, 12), ἔδωκε

¹ Ἡσύχιος Μιλήσιος (ἐν Fr. hist. gr. IV, p. 153) «καὶ τὸν τούτῳ πλησιάζοντα χώρον τῆς ἵπποδρομίας, τοῖς τοῦ Διὸς ἀνακείμενον κούροις, ἱκρίοις τε καὶ στοαῖς διακοσμήσαντος ἐνθα καὶ νῦν οἱ καμπτήρες δηλοῦσι τὰ τῶν ἐφόρων γνῶρίσματα διὰ τῶν ἐπικειμένων ὦν τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις». — Γ. Κωδινός, ἔκδ. Βόννης, σελ. 54 «καὶ τῶν καμπτήρων οἱ λίθινοι κίονες, καὶ οἱ χαλκοὶ ὀβελίσκοι τῶν καμπτήρων».

² Πλουτάρχου, Συμποσ. 8, 4, 4.

³ Ἡροδότου IV, 87.

⁴ Διονυσίου Βυζαντίου Ἀνάπλους σελ. 15, π. XXXVI. — Ἡσύχιος ὁ Μιλήσιος (Fragm. histor. græc. IV, 149).

⁵ Ἰδ. ἄνωτέρω.

τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸν χώρον ἔνθα ὁ Βόσπορος στενωτάτος¹.

Χ 29.—ΑΥΤΟ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΚΑΙ. ΓΕΒ. ΓΕΡΜ. | ΔΑΚΙ. Κεφαλὴ δαφνηφόρος Τραϊανοῦ πρὸς δ.

“Οπ. ΕΠΙ ΤΡΑΙΑΝΟΝ ΚΑΙ. ΤΟ Γ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ
Περικεφαλαία μετὰ παραγναθίδων καὶ λόφου λέοντι κεκοσμημένου (Πίναξ 1, 21).

Τὸ νόμισμα τοῦτο περιεγράφη ἤδη ὑπὸ Mionnet (*Supplément* II, 246, 248), ἀπεικονίζομεν ὅμως ἐνταῦθα τὸν ὀπίσθιον τύπον αὐτοῦ, ἵνα παρατηρήσωμεν ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ λέοντος δι’ οὗ κοσμεῖται τὸ κράνος, δὲν εἶναι ἴσως ἐντελῶς ἀπίθανος ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν διάσημον στρατηγὸν Λέοντα «*ἄνδρα Βυζαντίων πρῶτον ἀρετῇ*»² τὸν τὸ Βυζάντιον κατὰ Φιλίππου ἐπιτυχῶς ὑπερασπίσαντα.

Περίεργός καὶ ἀπροσδόκητος ἐφάνη ὁ ἀπεικονιζόμενος τύπος τῆς Εὐρώπης ἐπὶ ἐτέρου νομίσματος τῶν Βυζαντίων (Πίν. I, 19)· εὐρίσκω ὅμως χωρίον τι ἐξ οὗ καταφαίνεται, ὅτι, εἰς μεταγενεστέρους πούλάχιστον χρόνους, ὑπῆρχον ἐν Βυζαντίῳ παραδόσεις πρὸς τὴν ἀρπαγὴν τῆς Εὐρώπης ὑπὸ τοῦ Διὸς τὸν Βόσπορον σχετίζουσιν³.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΛΑΙΑΙΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΟΝΩΝ

(Πίναξ 2, 17).

Μεθ’ ὅλας τὰς ἀξιολόγους ἐργασίας τὰς μέχρι τοῦδε δημοσιευθείσας περὶ τῶν νομισμάτων τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας, πλεῖστα εἰσέτι ἀπομένουσιν ἐν αὐτοῖς τὰ ἐντελῶς σκοτεινὰ καὶ ἀβεβαία. Ἐκ τῶν μᾶλλον δὲ λυπηρῶν εἶναι ἡ ἀβεβαιότης ἡ ἐπικρατοῦσα περὶ τὴν ἀπόδοσιν πληθῆος ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων νομισμάτων τῆς τάξεως τῶν λεγομένων *θρακομακεδονικῶν* ὧν τὰ πλεῖστα εἰσὶν ἐκ τῶν μεγίστων, σπανιωτέρων καὶ σπουδαιοτέρων ἀργυρῶν. Τὸν ἀκριβέστερον κατάλογον τούτων ἐδημοσίευσεν ὁ Imhoof-Blumer, ἐν τῇ σοφῇ αὐτοῦ συγγραφῇ *Monnaies grecques*, ἐν σελ. 98-114. Μεταξὺ δ’ αὐτῶν τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσιν τὰ δεκάδραχμα, τὰ ἐφ’ ἑνὸς μὲν ἄνδρα ὀδηγοῦντα

ἄμαξαν ὑπὸ βοῶς συρομένην, ἐφ’ ἐτέρου δὲ τρισκελὲς ἢ πῆγασον ἢ ἕτερόν τι ὡς τύπον φέροντα.

Τὸ κύριον αἷτιον τῆς ἀποτυχίας πασῶν τῶν μέχρι τοῦ νῦν προταθεισῶν ἀποδόσεων ἐστὶν ἡ ὁλοσχερὴς ἔλλειψις ἐπιγραφῶν ἐπὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος νομισμάτων. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ τὸ ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου ὑπὸ τοῦ κ. B. V. Head¹ περιγραφρὸν καὶ ἀπεικονισθὲν νόμισμα,

ὅπερ καὶ ἐνταῦθα ἀπεικονίζομεν φέρον κάτω τῆς ἀμάξης ἐπιγραφὴν ἣν ὅμως δὲν κατῴρθωσεν οὐδ’ ἄλλος τις, οὐδ’ ὁ ἐκδότης ν’ ἀναγνώσῃ, ὁ τάξας τὸ νόμισμα μεταξὺ τῶν ἀβεβαίων τῶν βασιλέων Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ δὴ παρὰ τοῖς νομίσμασιν τοῦ Δερρονίκου.

Εὐτυχῶς ἐρευνῶν πρὸ ἔτους τὴν ἐν Παρισίῳ νομισματικὴν συλλογὴν, εὗρον, μεταξὺ τῶν ἀβεβαίων τῆς Μακεδονίας τεταγμένον, ἕτερον ἀκριβῶς ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, οὗ τινος ὁ μὲν ἐφ’ ἐτέρου τύπος πηγᾶσου, ἐντελῶς ἀποτετριμμένος (ἐξ οὗ καὶ ἡ μεγάλη διαφορὰ τοῦ βάρους, τούτου ὄντος μόλις γραμμ. 31, 94), ὁ δὲ κύριος τύπος, ὁ ἐπὶ τοῦ Πίνακος 2 ὑπ’ ἀριθ. 17 ἀπεικονισθείς, πληρέστερον διατηρούμενος.

Τὴν ἐπιγραφὴν ἀμφοτέρων ἀναγινώσκω ἀδιστάκτως ΛΑΙ|ΑΙ = Λαιαί[ων], ἀποδίδω ἐπομένως τὰ προκείμενα νομίσματα τῷ παιονικῷ ἔθνει τῶν Λαιαίων², τῶν εἰς τὰ βορειότατα τῆς Μακεδονίας, ΒΔ τοῦ Γαρίσκου καί, πιθανῶς, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Στρυμόνος οἰκούντων, τῶν μόνον³ ὑπὸ Θουκυδίδου ἀναφερομένων, καὶ δὴ ἐν τῷ ἐξῆς χωρίῳ (2, 95-96):

«Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τούτου ἀρχομένου, Σιτάλκης ὁ Τήρειω Ὀδρύσης,

¹ Πολύβιος IV, 43.

² Πλουτάρχου *Φωκίων* 14, *Νικίας* 22. Ἡσύχιος *Μιλήσιος* ἐν *Fragm. histor. græc.* IV, σελ. 151. Σουῖδας ἐν λ. Λέων κτλ. — Müller *Fragm. hist.* II, σελ. 328.

³ Χρον. Συμῶν Διογέτους παρὰ C. Müller *Geogr. Græci min.* II, 8. Πρβλ. καὶ Διον. Βυζ. σελ. 18, XLV.

¹ Catalogue of Greek Coins, Macedonia etc. 1879 σελ. 151—καὶ ἐν *Historia Numorum* σελ. 180.

² Ἴδε Forbiger, *Handbuch d. Geogr.* III, 1071

³ Ἴδε καὶ Στέφανον Βυζάντιον ἐν λ. Λαιαῖοι, ἔθνος Παιονικόν, Θουκυδίδης δευτέρῃ.

Θρακῶν βασιλεὺς, ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου, Μακεδονίας βασιλέα, καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, . . . ἀνίστησιν οὖν ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὁρμώμενος πρῶτον μὲν τοὺς ἐντὸς τοῦ Αἰῶνι . . . ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας καὶ Λαιαίους καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικά, ὧν ἦρχε — καὶ ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν — μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὅς ἐκ τοῦ Σκυρίου ὄρους δι' Ἀγριάνων καὶ Λαιαίων ῥεῖ, ὠρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς Παίονας αὐτονόμους ἤδη».

Ἡ τε τέχνη τῶν νομισμάτων, τό τε βάρος καὶ ἡ γνωστὴ προέλευσις τῶν ὁμοίων, πληρέστατα συμφωνοῦσι τῇ ἀποδόσει ταύτῃ, προστιθεμένου οὕτω οὐχὶ μόνον νέου ἐν τῇ νομισματικῇ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ στοιχείου σπουδαίου πρὸς ἀναγνώρισιν πληθύος ἄλλης τῶν λεγομένων θρακομακεδονικῶν νομισμάτων, κυρίως ἐκείνων τῶν τύπων πηγάσου ἐπικεχαραγμένων.

ΠΟΝΤΟΣ Ο ΕΥΞΕΙΝΟΣ

(*Plin* 2, 13).

Ἡ νομισματικὴ συλλογὴ τῶν Παρισίων ἀπέκτησεν νεωστὶ τὸ ἐξῆς νόμισμα.

Χ 30. — Μ. ΙΟΝΛΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙΣΑΡ
Προτομὴ Φιλίππου τοῦ νεωτέρου πρὸς δ., ταύτης δ' ἀντιμέτωπος προτομὴ Διὸς Σεράπιδος.

Ὅπ. ΤΟΜΕΩΣ ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝ|ΤΟΥ Ἡ πόλις Τόμις (ἡ Τόμοι) ὡς γυνὴ ἱσταμένη κατὰ μέτωπον, τειχοστεφής, τὴν δεξιὰν ἐπὶ σκήπτρου στηρίζουσα, τῇ δ' ἀρ. μέγα κέρας ἀφθονίας πληρὲς καρπῶν φέρουσα. Δεξ. παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς ἀνὴρ γυμνὸς πωγωνοφόρος καὶ κερασφόρος, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐξερχόμενος, καὶ μόνον κατὰ τὸ ἄνω ἡμισυ τοῦ σώματος ὁρατός, τῇ δεξιᾷ τὰς κνήμας τῆς πόλεως ψάων (Πίναξ 2, 13).

Ὅμοιον νόμισμα κέκτηται καὶ ὁ ἐν Βρουνσβίχ τῆς Γερμανίας συλλογεὺς Ἀρθούρος Löbbecke· ἕτερα δὲ μετὰ τοῦ αὐτοῦ τῆς πόλεως τύπου, ἀλλὰ ἐπὶ Καρακάλλα, Πλαυτίλλης καὶ Μαξιμίνου κοπέντα, ἐδημοσίευσαν οἱ von Sallet¹ καὶ R. S. Poole² Ὁ τελευταῖος ὀρθῶς ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ κέρατα τοῦ

περιέργου πωγωνοφόρου ἀνδρὸς ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν δύο χηλῶν θαλασσίου καρκίνου. Καὶ ὁ μὲν von Sallet θεωρεῖ τὴν μορφήν ταύτην ὡς ποτάμιον θεὸν (Flussgott), ὁ δὲ R. S. Poole, μᾶλλον ἀορίστως, ὡς ἔνυγρον θεὸν (Watergod), οὐδέτερος δμως ὠνόμασεν αὐτόν.

Ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω οὐδεμίαν ἔχομεν παράστασιν ποταμίας ἢ λιμναίας θεότητος, χηλὰς καρκίνου ἀντὶ τῶν συνήθων ταύρου κεράτων φέρουσαν. Ἀπ' ἐναντίου δὲ γνωστότατοι εἰσὶν οἱ τῆς θαλάσσης¹ νομισματικοὶ τύποι, οἱ ἀκριβῶς τοιαύτας χηλὰς θαλασσίου καρκίνου ἀντὶ κεράτων φέροντες. Χαρακτηρίζουσιν ἄρα αἱ χηλαὶ αὗται ἐνάλιόν τινα καὶ οὐχὶ ποτάμιον θεόν.

Ἐντεῦθεν φυσικωτάτῃ ὁλως ἐστὶν ἡ σκέψις ὅτι ὁ τοὺς πόδας τῆς πόλεως ψάων θεὸς οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ προσωποποίησις τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τοῦ πράγματι τοὺς πόδας τῆς πόλεως διὰ τῶν ὑδάτων αὐτοῦ λούοντος, τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον ἡ πόλις Τόμις καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν αὐτῆς νομισμάτων αὐτοκαλεῖται ΜΗΤΡΟ-ΠΟΛΙΣ ΠΟΝΤΟΥ.

Τὸ προκείμενον ἄρα νόμισμα παρέχει τὴν πρώτην καὶ μόνην γνωστὴν εἰκόνα τοῦ Εὐξείνου Πόντου ὅστις καὶ ἐν τῇ μυθολογίᾳ, ἂν καὶ σπανιώτατα, προσωποποιεῖται. Οὕτω διηγεῖται ἡμῖν Διονύσιος ὁ Βυζάντιος² ὅτι «πέλαγός ἐστιν ὁ Πόντος ὁ Εὐξείνος, μεγέθει τῶν ἄλλων πλεῖστον, ὅσα μὴ πρὸς τὴν ἔξω θάλασσαν ἰσώσασθαι· μόνῃ δ' ὑπὲρ αὐτὸν ἀνακέχεται λίμνη Μαιώτις, ἣν μητέρα καὶ τροφὸν τοῦ Πόντου κατεφήμισε λόγος, ἐκ παλαιᾶς μνήμης παραδεδομένος»³.

ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ

(*Plin* 2, 28).

Ὁ Imhoof-Blumer, ἐν πραγματείᾳ ἐσχάτως δημοσιευθείσῃ⁴ εἰκάζει ὅτι τύποι τινὲς νομισμάτων ἐν Λαοδικείᾳ ἐπὶ Καρακάλλα κοπέντων, εἰσὶν πιθανῶς ἀντίγραφα τοιχογραφιῶν. Τοιοῦτον τι, ἐφ'

¹ Beschreibung der antiken Münzen I, σελ. 92, 14.

² The Tauric Chersonese — Mæsia σελ. 57, 26 καὶ σελ. 61, 48, 51. Ἐν τῇ περιγραφῇ τοῦ ἀρ. 48 διαγραφτέα ἡ λέξις ithyphallic. Πρόκειται περὶ ἀπλῆς πτυχῆς τοῦ χιτῶνος παραγνωρισθείσης.

³ Von Sallet, Beschreibung der antiken Münzen I, σελ. 215.

⁴ Ἴδε καὶ τὸ μέγα χαλκοῦν νόμισμα τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, τὸ ἐν Λαοδικείᾳ ἐπὶ Καρακάλλα κοπέν, μὲ τύπον Γῆς καὶ θαλάσσης.

² Ἀνάπλους ἐκδ. C. Wescher 1874.

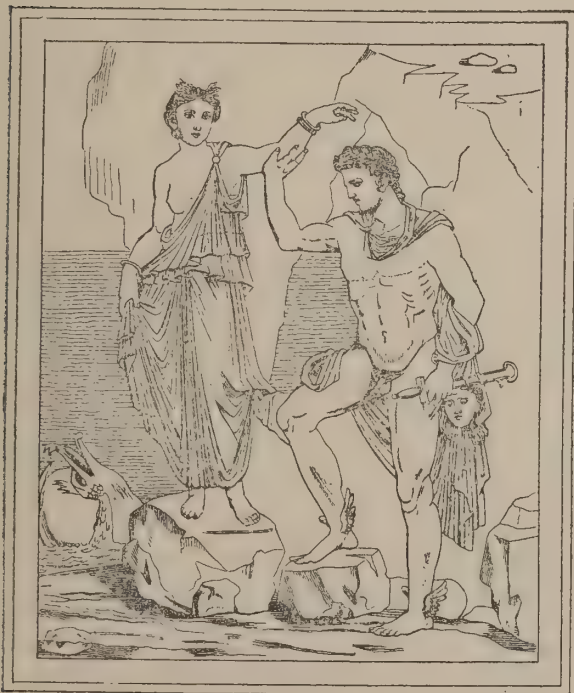
³ Ἴδε καὶ Ἡροδότου 4, 86. — Διονύσιος ὁ Περιηγητής· στ. 165.

⁴ Jahrbuch d. Arch. Instit. Τόμ. III, 1888, σελ. 290.

ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, δὲν ἐβεβαιώθη εἰσέτι, οὐδὲ περὶ ἄλλων νομισμάτων προκειμένου, ἂν καὶ πιθανώτατον, ἀφοῦ δὲ τόσων καὶ τόσων ἀρχιτεκτονικῶν καὶ γλυπτικῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος ἀντίγραφα διέσωσαν ἡμῖν τὰ νομίσματα. Ἐπομένως εὐχαρίστως δημοσιεύω ἐνταῦθα τύπον νομίσματος περὶ οὗ μετὰ βεβαιότητος δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ἀντίγραφον τοιχογραφίας καὶ δὴ καὶ ἄλλοθεν γνωστῆς.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμισμα ἐκόπη ἐν Δεουέλτῳ, πόλει θρακικῇ, ἐπὶ Τρανκυλλίνης, ἀνῆκε δ' ἄλλοτε τῇ συλλογῇ Allier de Hauteroche, νῦν δὲ τῇ τῶν Παρισίων. Ὁ Mionnet ἐδημοσίευσεν ἤδη αὐτό¹, περιγράφας ὁμῶς λίαν ἐσφαλμένως. Βραδύτερον ὁ Du Mersan² περιέγραψεν ὀρθῶς τὴν παράστασιν ἀναγνωρίσας ὡς ἀναφερομένην εἰς τὸν Περσέα τὴν Ἀνδρομέδαν λυτροῦντα.

Ἀπεικονίζων ἐνταῦθα (Πίν. 2, 28) ἐκ νέου τὸν κύριον τύπον τοῦ νομίσματος, ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς τελείας καὶ μέχρις τῶν ἐλαχίστων ταυτότητος αὐτοῦ πρὸς γνωστοτάτην Πομπηϊανὴν τοιχογραφίαν, ἥς ἐν σμικρῷ ἀναδημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἀπεικόνισιν συγκρίσεως χάριν.

¹ Supplément, II, 296. 574.

² Cabinet Allier de Hauteroche σελ. 23 n° 1029. pl. III, 40.

Ὡς βλέπει πᾶς τις, ἐν τε τῇ τοιχογραφίᾳ καὶ τῷ νομίσματι, ἡ Ἀνδρομέδα κατέρχεται βράχου, τῇ δεξιᾷ πτυχήν τοῦ χιτῶνος ἀνέχουσα, τὴν δ' ἀριστερὰν ὑποβασταζομένην ὑπὸ τῆς δεξιᾶς τοῦ Περσέως ἔχουσα καὶ ὑψοῦσα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἥρως, ἰστάμενος πρὸς ἄρ., φέρει χλαμύδα, ὅπισθεν καταπίπτουσιν, ἥς καὶ μέρος καλύπτει τὸν ἀριστερόν αὐτοῦ βραχίονα, οὐτινος ἡ χεὶρ κρατεῖ τὴν ἄρπην καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Ἐτέρᾳ δὲ πτυχῇ τῆς χλαμύδος καταπίπτει ἐμπλακείσα τῷ δεξιῷ σκέλει, τοῦ δεξιοῦ ποδὸς βαίνοντος ἐπὶ βράχου ὀλίγον τι μικροτέρου ἐκείνου ἐφ' οὗ βαδίζει ἡ κατερχομένη Ἀνδρομέδα. Ἐν δὲ τῷ πεδίῳ ἄρ. κατὰκειται, νεκρὸς ἤδη καὶ ἀπολιθωθείς, ὁ θαλάσσιος δράκων (ὀλίγον τι δυσδιάκριτος ἐπὶ τοῦ νομίσματος).

Οὐδεμία ἄρα ἀμφιβολία ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοιχογραφίας πιστῶς ἐπὶ νομίσματος ἀντιγραφείσης. Ἡ βεβαιότης αὕτη, ὅτι δηλαδὴ νομισματικοὶ τύποι δύναται νὰ ὦσιν ἀντίγραφα τοιχογραφιῶν, εἶναι σπουδαιοτάτη, ὡς πᾶς τις ἔννοεῖ, διὰ τε τὴν ὀρθοτέραν ἐκτίμησιν πολλῶν ἄλλων νομισματικῶν τύπων καὶ διὰ τὴν χρονολόγησιν ἄλλων τινῶν τοιχογραφιῶν περὶ ὧν ἐς ἄλλοτε.

ΤΑ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

(Πίναξ 2, ἀριθ. 20).

Ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ροπῆς ἣν ἔσχον τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἐπὶ τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, ἐμπνεύσαντα τοὺς μεγίστους τῶν καλλιτεχνῶν (ὑπενθυμίζω τὸν Ὀλύμπιον Δία τοῦ Φειδίου), οὐδεὶς σχεδὸν ἐζήτησέ ποτε νὰ ἀνέυρῃ τοιαύτην τινὰ ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν τοὺς πολλάκις θαυμασίους καὶ ἀνυπερβλήτους τὴν καλλονὴν τύπους τῶν νομισμάτων τῆς πέμπτης, τετάρτης καὶ τρίτης πρὸ Χ. ἑκατονταετηρίδος, χαράξαντων καλλιτεχνῶν. Ἐπιφυλασσόμενος νὰ γράψω ἄλλοτε ἐκτενέστερον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ὅπως δείξω μέγαν ἀριθμὸν νομισματικῶν τύπων πληρέστατα συμφωνούντων πρὸς τὰ ὁμηρικὰ κείμενα, ὑπενθυμίζω ἐνταῦθα στίχους τινὰς ὁμηρικούς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν τύπον τοῦ ὠραίου καὶ ἀνεκδότου ἀργυροῦ νομίσματος τῆς θρακικῆς πό-

λεως Μαρωνείας (Πίναξ 2, 20), ὅπερ ἀπετύπωσα ἐν τῇ ἐν Λονδίῳ συλλογῇ τοῦ Sir Eduard Bunbury. (Ἐπιγραφή ΕΠΙ ΝΕΟΜΗΝΙΟ περὶ πλαίσιον τετράγωνον ἐκ γραμμῆς ἐν ᾧ κλῆμα ἀμπέλου μετὰ τεσσάρων σταφυλῶν). Τίς βλέπων τὸν κύριον τύπον τοῦ νομίσματος τούτου¹, τὸν τοὺς χαλινούς αὐτοῦ ἀπορρήξαντα καὶ θέοντα ἵππον, δὲν θ' ἀναμνησθῇ ἀμέσως τοὺς ἐξῆς στίχους τῆς Ἰλιάδος² ὡς τοὺς πιθανώτατα τὸν καλλιτέχνην ἐμπνεύσαντας;

ὥς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
δεσμὸν ἀπορρήξας θεῖη πεδίοιο κροαίνων,
εἰωθὼς λούεσθαι ἐύρρεϊος ποταμοῦτο,
κυδιῶν· ὕψου δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ῥμοῖς ἀίσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐφει πεποιθώς,
ρίμῳ ἔγοῦνα φέρει μετὰ τ' ἥθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὥς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κτλ.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΩΣ ΠΑΡΙΣΑ

Ὅτι τύποι νομισμάτων ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε πάρισα (pendants), παρετήρησαν ἤδη, ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, μόνοι οἱ W. Greenwell³ καὶ Imhoof-Blumer⁴. Τοῦ διὰ τε τὴν ἐρμηνείαν τῶν τύπων καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς τεχνικῆς αὐτῶν ἀξίας σπουδαιωτάτου τούτου ὅσον καὶ σπανίου πράγματος, δημοσιεύω ἐνταῦθα τρία νέα ὅπως παραδείγματα.

Α') ΝΥΜΦΑΙ ΟΡΧΗΣΤΙΚΑΙ

(Πίναξ 2, 21-22).

Ἀδδῆρων Θράκης δίδραχμα δύο, ἐκ τῶν σπανιωτάτων, τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς ἐποχῆς καὶ ἔτους ἀμφοτέρω ὡς κοπέντα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος (ΕΠΙ ΜΟΛΠΑΓΟΡΕΩ). Ἀπόκεινται δέ, τὸ μὲν βάρους γρ. 12,56, (Πίν. 2, 21) ἐν τῇ συλλογῇ Παρισίων καὶ εἶναι ἀνέκδοτον, τὸ δὲ (Πίν. 2, 22) ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, δημοσιευθὲν ἤδη ὑπὸ τοῦ R. S. Poole⁵. Ἀμφοτέρα φέρουσιν ἐφ' ἐνὸς μὲν

τὸν συνήθη τῆς πόλεως τύπον, δηλαδή γρύπα πρὸς ἄρ. ἱστάμενον, τὸν δεξιὸν πόδα ἀπειλητικῶς ἐγείροντα, τὰς πτέρυγας λείας καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς κεκυρτωμένας ἔχοντα, ἐφ' ἑτέρου δὲ τὸν αὐτὸν τύπον ἤτοι κόρην ὀρχουμένην βραχὺν χιτῶνα φέρουσιν καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καλαθίσκον. Ἀμφοτέραι ἐγείρουσι τὴν μὲν τῶν χειρῶν ὑπὲρ τὸ πρόσωπον, τὴν δ' ἑτέραν ἔχουσι παρὰ τὴν ὀσφύν. Ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἔγκειται ἐν τούτῳ· ὅτι ἡ μὲν πρὸς δεξιὰ ἡ δὲ πρὸς ἀριστερὰ ὀρχεῖται. Εἰσὶν ἄρα ἐν στάσει οὕτω συμμετρικῇ καὶ παρεμφερεῖ ὥστε ἀδύνατον νὰ μὴ παραδεχθῇ τις ἀμέσως ὅτι οἱ τύποι οὗτοι ἀπὸ σκοποῦ καὶ συγχρόνως ὡς πάρισα χαραχθέντες ἐκόπησαν.

Τοῦτο ἄλλως τε δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν παρὰ ἑτέροντες ἐνταῦθα πρὸς σύγκρισιν, ἀναπαράστασιν ἐν σμικρῷ τῶν δύο πλευρῶν βωμοῦ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς κόρας παριστῶντος (Bouillon, Mus. d. ant. III, 5), κυρίως δὲ παραπέμποντες εἰς τὴν νεωστὶ ἐκδοθεῖσαν συγγραφὴν τῶν O. Benndorf καὶ G. Niemann, Das Heroon von Gjölbaschi — Trysa (I, Theil, σελ. 58· 1889) ἐνθα δημοσιεύεται πύλη ἥς ἀμφοτέραι αἱ παραστάδες κοσμοῦνται συμμετρικῶτα διὰ δύο καθ' ἑκατὰ ταῖς προκειμέναις ὁμοίων μορφῶν, ἀρρένων ὁμοῦς.

Τίς ἀκριβῶς ἡ σημασία τῶν ὀρχηστρίδων τούτων, εἶναι ἄγνωστον. Ἄλλοτε τὰς ἀπεκάλουν ἱεροδούλους, νῦν δὲ Kalathiskos-Tänzerinnen. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι αἱ κόραι αὗται εἰσὶν οὐχὶ γυναικες θνηταί, ἀλλὰ νύμφαι, χαρακτῆρος ὀρχηστικοῦ καὶ

¹ Παράβαλε καὶ τὸ παρόμοιον νόμισμα τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, (Thrace σελ. 126) ὃ δὲ τύπος κατὰ πολὺ ζωηρότερος καὶ συμφωνότερος πρὸς ὅσα λέγομεν ἐνταῦθα.

² Z. 506. κ. ε.

³ The electrum coinage of Cyzicus σελ. 63.

⁴ Jahrbuch d. arch. Instit. τόμ. III 1888, σελ. 290.

⁵ Catalogue σελ. 70,35. Ἔτερα δύο ὅμοια ἴδε παρὰ von Sallet, Beschreibung der antiken Münzen I, σελ. 106, 67-68, πίν. IV, 38· ἴδε καὶ Millingen Syllogue of ancient coins σελ. 63.—

Cavedoni, Bullettino dell' Inst. 1850, σελ. 11; Annali, 1861, — von Sallet, Zeitschrift für Numismatik III, 48.

καθ' ὅλα ἀνάλογοι τῶν κρητικῶν Κουρήτων. Πλὴν πολλῶν ἄλλων, ἐκτενῶς περὶ αὐτῶν ἔγραψαν πρὸ χρόνων μὲν ὁ Stephani¹, ἅπαντα τὰ πολυπληθῆ ὅμοια μνημεῖα συλλέξας, ὅλως δ' ἐπ' ἐσχάτων ὁ F. Hauser².

Β') ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΑΡΤΕΜΙΣ

(Πίναξ 2, 23-24).

Ἔτερα δύο διδραχμα τῆς αὐτῆς πόλεως, ἐποχῆς δὲ κατὰ τινα μόλις ἔτη μεταγενεστέρας τῆς τῶν προηγουμένων, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς τέχνης τοῦ ἐπ' ἀμφοτέρων πρὸς ἀρ. κεκλιμένου γρυπός, οὕτινος τὸ πτέρωμα φυσικὸν καὶ οὐχὶ ὡς ἐκείνων συμβολικόν.

Ἀμφότερα, ὄντα ἐκ τῶν σπανιωτάτων καὶ πολυτίμων, εὔρον καὶ ἀπετύπωσα ἐν τῇ Βρεττανικῇ συλλογῇ· καὶ τὸ μὲν μὲ τύπον Ἀρτέμιδος κοπὲν ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκράτους βαρύνει γραμ. 10,40 καὶ ἐδημοσιεύθη ἤδη³, τὸ δὲ μὲ τύπον Ἀπόλλωνος (Πίναξ 2, 24), κοπὲν ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιάνακτος, εἶναι εἰσέτι, ἂν δὲν ἀπατώμαι⁴, ἀνέκδοτον.

Ὅτι οἱ τύποι τῶν περικαλλῶν τούτων νομισμάτων ἀποτελοῦσι *πάρισα*, εἶναι τόσον καταφανὲς τῷ ὀρῶντι μετὰ τὰ περὶ τῶν δύο προηγουμένων λεχθέντα, ὥστε φρονῶ ὅτι πᾶσα περαιτέρω ἀνάπτυξις ἀποβαίνει ἐντελῶς περιττή.

Γ') ΚΑΠΑΝΕΥΣ ΚΑΙ ΠΥΛΗ

(Πίναξ 2, 15-16).

Τὰ προηγούμενα δύο παραδείγματα παρίστων ἐλήφθησαν ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῆς τέχνης· τὸ τρίτον δὲ τοῦτο φέρω ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Τὰ δύο νομίσματα, ὧν μόνον τοὺς ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ὄψεων τύπους ἀπεικονίσσαμεν ἐνταῦθα, ἐκόπησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Σεπτιμίου Σεβήρου, τὸ μὲν ἐν Βιζύῃ τῆς Θράκης, τὸ δ' ἐν Ἀγχιάλῳ τῆς αὐτῆς χώρας. Ἀμφότερα φέρουσιν ἐφ' ἑνὸς μὲν τὴν αὐτὴν προτομὴν τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς δεξιὰ σὺν τῇ ἐπιγραφῇ ΑΥ. Κ. Λ. СЕП. СЕΥΗ-

¹ *Compte Rendu* 1865, v. 53.

² *Die Neu-Attischen Reliefs. Stuttgart* 1889, σελ. 96, 97, 100.

³ R. S. Poole, *Catalogue of Thrace* σελ. 231.

⁴ Νομίζω ὅτι τὸ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως, ἐν τῷ *Numismatic Chronicle*, ὁ κ. Wroth· δυστυχῶς δὲν ἔχω πρόχειρον τὸ βιβλίον τοῦτο.

ΡΟС Π., ἐφ' ἐτέρου δὲ τὸ μὲν τὴν ἐπιγραφὴν ΗΓΕ. ΣΤΑΤΙ. ΒΑΡΒΑΡΟΥ. ΒΙΖΥΗΝΩΝ, περὶ τὸν τύπον τοῦ ἥρωος περὶ οὗ κατωτέρω· τὸ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ΟΥΛΠΙΑΝΩΝ ΑΓΧΙΑΛΕ|ΩΝ, περὶ πύλην πόλεως ἣ παρίστανται δύο πύργοι καὶ ἐφ' ἧς Ζεὺς γυμνὸς ὑψὼν τὴν δεξιὰν κεραυνῷ ὠπλισμένην καὶ φέρων τὴν αἰγίδα περὶ τὴν ἀριστεράν.

Τὸ πρῶτον τῶν νομισμάτων εὔρον καὶ ἀπετύπωσα ἐν τῇ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Γλασκώδης τῆς Σκωτίας συλλογῇ Hunter, τὸ δ' ἕτερον ἀνήκει τῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου¹.

Ὁ τύπος τοῦ πρώτου εἰκονίζοντος ἥρωα σπεύδοντα πρὸς δ. καὶ στρεφόμενον, γυμνόν, πελώριον τὸ ἀνάστημα, κράνει, ἀσπίδι, παραζωνίῳ καὶ δόρατι ὠπλισμένον, πρὸς δὲ φέροντα τῇ δεξιᾷ ὑπερμεγέθη *κλίμακα* καὶ τῷ δεξιῷ ποδὶ βαίνοντα θρασέως ἐπὶ δυσδιακρίτου τινὸς ἀντικειμένου, δὲν ἡρμηνεύθη εἰσέτι παρὰ τῶν νομισματικῶν. Οἱ Sestini², Mionnet³ καὶ von Sallet⁴ περὶωρίσθησαν εἰς ἀπλὴν περιγραφὴν, στρατιώτην ἢ ἥρωα ἀπλῶς αὐτὸν ἀποκαλέσαντες, ἄνευ ἄλλης περαιτέρω ἐξηγήσεως. [Καὶ ὅμως ἡ *κλίμαξ* ἢ ἡ ἡρωϊκὴ αὐτὴ μορφή φέρει, ἢ ὑπερήφανος στάσις καὶ τὸ πελώριον τοῦ ἀναστήματος, ἀμέσως ἐνθυμίζουσι τὸν κατ' Αἰσχύλον μὲν «*γίγαντα καὶ οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονοῦντα*» κατ' Εὐριπίδην⁵ δὲ «*οὐχ ἔλασσον Ἄρεος εἰς μάχην φρονοῦντα Καπαρέα*», ὅστις κατὰ τὴν μυθολογουμένην πολιορκίαν τῶν ἑπτὰ πύλων Θηβῶν

μακραύχενος (γὰρ) *κλίμακος* προσαμβάσεις
ἔχων ἐχώρει, καὶ τοσόνδ' ἐκόμπασε,
μηδ' ἂν τὸ σεμνὸν πῦρ νιν εἰργασθῆν Διὸς
τὸ μὴ οὐ κατ' ἄκρων περγάμων ἐλεῖν πόλιν⁶.

Ὁ von Sallet καλεῖ τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ

¹ Von Sallet, *Beschreibung der antiken Münzen* σελ. 131, 1.

² *Lettere num. T. VII*, σελ. 41.

³ *Supplément*, II, 171.

⁴ Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 139, 5. ὅπου εἰκονίζεται νόμισμα ὅμοιον, πολὺ τοῦ ἡμετέρου κάλλιον διατηρούμενον.

⁵ Φοίνισσαι 1128· ἴδ. καὶ Αἰσχύλου Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας στ. 423: ἀγίγας οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονέων, θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν καὶ μὴ θέλοντός φησιν. - Σοφοκλέους Ἀντιγόνη 127 καὶ ἐξῆς. - Ὁ Statius (*Theb.* III, 615, IX, 448 καὶ XI, 827-939) διὰ ζωηρῶν χρωμάτων περιγράφει τὴν τε θρασύτητα, ἀσέβειαν καὶ ἔφοδον τοῦ ἥρωος. Πέδλ. Overbeck, *Zum Thebischen und Troischen Heldenkreis* σελ. 126-129 πίν. v, 2 pl. 9.

⁶ Εὐριπίδου Φοίνισσαι στίχ. 1173-1179.

ἤρωος ἀνεξήγητον ἀντικείμενον «ἴσως *vexillum*», συγκρίνων ὁμῶς αὐτὸ πρὸς τὸν τύπον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 ἐν πίνακι 2 ἀπεικονισθέντος ἀνεκδότου νομίσματος τῆς θρακικῆς Διονυσουπόλεως, πείθομαι ὅτι εἶναι *θυμιατήριον*, τεθὲν ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦς πόδας τοῦ Καπανέως, ἵνα δι' αὐτοῦ δηλωθῇ συμβολικῶς καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἔφοδον πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσέβεια καὶ θρασυτής τοῦ Καπανέως.

Φυσικῶς τὸ ἕτερον νόμισμα, τὸ ἐν Ἀγχιάλῳ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος κοπέν, παρίστησι τὸ ἕτερον ἡμισυ τῆς σκηνῆς, δηλαδή τὸν τὴν πύλην ὑπερασπίζοντα Δία τὸν τὸν ἄθεον κεραινώσαντα.

Διατὶ δύο πόλεις τῆς αὐτῆς χώρας ἐχάραξαν ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν τύπους συνέχειαν ἀποτελοῦντας καὶ συμπληροῦντας ὡς πᾶρις ἀλλήλους, τοῦτο ἴσως ἐξηγηθῇ ἡμέραν τινὰ δι' ἐπεισοδίου τινὸς εἰσέτι ἀγνώστου τῆς ἱστορίας αὐτῶν ἢ δι' ἄλλου τινὸς λόγου. Ἰσως ἀμφότεροι νὰ ᾔναι ἀντίγραφα δύο διαφόρων μερῶν τῆς αὐτῆς τοιχογραφίας¹. Ἀλλὰ κάλλιον ν' ἀπέχωμεν ἐνταῦθα πάσης ματαίας εἰκασίας. Ἐν παρόδῳ δὲ σημειοῦμεν χάριν τῶν ἐν ἀπορίᾳ βλεπόντων ἐν Θράκῃ τύπους οὓς ἀνέμενέ τις μᾶλλον ἐπὶ Βοιωτικῶν νομισμάτων, ὅτι τοιοῦτους μυθολογικοὺς πασιγνώστους τύπους εὕρισκόμεν ἐγκατεσπαρμένους ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένων ἀλλήλων χωρῶν. Παράδειγμα ἔστωσαν ὁ τε τύπος τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, περὶ οὗ ἐγράψαμεν ἄνωτέρω, (σελ. 68 καὶ 96) καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 26 πίν. 2 ἀπεικονιζόμενος τύπος νομίσματος τῆς Φιλιππουπόλεως ὁ εἰσέτι ἀνερμήνευτος ἀπομείνας ὅστις ὁμῶς οὐδὲν ἕτερον παριστᾷ, φρονῶ, ἢ τὸ γνωστότατον ὁμηρικὸν ἐπεισόδιον² τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Γλαύκου καὶ Διομήδους, καθ' ἣν στιγμὴν

χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.

ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

(Πιραεὺς 2, 25).

Τὸ προκείμενον νόμισμα ἐκόπη ἐν Δεουέλτῳ τῆς Θράκης ἐπὶ αὐτοκράτορος Γορδιανοῦ τοῦ γ', ἀποκειται δ' ἐν τῇ νομισματικῇ συλλογῇ Παρισίων καὶ

¹ Παράβαλε Φιλοστράτου Εἰκόνας 2, 29, 30.—Πλινίου 35, 144 καὶ Σερβίου V. A. L. 44.

² Ἰλιάδος Z 119 καὶ ἐξῆς.

περιεγρᾶφη ἤδη ὑπὸ Mionnet, λίαν ἀνακριδῶς ὁμῶς ὡς ἐξῆς·

Χ. 20.—IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AVG. Tête de Gordien laurée à dr. avec paludamentum.

Ὅπ. COL. FL. PAC. DEVL. Deux fleuves couchés l'un tourné à dr. l'autre à g., entre un vaisseau à la voile et une barque.

Ὅτι ὁ μοναδικὸς τύπος τοῦ ὀπισθεν μέρους κακῶς περιεγρᾶφη, εἶναι εὐκολον νὰ ἐννοήσῃ τις ἐξετάζων μετ' ἐπιστάσις τὸ νόμισμα. Διότι ἀριστερὰ μὲν τῷ ὁρῶντι βλέπομεν οὐχὶ ἄνδρα ἀλλὰ γυναιῶνα ἡμίγυμνον, μὲ κόμην καταπίπτουσιν, πρὸς δ. ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατακειμένην, τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ σκήπτρου ἢ κώπης ἢ πηδαλίου (;), τὴν δὲ δεξιὰν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στηρίζουσιν. Παρ' αὐτῇ δὲ πρὸς ἀρ. μὲν, δελφῖνα, ἀκριδῶς δ' ἄνωθεν πλοῖον πλησίον πρὸς δ. Εἶναι ἄρα ἡ μορφή αὕτη καταφανῶς ἡ Θάλασσα καὶ οὐχὶ ποταμός τις. Δεξιὰ δὲ τῷ ὁρῶντι καὶ τῆς Θαλάσσης ἄνωτέρω, κατάκειται ἀνὴρ πωγωνοφόρος, τῇ δεξιᾷ κάλαμον κρατῶν, τῇ δ' ἀριστερᾷ, ἣς ὁ πῆχυς στηρίζεται ἐπὶ ἀνεστραμμένου ἀγγείου, κέρας ἀφθονίας. Εἶναι ἄρα ὁ γνωστότατος τύπος ποταμοῦ μετὰ τῶν συμβόλων τῆς ἐκ ποταμῶν βλαστήσεως καὶ εὐφορίας. Ἐκ τοῦ ἀνεστραμμένου ἀγγείου καταρρέουσι τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἐν λεκάνῃ (καὶ οὐχὶ λέμβῳ) ἐπὶ τῶν ποδῶν τῆς Θαλάσσης εὕρισκόμενη. Ἀποτελεῖ λοιπὸν τὸ ὅλον καταφανεστάτην ἀλληγορικὴν παράστασιν ποταμοῦ εἰς τὴν θαλασσίαν λεκάνην εἰσρέοντος.

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ TRIMONTIUM

(Πιραεὺς 2, 29).

Τὸ προκείμενον νόμισμα, δυστυχῶς κακίστης διατηρήσεως, ἀπετύπωσα ἐν τῇ ἐν Κανταβριγίᾳ συλλογῇ τοῦ Leake (ἐν τῷ Fitzwilliam Museum) ὅστις ἐν τοῖς Numismata Hellenica αὐτοῦ περιέγραψεν¹ αὐτὸ ὡς ἐξῆς, πολλὰ τὰ ὁρθὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸν τύπον σημειώσας.

Χ. 85. — AVT. AIA. AΔP. | ANTΩNEINOC Προτομή Ἀγνωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς μετὰ θώρακος καὶ χλαμύδος, πρὸς δ.

¹ Europ. Greece σελ. 92.

Ἦ Οπ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠΙ Μ. ΠΟΝ. ΣΑΒΕΙΝΟΝ. Δύο ποτάμιοι θεοὶ κατακείμενοι ἀντιθέτως, κάτωθεν τριῶν ὁρέων, ὧν τοῦ μὲν πρὸς ἄρ. ὑπέρκειται ναός, τοῦ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἄψις.

Δημοσιεύω ἐκ νέου ἐνταῦθα τὸ νόμισμα χάριν τῆς ἀπεικονίσεως, ἣν ὁ Leake παρέλειψε, τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ τύπου, τοῦ καταφανέστατα ἀναφερομένου εἰς τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν ἐν ῥωμαϊκοῖς χρόνοις Trimontium (Plinius. 4. 11) καλουμένην, ἐπομένως μεγάλην σπουδαιότητα ἔχοντος διὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΕΧΙΔΝΑ ἢ ΥΔΡΑ

(Pirae 2, 18).

Ὁ σπάνιος τύπος τοῦ νομίσματος τούτου τῆς πόλεως Περίνθου εἶναι ἤδη γνωστὸς καὶ ἐξ ἐτέρων νομισμάτων τοῦ πελοποννησιακοῦ Ἀργούς καὶ Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. Πλὴν ἄλλων τινῶν, οἱ Pellerin¹, Eckhel² καὶ Imhoof-Blumer³ ἔγραψαν ἤδη περὶ αὐτοῦ ζητοῦντες νὰ ἐξηγήσωσι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους πολεμουμένου τέρας ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν

θεῖνν κρατερόφρον' Ἐχιδναν

ἥμισυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδα καλλιπάρηρον

ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν δεινόν τε μέγαν τε⁴

ἀλλ' ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἐφαίνετο λίαν βεβιασμένη γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἐκ τῶν δύο ἀναφερομένων Ἐχιδνῶν ἡ μὲν ἐφονεύθη ὑπὸ Ἀργου τοῦ πανόπτου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἡ δὲ ἐγένετο οὐχὶ ἐχθρὰ ἀλλὰ φίλη καὶ σύζυγος τοῦ Ἡρακλέους καὶ μήτηρ τριῶν τέκνων ἐξ αὐτοῦ⁵. Διὰ ταῦτα παρεδεχόμεν⁶ μᾶλλον ὅτι τὸ τέρας τοῦτο ἦτο ἡ Ὑδρα ὑπὸ νέαν μορφήν, ἀφοῦ μάλιστα ἐν τοῖς λοιποῖς νομίσμασι τῆς Περίνθου, Ἀργούς καὶ Ἀλεξανδρείας, ἐν οἷς εὐρίσκομεν σχεδὸν ἅπαντας τοὺς λοιποὺς τῶν δώδεκα ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους, ἡ πρὸς τὴν Ὑδραν πάλῃ αὐτοῦ ἐλλείπει, ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, καὶ

ἀντ' αὐτῆς εὐρίσκομεν τὸν παρόντα τύπον. Ἦδη ὅμως ὅτε ἐν τῶν λαμπροτέρων εὐρημάτων τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, κατέστησε σχεδὸν βέβαιον ὅτι τὴν κατὰ τοῦ Τυφῶνος μάχην τοῦ Διὸς συνεμερίσθη ὁ Ἡρακλῆς ἐπιτεθεὶς κατὰ πελωρίου ὄφως πιθανῶς παριστῶντος τὴν Ἐχιδναν τὸν σύζυγον αὐτῆς Τυφῶνα βοηθοῦσαν¹, πείθονται ὅτι πιθανῶς καὶ ὁ προκείμενος νομισματικὸς τύπος ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἐχιδναν.

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν, δηλαδὴ τὰ στέρνα καὶ τὴν κεφαλὴν κόρην τὰ δὲ κάτω ὄφιν, εὐρίσκομεν τὴν Ἐχιδναν, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους πολεμουμένην, ἐπὶ ἀναγλύφῳ τῆς συλλογῆς Albani². Ἐν δὲ τῇ συλλογῇ τοῦ ἐν Würzburg Πανεπιστημίου ἀπόκειται μαρμαρίνον ἄγαλμα Ἡρακλέους ἔχοντος ἐν τῇ ἀριστερᾷ νεκρὸν ὄφιν μετὰ κεφαλῆς γυναικὸς ἧς αἱ τρίχες τῆς κόμης ἀποτελοῦνται ἐξ ὄφεων. Ἡ παράστασις αὕτη ἐξηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐκδῶσαντος ὡς παριστῶσα τὸν Ἡρακλέα τὴν Ὑδραν φονεύοντα³, ἴσως ὅμως καὶ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸν φόνον τῆς Ἐχιδνῆς.

Οὕτω δύναται τις νὰ διακρίνῃ τρεῖς διαφόρους τύπους Ἐχιδνῆς· πρῶτον μὲν ὡς ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ μορφήν ὄφεως, δεύτερον δὲ ὡς μὲ σώμα ὄφεως καὶ κεφαλὴν γυναικὸς, καὶ τρίτον ὡς ἔχουσαν τὰ μὲν στέρνα καὶ τὴν κεφαλὴν κόρης, τὰ δὲ κάτω ὄφεως.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΙΟΣ ΔΑΙΜΩΝ

(Pirae 2, 19).

Παρά τῷ ἀνωτέρῳ νομίσματι ἀπεικονίσθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πίνακος καὶ ἔγγλυφος λιθὶς τοῦ ἐν Παρίσιος Cabinet des Médailles, ἧς ὁ ἐσχάτως αὐτὴν δημοσιεύσας (ἐνθα ἀνωτέρω) E. Babelon ἔπεμψέ μοι εὐμενῶς ἐκμαγεῖον, φρονῶν ὅτι ἡ ἐπ' αὐτῆς παράστασις ἀναφέρεται εἰς τὴν σκυθικὴν Ἐχιδναν τὴν γυναῖκα καὶ φίλην τοῦ Ἡρακλέους. Τὴν ἐρμηνείαν ταύτην παρεδέχθημεν καὶ ἡμεῖς ἐν ἀρχῇ καὶ δι' αὐτὸ ἀπεικονίσσαμεν παραπλεύρως τῷ προηγουμένῳ νομίσματι. Ἦδη ὅμως μετὰ λεπτομερεστέραν ἐξέτασιν βλέπομεν ὅτι ἡ μορφή αὕτη δὲν εἶναι τὰ κάτω ὄφιν,

¹ Brueckner ἐν Mittheil. des Ath. Instit. 1889 σελ. 71-76. Wilamowitz - Moellendorf, Euripides Heracles τόμ. II, σελ. 285-286.

² Zoega, Bassirilievi della villa Albani II σελ. 96, πίν. LXV. Panofka, Argos Panoptes. 1837, 85, I.

³ Berliner philologische Wochenschrift 1889 ἀρ. 27, σελ. 123.

⁴ Mélanges I, 74.

⁵ Doctrina numorum veterum, II, Perinthos.

⁶ Monnaies Grecques σελ. 458 καὶ Tier- und Pflanzenbilder σελ. 56, 8. Πίν. XI.

⁴ Ἡσιόδου Θεογονία στ. 297-299.

⁵ Roscher's, Lexikon der Mythologie σελ. 1212.

⁶ E. Babelon, Le Cabinet des Médailles σελ. 159 πίν. XVIII, 9.

ἀλλ' ὅτι ἐξέρχεται ἐκ δύο κυματίων. Εἶναι ἄρα πιθανῶς ἐνάλιός τις νύμφη, τὸ μέλλον τῷ Ἡρακλεῖ προλέγουσα ἢ καὶ τι τούτου δεομένη¹.

ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ

Ὡς οἱ τύποι, οὕτω καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν νομισμάτων τῶν Βυζαντίων εἰσὶν ἐκ τῶν περιεργότερων καὶ τῶν τὰ μάλα ἐνδιαφερουσῶν, πολλὰ δ' ἐν αὐτοῖς εἰσέτι τὰ μὴ ἐπαρκῶς ἐξηγηθέντα. Περὶ αὐτῶν σημειοῦμέν τινα ἐνταῦθα. Ἐν πρώτοις τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων νομισμάτων τῆς πόλεως, τῶν κοπέντων ἀπὸ τοῦ ἔτους 416 μέχρις αὐτοῦ τοῦ 241 π. Χ.², δηλοῦται πάντοτε διὰ τῶν ἀρκτικῶν ΨY ἢ ΨY ἢ καὶ ΠY . Τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ, τοῦ πρώτου στοιχείου ὡς Π νομισθέντος, ὅπως τὰ νομίσματα ταῦτα εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἀποδοθῶσιν, ὑπὸ τῶν τότε νομισματικῶν, εἰς τὴν Πυθόπολιν τῆς Βιθυνίας ἢ τὴν Πύλον τῆς Μεσσηνίας. Ἐκτοτε ὁ μὲν Pinder³ ὁρθῶς ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ νομίσματα ἀνήκουσι τῷ Βυζαντίῳ, *Πυ(ζαντίων)* ὁμοῦ καὶ οὐχὶ Βυ(ζαντίων) ἀναγνώσας, ὁ δὲ Waddington⁴ ἀπέδειξεν ὅτι τὸ Ψ εἶναι ἴσον τῷ Β, ὅπερ ἐν τῷ Κορινθιακῷ ἀλφάβητῳ ἔχει τὸ σχῆμα Π ἢ Σ ἢ καὶ Γ . Ὁ Kirchhoff ἐν τοῖς Studien zur Geschichte des griechischen Alphabets (4^η ἔκδοσις, σελ. 113), ἀκολουθῶν τὴν γνώμην ὅτι τὸ Βυζάντιον εἶναι *μεγαρικὴ ἀποικία*, ἔταξε τὸ περὶ οὗ πρόκειται γράμμα ὑπὸ τὸ Μεγαρικὸν ἀλφάβητον, τὸ ἄλλως τε πολλὴν τὴν ὁμοιότητα ἔχον πρὸς τὸ τῆς γείτονος Κορίνθου. Ἐν τούτοις φρονῶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ὁρθόν, ἀλλ' ὅτι πρέπει — ἂν ἐν τῷ μεταξύ ὀλίγῳ χρονικῷ διαστήματι δὲν εὐρέθησαν ἐπιγραφαὶ ἄγνωστοι ἔμοι καὶ τὸ ἐναντίον μαρτυροῦσαι — νὰ θεωρήσωμεν τὸ γράμμα ὡς κατ' εὐθείαν παρὰ τῶν Κορινθίων εἰς

¹ Id. καὶ Furtwängler ἐν Roscher's Lexikon der Mythologie σελ. 2230.

² Διὰ τὰς χρονολογίας ταύτας καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας, διαφόρους τῶν νῦν ἱσχυουσῶν, ὡς καὶ διὰ τὸ ποῦ εὐρηνται αἱ κατωτέρω ἀναφερόμεναι νομισματικαὶ ἐπιγραφαὶ, παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ μετ' οὗ πολὺ ἐκδοθησόμενον ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημίας Corpus τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Καλχηδόνας. Τοῦτο καθιστᾷ περὶ τὰς τὰς πολλὰς παραπομπάς, ἃς ἄλλως ἔπρεπε νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα.

³ Annali dell' Instituto 1834 σελ. 307.

⁴ La lettre B sur les monnaies de Byzance ἐν τῇ Revue Numism. 1865 σελ. 223 καὶ ἐξ.

Βυζάντιον εἰσαχθέν· διότι, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, (σελ. 76) δύο διάφοροι συγγραφεῖς συγκαταλέγουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς Κορινθίους μεταξύ τῶν πρώτων εἰς Βυζάντιον ἐποικησάντων. Διαγραπτέον ἄρα τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐκ τοῦ μεγαρικῷ ἀλφάβητου.—

Τὰ γράμματα ΨY παραμένουσι μόνον ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς πόλεως τῶν κοπέντων ἀπὸ τοῦ 416 μέχρι τοῦ 337 π. Χ., μετ' ὧν, παρὰ τὰ ἀρκτικὰ ταῦτα τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως, ἐμφανίζονται ἐπὶ τῶν νομισμάτων καὶ μονογράμματα διάφορα, ἄρχοντας δηλοῦντα, ἂν καὶ ἀγνώστου ἡμῖν ἀρχῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀκολουθεῖ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἐν ἔτει 279 π. Χ. εἰσβολὴν τῶν Γαλατῶν εἰς Θράκην, δι' ὑστεροσήμεων (contremarques, Gegenstempeln) παρὰ τῶν Βυζαντίων σφραγισθέντων νομισμάτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, Πτολεμαίου τοῦ Σωτήρος καὶ Σελεύκου τοῦ πρώτου. Τὰ δ' ἀκολουθῶντα κοπέντα νομίσματα εἶναι τὰ τετράδραχμα ὧν ἐν τῷ ἀπεικονισθῆν ἐπὶ τοῦ πίνακος 1 ὑπ' ἀριθ. 3. Ταῦτα πάντα φέρουσι, πλὴν τῶν αὐτῶν τοῖς ἀνωτέρω ἀρκτικῶν τοῦ τῆς πόλεως ὀνόματος γραμμάτων, ἀνὰ μίαν τῶν ἐξῆς ἐπιγραφῶν:

ΕΠ ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ
ΕΠΙ ΕΚΑΤΟΔΩΡΟΥ
ΕΠΙ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ
ΕΠΙ ΜΑΤΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΜΕΝΙΣΚΟΥ
ΕΠΙ ΣΦΟΔΡΙΑ ἢ καὶ ΣΦΟΔΡΙΑ

Ἐφ' ὅσον ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω — καὶ νομίζω ὅτι εἶμαι ἐν γνώσει ὅλων τῶν περὶ τῆς νομισματικῆς τῶν Βυζαντίων γραφέντων — οὐδεὶς μέχρι τοῦ νῦν κατῴρθωσεν νὰ ὀρίσῃ, ὁποῖαν ἀρχὴν κατεῖχον οἱ ἄρχοντες οὗτοι. Εὐτυχῶς μελετῶν ἐν τῷ Πολυδίῳ (IV, 47) τὰς ἀφορμὰς τοῦ ἐν ἔτει 221 π. Χ. μεταξύ τῶν Ροδίων καὶ Βυζαντίων πολέμου, εὗρον ὅτι «οἱ Ρόδιοι συνεξεγερθέντες ἅμα μὲν διὰ τὴν σφετέραν βλάβην (ἐνεκα τοῦ παρὰ τῶν Βυζαντίων ἐπιβληθέντος παραγωγίου), ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν πέλας ἐλάττωσιν· τὸ μὲν πρῶτον παραλαβόντες τοὺς συμμάχους, ἐπρέσβευον πρὸς τοὺς Βυζαντίους, ἀξιοῦντες καταλύσειν αὐτοὺς τὸ παραγωγίον. Οὐκ ἐντρεπομένων δὲ τοῖς ὅλοις ἀλλὰ πεπεισμένων δίκαια λέγειν ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως

τῆς γενομένης παρ' αὐτοῖς τοῖς περὶ τὸν Ἐκατόδωρον καὶ Ὀλυμπιόδωρον πρὸς τοὺς τῶν Ροδίων πρεσβευτὰς (οὗτοι γὰρ τότε προέστησαν τοῦ τῶν Βυζαντίων πολιτεύματος), τότε μὲν ἀπηλλάγησαν» κτλ. Εὐρίσκομεν δηλαδή ἐν ἔτει 221 π. Χ., ὡς προστάτας, δηλαδή ἀνωτάτους ἄρχοντας, τοῦ τῶν Βυζαντίων πολιτεύματος, ἄνδρας δύο, φέροντας αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ ὀνόματα τὰ ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται νομισμάτων ἀπαντῶντα. Ὅτι δ' ἀναφέρονται εἰς τ' αὐτὰ ἀκριβῶς πρόσωπα εἶναι, φρονῶ, βέβαιον. Διότι εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ σοφὸς νομισματικὸς B. Head, ἐν τῇ Historia numorum (σελ. 230), θεωρεῖ τὰ νομίσματα ταῦτα ὡς κοπέντα τὸ 277-270 π. Χ.· ἀλλὰ τό τε γράμμα C δι' οὗ ἄρχεται τὸ φέρον τ' ὄνομα τοῦ Σφοδρίου κομματίου τῆς Βερολινεῖ συλλογῆς¹, καὶ ἡ τέχνη ἢ οὐ μόνον καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα πολυπειρότατον κριτὴν Imhoof-Blumer, ὑφ' ἡμῶν εἰδικῶς πρὸς τοῦτο δι' ἐπιστολῆς ἐρωτηθέντα, μᾶλλον τῶν χρόνων ἐκείνων οὔσα, δεικνύουσιν ὅτι ἐκόπησαν καθ' οὗς χρόνους ἐν Βυζαντίῳ οἱ Ἐκατόδωρος καὶ Ὀλυμπιόδωρος ἦρξαν².

Τοῦτο εἶναι ἀληθῶς λίαν εὐχάριστον, διότι ὅχι μόνον μανθάνομεν τὸ ἐντελῶς ἀσύνηθες ἐν τῇ νομισματικῇ πρᾶγμα, ὅτι δηλαδή, οἱ διὰ τῆς ΕΠΙ ἀναφερόμενοι ἄρχοντες εἶναι οἱ ἀνώτατοι τῶν τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ καὶ χρονολογίαν βásiμον διὰ τὴν νομισματικὴν κερδίζομεν οὕτω, προωρισμένην νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς πλείστας ἄλλας χρονολογικὰς κατατάξεις νομισμάτων.—

Ἡ εὐθὺς κατόπιν ἀκολουθοῦσα καὶ μέχρι τῶν χρόνων τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐξικνουμένη σειρά τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου, ἐκ χαλκῶν κυρίως ἀποτελουμένη, ἐξακολουθεῖ ἐπιγραφομένη διὰ πολυαρίθμων ὁμοίων ἀρχόντων καὶ δὲν παρέχει οὐδεμίαν δυσκολίαν. Παρατηροῦμεν μόνον ὅτι, περὶ τῶν ἐκ τῆς σειράς ταύτης ΕΠΙ ΜΑΤΡΙΚΩΝ, ΕΠΙ ΦΑΝΙΩΝ, ΕΠΙ ΔΙΟΣΚΟΥΡ., λέγεται ὑπὸ τοῦ von Sallet, ἂν καὶ ὡς λίαν ἀβέβαιος ὑπόθεσις, ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Μουσείου τοῦ Βερολίνου (I σελ. 148),

ὅτι εἶναι ἴσως ὀνόματα θεῶν (φάνιοι=Διόσκουροι), (ματρικοὶ=Δήμητρα καὶ Ἥρα) ἐν γενικῇ πληθυντικῇ. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι βεβαίως ἐσφαλμένον. Διότι ἐν μὲν νόμισμα τῆς ἐν Λονδίνῳ συλλογῆς (σελ. 96 ἀρ. 23) φέρει σαφέστατα ΕΠΙ ΔΙΟΣΚΟΥΡΙ ἄρα ἐπὶ Διοσκουρί(δου) καὶ οὐχὶ Διοσκούρων ὡς ὑποθέτει ὁ von Sallet, τὰ δὲ ΦΑΝΙΩΝ καὶ ΜΑΤΡΙΚΩΝ εἰς γινωστὰ ὡς ὀνόματα ἀνδρῶν (C. I. Att. III 5568)· τὸ δεύτερον μάλιστα ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Καλχηδόνας τῆς πλησιέστατα τῷ Βυζαντίῳ κειμένης πόλεως (C. I. A. II 3794), ἐπιγραφῆς καὶ ἄλλα ὀνόματα περιεχούσης ὅμοια τοῖς ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου (π. γ. Μενίσκος). Ἀναγνωστέα ἄρα καὶ ταῦτα Ἐπὶ Ματρικῶν(ος) καὶ Ἐπὶ Φανίων(ος) καὶ οὐχὶ Ἐπὶ φανίων· Ἐπὶ ματρικῶν δηλ. θεῶν.—

Ἡ κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς Ῥωμαίκοις χρόνους σειρά καὶ κυρίως ἡ ἀπὸ τῆς τοῦ Τραϊανοῦ (98 π. Χ.) μέχρι τῆς τοῦ Οὐολουσιανοῦ ἀρχῆς (254 μ. Χ.), παμπόλλους καὶ ποικίλας, ἐνίοτε δὲ λίαν περιέργους καὶ δυσεξηγήτους ἐπιγραφὰς ὀνομάτων ἀρχόντων παρέχει.

Δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν αὐτὰς εἰς τὰς ἀκολούθους τάξεις:

A'

Ἐπὶ Τραϊανοῦ ΚΑΙ τὸ Γ.—Τραϊανός, 98-117 μ. Χ.

B'

Ἐπὶ Νείκης τὸ Δ.—Τραϊανός, 98-117 μ. Χ.

Ἐπὶ Δήμητρος τὸ Β.—Ἀδριανός 117-138 μ. Χ.

» Σαβίνα ἡ σύζυγος αὐτοῦ.

Ἐπὶ Διονύσου τὸ Γ¹.—Μ. Αὐρήλιος, 161-180.

» Φαυστίνα ἡ σύζυγός του.

Ἐπὶ Τύχης πόλεως.—Μ. Αὐρήλιος.

Ἐπὶ Θεᾶς Φαυστίνης.—Μ. Αὐρήλιος. Α. Οὐῆρος 161-169 μ. Χ. καὶ Λουκίλλα σύζυγος τοῦ Α. Ο.

Ἐπὶ Θεᾶς Φαυστίνης.—Κόμμοδος, 180-192.

Ἐπὶ Νε(ί)κης τὸ Ζ.—Μακρίνος, 217-218.

» Διαδομενιανός 218 μ. Χ.

¹ Von Sallet, Beschreibung der Antiken Münzen, I σελ. 144, 29.—"Iδὲ καὶ Eckhel, Doctrina num. vet. τόμ. I, σελ. 26:

² Χαίρω δυνάμενος νὰ προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κ. Head, εἰς ὃν ἄρτίως ἀνεκοίνωσα ταῦτα, μοι γράφει ἀναγνωρίζων πληρέστατα τὸ ὄρθρον τῶν παρατηρήσεων ἡμῶν.

¹ Νόμισμά τι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος κοπὴν φέρει, κατὰ τὸν Sanelemente, (Mus. Sanelem. Num. II σελ. 243 πίν. XXII, 171) «ἐπὶ Διονύσου τὸ Γ». Τοῦτο εἶναι πιθανῶς σφάλμα, τοῦ Γ ἀντὶ τοῦ Γ ἐκληφθέντος.

Γ'

- Ἐπὶ Τραϊανοῦ ΚΑΙ τὸ Γ.—Τραϊανός, 98-117 μ.Χ.
 Ἐπὶ Μάρκου ΗΡ τὸ Β.—Λουκίλλα σύζυγος Λ. Οὐή-
 ρου 161-169.
 Ἐπὶ Με. Μάρκου τὸ Β.—Κόμμοδος, 180-192 μ.Χ.
 Ἐπὶ Αὐρ. Διονυσίου τὸ Β.—Γορδιανός III, 238-
 244 μ. Χ.

Δ'

- Ἐπὶ Με. Μάρκου ΙΕΡΟ.—Μ. Αὐρήλιος, 161-
 180 μ. Χ.
 ΙΕΡΟΜΝΑ(μων) Αἰλ. Σεβήρος, Βυζαντίοις (ἀνέθηκεν).
 » » Λ. Οὐήρος 161-169 μ. Χ.

Ε'

- Ἐπὶ Με. Μάρκου ΗΡ τὸ Β.—Λουκίλλα † 175 μ.Χ.
 Ἐπὶ Αἰλ. Ποντικοῦ ΗΡ ἢ ΗΡ.—Λουκίλλα † 175
 μ. Χ.
 Ἐπὶ Αἰλ. Ποντικοῦ ΗΡ ἢ ΗΡ.—Κόμμοδος, 180-
 » 192 μ. Χ. Κρισπίνα σύζυγός του
 † 183 μ. Χ.
 Ἐπὶ Αὐρ. Τατιανοῦ ΗΡ.—Ἐλαγάβαλος, 218-
 222 μ. Χ.

Σ'

- Ἐπὶ ΑΡΧ. Μ. Αὐρ. Ἀντωνεῖνου.—Σ. Σευήρος.
 » » Ἰουλίᾳ Δόμνα, 193-212 μ. Χ.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Μ. Αὐρ. Ἀντωνεῖνου.—Καρακάλλας,
 211-217.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Μ. Αὐρ. Ἀντωνεῖνου.—Γέτας, 211-
 212 μ. Χ.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Γ. Σαλλ. Ἀρισταίνετου.—Σ. Σευήρος.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Γ. Σαλλ. Ἀρισταίνετου.—Καρακάλλας.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Γ. Σαλλ. Ἀρισταίνετου.—Γέτας.
 Ἐπὶ ΑΡΧ. Αὐρ. Σωστράτου.—Καρακάλλας.

Ζ'

- Ἐπὶ ΒΑΣ. Αἰμι. Σεβήρου.—Σεβήρος Ἀλέξανδρος,
 222-235 μ. Χ.

Η'

- Ἐπὶ ΑΡΧ. Γ. Σαλλ. Ἀρισταίνετου καὶ Αἰλίδος.—
 » Καρακάλλας 211-217. Γέτας 211-212.

- Ἐπὶ Μ. Αὐρ. Φρόντωνος καὶ Αἰλ. Φήστης.—
 » » Σ. Ἀλέξανδρος 222-235
 Ἐπὶ Αἰμ. Σωστράτου καὶ Ἰουλ. Σευήρας.—
 » » Σ. Ἀλέξανδρος 222-235.
 Ἐπὶ Αὐρ. Δομιτιανοῦ καὶ Αὐρ. Ἀλυπιανῆς.—
 » » Μαξιμίνος 235-238.
 Ἐπὶ Διονυσίου καὶ Π. Ἀλεξάνδρας.—
 » » Γορδιανός 238-244.
 Ἐπὶ Ἰσαυρικοῦ καὶ Βερονείκης.—
 » Τρεβωνιανός Γάλλος 251-254.
 Ἐπὶ Ἰσαυρικοῦ καὶ Βερονείκης.—
 » Οὐολουσινανός 252-254.

Ὁ τίτλος τοῦ Ἱερομνήμονος (Δ'), ὡς ἐπωνύ-
 μου μάλιστα ἄρχοντος, εἶναι γνωστός ἐν Βυζαν-
 τίῳ. Πάντες ἐνθυμοῦνται τὸ ἐν τῷ περὶ Στεφάνου
 (β. 90) λόγῳ τοῦ ῥήτορος ψήφισμα τῶν Βυζαν-
 τίων, τὸ διὰ τῆς φράσεως «Ἐπὶ Ἱερομνάμονος
 Βοσπορίχῳ» ἀρχόμενον.

Ὁ τοῦ βασιλέως ἄρχοντος τίτλος (Ζ'), ὡς ἤδη
 ὁ von Sallet ἄριστα κατέδειξεν¹, ἐφαρμόζεται
 εἰς τὴν τῶν Βυζαντίων πολιτείαν.

Ἀλλὰ ποίας ἀρχῆς εἶναι δηλωτικὸν τὸ ΗΡ;
 (Ε'). Ὁ Eckhel² ἐπρότεινεν ἤδη νὰ ἀναγνωσθῇ
 Ἱερομέρος (electus), δηλαδή «ἐπὶ τοῦ τάδε ἡρη-
 μένου», καὶ ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἰσχύει μέχρι σήμε-
 ρον, ἂν καὶ οὐχὶ ὡς ἐντελῶς βεβαία παραδεκτὴ γε-
 νομένη³. Ἡμεῖς ὅμως, ἀντὶ τῆς ἐντελῶς ἀπιθάνου
 ταύτης λέξεως, τῆς μόνον ἐν μακραῖς ἐπιγραφικαῖς
 φράσεσι δυνατῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς νομι-
 σμάτων ἔνθα ἀπαιτεῖται πάντοτε κυριολεξία, ἀν-
 τιπροτεινόμεν, ὡς πολὺ πιθανωτέραν, τὴν λέξιν
 «Ἱερανος», ἣν εὐρίσκομεν παρ' Ἡσυχίῳ, σημαί-
 νουσαν τὸν ἄρχοντα, βασιλέα, φύλακα ἢ σκο-
 πόν. Εἶδομεν δ' ὅτι βασιλεὺς καὶ ἄρχων (Ζ) εὐ-
 ρηνται ἐπὶ τῶν συγχρόνων τοῦ Βυζαντίου νομι-
 σμάτων. Γνωστὸν δ' ὅτι τὸ «Ἱερα φέρειν τινὶ» ᾧ
 συγγενὲς τὸ Ἱερανος, σημαίνει τὸ χαρίζεσθαι ἢ βοη-
 θεῖν τινι. Ἀλλὰ πάντως ὡς τοιοῦτοι τινὲς βοηθοὶ
 καὶ προστάται νοητέοι οἱ ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκει-
 ται νομισμάτων ἄρχοντες, θεοὶ καὶ θεαί (Β'), καίσα-

¹ Zeitschrift für Num. τόμ. IX, σελ. 145 κ. ε.

² Doctrina num. vet. II, 30.

³ Von Sallet, Zeit. für Num. IX, σελ. 145. = Head, Hist. numor. σελ. 232.

ρες (Α') καὶ αὐτοκράτορες (Γ')¹ καὶ λοιπὰ ἐπίσημα πρόσωπα (ἴδε κατωτέρω).

Φίλος τις ἀλλοδαπὸς μοι εἶπε πρὸ τινος, ὅτι φρονεῖ τὸ ΗΡ ἀναγνωστέον *Ἡρώς*. Ἡ ἐξηγήσις αὐτῇ εἶναι μὲν εὐφυῆς καὶ φαίνεται πως πιθανή· δὲν παραδέχομαι ὁμῶς αὐτὴν διότι ἐκ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως ἐπέισθην ὅτι τὰ πρόσωπα ὧν τὸ ὄνομα ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῶν ΗΡ, ἦσαν μεταξὺ τῶν ζώοντων, ὅτε τὰ περὶ ὧν πρόκειται νομίσματα ἐκόπησαν. (Ἰδ. κατωτέρω τὰ περὶ Μάρκου γραφόμενα).

Μεῖζονας δυσκολίας παρέχουσι τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν ὡς ἀρχόντων (Β'). Εἶναι ἤδη γνωστὸν ὅτι ἐν ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀναγράφεται ἡ πολιὰς Ἀθηνᾶ ὡς πρώτη τῶν τῆς πόλεως *πρυτάνεων*². Ἐπίσης ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Ἰασοῦ εὐρηται πλειστάκις ὁ Ἀπόλλων ὡς στεφανηφόρος δεύτερος καὶ τρίτος καὶ μέχρις ἐνάτου μετὰ ἄλλον τινὰ θνητὸν ἄρχοντα!³ Ἀλλὰ ποῖαν τινὰ ἀρχὴν ἀντιπροσωπεύουσιν οἱ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου ἄρχοντες θεοί, καὶ δὴ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἢ καὶ τὸ ἔβδομον προσέτι; Τοῦτο οὐδεὶς τῶν νομισματικῶν ἠδυνήθη σαφῶς νὰ διαλευκάνῃ⁴. Ἐν τούτοις ὁ Τίτος Λίβιος (XXXII, 25), πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀργείων, ἧς εἶδομεν ἤδη τὴν *μεγάλην συγγένειαν* πρὸς τὴν τῶν *Βυζαντίων*, «*mos erat comitiiorum die primo, velut ominis causa praetores pronuntiare Jovem Apollinemque et Herculem additum lege erat, ut his Philippus rex (ὁ πέμπτος) adiceretur κτλ.*». Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς, δηλαδὴ στρατηγοὶ ἢ προστάται (praetores) ἐκαλοῦντο οἱ ἀνώτατοι ἄρχοντες τοῦ τῶν Βυζαντίων πολιτεύματος. Οὕτω ἀναγινώσκουμεν ἐν Ἡσυχίῳ τῷ Μιλησίῳ § 23 «Δίνεως ἐστρα-

τήγησε τοῦ δήμου τῶν Βυζαντίων» § 33 «Τιμήσιος . . . στρατηγὸς τοῦ παντὸς ἀναδειχθεὶς δήμου» § 34 «Καλλιάρχης . . . στρατηγῶν τοῦ Βυζαντίου». Ἐν ἐπιγραφῇ δὲ παρὰ Chandler (Inscript. ant. σελ. 94, 95) «ἔδοξε τᾷ βουλᾷ καὶ τῷ δήμῳ· τοὶ στρατηγοὶ εἶπαν»¹. Παρὰ Πολυδίῳ εἶδομεν τὸν Ὀλυμπιόδωρον καὶ Ἐκατόδωρον καλουμένους προστάτας τοῦ τῶν Βυζαντίων πολιτεύματος². Φρονῶ λοιπὸν ὅτι οἱ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου θεοὶ νοητέοι ὡς στρατηγοὶ καὶ προστάται τῆς πόλεως ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις ἀναγραφέντες. Ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθὲς καὶ περὶ αὐτῶν ἔτι τῶν θεαινῶν, πρὸς δ' ὅτι τοιαύτη τις συνήθεια ὑπῆρχεν ἐν τῷ Βυζαντίῳ, φαίνεται ἴσως καὶ ἐκ τοῦ περιφήμου Ἀκαθίστου *Ῥυμου* τοῦ ἐν Βυζαντίῳ ποιηθέντος, ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐποχῇ, εἰς τιμὴν τῆς πολιούχου Θεοτόκου, τῆς ἐν ἔτει 626 μ.Χ. τὴν πρωτεύουσιν τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν πολιορκησάντων Ἀβάρων λυτρώσασθαι³. Ὡς πᾶς τις Ἑλλήν γινώσκει, ἄρχεται ὁ πρὸς τὴν Θεοτόκον ὕμνος ἐκεῖνος διὰ τοῦ στίχου :

Τῇ υπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια!

Καλὸν θεωρῶ ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα, ὡς περιέργον καὶ σχετικόν, καὶ τι ὅπερ μοι ὑπέδειξε φίλος κύριος. Κατὰ τὴν μεταξὺ Ἰσαβέλλας καὶ δὸν Καρόλου πόλεμον δηλαδὴ, διὰ διατάγματος τοῦ τελευταίου ἀνετίθη ἡ στρατηγία εἰς τὴν Θεοτόκον!⁴ —

Μεταξὺ τῶν ἀναφερομένων θνητῶν ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς νομισμάτων τῶν Βυζαντίων εὐρίσκομεν, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, καὶ αὐτοκράτορας (Τραϊανός, Καρακάλλας). Οὐδεμία λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα ἐπίσημά τινα εἰσιν. Τούτων μέχρι τοῦ νῦν ἐν μόνον, λίαν περιέργον ὅμως, ἠδυνήθη σαφῶς ν' ἀναγνωρίσω. Εὐρίσκω δηλαδὴ παρὰ Φίλοστράτῳ (Βίοι σοφιστῶν I, 24, ἐκδ. Kayser σελ. 226) τὸν βίον *Μάρκου* τινὸς Βυζαντίου σοφιστοῦ, «ὃ ἀναφορὰ μὲν τοῦ γένους ἦν εἰς τὸν ἀρχαῖον Βύζαντα πατὴρ δ' ὁμώνυμος ἔχων θαλαττουργοὺς οἰκέτας ἐν τῷ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πόντου ἱερῷ». Ὁ σοφιστὴς οὗτος λίαν ἐκ-

¹ Περὶ ἐνὸς τούτων, τοῦ Μ. Αὐρ. Ἀντωνεῖνου, δηλαδὴ τοῦ Καρακάλλα, ῥητῶς ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν μαρτυρεῖται ὅτι ἐπροστάτευσεν ἐν συμφοραῖς τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων. Ἰδ. Spartian. Caracal. I, 7. — Ἡσύχιος Μιλήσιος 38. — Εὐστάθιος, Σχόλια εἰς Διονύσιον, στ. 803.

² C. I. A. III, 1054, 55, 56, 1162. Πρβ. Keilii, Schedæ epigraphicæ 1860.

³ A. Brink, Inscript. græc. ad choregiam pertinentes ἐν Dissert. philol. Halenses τόμ. VII 1886 σελ. 223-235. Παρόμοια παραδείγματα περὶ ἄλλων θεῶν καὶ ἡρώων ἴδε παρὰ C. T. Newton, The collection of ancient Greek Inscript. in the Brit. Museum 1886, μέρ. III, 1 σελ. 30. Archæol. Epigr. Mittheil. aus Oesterreich. V. σελ. 224 κλπ. Πάντα σχεδὸν ταῦτα καὶ ἄλλα τινὰ ἐπιγραφικά χωρία ὑπέδειξέ μοι ὁ κ. A. Wilhelm.

⁴ Πρβ. Eckhel D. N. V. II, 31. Von Sallet ἐνθ. ἀνωτ.—Head, Hist. num. σελ. 232.

¹ Ἰδε καὶ Αἰλιανοῦ Ποικ. Ἰστ. III, 14.

² Πρβ. O. Frick, ἐν Realencycl. σελ. 2612.

³ K. Παπαρρηγοπούλου, Ἰστορ. Ἑλλ. Ἔθνους τόμ. III (ἐκδ. α') σελ. 163.

⁴ Dittenberger, Ops. epigr. 1885/6 σελ. XV.

θειάζεται ὑπὸ τοῦ Φιλοστράτου, λέγοντος πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι ἡγάσθη αὐτὸν καὶ Ἀδριανὸς ὁ αὐτοκράτωρ πρεσβεύοντα ὑπὲρ Βυζαντίων.

Ἐπὶ τῶν νομισμάτων εὐρίσκομεν τὰς ἐξῆς ἐπιγραφάς·

ΕΠΙ ΜΕ. ΜΑΡΚΟΥ.—Ἀντωνίνος ὁ Εὐσεβὴς 138-161 μ. Χ.

ΕΠΙ ΜΕ. ΜΑΡΚΟΥ ΙΕΡΟ.—Μ. Αὐρήλιος 161-180 μ. Χ.

ΕΠΙ Μ. ΜΑΡΚΟΥ ΗΡ. ΤΟ Β.—Λουκίλλα, σύζυγος Λ. Οὐήρου 161-169, † 183 μ. Χ.

ΕΠΙ Μ. ΜΑΡΚΟΥ ΤΟ Β.—Κόμμοδος 180-192.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ τέλους τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀδριανοῦ (138 μ. Χ.) μέχρι τοῦ ἔτους τῆς ἀρχῆς τοῦ Κομμόδου (180 μ. Χ.), εἰσὶν ἔτη τεσσαράκοντα καὶ δύο μόνον. Ἄρα ὁ ἐπὶ Ἀδριανοῦ πρεσβεύσας Βυζάντιος σοφιστῆς δύναται κάλλιστα νὰ ᾔῃαι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ Ἀντωνίνου μὲν τοῦ Εὐσεβοῦς ἤραρον τὸ πρῶτον, ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου δὲ Ἱερομνήμονα, τέλος δὲ ἐπὶ Λουκίλλης καὶ Κομμόδου ἤραρον τὸ Β. Ὅτι δὲ ὁ ἐπὶ τῶν νομισμάτων ἀναφερόμενος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν παρὰ Φιλοστράτῳ Μάρκον, ἐπιβεβαιῶνται καὶ περιέργως πως. Τινὰ δηλαδὴ τῶν συγχρόνως κοπέντων νομισμάτων τῶν τὸ ὄνομα τοῦ Μάρκου φερόντων, ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν ἀντὶ τῆς προτομῆς τοῦ Ῥωμαίου αὐτοκράτορος τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρχαίου Βυζαντος, εἰς ὃν, κατὰ Φιλόστρατον, ἀνέφερε τὸ γένος ὁ βυζάντιος σοφιστῆς. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι τοιαῦται ἐπιδείξεις τῶν ἀρχόντων δὲν εἶναι σπάνιαι ἐν τῇ νομισματικῇ.

Περὶ δὲ τῶν προσώπων τῶν ζευγῶν (Η') ἀγνοῶ ἐντελῶς εἰς ποίαν σχέσιν πρὸς ἄλληλα διετέλουν. Εἰκάζω ὅμως ὅτι ἦσαν σύζυγοι, συγχρόνως τιμηθέντες ὑπὸ τῶν Βυζαντίων, οὐχὶ δέ, ὡς ὑπέθεσάν τινες, ἄρχων καὶ ἱέρεια.

Η ΛΒΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΑ ΩΣ ΕΠΙΘΕΤΟΝ ΠΟΛΕΩΝ

Ἐν τῇ νομισματικῇ συλλογῇ τῶν Παρισίων ἀπό-

κεῖται σπάνιός τις χρυσοῦς στατήρ τῆς Ταυρικῆς πόλεως Χερσοννήτου, μετὰ περιέργου ἐπιγραφῆς, λίαν μὲν ἐσφαλμένως ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐκδότου, τοῦ Ῥώσσου εὐπατρίδου Alexeieff¹, ἀναγνωσθείσης ὡς ΒΑΣΙΛΕΟΣ ΗΓΕΤΟΥ . . . ΡΟ. = Ἡγετου(αμά)-ρο(υ) ἢ Ἡγετου(αγό)ρο(υ) (!), ὀρθότατα δὲ κατόπιν ὑπὸ τοῦ von Sallet ὡς ΒΑΣΙΛΕ(Υ)ΟΥΧΗΣ . ΕΤΟΥ(С) ΡΟ, ἐπανορθωθείσης². Ὅτι δ' ἡ ἀναγνώσις τοῦ von Sallet εἶναι ἡ μόνη ὀρθή, ἐπίσθην καὶ αὐτὸς ἐξετάσας ἐσχάτως ἐν Παρισίοις τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμισμα. Ὁ αὐτὸς ταυτίζει ἐπίσης ὀρθῶς, τὸ ἔτος ΡΟ (190) τῆς χερσοννησιακῆς χρονολογίας πρὸς τὸ ἔτος 75 μ. Χ. Ἐπὶ ἐνὸς μόνον σημείου δὲν συμφωνῶ μετ' αὐτοῦ. Λέγει δηλαδὴ ὅτι ἐφ' ὅσον καὶ παρ' εἰδικῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρῶν ἡδυνήθη νὰ μάθῃ, ἡ λέξις βασιλεύουσα ὡς ἐπίθετον πόλεως εἶναι τι ἀνήκουστον (unerhört). Ἀλλ' εὐρίσκεται ἡ λέξις ἐφαρμοζομένη μὲν τῇ πόλει Ῥώμῃ παρ' Ἀθηναίῳ (III, σελ. 98) «ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως» καὶ Μαλαλᾷ 254, 4 «ἐν ταύτῃ τῇ βασιλευούσῃ πόλει θαύματα ποιοῦντες κατέναντι ἀλλήλων», περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲ λεγομένη πλειστάκις ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς συγγραφεῦσιν. Οὕτω, ἵνα ὀλίγα μόνον παραδείγματα ἀναφέρω, ἔχομεν τὰ ἐξῆς·

Μαλαλᾷς ἐν 323, 8 «καὶ ἔμεινεν ἐξ ἐκείνου εὐτυχῶς βασιλεύουσα». 353, 11 «ἠναγκάσθη καταλαβεῖν τὴν βασιλεύουσαν πόλιν». Πρὸς δὲ λέγει ἐν 78, 21 «Μετὰ τὸ βασιλεῦσαι Βυζαντίον», καὶ ἐν 161, 5 «Ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις ἐβασίλευσεν ἡ Μακεδονία χώρα».

Λέων Διάκονος ἐν 110, Β «ἡπείγετο καταλαβεῖν τὸ Βυζάντιον . . . συντείνας δὲ τὴν ὁδοιορίαν, εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἦκε».

Γενέσιος V, 17 «χρόνου ἡμέραν τοῖς συμπόταις προλέγει καθ' ὃν τῇ βασιλευούσῃ παρέλθοι πόλει ἐν ἀρρήκτῳ δόξῃ τινί», V, 17 «καὶ τοῦτον πρόδρομον αὐτοῦ κατὰ τῆς βασιλευούσης προπέμπει», V, 21 «πρὸς τὴν βασιλίδαν πόλιν ὑπονοστεῖ».

ΙΩ. Ν. ΣΒΟΡΩΝΟΣ

¹ Statère d'or inédite de Chersonèse Taurique avec le nom d'un roi Seythe Hégétouamaros ou Hégétouagoras. Prag 1876.

² Ein Goldstater der taurischen Chersonesus mit dem Bei-

namen ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΑ κτλ. ἐν τῇ Zeitschrift für Numismatik (1877) Τόμ. IV, σελ. 273 καὶ ἐξῆς.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ

Φωτοτομία J. Brunner εν Winterthur.

ΤΥΠΟΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Φωτογραφία J. Brunner εν Winterthur.

Mrs. Edward T. Newell
Halesite
New York

